

Še nejasna premierova jamstva

VOJIMIR TAVČAR

Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je včeraj poveril Silviu Berlusconi mandata za sestavo nove vlade. Scalfarova izbira ni presenetila nikogar, saj je bil Berlusconi takoj po zmagi Kartela svobostin najverjetnejši kandidat za premiera, vrata v palačo Chigi pa mu je nato na stečaj odprla zmaga v senatu, kjer je bil za predsednika izvoljen njegov kandidat Carlo Scognamiglio.

Ce izbira mandatarja ni bila presenečenje, je bil scenarij, s katerim je predsednik republike poveril milanskemu medijem magnatu premierski mandat, nenavaden in odraz situacije, ki jo evropski tisk označuje kot italijansko anomalijo. Nenavadno je bilo dejstvo, da je predsednik republike ob koncu posvetovanj čutil potrebo, da vladi jasno zameji manevrski prostor in ji nakaže jasne smernice dela na nekaterih občutljivih področjih: spoštovanje temeljnih načel ustave, ohranitev celovitosti Italije, udeležanje v družbeni solidarnosti in mir kot glavni cilj zunanje politike. In precej dolg je bil - proti predvidevanjem - čas, ki si ga je Scalfaro vzel za premislek. Kaže, da je hotel dejanska jamstva, da Berlusconi kot podjetnik ne bo pogojeval Berlusconi kot premiera, hotel pa je tudi zagotovilo, da notranje ministrstvo ne bo razdeljeno.

Sedaj je na potezi Silvio Berlusconi. Med tiskovno konferenco po pogovoru s predsednikom Scalfarom je Berlusconi povsem osvojil smernice dela, ki mu jih je nakazal državni poglavar. Dokler ne bo pripravljen program in dokler ne bo oblikovana ministrska ekipa, ne bo mogoče oceniti, v kolikšni meri bo Berlusconi zadostil obljubljeni zornosti in potrebam italijanske družbe. In dokler ne bo izdelan predlog treh pravnikov, ni mogoče oceniti trdnosti jamstev, da zasebni interesi ne bodo pogojevali vladnega dela. Zato bo treba počakati še nekaj dni. V interesu vseh bi bilo, da bi bil program kakovosten in jamstva trdna, da Italija ne bi stopila v drugo republiko z levo nogo.

Za slovensko manjšino pa se obdobje Berlusconi-vega vladanja ne začneja najbolje. Res je sicer, da je mandatar zanikal vsakršno možnost ustvarjanja napetosti na vzhodni meji in obsojal skomine po njenem spreminjanju. Toda beseda recipročnost v odnosu do manjšin ni zvenela nič kaj spodbudno.

ITALIJA / KOT JE BILO NAPOVEDANO

Scalfarov mandat Silviu Berlusconi

Nobene spremembe mej, a recipročnost za manjšine

RIM - Predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro je včeraj, kot je bilo napovedano, poveril Silviu Berlusconi mandata za sestavo nove vlade. Berlusconi si je - kot je že uveljavljena formula - pridržal pravico, da nalogo sprejme, potem ko bo s strankami preveril, ali je možno oblikovati vlado in trdno večino.

V Berlusconi-jevi prvi izjavi po pogovoru s predsednikom republike sicer ni bilo zaznati dvoma, ki ga vsebuje protokolarno sporočilo o imenovanju mandatarja. Milanski vitez dela je prepričan, da bo lahko oblikoval zmerno in uravnoveseno vlado, ki bo s svojim programom zadostila potrebam države in smer-

nicam, ki jih je v torek nakazal predsednik republike Scalfaro. Ob koncu je Berlusconi tudi napovedal imenovanje jamstvenega odbora, ki bo po njegovem zagotovil, da interesi Silvia Berlusconi-ja podjetnika, ne bodo pogojevali dela in odločitev Silvia Berlusconi-ja premiera.

V odgovoru na vprašanja novinarjev je Silvio Berlusconi načel problem odnosov s Slovenijo in s Hrvaško. Potem ko je poudaril, da bo njegova vlada v zunanji politiki nadaljevala po poti predhodnikov, upoštevala atlantsko usmeritev in bo spodbujala sodelovanje v Evropi, je dejal, da je problem vzhodne meje že razčiščen. Nihče ne zahteva

spremembe mej, je pojasnil Berlusconi in dodal, so so bile izjave, ki so vzbudile polemiko, samo osebna stališča nekaterih. Cilj teh izjav pa ni bil sprememba mej, ampak predvsem poudarjanje nujne »recipročnosti v odnosu do raznih manjšin«.

Opozicija je ocenila kot nezadostna jamstva, ki jih je ponudil Silvio Berlusconi, lider Severne lige Umberto Bossi pa je dejal, da mu taka jamstva ne pomenijo veliko. Glavno jamstvo je po njegovem samo dejstvo, da bodo Ligi pripadla vplina ministrstva, med katerimi je tudi tisto za notranje zadeve.

Na 3. strani

Premier Berlusconi odhaja iz Scalfarove pisarne (AP)

ITALIJA-SLOVENIJA

Proti reviziji meja

Tiskovna konferenca Lojzeta Peterle

LJUBLJANA - Slovenija pričakuje, da se bodo odnosi z Italijo nadaljevali v dobrososedskem duhu, ne pristaja pa na zahteve, ki niso v prid dobremu sodelovanju med državama.

To je temeljno sporočilo včerajšnje tiskovne konference, ki so jo v celoti namenili slovensko-italijanskim odnosom. Na slovenskem zunanjem ministrstvu se »jim je zdelo prav, da povedo svoja stališča« o vodilnih italijanskih strankah, ki so zahtevale revizijo osimskih sporazumov in nasprotujejo slovenskemu vključevanju v Evropsko unijo. Peterle je opozoril na več znamenj, ki kažejo, da bodo koalicijske stranke ravnale precej

bolj umirjeno in pragmatično, ko bodo tudi uradno prevzele vladno krmilo, poudaril pa je, da zaradi njihovih sedanjih stališč niso zaskrbljeni le v Ljubljani, temveč tudi v drugih evropskih državah.

Peterle se je včeraj z novinarji srečal se enkrat, na redni tiskovni konferenci, kjer je ocenil slovensko zunanjepolitično dejavnost v aprilu. Omeniti velja poročilo, ki ga je po nedavnem obisku v Sloveniji pripravil ekonomsko-socialni svet pri Evropski uniji. V njem Sloveniji namenja visoke ocene in napoveduje, da bo že konec tega desetletja zrela za polnopravno članstvo v EU. (B.L.)

Na 15. strani

PODKUPNINE / PROCES CUSANI

Stroga razsodba

MILAN - Milansko sodišče je pozno sinoči obsodilo Sergia Cusanija na 8 let zapora in 16 milijonov lir globe. S tem se je končal prvostopenjski proces proti sodelavcu bivšega predsednika Montedisona Raula Gardinija. Sodišče je sprejelo vse tri glavne obtožbe, in sicer ponarejanja bilance, kraje in podkupovanja ter na tej osnovi izdalo strogo razsodbo, kot jo je zahteval sam javni tožilec Di Pietro. Med pričakovanjem razsodbe pa se je na sodišču pripetil zagoneten in zaskrbljujoč dogodek. Karabinjerji so namreč našli blizu vhoda za občinstvo v sodno dvorano ročno bombo za vezbanje vrste SRCM, pa čeprav brez eksploziva.

Na 2. strani

Še danes volitve v JAR

PRETORIJA - V nekaterih predelih Južnoafriške republike potekajo volitve tudi danes, čeprav bi se morala volišca v vsej državi zapreti včeraj zvečer. Na predlog neodvisne volilne komisije je namreč sedanjí predsednik De Klerk odobril enodnevno podaljšanje volitev v pokrajini Kwazulu in na petih drugih območjih. Predsednik stranke Inkatha Buthelezi se je namreč pritožil, da volilec na številnih volišcih ni bila zagotovljena tajnost glasovanja.

GORICA / KMEČKA BANKA

Banko čaka preobrazba v DD

GORICA - Kmečka banka je sinoči v goriskem Kulturnem domu opravila obračun lanskega poslovnega leta. Bil je to po svoje jubilejni občni zbor, saj je nosil številko 85, kolikor znaša sestevek let, ki jih ima banka za seboj od tistega daljnega 1909, ko je bila ustanovljena. Nedvomno gre za castljljivo starost, za katero pa ne stoji ravno lahko zivljenje tega slovenskega denarnega zavoda, ki je s svojo trdnostjo in globoko zakoreninjenostjo v tem delu slovenskega naroda ozemlja uspel kljubovati vsem poskusom, da bi ga zatrli.

Danes je Kmečka banka v stalnem razvoju in sirjenju svoje dejavnosti, ki je tudi lani, kljub splošnemu gospodar-

skemu zastoju obrodilo izredno dobre rezultate. Uspelo ji je zbrati za več kot 370 milijard lir vlog, pri čemer so se neposredne povisale za skoraj 14 odstotkov, medtem ko so naložbe presegle 181 milijard in se povisale za 11, 5 odstotka. To je rezultat dejstva, da se je okreplil položaj banke na finančnem trgu v goriski in krinski občini, kjer njen delež ze presega 20 odstotkov vseh vlog. S takim poslovanjem je banka uresnicila 3, 6 milijarde lir čistega dobička, s katerim se je njeno premoženje povisalo na 23, 2 milijarde lir. Na tej osnovi pa se Kmečka banka seveda s povečanim zaupanjem v svoje moči pripravlja na bližnjo preobrazbo v delniško družbo. (VB)

CERKEV

Obisk nadškofa dr. A. Šuštarja pri Rezijanih

REZIJA - Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar je včeraj obiskal zamejske Slovence. Gostitelj prof. Viljem Černo je v pozdravu poudaril bogasvo slovenske zamejske skupnosti, ki ne sme umreti, nujnost podpore cerkve in se posebej slovenske cerkve.

Srečanja so se udeležili vsi beneski duhovniki, številni kulturni delavci, zupan Paletti, predsednik SKGZ Palčić, v imenu videmske nadškofije pa ga je pozdravil monsignor Marino Qualizza. Razgovor se je razširil na širša vprašanja sodelovanja in na pobudo, da bi obmejni slovenski in italijanski skofi bili s posebnim pastirskim pismom, svečano pozivali k spravi. V zavesti ljudi se prevladuje stara miselnost in Cerkev s svojim moralnim poslanstvom lahko spodbudi resnično spravo med narodi. (B.S.)

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Posvet DSL o Osimu

Vprašanje odnosov med Italijo, Slovenijo in Hrvaško je bilo v središču pozornosti včerajšnjega posveta DSL v Trstu.

Stran 6

Uspeh goriških dijakov

Pevski zbor dijakov slovenske nižje srednje sole Ivan Trinko iz Gorice je pod vodstvom dirigenta Stanka Jericija prejel prvo nagrado na meddeželnem tekmovanju v San Donāju.

Stran 9

Stefanel v polfinalu končnice

Košarkarji Stefanela so se s sinočno zmago proti bolonjskemu Filodoru uvrstili v polfinale končnice za naslov prvaka, kjer jih ze v soboto v Pesaru caka prva tekma s Scavolinijem.

Stran 25

Privatizacije: »public company« ostaja samo pravljica

Po obcnih zbiorih privatiziranih bank Comit in Credit je povsem na dlani, da so se sanje o tim. »public company« povsem razblinile v »salonu italijanske finance«, Mediobanci, ki je de facto prevzela vodstvo obeh bank.

Stran 27

PROCES CUSANI / PO OBTOŽENČEVEM SAMOZAGOVORU

Dolgo posvetovanje odraz zagate sodnikov

MILAN - Sodni senat milanskega sodišča, ki sodi Sergiu Cusaniju, ni ma lahkega dela. To dokazuje dejstvo, da razsodba zahteva veliko več casa, kot so mislili sami sodniki. Predsednik Tarantola je strankam napovedal najprej zarsodbo za 18. uro. Pozneje je termin zdrsnil na 21. uro, nato pa spet na 23. uro. Prav to postopno premikanje termina kaže, kako so sodniki potrebujejo več casa, kot predvideno, da bi pretehtali argumentiranje tožilca in branilca in nazadnje tudi zaključni obtožencev samozagovor.

Javni tožilec Antonio Di Pietro, ki je svoje zaključke nakazal v tridnevni ekspoziji in se poslužil tudi kompjuterske tehnike za dodatno ilustracijo svoji tez, je bil zelo oster proti Sergiu Cusaniju, saj ga je obtožil, da je del crnih sredstev, ki jih je zbral za podkupnine, spravljal v svoj žep. Svoje prepričanje je posredno potrdil tudi včeraj. Ko je Cusani zavračal tožilceve očitke, je Di Pietro po pričevanju očividcev v svj notes zapisal »vse prav, toda kje je manjkajočih 63 milijard?«. Poleg tega pa Di Pietro obtožil Cusanija, da je izdal Gardinija, ker naj bi mu ne predložil jasnih odgovorov in omoočil obrambe pred sodiščem. Za obtoženca pa je zahteval sedem let zaporne kazni in 20 milijonov lir globe.

Sodni senat se je umaknil k posvetu ob 11.10. Pred tem je Cusanijev zagovornik Giulia-

no Spazzali koncal svoj obrambni zagovor in zahteval, naj sodni zbor oprostí njegovega klienta obtožb ponaredbe bilanc in protizakonitega prisvajanja tujih sredstev, za krsitev zakona o javnem finansiranju strank pa je predlagal administrativno globo ali pa predajo vseh aktov administrativnemu sodstvu.

Takoj nato je predsednik sodega zbora Tarantola predal besedo obtoženci Sergiu Cusaniju, ki je na procesu spregovoril prvič po zaslišanju, med katerim ni odgovoril na nobeno od ključnih tožilcevih vprašanj. Cusani je v samozagovoru ubral isto pot kot njegov branilec Spazzali. Ni zanikal podkupniške afere in svoje vpletenosti vanjo, poudaril pa je vsekakor, da ni edini krivec in zato noče biti zrtveni kozel preikave.

Dve sta bili temeljni smernici Cusanijevega samozagovora. Po eni strani je obtoženec zavrnil tožilca Antonia Di Pietra in njegove očitke, da je tat, izsiljevalec in izdajalec. Pri tem je poudaril, da ga je s takimi obtožbami Di Pietro izpostavil grožnjam in morebitnim represalijam, čes »vsak maniak bi se lahko cutil upravičenega, da spravi s sveta tako ogabno bitje«. Po drugi strani pa je Cusani zelo ostro kritiziral tožilca Di Pietra in celotno preiskovalno metodo milanskega tožilstva. Prav tožilstvu je naprtil odgovornost za samomor Raula Gardinija. »Tožil-

stvo ga je tedne peklo na raznju. Gardini je večkrat prosil, naj bi ga zaslislali, toda tožilstvo se ni odzvalo. Očitno je, da je hotelo aretirati Gardinija, saj bi novica o aretaciji človeka, ki je osvojil svetovno prvenstvo v jadrnanju in je izzval Americane za ameriski pokal v jadrnanju, obsla ves svet in prinesla dodatni sloves milanskemu tožilstvu«.

Dobrih deset minut preden se je sodni senat numaknil k posvetu, je na milansko sodišče prišel fant z dvema sopoma cvetja za Sergia Cusanija. Novinarjem ni hotel povedati, kdo jih je poslal. »Ne sprašujte me, ker sem navaden kurir in nisem pogledal, kakšni vizitki sta v kuvertah«.

Sergio Cusani čaka na razsodbo (telefoto AP)

PADOVA / PRIČEVANJA MAFIJSKIH SKESANCEV NA RAČUN VISOKEGA FUNKCIONARJA

Nove obtožbe proti Contradi

PADOVA - V dvorani največje varnosti padovskega zabora je bilo včeraj slisati nove obtožbe na račun Bruna Contrade, visokega funkcionarja Sisde, ki je obtožen sodelovanja z mafijo. Tokrat so palermški sodniki, ki so nalašč zato prišli v Padovo, zaslislali mafijskega skesanca Salvatoreja Cancemija, ki je prav tako kot dan prej drugi skesanec, Rosario Spatola, potrdil, da so v krogih organiziranega kriminala na Siciliji dobro poznali Contrado. Tudi Cancemi je sicer govoril le o stvarih, za katere je bil obvešen od drugih, navedel pa je vrsto imen mafijskih veljakov, ki so prav gotovo

imeli stike s policijskim funkcionarjem. Preko »nekega visokega funkcionarja« palermške kvesture naj bi bila mafija pravočasno obveščena o nacrtovanih policijskih akcijah ali o nameravanih aretacijah mafijskih veljakov, taisti funkcionar pa naj bi mafijskega »bossa« Pippa Caloja tudi pravočasno seznanil, da sta Buscetta in Contorno začela sodelovati s preiskovalci.

Včeraj bi morali zaslišati tudi skesanca Gaspereja Mutola, ki pa se ni javil, pač pa so dodali sodnim aktom zapisnik njegovega zadnjega zasliševanja, ki dodaja še eno epizodo v dokaz Contradovih

stikov z mafijskimi veljaki.

Prvič od začetka procesa je včeraj spregovoril tudi sam Contrada, vendar samo zato, da bi pojasnil, katere funkcije je opravljal v svoji karieri, to pa zato, ker so ga nekateri opisovali kot nekakega tajnega agenta ali spijona.

Oglasil pa se je tudi Contradov sin Guido, ki je v odprtem pismu obzaloval, da mora njegov oče prepotovati vso državo, od Palerma do Neaplja, od Rima do Padove, na zelo neudoben način, z ladjo ali s policijskim furgonom, to po kvarno vpliva na njegovo zdravje, tudi glede na dejstvo, da je že 16 mesecev v preventivnem priporu.

NOVICE

Franco Freda oproščen suma da je sodeloval pri Pokolu v Ul. Palestro v Milanu

MILAN - Franco Freda ni imel nobene odgovornosti pri pokolu v Ul. Palestro v Milanu, kjer je eksplozija bombe povzročila smrt petih oseb. Sodnik za predhodne preiskave je sprejel predlog tožilca Pomaricija in arhiviral postopek proti neonazistu iz Veneta. Preiskavo proti njemu so začeli pred časom na osnovi pričevanja nekega jetnika, ki naj bi mu sojetnik zaupal, da naj bi za pokol z dne 27. julija lani bil soodgovoren tudi Freda.

Mladoletnik ne more biti obsojen na dosmrtno ječo

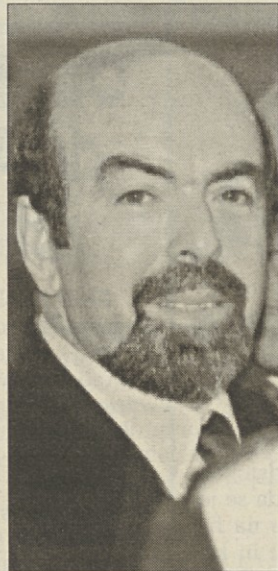
RIM - Ustavno sodišče je včeraj razsodilo, da mladoletnik ne more biti obsojen na dosmrtno ječo. Sodniki so proglasili neustavnost členov kazenskega zakonika, ki vsaj teoretsko omogočajo, da bi bil mladoletnik obsojen na dosmrtno ječo. Na Ustavno sodišče se je obrnilo sodišče za mladoletnike iz Ancone, ki je sodilo mladoletniku P.G. zaradi namernega umora z obtežilnimi okoliscinami, za kar bi ga morali po dolocilih kazenskega zakonika obsoditi na najvisjo kazen. Ustavno sodišče pa je v svoji razsodbi izključilo možnost dosmrtno ječe za mladoletnike tudi zaradi tega, ker je tovrstna kazen v nasprotju z načelom, da mora imeti kazna tudi vzgojno funkcijo. In to kljub temu, da nova zakonodaja omogoča tudi obsojencu na dosmrtno ječo, da je osvobojen v primeru, da se zanesljivo skesa.

NA ZATOŽNI KLOPI FUNKCIONARJI TAJNIH SLUŽB

Proces Sisde ostaja javen

Zavrtna zahteva, da bi obravnava potekala za zaprtimi vrati

RIM - Proces proti visokim funkcionarjem Sisde, ki so obtoženi, da so spravili v žep mastne vsote, namenjene delovanju tajne službe, se bo nadaljeval javno. Sodisce, ki mu predseduje sodnik Franco Testa, je namreč zavrnilo zahtevo enega od branilcev, da bi proces potekal za zaprtimi vrati glede na zelo delikatna vprašanja, ki naj bi prišla v obravnavo. Pač pa se sodisce doslej še ni izreklo o zahtevi odvednika Mazzarite - ta brani bivšega upravnega direktorja Sisde Maurizia Broccolettija (na sliki AP) - da bi zaslislali več kot sto prič, med njimi kopico bivših visokih funkcionarjev, sedanega sega policije Parisija, nekaterih bivših notranjih ministrov in samega predsednika republike Scalfara. Zaslisanju tolikšnih prič nasprotuje javni tožilec Leonardo Frisani, ki je

tudi včeraj poudaril, da se proces tice samo odgovornosti funkcionarjev glede uporabe tajnih fondov, ne pa tudi odgovornosti bivših notranjih ministrov, saj so te predmet drugih sodnih obravnav. Gre za sedem preiskav, od katerih potekajo tri pred razso-

discem za ministre.

Prav odvetnik Mazzarita pa je včeraj vztrajal pri zahtevi in poudaril, da je Maurizio Broccoletti govoril resnico, ko je obtožil bivše notranje ministre Mancina, Gavo in Scottija ter samega Scalfara, da so prejimali »dodatno plačo« od tajnih služb. Po njegovih trditvah od bivših notranjih ministrov je samo Amintore Fanfani zavrnil »prispevke« Sisde.

Tudi včeraj so bili na sodni obravnavi prisotni samo bivši upravni direktor Sisde Maurizio Broccoletti, bivši »blagajnik« Antonio Galati in bivša tajnica načelnika Sisde Raccarda Malpice Matilde Martucci. Eden od obtožencev, bivši funkcionar tajnih služb Michele Finocchi, se se vedno skriva, njegov branilec odv. Petrelli pa je včeraj povedal, da se bo izročil pravici pred zaključkom procesa.

RIM / RAZSODBA KASACIJE

»Schutzni« so legitimno kršili kvestorjevo prepoved

RIM - Kasacijsko sodišče je včeraj oprostilo stiri južnotirolske »schützen«, ki so leta 1991 demonstrirali pred spomenikom zmagi v Bocnu kljub prepovedi kvestorja. Cetverica južnotirolskih narodnjakov - Pius Leitner, Stefan Gutweniger, Alois Ploner in Johan Graber - je bila na procesih prve in druge stopnje obsojena na pet dni zaporne kazni, Kasacija pa jim je zdal priznala, da niso kršili zakona.

Potek dogodkov je obnovil njihov zagovornik, odv. Sandro Canestrini iz Trenta. 6. maja 1991 so »schützeni« vložili na bocensko kvesturo prošnjo za pooblastilo manifestacije proti spomeniku zmagi, dva dni kasneje pa je krajevna neofasistična stranka zaprosila za dovoljenje, da bi na istem kraju priredila protidemonstracijo. Po

so občine, krajevne zdravstvene enote itd.

Razmisljanje antropologov je po svoje preprosto. Spoznavanje drugih kultur (pa tudi družbenih pojavov kot je na primer mafija) ne pomeni avtomatično tudi njihovega legitimiranja, vendar lahko »nudi nove in znanstveno utemeljene prijeme za ocenjevanje teh kultur in pojavov ter se bori proti tistim predsodkom, ki se skrivajo za ideologijami«. Prav ti predsodki so po oceni antropologov »najnevarnejše pasti za italijansko družbo, zlasti ko je govor o družini, o pravicah zenske, o sredstvih množičnega obveščanja«.

Stališče antropologov opozarja na nevarnost nekaterih družbenih klic v Italiji in predlaga recept za zdravljenje. Teško je oceniti, ali je repet pravilen, svarilu pa je treba nedvomno prisluhniti.

RIM / PREDSEDNIK REPUBLIKE SCALFARO ODLOČIL

Berlusconiju mandat za sestavo nove vlade

RIM - Kot je bilo napovedano, je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro včeraj popoldne poveril Silviu Berlusconiju mandat za sestavo nove vlade. Berlusconi, ki je prispel na Kvirinal nekaj minut pred 17. uro, se je skoraj celo uro zadržal v pogovoru s predsednikom Scalfarom. Malo pred 18. uro je generalni tajnik predsedstva republike Gaetano Gifuni na že utečen način sporočil, da je Scalfaro poveril Silviu Berlusconiju premierski mandat, Berlusconi pa si je, kot je že običaj, pridržal pravico, da mandat sprejme, ko bo s strankami preveril možnost oblikovanja vlade in trdne večine.

Vse je potekalo po že ustaljenem scenariju. Pol-drugi dan, ki je potekel od konca posvetovanj do podelitve mandata, je očitno pomagal, da so se razblinili pomisleki predsednika republike. Zlasti problem jamstva, da Silvio Berlusconi podjetnik ne bo pogovarjal in vplival na Silvia Berlusconija premiera.

V svoji prvi izjavi v svojstvu mandatarja je Silvio Berlusconi osvojil programske smernice, ki jih je v torek ob koncu posvetovanj predsednik Scalfaro nakazal novi vladi. Napovedal je politiko miru in zaščite človekovih pravic v dogovoru z ostalimi evropskimi državami. Zagotovil je enotnost in nedeljivost Italije; da se ne bi zameril Severni ligi, pa je obenem poudaril nujnost doslednejše decentralizacije oblasti. Zavzel se je za politiko socialne pravičnosti, vendar v skladu in v mejah trznega gospodarstva. Poudaril je, da je pri morebitnih ustavnih spremembah tre-

ba slediti pravilom, ki so zapisana v Ustavi. Glavno vlogo mora imeti v tem okviru parlament, medtem ko je vlada, »ki ne bo ustavodajna«, lahko le v spodbudo potrebnim spremembam. Dodal je, da bo vlada sestavljena iz moralno neoporečnih ljudi, ki jim bo spoštovanje moralnih načel prvo pravilo.

Ob koncu se je lotil se vprašanja jamstev. Potem ko je poudaril, da italijanska zakonodaja že predvideva nekatera jamstva in nadzorna telesa, je Berlusconi kot dodatno jamstvo, da njegovi zasebni interesi ne bodo pogojevali vladne politike, napovedal imenovanje treh pravnih izvedencev, ki bodo preučili, kako rešiti problem. Njihov predlog bo Berlusconi najprej predlagal vladi in nato parlamentu zakonski osnutek treh jamstvenikov. Izključil pa je vsekakor možnost, da bi prodal Fininvest.

V odgovoru na razna vprašanja je Silvio Berlusconi tudi specifično omenil problem vzhodne italijanske meje. Dejal je, da bo zunanja politika njegove vlade nadaljevala po poti, ki so jo nakazale prejšnje. Zato je potrdil »atlantsko usmeritev« in spodbujanje evropskega sodelovanja. Kar zadeva polemike o reviziji Osimskih sporazumov s Slovenijo in Hrvaško ter morebitno zahtevo po spremembi meje, pa je Berlusconi dejal, da je bil »problem že razčiscen«, saj so se umaknili tudi tisti, ki so se v osebnem imenu zavzeli za spremembo meje. S temi izjavami pa so hoteli izraziti predvsem željo, da bi poudarili »nujnost recipročnosti v odnosu do različnih manjšin«.

Takoj po prejemu mandata se je Silvio Berlusconi srečal z novinarji (telefoto AP)

Garanti: dvomi opozicije in samih vladnih zaveznikov

RIM - »Imenovanje treh garantov je absurd: nezaslišano je, da bi nadzorovanec imenoval svoje nadzornike.« Najbolj kritična ocena na račun Berlusconijevega govora takoj po prejemu mandata za sestavo nove vlade prihaja od sen. Fernanda Imposimata, predstavnika DSL. Imenovanje garantov pa ni prepričalo niti zaveznikov liderja Forza Italia, v prvi vrsti ni prepričala Umberta Bossija. »Mimo treh modrecev zahtevamo bolj specifična jamstva, med temi tudi prava ministrska mesta za Ligo,« je dejal Senat, ki je poudaril nujnost novega zakona proti koncentracijam. Nacelnik ligaskih senatorjev Francesco Speroni pa se je obregnil predvsem ob dejstvo, da je eden od treh garantov, bivši predsednik Ustavnega sodišča Antonio

La Pergola, evropski poslanec PSI. »Bolj primerno bi bilo izbrati osebnosti brez tako izrazite politične in strankarske etikete,« je komentiral.

Tako sindikati kot industriji pa so pozdravili napoved novega mandatarja, da bo svoja posvetovanja o vladnem programu začel prav pri družbenih silah. Confindustria zdaj racuna predvsem na stabilnost vlade, opominja pa tudi na seznam predlogov, ki jih bodo predstavili mandatarju. Sindikati pa pravijo, da ni važno toliko dejstvo, da bodo med prvimi sogovorniki mandatarja, pač pa to, ali bo Berlusconi sprejel njihove zahteve. Vprašanje je tudi, menijo sindikati, ali bo program nove vlade vseboval obljube, ki jih je zmagoviti tabor poudarjal v volilni kampanji.

O G L E D A L O

Novo, dobro znano

ACE MERMOLJA

Skupina, ki doseže oblast, se proglasi za "novo", vendar je ni bolj dvoumne besede, kot je beseda novo. V njej se bijejo ali prepletajo trije časi: včeraj, danes in jutri. Razbirati, kaj je novega danes, je zato zapleteno opravilo. Ideološke opredelitve, zavestne ali podzavestne, imajo pri tem početju veliko tezo, čeprav smo določili, da so ideologije mrtve. Nismo morda pastirji, ki trdijo, da ni več volkov, čeprav vsako noč trepetajo in zrejo v zelene oči, ki se pomikajo k credi?

Ko opazujem moj mali svet, ali pa ko gledam čez plot domačega vrta, opazam veliko že znanih scenarijev. Morda je stil predstave drugačen, spremenili so se režiserji, osnovni tekst pa je isti. Koliko starih argumentov in sporov prihaja v teh dneh v Italiji v ospredje! Pogostokrat pa je novo le to, da se pojavljajo na prvih časopisnih straneh, drugače gre za okostnjake. Podal bom nekaj primerov brez pravega reda in se oproščam, če bo seznamček dolgocasen.

V italijanskih vsedržavnih medijih smo v zadnjih tednih sledili polemikam o reviziji osimskih sporazumov, o spremembi meje, o beguncih in odškodninah za odvzeto zemljo. V Trstu se ob teh problemih bije stiridesetletna vojna, ki sciti marsikateremu mogotcu hrbet. Novo je danes v tem, da so se nekateri iredentisti posedli med zmagovito koalicijo in vanjo prinesli svojo ježno doto. Za tem se je v Italiji sprožilo vprašanje sprave. Doslej sem argumente za ali proti poslušal v slovenscini, sedaj jih tudi v italijanscini. Razlika je precejšnja, argumentacije pa so mi znane že iz licejskih klopi. Imel sem prijatelja, ki mu je življenje odmerilo malo let. Najini družini sta bili med vojno na dveh bregovih, midva pa sva se lotevala pekocih argumentov, ki so danes še kako aktualni. Vedela sva, kar sva pač izvedela doma, saj se je v soli o tem pretežno molčalo. Tu pa je problem. V Italiji je tragikomično govoriti o spravi in zgodovinski reviziji potem, ko je očitno, da so že prejšnje vlade poskrbele, da mlajše in srednje generacije vedo o fašizmu in antifašizmu malo ali nič. Neznanje lahko revidiras samo z znanjem, ne pa s protiarگumentmi. Je morda novost v tem, da se nova oblast skuša legitimirati tudi z novim branjem zgodovine? Dajmo no! V Sloveniji so moji sovrstniki doživeli overdozo partizanske epopeje in to na retoričen način. Takšne poglede in pristope je seveda treba spremeniti. Zadrege glede upora Slovencev proti nacifašizmu pa so sad ne najbolj plemenitih političnih bitk. Zakaj bi se sramovali, če smo se uprli nekomu, ki nas je hotel stlačiti v krematorijske peči? Kar je bilo potem lahko ločimo od upora, oziroma postavimo na drugo raven. Italija nima niti tega argumenta. Ne poznam namreč ljudi, ki bi sedeli v temnici zaradi apoloģije fašizma, poznam pa apoloģetike. Nekateri sedijo v parlamentu.

Koliko novega je v predsedniški poslanske zbornice Pivetti-jevi? Doslej je bila njena najodmevnejša izjava, da je ena sama vera prava in to seveda njena. V zgodovini ni prva, ki je to rekla. Na gospodarskih straneh časopisov berem, da postaja Mediobanca fenomenalen koncentrat gospodarske moči, Cuccia je vsemogočni Veliki stavec italijanske finance. Ni morda to sad dolgoletne in krute vojne, ki se je po eni strani izrodila v takoi-menovano "tangentopoli", po drugi pa določila resnične zmagovalce? Je v kapitalizmu borba za monopole nekaj novega? Je čudež mrzlica na milanski borzi? Konec koncev bo premier podjetnik, ki mu podjetniki zaupajo bolj kot prisilekom iz drugih svetov in miljejev. Tudi v tem ni nič posebno novega. Bo novost morda v tem, da bodo številni politiki, gospodarstveniki, funkcionarji, novinarji, uradniki in vsakovrstni "lotiziranci" skakali na zmagovalcev voz? Preskakovalce in pristopavce opazujem že od takrat, ko sem se odlepil od doma in vstopil v samostojno življenje. V kaso vseh teh novosti bi lahko potisnil tudi slovensko manjšino v Italiji, vendar se bom tokrat izognil temu vprašanju. Upam namreč, da nas ne bo vse to novo pahnilo v hladilnik.

Nekaj novega pa je vendarle v tem novem. Slutim namreč, da stopamo s staro palico v neznano deželo. Izgubili smo nekaj epohalnih gotovosti, nekaj zacrtanih tirnic. Evforični in depresivni hoes nosce obcutimo, da nam konec tisoletja postavlja objektivne meje. Postavlja nam jih že sama narava, ki ni neizčrpna zakladnica virov. Postavljajo nam jih kulturni in gospodarski procesi, ki se fizično dotikajo širokih množic "drugih" ljudi, plemen, narodov, ki vstopajo v zgodovino. Meje nam postavlja lastna šibkost pred usodnimi dogodki, kot je na primer vojna v Bosni. Morda je prav intima negotovost kriva za to, da imenujemo za novo, kar nam je v resnici že dobro znano.

REZIJA / PRISRČNO SREČANJE S SLOVENSKIMI PREDSTAVNIKI

Ljubljanski nadškof Šuštar gost Beneških Slovencev

REZIJA - Na zupanstvu se je ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar (na sliki) včeraj srečal s predstavniki zamejskih Slovencev. Pristrčno ga je pozdravil domači zupan Luigi Paletti, ki mu je izročil faksimile molitve Oče nas v rezijanscini, natisnjene 1797. leta.

Nato je zastopnik videntskega nadškofa msg. Marino Qualizza govoril o duhu povezave ljudi s skupnimi koreninami in premostitvi predsodkov pri gradnji nove Evrope. V preteklosti je bilo mnogo zgrešenega, a tudi mnogo dobrega in kristjani ter vsi mi želimo zgraditi takšen svet, v katerem bomo mirno živeli. Predsednik SKGZ Kladivj Palčić se je zahvalil

nadškofu za njegovo pomoč, ki je pomoč celotni slovenski zamejski skupnosti in priznanje pravice vsakomur, da na svojem domu uživa vse pravice.

O gospodarskem in političnem položaju zamejskih Slovencev je obsirneje spregovoril zupan Bonini in podčrtal skupne napore brez ideoloških predznakov, ko se zlasti v Beneski Sloveniji sodelujejo kristjani z nekdanjimi komunisti. Poudaril je pozitivno vlogo SKGZ, ki je podprla manjšino in ki se trudi, da se ustvari materialno, gospodarsko podlago. Zato je tudi zavrnil razne polemike in celo razprave o delitvah Slovencev na osnovi narečij.

Kot že rečeno, je

nadškof Šuštar v svojem pozdravnem nagovoru govoril o naporih za odkrito in posteno sodelovanje. Zahvalil se je za vabilo in se posebej za tako pomemben odziv. Govoril je o nasi zgodovini, v kateri je bilo ust-

varjeno veliko pametnega in lepega. Vsakomur je treba priznati pravico, da se odloča po svoji veri in po svojem prepričanju, pri tem pa je treba ohraniti skupne korenine jezika, vere in življenja. Zelen je zamejskim Slovincem veliko plodnega dela in Reziji, da bi polno zazivela tudi ob pomoči in velikem prispevku duhovnikov.

Domači župnik furlanskega rodu dekan Rizzieri De Tina pa je spregovoril o povsem spremenjenih političnih razmerah. Padel je berlinski zid, onkraj meje ni več slavo-komunistov, Slovenija je postala demokratična država, ki se vključuje v Evropo. Vendar so se ostale razlike, napetosti in usedline preteklosti med ljudmi.

Zato je menil, da bi bil umesten poziv vseh skofov, ki živijo ob meji - slovenskih in italijanskih - k pomirjenju, k spravi, da bi se zgodil resnični čudež dobre volje.

Pobuda je naletela na pozitiven odziv, saj bi bila tako cerkev v okviru svojih moralnih nauk in moralnega poslanstva pobudnik sprave med obema narodoma, utrjevanja vezi, in to povsem neobremenjeno s političnimi razlikami in državniskimi skrbmi.

Srečanja so se udeležili vsi beneski duhovniki, predstavniki krajevnih in pokrajinskih slovenskih kulturnih ustanov, potekalo pa je v izredno sproščenem in prijetnem ozračju.

Bogo Samsa

Danes in jutri v Trstu posvet o deželni ureditvi in avtonomijah

TRST - S pozdravoma predsednika deželnega sveta Degana in trzaskega župana Illyja se bo danes na Pomorski postaji začel dvodnevni posvet o dezelah s posebnim statutom, na katerem bodo strokovnjaki in deželni upravitelji razpravljali o aktualnem problemu povečanih pristojnosti italijanskih dežel.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni tr. PRAE DZP št. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Odložili dvojno zaslišanje

PORDENONE - Bivša demokratska parlamentarca, senator Di Benedetto ter poslanec Agrusti, bosta na zaslišanje morala počakati še nekaj časa. Di Benedetto, ki je že 11 dni v zaporu v Tolmeču, bo pred sodnika za predhodne preiskave stopil 4. maja, Agrusti pa 21. julija.

Bivšega senatorja KD obtožujejo korupcije v zvezi z gradnjo pordenonskega cestnega omrežja. Domnevajo namreč, da je pri podeljevanju raznih zadolžitev prislo do izplačevanja podkupnin. Parlamentarca včeraj ni bilo v sodni dvorani, njegovo zdravstveno stanje pa bo preveril sodni zdravnik.

Prav tako se pred sodnika ni predstavil Agrusti, ki ga sumijo zlorabe uradne funkcije in motenja dražbe. V tem primeru proučujejo dobavo pohištva, s katerim je podjetje Del Fabbro iz Spilimberga oskrbelo Obcino Casarsa v obdobju, ko jo je vodil Agrusti.

Film Videomonitor na »stezicah«

TRST - V nedeljo, se je v goriskem kulturnem domu končala letosnja prireditev Film, video, monitor, ki je za nas italijanski pa slovenski prostor že tradicionalna. Gre za pobudo velikega dometa, ki si je v letih pridobila sloves med poznavalci filmskega in sploh vizualnega sporočanja, njena velika vrednost pa je predvsem v tem, da je znala drugačnim okoljem priblizati slovensko ustvarjalnost na tem področju. Sploh je goriski festival v priredbi Kinoateljeja sodobna, moderna prireditve in modus, kako ustvarjati oziroma prenasati umetnost v današnjem času.

O vsebini letosnjega goriskega filmskega prikaza, kjer je levji delež imel režiser Franco Giraldi, bodo spregovorile nedeljske »stezice«, ki jih v živo posreduje gledalcem slovenski pro-

gram koprške televizije. Kot vsakic pa bo voditelj oddaje Marij Cuk usmeril pogovor tudi širše, in sicer v razmišljanje o slovenski kinematografiji nasploh in o družbeni valenci kulture v goriskem prostoru, tako da oddaja ne bo le informativna, marveč tudi aktualna v smislu iskanja možnosti perspektiv kulturnega in vsakrsnega prepletanja. Marij Cuk, ki je pripravil za maj in junij še celo vrsto zgotic in zavezujočih tem (npr. o jeziku med slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji, evropskih in goriskih občinskih volitvah, fašizmu in antifasizmu oziroma odpornstvu, itd.) se bo predvidoma pogovarjal z Alešem Doktoricem, Nadjo Veluscek, Davorinom Devetakom in Igorjem Devetakom. Naj gledalce se enkrat obvestimo, da oddaje ponavlja ob petkih ob 15.50 tudi prva mreža televizije Slovenijai.

Zborovska revija treh dežel jutri v Žabnicah

ŽABNICE - Kanalska dolina bo po uspešnem koncertu Primorske poje ponovno prizorišče zborovske petja. Jutri bo namreč v Zabnicah 15. zborovska revija treh dežel, ki jo prireja domaci moski zbor. Na prireditvi, ki bo v

farni cerkvi sv. Egidija, se bodo predstavili oktet Vrt-nica iz Nove Gorice, nonet Brda iz Dobrovega, zbor Ana iz Tolmece, Polizeichor iz Beljaka, skupina rogasev iz kanalske doline ter domaci moski zbor. (R.P.)

Najstarejša Benečanka

SREDNJE - Kdor se dvomi, da ne obstaja recept za dolgo življenje, se lahko zgleda pri Virginii Petrussijevi vd. Chia-bai v Gorenjem Tarbiju v

obcini Srednje. Pri »Cebajovih« so namreč prejšnji teden proslavili 101. leto najstarejše prebivalke Nadiskih dolin. Za to priložnost so ji domaci pripravili pravo »festo«, takšno kot lani, ko je nona Virginia prestopila prag stoletja.

Ko smo jo obiskali, nam je cilava stoletnica zaupala recept dolgega življenja, ki je dokaj enostaven. Živeti cimbolj preprosto in se odreci dobro založeni mizi. (R.P.)

VEDNO IŠČI SLONA!

ELEPHANT
GROUP

OBUTVE

Pittarello

ILGiULIA
TRGOVSKI CENTER
TRST

PADOVA
VERONA
TRENTO
UDINE
BASSANO
MESTRE
CASTELFRANCO V.
CITTADELLA
MIRA
SPRESIANO
MONTAGNANA
JESOLO
LIGNANO

POJUTRIŠNJEM V TRSTU, NABREŽINI IN MILJAH / NA POBUDO SINDIKATOV CGIL, CISL IN UIL

Prvomajske proslave bodo izzvene v obrambo pravice do dela in miru

Na mejnem prehodu Rabojev-Skofije SKUPNA italijansko-slovensko-hrvaška manifestacija

DRAGO GASPERLIN

Pojutrišnje prvomajsko slavlje ne bo zgolj obredno, ampak bo izzvenelo v odločno potrditev pravice do dela v miru kot osrednje vrednote sprico sedanjih kritičnih razmer na družbenem in gospodarskem, a tudi na političnem področju, ki označujejo italijansko in se posebej tukajšnjo stvarnost. Trzaski, miljski in devinsko-nabrežinski shod se bodo odvijali v znamenju toplega poziva k enotnemu nastopu prav vseh družbenih sestavin v bran proizvajalnih obratov in delavstva, ki so v stiski, kakor tudi v obrambo dosedanjih socialnih pridobitev v prid najbolj ogroženim slojem prebivalstva, zlasti upokojencem, mladim brez zaposlitve in ženskemu svetu. Prvi maj naj pomeni zopetno priloženost za potrditev zahtev po ohranitvi in okrepitevi resnične socialne države, ki nima ničesar skupnega s podporništvom in ki se more graditi edinole v tvornem sožitju med različnimi in med ljudmi na obeh straneh meje ter v duhu vzajemne solidarnosti. Skratka, zaščita zaposlovanja in miru naj prispevata k se dodatni uvrstitvi vrednot republiške ustave, kjer piše, da temelji država na delu.

Takole so opredelili nedeljske prireditve v počastitev praznika dela Bruno Zvech (CGIL), Adele Pino (UIL) in Mario Ravalico (CISL) na novinarski konferenci. Osrednja manifestacija bo seveda v Trstu: zbirališče delavcev in siceršnjih udeležencev bo

ob 9. uri na Sentjakobskem trgu, od koder bodo krenili v sprevodu do Garibaldijevega trga, kjer jih bodo pričakali upokojenci, nakar bodo skupaj obsli mestno središče in se zbrali na Trgu Unità; tu bo ob 10.30 sklepni shod, na katerem bo govoril v imenu vseh treh sindikatov vsedržavni tajnik kovinarske organizacije UILM Luigi Angeletti, se pred njim pa bo imela nagovor v slovensčini članica CISL Daria Gherlani. Sledil bo koncert godbe Verdijevega gledališča.

Devinsko-nabrežinska manifestacija bo na Trgu sv. Roka sredi Nabrežine, kjer bo spregovoril ob 11. uri zastopnik CISL Flavio Dambrosi; zbirališče bo ob 9.30 pred Ljudskim domom v Krizu, od koder bo krenil sprevod proti Nabrežini po ure pozneje.

Po zaključku zborovanja bosta sledila koncert nabrežinske godbe in nastop moskega pevskega zbora »Vesna« iz Kriza.

Miljsko slavlje pa se bo začelo z zbiranjem udeležencev ob 10. uri pred sedežem CGIL v Ul. Bacchiocco, od koder bodo v sprevodu odšli do osrednjega Marconijevega trga, kjer jim bo govoril predstavnik CGIL Riccardo Devescovi.

To pa se ni vse. Udeleženci tukajšnjih manifestacij se bodo podali prek Rabojeza na slovensko stran mejnega prehoda pri Skofijah, kjer bo ob 12.30 skupna prireditev italijanskih, slovenskih in hrvaških sindikatov za delo in mir.

Z včerajšnje tiskovne konference CGIL, CISL in UIL (Foto Križmančič)

Budnice in prireditve v Bregu in na Krasu

V duhu načel, ki usmerjajo delovanje občinske uprave, bo tudi ob letosnjem prvomajskem slavlju v Dolini na vrsti polaganje vencev v počastitev padlih za svobodo v NOB. Kot je že ustaljena navada, bo uprava Občine Dolina polagala vence na predvečer prvega maja, torej jutri, 30. t.m. Dolinski župan v imenu upraviteljev vabi vse občane, da se udeležijo te svečanosti, ki se bo začela ob 18. uri pri osrednjem občinskem spomeniku (zbirališče že četrte ure prej pred županstvom) in se nato nadaljevala v krožni poti s počastitvijo padlih v Dolini, Prebenegu, Mackoljah, pri Domju, v Ricmanjih, Borstu (ob spominski plošči na st. 89 in na pokopališču), v Gročani in Boljuncu, kjer je ob 19.40 predviden se zadnji venec.

Jutri in v nedeljo bo v Krizu (na vrtu Ljudskega doma) že tradicionalno slavlje, ki ga prireja DSL. Jutri popoldne ob 16. uri bo nastopila plesna skupina SD Mladina, zvečer bo ples. 1. maja bo praznik ves dan, ob 17. uri bosta govorila senator Darko Bratina in devinsko-nabrežinski župan Giorgio Depangher. SKP pa prireja prvomajsko slavlje jutri in v nedeljo v Prosvetnem domu na Opcinah.

Po raznih vaseh Vzhodnega in Zahodnega Krasa ter v zgoniški občini bodo za 1. maj tradicionalne budnice. Proseška godba bo ob 9.30 pri Brisčikih, ob 10.30 v Repnici, ob 11. v Zgoniku, ob 11.15 v Saležu, ob 11.30 v Samatorci in ob 11.45 v Gabrovcu.

Prvomajski praznik s kresom v Bazovici

Vse napredne organizacije v Bazovici priredijo že tradicionalno prvomajsko praznovanje s kresom, pohodom in komemoracijo svojih padlih junakov za svobodo.

Jutri, 30. aprila bo zbirališče pri Kalu ob 21.30 s prižigom kresa v počastitev osvoboditve Bazovice. Sledil bo že tradicionalni nočni pohod na hrib Kokos v organizaciji Kulturnega društva Lipa, Sportnega društva Zarja in Sportne zveze Sloga. V nedeljo 1. maja bo ob 7. uri budnica z godbo na pihala, nato bo sledilo polaganje vencev na spomenik padlih vaščanov. Zaključili bodo s sprevodom udele-

žencev na bazovsko pokopališče, s polaganjem venca na grobnico junakov Jugoslovanske armade, ki so padli v bitki za osvoboditev Bazovice, ki je potekala v noči med 30. aprilom in 1. majem.

Organizatorji vabijo vse prebivalce k udeležbi teh manifestacij, da množično potrdimo naše prepričanje v demokracije in antifasistične principe, za katere so se borili in darovali svoja življenja naši predniki in to posebno v treh trenutkih, ko se majo temelji italijanske demokracije ureditve, katere del je tudi naša manjšina.

Cerkev in sindikat skupaj zoper krizo

Sindikat in trzaska Cerkev na enaki valovni dolžini: tako bi lahko ocenili vsebino njunega skupnega tiskovnega sporočila o sestanku med Brunom Zvechom (CGIL), Lucianom Kakovicem, Mariom Ravalicom (oba CISL) in Olivierom Fulignom (UIL) ter glavnim vikarjem msgr. Pier Giorgiom Ragazzonijem v zastopstvu skofa Lovrenca Bellomija.

Sindikalisti so izrazili skofiji zaskrbljenost delavstva zaradi izredno težkih gospodarskih in zaposlenostnih razmer v mestu, ki slabijo njegovo

proizvodno tkivo in mu spodjedajo temelje nadaljnjega razvoja, obenem pa postavljajo seveda pod vprašaj prihodnost številnih delovnih ljudi in njihovih družin. Msgr. Ragazzoni je v skofovem imenu povsem soglasal s takšno oceno in potrdil, da bo krajevna Cerkev se naprej spodbujala ljudi - zlasti tiste, ki imajo podjetniške odgovornosti, naj delujejo za skupno blaginjo; Cerkev si bo prizadevala za odstranitev posledic moralne, politične in gospodarske krize na socialnem področju ter utrjevala nacelelo solidarnosti nasproti sibejsim in bolj ogroženim slojem prebivalstva. Msgr. Ragazzoni je ob tem poudaril, da ne gre enkratirati centralnosti tržne politike, ampak je potrebno potrjevati centralnost človeka in njegove pravice do dela.

O specifičnih vidikih tukajšnje krize je glavni vikar poudaril, da velja čimprej uresničiti protokol o soglasju med vsemi političnimi, upravnimi in družbenimi komponentami za gospodarski preporod Trzaskega, da gre ob preustrojevanju proizvodnega aparata smotno izkoristiti finančne vzvode, istočasno pa uporabiti vse socialne blazilce, kakor so skrajšanje delovnega časa, solidarnostne pogodbe in podobno.

ŠOLSTVO / PROJEKT MATURANTOV ITALIJANSKEGA ZAVODA VOLTA

Trije načrti dijakov za preureditev Trga Libertà

Ekspozate z risbami, fotografijami in modeli so predstavili včeraj v šolski knjižnici zavoda

Trg Libertà pred železnisko postajo predstavlja pravcato vizitko Trsta. To je prvi trg, ki ga ugleda turist po izstopu z vlaka; tu je prometno vozlišče z avtobusno postajo za medkrajevne avtobuse, vhodom v pristaniški terminal in z vpadnico v mesto z Obalne ceste. Tako »stratesko mesto« bi moralo biti lično urejeno, turistu bi moralo pokazati najlepše lice mesta. Dobro vemo, da ni tako.

Trg Libertà je eden od najslabše urejenih in oskrbljenih tržaskih trgov, to pa predvsem zaradi stojnic sredi trga, ki - po mnenju prebivalstva - kvirajo obraz tega mestnega predela. Ob njih se predvsem ob koncih tedna tre ljudi, kupcev iz vzhodnoevropskih držav, ki - nabašeni s torbami in vrečkami vsakovrstnega blaga - kar mrgolijo sredi trga, po pločnikih in po cestah.

V preteklosti je že mar-

Posnetek z odprtja razstave urbanističnih načrtov v šoli Volta (foto KRIŽMANČIČ)

sikatera občinska uprava vključila v svoj program preureditev tega trga, do slej pa so ostale obljube in morebitni načrti le na papirju.

V preteklih tednih so se z urbanističnim vprašanjem Trga Libertà »spo-

prijeli« tudi dijaki 5. razreda oddelka za gradbene tehnike italijanskega zavoda Volta, ki so včeraj v šolski knjižnici predstavili sad svojega dela. Javnosti so predložili tri urbanistične načrte. Prvi predvideva premestitev stojnic v no-

tranjost bivšega dnevnega hotela, nadalje izgradnjo avtomobilskega nadvoza nad železnisko progo, ki naj bi povezoval Miramarski drevored z Ul. Flavio Gioia. Ta nadvoz naj bi postal dejanska vpadnica v mesto, medtem ko naj bi

Miramarski drevored spremenili v enosmerno cesto za izvoz iz mesta (a s posebnimi preferenčnimi pasovi za javne prevoze).

Drugi projekt predvideva ureditev zelene površine na območju med bivšim dnevnim hotelom in dvorano Tripovich, ki naj bi jo - potem ko bo izdelano gledališče Verdi - preuredili v motel (v prtiličju naj bi uredili parkirišče, v prvem in drugem nadstropju pa naj bi opremili sobe za turiste).

Tretji projekt predvideva sledeče možnosti: preureditev bivšega dnevnega hotela v samopostrežno restavracijo in premestitev stojnic s Trga Libertà v notranjost dvorane Tripovich.

Dijaki-arhitekti so vse tri urbanistične načrte opremili s fotografijami, risbami in modeli, s katerimi so nazorno prikazali, kako naj bi izgledal Trg Libertà po njihovem okusu.

SODIŠČE / PODKUPNINE

Carbone (PSI) se mora znova vrniti pred sodnika

Kot trdi obtožnica, je bivši deželni podpredsednik, socialist Gianfranco Carbone, prejel od inženirja Dorian Del Monaca 120 milijonov lir in dragoceno uro, osem milijonov lir vreden »Patek Philippe«. V zameno naj bi bil Del Monaco zahteval direkcijo del na dveh transah avtoceste Pordenone - Cogne, kar se je tudi uresničilo.

Carboneja bi bil včeraj moral zaslišati sodnik za predhodne preiskave Raffaele Morway, vendar so zaslišanje odložili za nekaj tednov, na 19. maj. Carbonejeva odvetnika sta že zaprosila za skrajšani postopek, ki omogoča za tretjino nižjo kazen.

Odlozitev bo Carbonejevemu branilcema obenem omogočila, da združita številno dokumentacijo, ki se nanasa na bivšega vidnega socialističnega predstavnika, ki je

bil nekaj časa tudi v zaporu. Zneski, o katerih je govor, naj bi bili zelo visoki (po izračunih javnega tožilca De Nicola naj bi Carbone moral vrniti okrog 360 milijonov lir).

Inz. Del Monaco, ki je vpleten v številne podkupninske preiskave in je prav tako obtožen korupcije, je bil pred sodniki že februarja, ko je bil dogovorno obsojen leto dni in tri mesece pogojno. Med zasliševanjem je sodnikom pokazal fakturo o nakupu dragocene ure, katero so zatem nasli v Carbonejevem stanovanju.

Na obravnavi, ki bo maja, bo sodnik tudi proučil možnost, da bivšega socialističnega podžupana Augusta Segheneja ter bivšega pokrajinskega tajnika KD Antonia Coslovicha obtožijo sodelovanja pri izsiljevanju.

ZANIMIV POSVET DSL O VZHODNI MEJI

Desnica izkorišča dezinformacije

Kmalu najbrž razprava v Strasbourgu

Polemike o Osimu in o pridruženem članstvu Slovenije in Hrvaske v Evropski uniji so sad političnih spekulacij skrajne desnice, a tudi velike dezinformacije, ki vlada v Italiji okrog teh vprašanj. Mnogi italijanski politiki in novinarji, ki potem ustvarjajo javno mnenje, npr. se ne razlikujejo položaja v Sloveniji in Hrvaski, mešajo zaščitno raven italijanske manjšine v obeh državah in ne upoštevajo dejstva, da je Zagreb skoraj v vojni s svojim južnim sosedom. Prva naloga političnih in družbenih sil, ki hočejo mir na tej meji, je zato predvsem ta, da informirajo javnost o realni situaciji in o realnih problemih. V nasprotnem primeru bodo nacionalisti in fasisti še dalje lahko nemoteno, kot doslej, izkoriščali dezinformacijo v lastne politične namene.

O potrebi po strokovnem in objektivnem informiranju o tako delikatnih vprašanjih je tekla beseda na včerajšnjem posvetu DSL, na katerem sta sodelovala tudi evropski poslanec Giorgio Rossetti in Roberto Quillo, ki se v okviru strankinega vsedržavnega vodstva ukvarja z mednarodno tematiko. Rossetti, ki bo najbrž spet kandidiral za Strasbourg, je rekel, da ima Italija velik državni interes za popolno evropsko integracijo Slovenije. To je tudi v interesu istrskih beguncev, ki

bodo lahko s postopnim preseganjem državnih mej lazje prisli do zapuscene imovine. Če bo Rim zaviral pogajanja za pridružno sodelovanje Ljubljane v EU bosta to gotovo izkoristili Avstrija in Nemčija, tako da bo Slovenija, se bolj kot doslej, postala območje pod germanskim vplivom.

Tudi Slovenija, so dejali predstavniki DSL, pa mora v tem kocljivem trenutku pokazati dobro voljo in npr. pospešiti zakonski in ustavni postopek o vprašanju svobodnega kroženja ljudi in kapitalov. Poslanec Rossetti je vsekakor pohvalil slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta za uravnovešena in trezna stališča o odnosih z Italijo. Napovedal je tudi, da bo o Osimu in o vstopu Slovenije EU najbrž tekla beseda na eni izmed prihodnjih sej evropskega parlamenta.

Preveč izkrivljenih in površnih informacij je slišati o stvarnem položaju Italijanov v Istri. Večina italijanske skupnosti živi na Hrvaškem, kjer je v marsicem zaščitena le na papirju, v praksi pa se mora vsakodnevno boriti za obstoj. Nova meja na Dragonji je ustvarila velike težave italijanski manjšini, ki uživa v Sloveniji, v primerjavi s Hrvasko, dobre zaščitne standarde, saj je Koper, je bilo rečeno, pravzaprav dvojezično mesto.

Udeleženci včerajšnjega posveta DSL o vprašanju vzhodne meje (Foto KROMA)

NOVICE

Vožnja z legendarnim openskim tramvajem št. 1

Združenje za zaščito in razvoj openskega tramvaja bo jutri ob 17. uri na postaji openskega tramvaja na Opcinah predstavila novo topografsko karto te slikovite proge. Na karti bodo označena postajališča, panoramične točke, pespoti in poti za vožnjo s kolesi. Ob tej priložnosti bo tudi spet krenil na pot (od Opcin do Skorklje) tramvaj št. 1 iz leta 1902, ki so ga restavrirali pred dvema letoma. To je najstarejši še vozeči tramvaj v Italiji in eden najstarejših na svetu.

Ameriška vojna ladja v pristanišču

Včeraj je priplula v trzasko pristanišče ameriška vojna ladja USS Comte De Grasse. Rusilec bo ostal v Trstu do 4. maja. Ladja, ki ji poveljuje kapitan fregate William Moye, se je že pred dvema letoma zadržala za nekaj dni v našem pristanišču. Ob prihodu rusilca Comte De Grasse bo Italijansko-ameriško združenje priredilo jutri in pojutrišnjem vodene ogledne ladje. Kdor bi želel na krov, naj danes telefonira na sedež združenja v Ul. Roma 15, tel. 630301, od 16 do 19. ure.

Restavriran rimski kip spet v muzeju

Trzaski Rotary club bo jutri s svečanostjo v mestnem muzeju zgodovine in umetnosti predal trzaski občini rimski kip Palestrita. Kip so odkrili konec prejšnjega stoletja v neki rimski vili v Barkovljah. Rotary club je kip restavriral na lastne stroške, poleg tega pa je tudi uredil dostojno mesto v muzeju, kjer bo kip na ogled meščanom in turistom.

IZJAVA MINISTRA FABBRIJA

Mej ne gre spreminjati

Osimski dogovor bo treba čimprej vsebinsko dopolniti

Obrambni minister Fabio Fabbri se posavlja (f.KROMA)

»Italija nima osvajalnih teženj in zato sem prepričan, da so meje, ki so jih zakolilecili Osimski sporazumi, trajne in nedotakljive«. Tako je med včerajšnjim obiskom v Trstu podčrtal obrambni minister Fabio Fabbri, ki je dodal, da bodo morale Italija, Slovenija in Hrvaska na novo definirati Osimo, posebno kar zadeva gospodarsko tematiko in zaščito narodnih manjšin.

Fabbri, ki se umika iz aktivne politike (je član socialistične stranke) in ni kandidiral na zadnjih političnih volitvah, se je v Trstu uradno poslovil od tukajšnjih vojaških oblasti. Obiskal je tudi Videm, kjer je prisostvoval vojaški slavnosti. Fabbri je član Ciampijevega vladnega kabineta, ki do izvolitve nove vlade opravlja le tekoče in

nujne zadeve.

V Trstu in v Vidmu je Fabbri obsirno spregovoril o vojnih tragedijah na tleh nekdanje Jugoslavije. Rekel je, da Organizacija združenih narodov ni nikoli formalno zaprosila Italije, naj s svojimi vojniki-modrimi celadami sodeluje v mirovnih enotah v Bosni in Hrvaski. Izrazil je upanje, da bo tudi novi obrambni minister z isto pozornostjo in z isto občutljivostjo spremljal razvoj dogajanj onkraj Jadrana. Fabbri zapuša obrambno ministrstvo v prepričanju, da je italijanska vojska vse bližja utripu civilne stvarnosti v državi. Od nove vlade in od novega rimskega parlamenta pričakuje predvsem več finančnih sredstev za obrambni sektor, ki je bil doslej po njegovem gledanju precej zanemarjen.

OBISK / DELEGACIJA TRSTA

V Bruslju o off-shoreju in Sloveniji

V Strassbourgu bodo 4. maja dokončno odločili o dodelitvi finančnega centra off-shore Trstu. O tem vprašanju bodo že danes razpravljali sefi kabinetov, ki bi morali izreci svoje mnenje o tem zgočem vprašanju. To so izvedeli v Bruslju trzaski predstavniki, evropski poslanec Rossetti, zupan Illy in predsednik trgovinske zbornice Tombesi, od dveh italijanskih komisarjev pri Evropski skupnosti prof. Rubertija in veleposlanika Vannija D'Archirafija.

Posl. Rossetti in Tombesi sta se srečala tudi s stalnim predstavnikom pri svetu Evropske skupnosti, veleposlanikom Perlotom, s katerim sta pregledala in pozitivno ocenila dokument o finančnem centru off-shore, za kar si Italija prizadeva že tri leta. Po tolikšnem cakanju naj bi projekt lahko vendarle stekel...

Tako veleposlanik Perlot, kot oba italijanska komisarja sta pokazala veliko pozornost do vprašanj, ki se tičejo gospodarskih vprašanj Trsta.

Bruselski diplomati so obvestili trojico iz Trsta tudi o pogajanjih med Evro-

psko unijo in Slovenijo. Povedali so, da je bil v tem pogledu storjen prvi korak: Evropska komisija je privolila v začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije, kar pa ne gre enačiti s članstvom v Evropski uniji.

Evropska komisarja sta v tej zvezi naglasila, da bodo italijanski člani vsekakor delovali v luči zaščite italijanskih interesov, in to tako na ravni mednarodnega sodelovanja kot bilateralnih odnosov.

Sporočilo Kmečke zveze

Kmečka zveza razposilja v teh dneh svojim članom obvestila o letosnjem placevaju davka »740«, ki mora biti vplačan v mesecu maju. Obvestila so namenjena seveda le tistim članom, katerim uradi KZ izpolnjujejo obrazce 740.

Na obvestilih sta navedena dan in ura, ko naj se član KZ oglasi v njenih uradih in prinese s seboj vso potrebno dokumentacijo. KZ prosi vse, da spoštujejo označene dneve in ure.

Zbiranje podpisov

Pri tajništvih vseh občin na Trzaskem vključno s trzasko, se nadaljuje podpisovanje predloga ljudske iniciative za preureditev državnega teritorija in potenciranje kmetijstva za ponovno vzpostavitev teritorialne, produktivne in družbene uravnovešenosti, za kar je dala pobudo Konfederacija kmetov Italije. Kot smo že poročali je akcijo za zbiranje overovljenih podpisov podprla tudi Kmečka zveza. Potrebno in koristno bi bilo, da bi tudi pri nas zbrali kar največje možno število podpisov in zato Kmečka zveza vabi vse tiste, ki se v ta namen se niso oglašili pri občinskih tajništvih, naj to storijo čimprej. Za trzasko občino se podpisuje v tajništvu na Largo Granatieri, prvo nadstropje, soba 214.

PRED RAZPRAVO NA OBČINI

Recepti Confesercentija za prebroditev hude krize

V trzaskem občinskem svetu bo drevi razprava o krajevni gospodarski krizi, na katero so upravitelji povabili tudi stanovske in sindikalne organizacije. Pri Confesercentiju, ki zastopa interese lepega dela tukajšnjih malih in srednjih trgovcev, gostincev in turističnih delavcev, so ob tej priliki sklicali včeraj tiskovno konferenco, med katero sta predsednik Giuseppe Giovarrascio in tajnica Ester Pacor nanizala vrsto predlogov za izhod iz zdajšnje stiske.

Zaradi močnega zmanjšanja porabe, ki je posledica oslabiljene kupne moči osebnih dohodkov, so številne trgovine dokončno spustile navojnice, s čimer je ostalo na cesti tudi nemalo prodajalcev. V zadnjem času je ta usoda doletela tanko 96 trgovcev, in sicer kar 39 na področju prehrane, oblačil in stanovanjske opreme, a tem gre pristi

še 44 trgovskih potnikov, agentov in posredovalcev, 2 gostišči ter 11 drugih obratov.

Confesercenti navaja zaradi tega nekatere prednostne ukrepe: ohraniti pluralnost komercialnih tipologij s pomočjo trgovsko-urbanističnega programiranja, preprečiti pa popolno deregulacijo izdajanja obratnih dovoljenj in cen, kakor predlagajo tako imenovani Pannellovi klubi, ki so v ta namen napovedali vrsto referendov; priznati turizmu njegov močan ekonomski potencial in ga ovrednotiti tudi z revidiranjem vloge, ki jo igrajo turistično-promocijska podjetja, sicer pa z ustreznimi finančnimi in reklamnimi pobudami; urediti prometno vprašanje v slogu, ki se ga je že lotila občinska uprava; čimprej določiti nove urnike trgovin in raznih javnih storitev; korenito preurediti ves davčni sistem.

ŠOLSTVO / OBISK

Učenci iz Šempolaja v Rižarni

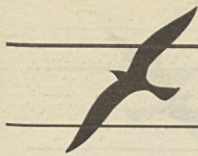
Položili so cvetje, zapeli in si ogledali turobne prostore

Učenci šempolajske osnovne sole, ki nosi ime po mlademu partizanu Stanku Grudnu, so se včeraj poklonili spominu umrlih v trzaski Rižarni. V spremstvu starih učiteljc so postali pred vsedravnim spomenikom, recitirali nekaj poezij, zapeli nekaj pesmi in položili cvetje ob vnožje krematorijske peci. Zatem so si ogledali turobne prostore

nemskega koncentracijskega taborišča, o katerem so jih že učiteljice seznale še pred včerajšnjim obiskom. Posebno učenje visjih razredov je ogled celic in drugih prostorov ter fotografij sila zanimal, medtem ko je najmanjšim vzbujal strah.

Na sliki (foto Krizmancic): Šempolajski učenci pred spomenikom v Rižarni.

OB IZTEKU ŠOLSKEGA LETA

Nastopi in tekmovanja gojencev šol GM

Velik uspeh naših gojencev na tekmovanju v Stresi

Solsko leto glasbenih sol Glasbene matice na Trzaskem, Goriskem, v Beneski Sloveniji in v kanalski dolini se približuje kraju, kmalu bodo na vrsti tradicionalne zaključne akademije, ki bodo letos od 20. do zadnjega maja spet v prikupni luteranski cerkvi na Trgu Panfili (in ena morda celo v Cankarjevem domu v Ljubljani), nekateri gojenci se pripravljajo na zaključne izpite na konservatoriju Tartini itd.

Sta pa april in maj tudi čas za razne nastope in tekmovanja, ki tečejo vzporedno s pedagoško dejavnostjo sole ali kot njeno dopolnilo. Poudarek je seveda na tradicionalnih srečanjih glasbenih sol Primorske v organizaciji Društva glasbenih pedagogov Primorske, ki so se že zvrstila in manjka za zaključek samo se nastop orkestrov glasbenih sol, ki bo 7. maja v Ajdovscini. O teh srečanjih bomo se poročali v posebnem članku, tokrat pa naj seznanimo bralce in ljubitelje glasbe o treh drugih pomembnih dogodkih v zadnjem času, pri katerih so sodelovali ali se bodo gojenci sol Glasbene matice in njihovi pedagogi.

V dneh od 7. do 17. aprila je bilo v Stresi že 18. mednarodno tekmovanje za več instrumentov, od gojencev sole »Marij Kogoj« GM iz Trsta pa so tokrat nastopili stiri gojenci na harmoniko iz razi. prof. Eliane Zajec. Vsi so v močni konkurenci dosegli zelo lep uspeh. V kategoriji B do desetega leta starosti, je Cristian Visintin os-

vojil s 93 točkami drugo nagrado, ki pa je bila v bistvu prva, saj uradno prve nagrade ziri ni podelila. V kategoriji C do dvanajstega leta starosti je Arin Marchesi z 80 točkami osvojil 4. nagrado, v kategoriji D do 14. leta starosti pa je Mikela Simac s 96 točkami osvojila absolutno prvo nagrado. Končno je v kategoriji G do 25. leta starosti tekmoval se David Zerjal. Po izločilnem delu tekmovanja se je uvrstil v finale, v katerem je skupno s še dvema tekmovalcem z 80 dodeljenimi točkami ex-aequo esvojil najvišje mesto, saj drugih ocen ni bilo. V izločilnem delu tekmovanja te kategorije je bila obvezna skladba J.S. Bacha Preludij in Fuga ter izvirna skladba za harmoniko italijanskega avtorja, v finalu pa prosto izbrana skladba v trajanju 20 minut. Ziri je bila izredno stroga, a je vendarle presenetila odločitev, da je vsem trem konurentom dodelila enako stevilo točk, kot da bi med njimi ne bilo niti najmanjše nianse v interpretiranju. Morda pa so tako odločitev narekovali drugi razlogi.

V petek, 15. aprila, sta na soli »Marij Kogoj« GM v Trstu imela pedagoško uro violinski virtuozi Crt Sisković in pianist iz Barja Emanuele Arciuli. Starejšim letnikom violinskih razredov sta predstavila celoten Kogojev opus za violino in klavir, ki obsega vsega stiri skladbe: Preludij, Andante in Sedem skladb za violino in klavir ter na novo odkrito in v zapisu ne-

dokončano skladbo Portret, dokoncal pa skladatelj Jakob Jez. Nedvomno je zanimivo, da se je pianist iz Južne Italije posvetil preučevanju ustvarjalnega opusa slovenskega skladatelja in skladatelja samega. Očitno ga je pritegnila zanimiva in enigmatična Kogojeva duševna osebnost, ki se kaže tudi v njegovem opusu in v teh starih skladbah za violino in klavir se bolj izrazito. Sicer pa je pianist gojencem o svojem zanimanju za Kogoj in njegovem odkrivanju povedal se marsikateri svoj pogled.

Tretji dogodek, na katerega želimo opozoriti, pa bo 11. maja na Opcinah, kjer bo potekalo 12. srečanje mladih gojencev glasbenih sol iz Slovenije

in iz zamejstva, prej imenovano Srečanje mladih glasbenikov treh dežel. Na njem bodo nastopili iz Slovenije zmagovalci na državnem tekmovanju 1944, torej res najboljši, kar jih premorejo glasbene sole v Sloveniji. Poleg njih bodo nastopili gojenci s Koroske in seveda iz vseh glasbenih sol Glasbene matice v deželi Furlaniji-Juljski krajini.

V sredo 18. maja v Kopru je tekmovanje mladih pianistov Primorske (v ziri bo GM zastopal prof. Ravel Kodric), v soboto, 21. maja, pa bo v Ilirski Bistrici tekmovanje harmonikarjev primorskih glasbenih sol. Člana ziri je bosta tudi Corrado Rojac in prof. Eliana Zajec.

Jože Koren

Drevi na Proseku občni zbor zadruge Kulturni dom

V Kulturnem domu na Proseku bo drevi ob 20.30 redni občni zbor zadruge, ki skrbi za upravo združnih prostorov, v katerih od oktobra '85, ko so slovesno odprli Kulturni dom na Proseku, potekajo vse prireditve. Po poročilih bo upravni odbor predstavil članom obračun za leto 1993, izkušnje zadnjih let so pokazale, da člani morda ne pokažejo preveč zanimanja za delovanje zadruge. Zato je bil prav na lanskem občnem zboru iznesen predlog, da bi bilo treba poiskati pravo pot za vključiti v zadrugo več mladine, saj so prostori namenjeni tudi mladim. (B.R.)

NADALJEVANKA

»Prosim, vprašajte berlinski zid!« jutri po Radiu Trst A

Jutri ob 18. uri prične slovenski radio Trst A s predvajanjem komedijske nadaljevanke Janeza Povseta z naslovom »Prosim, vprašajte berlinski zid!« Gre za »smešno politično zgodbo o človeku, ki ga politika ni marala« in ki zajema čas od sojenja četverici pa do današnjih dogodkov. Zgodba se odvija znotraj slovenske manjsine, govori pa o Sergiotu, ki skuša slediti vsem spremembam, ki so se dogajale vsa ta leta, vendar pri tem nima uspeha in vedno potegne krajši konec. Bolj ko se prilagaja, slabše je, posebno se zaradi dejstva, ker se v zamejstvu v bistvu nič ne spremeni. Nadaljevanke ima deset delov in bo na sporedu vsako soboto ob 18. uri, izvajajo pa jo naslednji igralci: v osrednji vlogi Vladimir Jurc, poleg njega v izrazitih nstopih Maja Blagović, Mira Sardoč, Franko Korosec, Stanislava Bonisegna, Stojan Colja, Anton Petje, Adrijan Rustja, Bogdana Bratuz, Gojmir Lešnjak, Miranda Caharija, Drago Gorup in Lucka Pockaj. Režija je bila v rokah Janeza Povseta, tehnično opremo je oskrbel Paolo Cassano, redaktor nadaljevanke je Nataša Sosić.

ZGONIK

Do jutri čas za prijavo vin na razstavi

V Zgoniku tečejo solno paro priprave na jubilejno - že 30. po vrsti - razstavo domačih vin, ki jo bo v sodelovanju s krajevnimi vinogradniki in društvi priredila zgoniška občinska uprava v dneh 27., 28. in 29. maja. Vinogradniki se lahko prijavi do jutri, 30. aprila, ob 14. uri. Razpolagati morajo z vsaj 11 hektolitri vina (4 hl terana in 7 hl belega vina) in lahko prijavi najmanj 2 hl belega vina oz. 1 hl terana. Razstavljač mora sam ustekleničiti vino in nalepiti etikete z oznako alkoholnih stopinj (steklenice, zamaskirane etikete bo nudila občina), sam mora pripeljati steklenice v klet in si priskrbeti nalepke IVA. V primeru, da vino ne bo slo v celoti v

promet, bo pripravljali odbor vrnil preostale steklenice vinogradniku. Občinski uslužbenec bo jemal vzorce iz posode, ki vsebuje najmanj 2 hl belega oz. 1 hl terana, odkupna cena pa bo 2.300 lir na steklenico belega vina (vključno z davkom IVA), za teran pa 2.600 lir na steklenico. Prijavitelji bodo lahko sodelovali v komisijah na predselekciji, ocenjevanje razstavljenih vzorcev pa bosta opravili dve strokovni komisiji, v katerih bodo primerno zastopni izvedenci-enologi.

Kot že lani, bodo na vinski razstavi v ločenem standu na pokušno tudi sortirana vina in vina z zascitenim poreklom, ki pa bodo seveda izven konkurence. (B)

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK, 29. aprila 1994 KATARINA

Sonce vzide ob 5.56 in zatone ob 20.09 - Dolzina dneva 14.13 - Luna vzide ob 0.27 in zatone ob 8.53.

Jutri, SOBOTA, 30. aprila 1994 PIJ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22 stopinj, zračni tlak 1028,7 mb ustaljen, veter severovzhodnik 9 km na uro, vlaga 61-odstotna, nebo skoraj jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 15,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Giacomo Toffolutti, Amedeo Rocchetti, Giacomo Drago, Sara Crociato.

UMRLI SO: 81-letni Nicolò Tarabocchia, 89-letna Nerina Benedetti, 82-letni Giuseppe Opasich, 71-letni Silvano Novacco, 79-letni Bianca Poscheno, 22-letna Veronica Sperco, 89-letni Giovanni Kosuta, 77-letni Germano Nardini, 80-letni Bruno Vivoda, 79-letna Nives Sosić, 61-letna Liliana Lattanzio, 65-letni Giovanni Babich, 65-letni Aldo Piccini, 65-letna Valeria Cavalli, 84-letna Iolanda Dessanti.

LEKARNE

Od ponedeljka, 25. aprila, do nedelje, 1. maja 1994. Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 ter od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Bernini 4 (tel. 309114), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Pieve 2, Lungomare Venezia 3 (Milje). OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Largo Pieve 2 (tel. 361655).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVI-TA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST organizira 11. maja izlet v Podcetrtek, Olimje (najstarejša lekarna), Jelenov greben in obisk Atomskega toplica. Vpisovanje 3. maja ob 9. uri na sedežu društva, Ul. Cicerone 8, tel. 360324.

SKD PRIMOREC TREBCE organizira izlet v Rezijo v nedeljo, 22. maja. Za vpisovanje se lahko obrnete na odbornika društva v Ljudskem domu v Trebčah, vsak dan od 18. do 19. ure do ponedeljka, 2. maja.

SK BRDINA organizira v nedeljo, 8. maja avtobusni izlet v Bohinj in Bled. Vpisovanje na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah 2., 4. in 5. maja od 19. do 21. ure. Informacije na tel. št. 226271 ali 299573.

ŠOLSKÉ VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst sporoca, da je izcpana tudi lestvica z poučevanje slovenskega jezika na višji soli z italijanskim učnim jezikom. Prošnje sprejema solsko skrbništvo v Trstu do 30. aprila. Informacije in obrazce dobite na sedežu sindikata.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst in Gorica obveščata kandidate, ki so se prijavili k učiteljskemu natečaju na podlagi izpitov in uradnih listin, da bo pisna naloga v ponedeljek, 2. maja, ob 8. uri na OS Bazoviški junaki v Rojanu, Ul. Montorsino 8 - Trst. Kandidati naj prinesejo s seboj osebni dokument.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO v Dolini in nižja srednja sola S. Gregorčič prireja 3. maja, ob 20. uri v dvorani A. Ukmarja - KD F. Venturini pri Domju predavanje dr. V. Skuke na temo: Problem zasvojenosti s prepovedanimi mamili v razvojni dobi.

PRISPEVKI

V spomin na Carla Mermolja daruje Lucijan Stoka 25.000 lir za MoPZ. Vasilij Mirk Prosek-Kontovel.

Ob rojstvu hčerke Ingrid darujeta družini Peric iz Cerovelj 100.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Ob 20. obletnici smrti Karla Doljaka darujejo žena Malja z otroci in snaha Marija 50.000 lir za Vasko skupnost Praprotni v 50.000 lir za pevski zbor Fantje izpod Grmade.

Za slovensko trzasko popevko darujejo: Stojan in Alma Pertot 50.000 lir, Rado in Ileana Zorn 50.000 lir, Pina Miklavc 100.000 lir, Nino in Nanda Rosso 50.000 lir in Danica Semec 50.000 lir.

V spomin na Alenkino mammo darujejo prijateljice rekreacije 60.000 lir za OK BOR.

V spomin na Marijo Malic daruje Olga Trobec Stolf 25.000 lir za otroke iz Bosne.

V spomin na Marijo Malic darujeta družini Kosmina - Trampus 50.000 lir za otroke iz Bosne.

Tudi letos za 1. maj Glas harmonike pri Domju

Kulturno društvo Fran Venturini od Domja prireja na dan 1. maja 1994 ob 14. uri v centru A. Ukmar-Miro pri Domju tradicionalno mednarodno srečanje godcev na diatonično harmoniko »Glas harmonike«.

Revija »Glas harmonike« je pomembno srečanje med ljubitelji tega ljudskega glasbila iz dežel Alpe-Jadran. V prejšnjih izvedbah so se revije udeležili godci s Trzaskega, Furlanije, iz Benecije, Koroske, Istre in Slovenije.

Reviji »Glas harmonike« sledi zato mnogo ljubiteljev ljudske glasbe in kulture.

Prireditve spada tudi v okvir praznovanja praznika dela in bo marsikomu omogočena, da lahko na prijeten in nevsakdanji način praznuje 1. maj - dan, ki se ga tradicionalno posveča tudi vzgajanju ljudi h kulturi omikanega sožitja in miru med narodi.

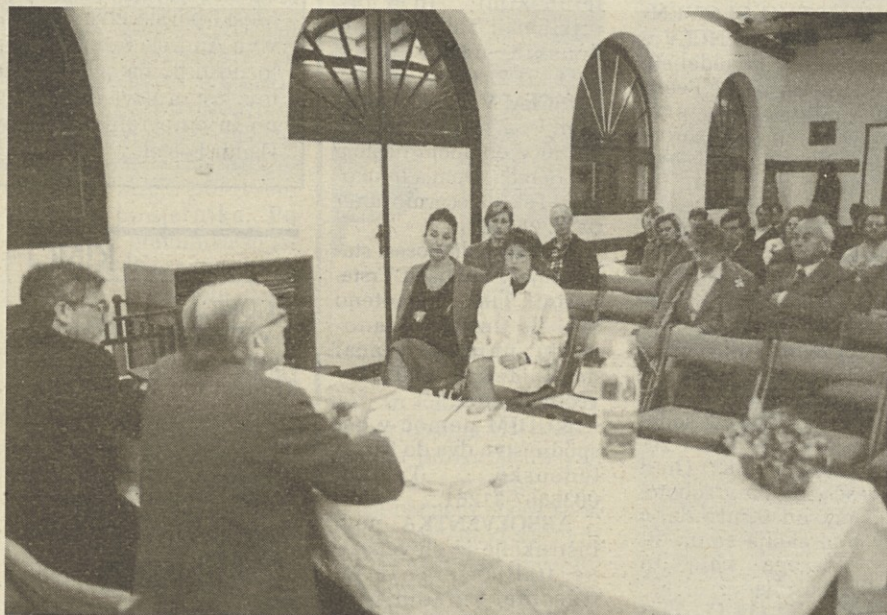
KULTURA / BORIS PAHOR GOST KROŽKA DEVIN-NABREŽINA 91 V DEVINU

Kosovel po italijansko

Delo Srečka Kosovela je naravnost čudež, ce pomislimo, na kako različna področja in predvsem na kakšno umetniško višino sega ter da ga je zmoget človek, ki mu je bilo usojeno komaj 22 let življenja.

Tako je med drugim povedal pisatelj Boris Pahor, ko je v sredo zvečer v dvorani zadruge Grmada v Devinu govoril o Srečku Kosovelu ob 70-letnici njegove smrti. Predavanje je priredil Krožek Devin-Nabrežina 91, in sicer tudi za predstavitev monografije o kraskem pesniku, ki jo je Pahor pred nedavnim izdal v italijanscini pri založbi Studio tesi iz Pordenona, večer pa se je razvil v lepo kulturno doživetje.

Prisotne je v imenu prirediteljev najprej pozdravila prof. Mariza Skerk, ki je tudi na kratko predstavila predavatelja. Nekaj Kosovelovih

pesmi sta nato podala Miranda Caharija v slovenscini in Patrizia Vascotto v italijanscini. Osrednji del večera pa je bilo seveda Pahorjevo predavanje, ki je na preprost, a zanimiv način prikazalo Kosovelovo

življenje in delo. Predavatelj je v glavnih obrih spregovoril tudi o zgodovinskem kontekstu, v katerem je nastalo Kosovelovo delo, se pravi o času takoj po 1. svetovni vojni, v katerem je bil slovenski narod raz-

kosan, tisti njegov del, ki je prisel pod Italijo, pa je postal tarca nacionalističnih napadov oz. fassistične raznarodovalne politike. Posamezne probleme je po predavanju pogledala zanimiva razprava.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

ZDRAVNIK PO SILI

Rezija: Zvone Sedlbauer

Danes, 29. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu.

KD F. VENTURINI

prredi

GLAS HARMONIKE

mednarodno netekmovalno srečanje godcev na diatonično harmoniko **v nedeljo, 1. maja, ob 14. uri v kulturnem centru A. U. Miro pri Domju**

KD SKALA

iz Gropade

organizira jutri, 30. t.m., ob 20.30

PREDVEČER

1. MAJA

Nastopata *MePZ Skala* iz Gropade ter *MePZ Primorec - Tabor* s celovečernim koncertom.

Vabljeni!

KINO

ARISTON - 17.15, 21.00 »Schindler's list«, r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Trappola d'amore«, i. Richard Gere, Sharon Stone, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Dangerous Woman - una donna pericolosa«, i. Debra Winger, Barbara Hershey.

NAZIONALE 1 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Impatto imminente«.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Tombstone«.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Rapa Nui«, r. Kevin Reynolds, prod. Kevin Costner.

NAZIONALE 4 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Getaway« i. Kim Basinger, Alec Baldwin, prepovedan mladini pod 14. letom.

GRATTACIELO - 18.00, 20.00, 22.00 »My Life - Questa mia vita«, i. Michael Keaton, Nicole Kidman.

MIGNON - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »L'amico d'infanzia«, r. Pupi Avati.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Moana, l'amante viziosa« porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL 17.30, 19.00, 20.30, 22.10 »Beethoven II.«, i. Charles Grondin.

Ani in Davidu se je pridružila

Tea

Bodoce članice se veseli, mamici in očku pa iz srca čestita "starejša" mladinska sekcija Slovenske skupnosti.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

SEKCIJA VZPI-ANPI
Prosek - Kontovel prireja PRVOMAJSKO PROSLA-VO jutri, 30. t. m., ob 20.30 v dvorani Kulturnega doma na Proseku v cast praznika dela in 49. obletnice osvoboditve naših krajev. Sodelovali bodo Godbeno društvo Prosek, MPZ V. Mirk, slavnostni govornik bo novinar Marij Cuk. Obenem sporoča, da bo v nedeljo, 1. maja, ob 8.30 izpred Sosceve hiše krenila povorka z godbo na celu k spomenikoma paldim v NOB na Proseku in Kontovelu, kjer bomo položili venca. Vabljeni!

KD V. VODNIK vabi vse ljubiteljske likovne umetnike iz Brega, da se udeležijo tradicionalne razstave v okviru dolinske Majence. Pripravljalno srečanje bo v prostorih galerije Torkla v torek, 3. maja, ob 20.30, odprtje razstave pa bo v petek, 6. maja, ob 20. uri. Za dodatna pojasnila sta vam na razpolago David (tel. st. 227037) ali Damiana (tel. st. 635626).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV TRST prireja v sredo, 4. maja, ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciska 20 predvajanje filmov Aljose Zerjela in sicer: MANDALA, TIBET, BENETKE, FILM O SLIKARJU BRUMATTIJU IN ENOMINUTNI FILM MOZAIK. Vabljeni!

OBVESTILA

SKD I. GRUDEN sporoča, da se je pričelo vpisovanje v poletno središče ŽIV ZAV, ki bo od 18. do 30. julija na igrišču SD Sokol v Nabrezini. Prijavnice dobite pri učiteljicah vrtcev in sol. Za pojasnila tel. na st. 200620.

SLOVENSKI DIJASKI DOM SRECKO KOSOVEL (tel. 573141) sporoča, da je v teku vpisovanje za POLETNO SREDISCE v Trstu, za letovanje na PTUJU (do 31. maja), letovanje v PORTOROŽU (do 11. junija) in v ZELENEM CENTRU v Vrhpoljah.

SKD VIGRED nadaljuje s sivanjem narodnih nos za Krasko ohcet. Tokrat je na vrsti moska nosa. Vse zainteresirane lahko klicejo na tel. st. 200979 (Silva) za vse informacije.

KRUT sporoča, da zaradi velikega povprasevanja za zdravljenje na Malem Losinju od 20. do 30.6.1994 pripravlja se dodatni avtobus. Informacije na sedežu krožka vsak dan od 9. do 13. ure, razen sobote, tel. st. 360072.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAZENECV v Trstu vabi v ponedeljek, 2. maja, ob 20.30, v Peterlinovi dvorani ob prvi obletnici smrti pesnice Ljubke Sorli na predstavitev njene postumne izdaje pesnitve Krizev pot z izvirnimi upodobitvami Franka Zerjela. Knjigo bodo predstavili prof. Marija Čescut, pisec spremnega besedila Marjan Breclj in avtor slik Franko Zerjal.

OSNOVNA SOLA J. KUGY od Banov v sodelovanju s prostovci za druge Ban in SKD Grad obvesca, da bo v soboto, 30. t.m., od 9. ure dalje delovna akcija za ureditev starega kala in čiščenje okolja.

PIHALNI ORKESTER BREG prireja v nedeljo, 1. maja, ob mednarodnem prazniku delavcev tradicionalno budnico po sledecih vaseh dolinske občine: Boršt ob 7.00, Zatrežec ob 7.15, Gročana ob 8.30, Draga ob 9.00, Domjo ob 9.30, Boljunec ob 10.00, Dolina ob 10.30, Prebeneg ob 11.00 in Mackolje ob 11.30.

MALI OGLASI

OSMICO ima odprto Franc Jelusic do 1. maja v Storjah pri Sezani. Za domačo hrano, pijačo in zabavo je preskrbljeno.

OSMICO ima odprto v Slivnem - Frandoli.

OSMICO je odprl Alojz Kante, Praprot 18.

OSMICO ima odprto Farma Kraljič v Prebenegu st. 99. Jutri zabava s Stimi Window v nedeljo, 1. maja Veseli godci iz Boljunca.

OSMICO je odprl v Nabrezini Mario Gruden. Toči malvazijo, refosk in savignon.

OSMICO ima odprto Skrk v Praprothu do vključno 1. maja.

OSMICA je odprta pri Simčevih v Križu st. 202.

OSMICO ima Jurij Stubelj v Sempolaju.

OSMICO sta prvič odprla Milko in Nevenka v Salezu - Bajti. Vabljeni.

OPEL KADETT - SW CLUB, letnik '91, prevoženih 39.000 km, pomikna streha, avtoradio, meglenke, elekt. sipe, metalizirano plava, prodam za 14.000.000 lir. Tel. st. 229488.

PRODAM alfa 164, letnik '93, full optional. Tel. ob delovnih urah na st. 228878.

MERCEDES 190E letnik '91, črne metalizirane barve, edini lastnik, full optional, sportni asept, v odličnem stanju prodam. Tel. st. 214107.

VILICAR DETAS ROBUSTUS, diesel, nosilnost 3,5 ton, z dvojnimi prednjimi kolesi, hidropomik vilic desno levo, hidro-menjalnik, obnovljen, prodam po ugodni ceni. Tel. 214245.

DELNISKA DRUŽBA isce agente za Trst, Gorico in pokrajino. Zagotavlja hitro napredovanje in dobre zaslužke. Pismene ponudbe poslati na Marconi D., Ul. Rosani 6/1 - Trst.

NUDIM lekcije iz knjigovodstva. Tel. st. 226314.

NUDIM lekcije iz nemščine in anglesčine srednjescem ter visokoscem do 3. razreda. Zainteresirani naj tel. st. 229122 od 8. do 12. ure ter od 14. do 15. ure od ponedeljka do petka.

OPREMLJENO stanovanje, 85 kv.m., z dvoriscem in vrtom dajem v najem nerezidentom. Tel. st. 420604 po 20.30 ali pustiti sporočilo.

V REKI dajem v najem v prtlicju poslovni prostor 55 kv. m, primeren za predstavništvo s telefonskimi in fax priključki. Tel. v popoldanskem urah na st. 0038551 223604.

ISCEM V NAJEM malo zemljišče - vrt, pribl. 500 kv. m v obmoku nasleja Sv. Sergija, Domja in okolice. Tel. v večernih urah na st. 281787.

KUPIM golo posest stanovanja v središču Trsta. Lastnik lahko nemoteno zivi do smrti v stanovanju, ne da bi placal davke. Tel. st. 630171 v večernih urah.

NUDIM pomoč v gospodinjstvu dva do trikrat tedensko. Telefon 0038667-31261.

ABSOLVENTKA nudi instrukcije iz slovenščine, italijansčine in latinsčine. Telefon 040-350083.

RIBOGONJICA AGRO ITTICA GLINSCICA iz Boljunca bo odprta od 6. maja vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30 celo leto. Nudi prvovrstne karnadske losose. Tel. st. 228297.

ISCEM delo kot hisna 2-3 krat tedensko pri družinah. telefon 213282.

PEVMA / KONCERT V ŽUPNIJSKI CERKVI

Harmonikaši prijetno presenetili občinstvo

Petero izvajalcev šole M. Kogoj s Proseka in Kontovela predstavilo zahteven program

Kvintet harmonikašev na koncertu v Pevmi (foto Studio Reportage)

Veliko stevilo poslušalcev se je v soboto zvečer zbralo v pevski cerkvi, kjer je bil na sporedu zanimivi koncert harmonikarskega kvinteta s Proseka in Kontovela. Mladi harmonikaši, ki so v Pevmo prišli na povabilo domačega mesanega pevskega zbora, delujejo v sklopu šole "Marij Kogoj" in pod okriljem tržaške Glasbene matice. Marsikdo, ki se je odzval vabilu, si je verjetno podzavestno predstavljal, da bo poslušal glasbo zelo

blizu narodno zabavnega značaja, saj ob omembi harmonike najprej pomislis prav na to. Presenečenje je zato bilo toliko večje, saj so se mladi glasbeniki predstavili z zahtevnim repertoarjem svetovne klasike in so z dovršenim izvajanjem povsem osvojili občinstvo. Zato si upamo trditi, da ti fantje lahko mirne duše nastopijo na kateremkoli odru in pred katerokoli se tako zahtevno publiko. Kvintet sestavljajo Igor Kante, Aleksander Ipa-

vec, Dario Furlan, Aljaz Nedoh ter Dario Savron. Mentor skupine pa je prof. Loredana Coceani, ki je pred leti poučevala tudi na goriski glasbeni soli. Koncert sam se je delil na dva dela. V prvem delu je nastopal duo v sestavi I. Kanteta in A. Ipacva v drugem delu pa so se jim pridružili še ostali trije. Gre vsekakor za pobudo vredno pohvale z željo, da bi mlade harmonikase se povabili na Gorisko.

(VIP)

OB 1. MAJU IN VRSTI OBLETNIC

Večer na Bukovju

Govor sen. Bratine in kulturni program

Slovenska kulturno gospodarska zveza, Zveza slovenskih kulturnih društev in kulturno društvo Briski grič iz Steverjana prireja jutri s pricetkom ob 20.30 v domu na Bukovju v Steverjanu spominsko slovesnost na predvečer 1. maja.

S to pprireditvijo nameravajo obeležiti niz pomembnih datumov in sicer:

25. april - obletnico osvoboditve Italije, 27. april - obletnico ustanovitve osvobodilne fronte slovenskega naroda, 1. maj - mednarodni praznik dela, ko je tudi obletnica osvoboditve Slovenskega Primorja in 9. maj - konec druge svetovne vojne.

Na slovesnosti bosta spregovorila senator Darko Bratina in steverjanski zupan Ivan Humar. Moski pevski zbor Skala in Gabrij bo pod vodstvom Andreje Konjedic popestril večer. Ob tej priložnosti bo na ogled razstava prvomajskih plakatov, last društva Briski grič in Odseka za zgodovino in etnografijo pri Slovenski ljudski knjižici Damir Feigel.

KINO

GORICA
VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »My life«. Nicole Kidman in Michael Keaton. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 18.00-22.00-22.00 »Trappola d'amore«.

TRZIC
COMUNALE Ni predstave.

OBVESTILA

ZDRUŽENJE DIJASKI DOM S. GREGORČIČ vabi clane na občni zbor, ki bo danes ob 20. uri v drugem sklicu (prvi sklic ob 19. uri) v dijskem domu, ul. Montesanto 84.

KONCERTI

V OBCINSKEM GLEDALIŠČU V TRZICU bo nocoj ob 20.30 prvi koncert iz ciklusa "Danubio. Una civiltà musicale". Nastopa Simfonični orkester RTV Slovenija, dirigent Anton Nanut, solista klarinetist Michele Carulli in violoncelist Marin Cazacu.

V KATOLIŠKEM DOMU V GORICI bo nocoj ob 20.30 zadnji abonmajski koncert sezone društva Lipizer. Nastopajo Sonia Dorigo (sopran), Roberto Bencivena (tenor), Antonio Juvarra (bariton) ob spremljavi ploanistke Morene Malagutti

RAZSTAVE

V **GALERIJI** kina Vittoria je do 15. maja na ogled skupinska razstava osmih umetnikov iz FJK z naslovom Presenze.

IZLETI

KRUT (Krožak za kulturno, športno in podporno udejstvovanje) prireja desetdnevne počitnice na Malem Losinju v hotelu Bellevue od 20. do 30. junija. Vpisovanje do zasedbe mest. Gorica: ul. Malta 2 (SKGZ) Anamarija (tel. 531644), Podgora: Wilma Bregant (tel. 391179) in Edi Maligoj (tel. 391027), Standrez: Ema Brajnik Lupin (tel. 21361), občina Sovodnje: Ivo Petejan (tel. 882322); Doberdob: trgovina pri Mili (tel. 78072). Ob vpisu, najkasneje do 9. maja, obvezna saldo in fotokopija osebne izkaznice.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. ANTONIO, Ul. Romanova 147, tel. 40497

POGREBI

Danes ob 11. uri Giusepppe Visintin iz bolnišnice Janeza ob Boga na glavno pokopališče, ob 13.15 Marija Princic vd. Bastiani iz splosne bolnišnice v Krmini.

VOLITVE / FORZA ITALIA Z MISOVCI

Obeta se dvoboju Bassi - desnica

Liga najbrž sama, LS še v precepu

MARKO MARINCIC

Na goriskih občinskih volitvah se glavni spopad za izbiro župana nakazuje med sredinsko-napredno koalicijo, ki kandidira sodnika Maria Bassija, in desničarskim kartelom Forza Italia-Alleanza nazionale, ki pa javno se ne omenja možnih kandidatov. Nekatere sile naj bi vsaj v prvem volilnem krogu nastopile same, druge se se niso opredelile.

Za samostojni nastop se na levi opredeljuje Zelena lista. Za župana naj bi zeleni kandidirali Fiorellija, ki utegne zbrati glasove do sedanjega sistema najbolj kritičnih občanov ne le na levi, ampak tudi v centru in celo na desni. Ljudska stranka se ni odločila, čeprav se vse več njenih somišljenikov opredeljuje za Bassija. Vodstvo stranke je sicer zavnilo sodelovanje z levico in se ogreva za povezavo s Forza Italia, seveda pod pogojem, da bi na desni pustili izven zavezništva neofasiste. Vse pa kaže, da bo ta možnost splahnela: iz Milana prihajajo namrec voditeljem Forza Italia direktive, naj se povežejo z misovci, ki so se na vse-državni ravni doslej izkazali kot najzvestejši Berlusconijevi partnerji. Četudi bi lokalne razmere terjale nekoliko drugačno obravnavo in občutljivost, kaže, da bo stranka senatorja Romolija in direktorja Stande

Battiste privilegirala prav povezavo z desnico. Zlobneži ugotavljajo, da bi to za Romolija bil pravzaprav povratak domov, saj izhaja iz misovskih vrst.

Oblikovanje močno desničarsko opredeljene koalicije pušca v tem trenutku v precepu tako Ljudsko stranko kot Severno ligo. Ljudska stranka bi se utegnila postopoma približati Bassijevi kandidaturi ali pa se se dodatno cepiti na več delov. Morebitni samostojni nastop namrec ni obetaven. Prav samostojni nastop pa je usmeritev, ki prevladuje v Severni ligi. To gibanje je v svoji sredi emarginiralo

najskrajnejšo desno frakcijo in ne kaže nobenega namena, da bi se povezovalo z neofasisti. Do konca tedna bodo pred dokončno odločitvijo imeli se nekaj srečanj z drugimi silami, nam je povedal včeraj njihov predstavnik Zamparo, ki pa močno poudarja sredinski in ne desničarski značaj Severne lige. To bi utegnilo pomeniti, da se bo Liga predstavila s svojim kandidatom ali kvečjemu v povezavi z drugimi sredinskimi silami, kot bi lahko bil del Ljudske stranke in morda tudi nekateri somišljeniki Forza Italia, ki so prišli v nazkrž z vodstvom gibanja.

PRVOMAJSKI SHOD NA MEJI

Vsi na manifestacijo

Skupen poziv slovenskih organizacij

Slovenska kulturno gospodarska zveza, ZSKD, ZSSDI, Kulturni dom, sekcije VZPI-AN-PI in številne druge slovenske organizacije vabijo člane in prijatelje, naj se v nedeljo množično udeležijo prvomajske manifestacije, ki bo na mejnem prehodu na Skabrijelovi ulici med Gorico in Novo Gorico. Sprevod bo krenil ob 10. uri izpred Ljudskega vrta na Korzu Verdi, pol ure kasneje bo shod z govori na meji.

V trenutku, ko skrajna desnica ponovno dviga glavo in s postavljanjem vprašanja meje ogroža mir, sodelovanje in prijateljske odnose med Slovenijo in Italijo, je prvomajska manifestacija, ki jo skupno prirejajo slovenski in italijanski sindikati ob podpori Cerkve in drugih organizacij pomembna priložnost, da gorško prebivalstvo množično izprica zahtevo po sožitju in prijateljstvu ob meji.

ŠOLSTVO / IZJEMEN USPEH

Pevski zbor šole Ivan Trinko prvi na tekmovanju

Natečaj je bil meddeželni

Pevski zbor nižje srednje šole Ivan Trinko je na meddeželnem tekmovanju v soboto, 23. aprila v kraju San Donà di Piave osvojil prvo mesto. Sodelovanje je bilo namenjeno samo zborom, ki jih sestavljajo učenci nižjih srednjih sol. Pravilnik natečaja je bil natančno predpisan: najprej je moral vsak zbor poslati organizatorjem seznam in partituro vseh pesmi prijavljenih za nastop (20' trajanja) in kaseto s posnetkom vsaj dveh od teh.

Ob koncu marca je posebna komisija izbrala iz vseh prijavljenih zborov enajst skupin iz raznih mest (Benetke, Verona, Trento, itd.). Tudi mladinski zbor nižje srednje šole Ivan Trinko se je prijavil na tekmovanje in bil sprejet na natečaj. To je mlade pevce se bolj spodbudilo, da so se zares skrbno pripravljali na nastop.

Prejšnjo soboto popoldne je nastopilo vseh enajst pevskih zborov, ki jih je posebna žirija poslušala in ocenila. Naj povemo tudi to, da je bil predsednik žirije prof. M. Crestani, eden najvidnejših skladateljev zborovske glasbe na območju severne Italije. Ob prvem nastopu je goriski zbor zapel celoten program, ki je obsegal dve polifonski skladbi in tri izvirne pesmi dirigenta Stanka Jericija. Po prvem nastopu je žirija izbrala pet zborov za finale. Med temi je bil tudi zbor šole

Trinko.

Ob 21. uri je bil zadnji nastop. Čeprav utrujeni so goriski pevci tudi tokrat lepo zapeli, pred nabit polno dvorano. In po polurnem nestrpnem čakanju je predsednik žirije objavil lestvico nagrajenih. Spontano burno ploskanje in vzklikanje več sto prisotnih je sprejelo ime mladinskega zbora šole Ivan Trinko, ki mu je žirija dodelila prvo mesto. Ko sta dirigent in ravnateljica stopila na oder po nagrado, ju je pospremila koracnica iz Verdijeve opere "Aida". Minila je utrujenost in nepopisno veselje vseh 40 članov zbora je spremljalo celo pot nazaj v Gorico, kjer so starsi čakali na Travniku in vsem cestitali.

Za lep dosežek imajo zaslugo predvsem dijaki, ki so sprejeli to obsolsko dejavnost in več mesecev aktivno sodelovali. Mentor tega dela pa je prof. Stanko Jericijo, ki je dijake pripravil za nastop in predstavil tri svoje skladbe, ki jih je žirija zelo pozitivno sprejela in ocenila. Poleg tega pa je treba omeniti vse, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri tej dejavnosti: ravnateljico, učno in neučno solsko osebje in ne nazadnje starše, ki so spremljali otroke izven solskega urnika.

Pozitivno in skoraj spontano sodelovanje vseh je vrednota, ki je omogočila ta lep uspeh pevskega zbora goriske slovenske srednje šole Ivan Trinko.

NOVICE

Slovenski socialisti podpirajo kandidaturu Bassija za župana

Predsednika dezeline in goriske komisije slovenskih socialistov Rudi Pavšič in Ales Waltritsch v tiskovnem poročilu ugotavljata, »da je spričo novih zavezništva na desno in novih volilnih pravil potrebno, da se med naprednimi in demokratičnimi silami poišče čim širše zavezništvo, ki se ne sme omejiti le na levico, marveč mora zajemati tudi odprte sredinske sile, katoliške in laične. To velja tudi za obnovo občinskega sveta v Gorici, kjer je velika nevarnost, da bi desnica prevzela oblast. Od junjskih volitev bo odvisno, kam se usmerja naše mesto, kakšen bo njegov odnos do Slovenije in do naše narodnostne skupnosti.« Kandidatura sodnika Maria Bassija za župana, poudarjata Pavšič in Waltritsch, odgovarja temu razmišljanju. Zato podpirata predlog predstavnikov civilne družbe, ki so izbrali Bassija za kandidata. Obenem menita, da bi v pripravo na občinske volitve veljalo med Slovenci poiskati čim bolj enotna stališča, ki naj bi tudi prispevala k večji prisotnosti slovenskih predstavnikov v goriskem občinskem svetu.

Peto obletnico Isonzo-Soča bodo praznovali na shodu

Pred petimi leti, 1. maja 1989, je izšla prva številka dvojezičnega "časopisa na meji Isonzo-Soča". Uredništvo vabi sodelavce, bralce in prijatelje, da z njimi praznujejo obletnico in sicer tako, da se v nedeljo dopoldne srečajo na prvomajski manifestaciji, ki jo prirejajo sindikati na meji med Gorico in Novo Gorico. Po manifestaciji bodo skupaj nazdravili v gostilni Pri Silvani (bivša Lojzka) na Placuti.

Skupščina SKP o zdravstvu

Med učinki zloglasnega odloka De Lorenzo v zdravstvu je tudi klestenje zdravstvenih okrajev, ki so izrednega pomena za preventivo in za ohranitev dostojne ravni oskrbe. Na Goriskem tvegata zaprtje zlasti okraja v Gradiscu in Ronkah. SKP prireja na to temo javno skupščino v Ljudski hiši (Casa del popolo) v Gradiscu nocoj ob 20.30. Uvedla bosta Bruno Marizza in deželni svetovalec Roberto Antonaz.

Bruno Gorlato na gradu

Jutri bodo ob 17.30 odprli veliko antološko razstavo likovnika Bruna Gorlata v razstavnih prostorih na goriskem gradu. Umetnik, ki živi in dela v Padovi in je po rodu Tržačan, bo razstavljal v Gorici 80 slikarskih del v tehniki olja, tempere, mešanih tehnik in suhe igle. Umetnikovo razstavo je priredila goriska občinska uprava, na gradu pa jo bosta predstavila slikar in novinar goriskega rodu Roberto Joos in likovni kritik Giorgio Segato.

Razstava v Gradežu

V Gradežu, v prostorih Instituta za helioterapijo v ulici Amalfi 1, bodo jutri ob 11. uri odprli razstavo likovnih del pacientov Instituta, ki so se udeležili tečaja risanja in slikanja, ki ga je vodil slikar Dino Facchinetti. Razstavo so poimenovali Srečanje z grafiko in barvami.

RAZSTAVE / V KATOLIŠKI KNJIGARNI

Narava Edija Žerjala

Umetnik se tokrat predstavlja z akvareli

V likovni galeriji nad Katoliško knjigarno je v teh dneh na ogled razstava tržaškega slovenskega umetnika Edija Žerjala. Na tej razstavi so na ogled njegova likovna dela iz zadnjega obdobja, ko se je po izkušnjah z oljem in raznimi graficnimi tehnikami usmeril predvsem na akvarel. Motivika je usmerjena predvsem na razkrivanje narave in se najbolj Krasa.

Ob torkovem odprtju razstave, ki je privabilo številne ljubitelje likovne govorice, je umetnika predstavil kritik prof. Josko Vetrh (na sliki - foto Studio Reportage). Žerjalovi akvareli bodo predvidoma na ogled do 14. maja.

GOSPODARSTVO / NOV ORGAN

Michele Orzan predsednik mladih podjetnikov Ascom

Tudi goriska pokrajina ima skupino mladih podjetnikov, ki bodo delovali v okviru združenja Ascom. Preko stideset mladih trgovcev in podjetnikov se je v sredo zbralo na ustanovnem obnem zboru in debatiralo o številnih problemih, ki tarejo predvsem mlade podjetnike. Po odobritvi pravilnika so izvolili tudi organe, ki se bodo v prvem letu delovanja morali lotiti zahtevnega programa.

Mlade podjetnike bo vodil dr. Michele Orzan, ki je v prejšnjih letih pokazal organizacijsko sposobnost in spretnost v številnih drugih združenjih, izvoljeni odbor pa sestavljajo Gianluca Madriz, Ales Waltritsch, Michele Zorzenon, Gloria Inglese, Fabio Zuberti, Penelope Folin, Mario Caliri, Nadja Suligoi in Paolo Vecchiet. Razošodisce bodo sestavljali Davide Comolli, Mario Edalucci in Ales Suligoi kot efektivni člani, suplenti pa so Stefano Comelli, Lorenzo Al-

Michele Orzan

tran in Fabio Boscarolli. Odbor objema vsa gospodarska področja in vse kraje naše pokrajine.

Na obnem zboru so si mladi podjetniki zastavili tudi zahtevne naloge: ustanovili bodo tematske delovne skupine, razsiriili članstvo, priredili podjetniške tečaje in posebna srečanja, izpostavili stike s krajevnimi ustanovami. Teh in drugih problemov se bodo lotili že v ponedeljek, na prvi seji novoizvoljenega odbora.

AW

SKLAD FUTURA ZA PRIHODNOST SKLADATI.

Zanesljivost Kmečke banke
in izkušnja zavarovalnice
RAS skupaj za Sklad Futura.
Načrt dopolnilnega
socialnega skrbstva
z zagotovljeno
osnovno naložbo ali
dopolnilno pokojnino,
ki se sproti ovrednoti.
Osebe Kmečke banke
vam je na voljo za vsa
potrebna pojasnila.
Zagotovite si brezskrbnost
s Skladom Futura.

Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica

V sodelovanju z

Razstava v pristavi gradu Snežnik

V pristavi gradu Snežnik bodo jutri (30. aprila) odprli kar tri različne razstave, ki vsaka na svoj način pričajo o življenju ljudi v Loski dolini. Domačija Kandare bo v sodelovanju z lastniki sani pripravila razstavo vpreznih sani. Društvo za oživljanje starih običajev Loska dolina bo postavilo razstavo starih fotografij, ki govorijo o kulturnih sestavinah in načinu življenja na grascini Snežnik v prvi polovici 20. stoletja. Razstava je nastala na podlagi seminarne naloge studentke etnologije, domačinke Martine Seljak. Zanimivo etnološko dediscino bo obogatila se razstava cvetja, za katero bo poskrbela cvetličarna Fik.

(M. G.)

UNEC / KOVIND-TRADE

Kdo je boljši gospodar?

Zahtevajo razveljavitev pogodbe s Slejkom

Stavka delavcev v unskem podjetju Kovind-Trade, d. o. o., ki se je prejšnjo sredo začela zaradi neizplačanih osebnih dohodkov in dela lanskega regresa, se ni končala.

Kot pravijo člani stavkovnega odbora, se z večinskimi lastnikom in direktorjem podjetja Vladimirjem Slejkom ni mogoče resno pogovarjati o reševanju težav, zato bodo takoj po pravnih zahtevah pogovore s predstavnikom Sklada RS za razvoj, ki je lastnik preostalega, 40-odstotnega premoženja podjetja Kovind.

Stavkovni odbor se je pred dnevi po pravno pomoč obrnil tudi na družbenega pravobranilca samoupravljanja. Na podlagi njegovih nasvetov so se člani odbora odločili, da se bodo sestali z direktorjem Sklada

za razvoj Urošem Korzetom. Od njega bodo zahtevali razveljavitev pogodbe, ki jo je sklad septembra lani podpisal s kupcem Vladimirjem Slejkom, s čimer je ta postal lastnik 60-odstotnega deleža podjetja.

Po besedah predsednika stavkovnega odbora Antona Kosirja je bila namreč ta pogodba kršena takrat, ko je Slejko eno od proizvodnih hal namenil koncertni dejavnosti (in s tem bistveno spremenil glavno dejavnost podjetja), ne da bi za to pridobil pismeno soglasje sklada. Predlagali bodo, naj sklad po razveljavitvi pogodbe poišče drugega kupca oziroma večinskega lastnika, ki bo podjetje tudi sposoben voditi. Delavci si namreč ne želijo stecaja podjetja, edino pot, da do tega ne bi prišlo, pa vidijo v predla-

ganih rešitvah. Prav tako se bo, po Kosirjevih besedah, treba pogovoriti z glavnim upnikom Kovinda Splošno banko Koper o možnostih zamrznitve posojila v višini 856 tisoč mark, ki ga je podjetje leta 1990 najelo za gradnjo upravne stavbe in lakirnice. »Če se do konca maja o omenjenih predlogih s svojimi 'novimi' sodelavci ne bomo konkretno dogovorili, bomo ukrepali po svoje,« so dejali delavci. To pomeni, da bodo zaprli Kovindove prostore (dostop vanje bodo pustili le najemnikom njihovih prostorov) in s tem izsilili stecaj po hitrem postopku. Ta odločitev je po mnenju delavcev sicer skrajna, vendar možna, saj brez sredstev za preživljanje ne morejo vztrajati v nedogled.

Mateja Godejsa

CERKNO

Pejsaži neke pokrajine na ogled

V prostorih idrijskega mestnega muzeja v Cerknem je od včeraj dalje na ogled prva samostojna razstava umetniških fotografij Darija Tavcarja, ki se predstavlja z motivi cerkljanske krajine in pejsazev.

Razstavljenih je 32 barvnih povečav, ki so v različnih časovnih obdobjih nastale na Cerkljanskem, v katerih avtor ne skriva navezanosti na rodno okolje z izrazitimi motivi planinske krajine Porezna, detajli narave, stavbno dediscino in ujetimi svetlobnimi odtenki. Predsednik Fotografske zveze Slovenije, mojster fotografije dr. Rafael Podobnik, je ob odprtju razstave poudaril, da avtor pri svojem fotografskem iskanju z nenavadnimi zornimi koti izkorisča neobčajne pojave in krajinska razporeženja,

Ena od umetnin cerkljanskega fotografa (Foto: D. T.)

ki cerkljansko krajino na samosvoj način kažejo v vsej svoji lepoti. Darijo Tavcar kot solan fotograf nadaljuje s tradicijo začetnikov fotografije na Cerkljanskem, ki jo je prevzel od očeta Vinka Tavcarja, pred njim pa so jo že od zadnje četrtine 19. stoletja razvijali prvi tamkajšnji fotografi, umetniki, podobarji, rezbarji ali slikarji, ki so znanje pridobivali v delavnicah znanih fotografskih mojstrov. Prvi med njimi je bil Jozef Straus, ki se je s fotografijo začel ukvarjati kot

slikar, znani pa sta njegovi najstarejši fotografiji Idrije iz leta 1880. Iz obdobja njegovega učenca, podobarja in pozlatarja Franca Peternelja so ohranjeni dragoceni arhivski posnetki iz začetkov 20. stoletja, ki jih je skrbno shranil se živeci naslednik Vinko Tavcar, ki je s fotografsko tradicijo nadaljeval ves povojni čas in jo pred leti prepustil svojim potomcem. Zbirka Tavcarjevih umetniških fotografij bo v Cerknem na ogled do 15. junija.

Roman Bric

KOPER / POSVETOVANJE

Na letošnjih Primorskih slovenističnih dnevih so spregovorili o treh pisateljih, ki so bili v Istri prišleki

Srčika letošnjih Primorskih slovenističnih dnevov od 21. do 23. aprila v Kopru je bil po Kosmacu, Bevku in Kosovelu pisatelj Pavle Zidar.

Kot je uvodoma povedal predsednik Meddrustvenega odbora primorskih slavističnih društev Silvo Fatur, nameni srečanja se naprej ostajajo isti - druženje ljudi z obeh strani meje ter izmenjava mnenj in dognanj o tem premalo osvetljenem področju. Srečanja se je udeležilo 20 slovenistov z Goriskega, Trzaskega in Koprškega ter dr. Helga

Glusić iz Ljubljane in dr. Miran Štuhec iz Maribora.

Uvod je bil v četrtek zvečer s prireditvijo Trije pisatelji-trije skladatelji, na kateri sta odlomke iz del Pavleta Zidarja, Cirila Kosmača in Marjana Tomsica brala prof. Alferija Bržan in igralec Gaspert Tič, gojenci glasbene sole pa so izvajali dela skladateljev Pavleta Merkuja, Alda Kumarja in Ivana Sceka. Nato je o Zidarju, Kosmacu in Tomsicu spregovorila prof. Helga Glusić. Zlasti zanimivo se zdi opazanje, da je Istra Kosmacu in Zida-

rju pomenila odmik, intimnost, kar pomeni predvsem, da sta pisala v Istri, toda o drugih pokrajinah, medtem ko je Tomsicu Istra usodno pisateljsko doživetje.

Drugi dan srečanja so slovenisti predstavili referate na temo Razpravljanje o Zidarjevem leposlovju. Posebej zanimive se zdijo razprave dr. Marije Pirjevec iz Trsta, ki razčlenjuje Zidarjevo pisanje pred tridesetimi leti o razlikah med Srbom in Slovencem, dr. Mirana Suhca, ki je doslej edini doktoriral na temo o Zidarju, ter bolj duhovito

obarvani spomini na pisatelja.

Zadnji dan so se udeleženci napotili po poti Savrinsk, kot jo je v svojem istoimenskem romanu popisal pisatelj Marjan Tomšič. Po mnenju ene od organizatoric srečanja, prof. Jasne Cebron, je bilo popotovanje izjemno doživetje. V Oslu so od 86-letnega domaćina »izvedeli iz prve roke« več o Savrinskah. V Crnem Kalu so obiskali najstarejšo slovensko kmečko hišo, zgrajeno pred Trubarjevimi časi. Obredili so tudi Podpeč, Vzorcek, Kubed in Lopar.

Andrej Znidarcic

LAŽE / PROTESTI

Krajani ne marajo tovarne malte

Ne samo kamnolom, prebivalci Laž zavračajo tudi suho malto

Vascani tega primorskega kraja so na zboru prejšnji teden odločno nasprotovali nacrtom, ki jih v njihovem imenu »sklepa nekdo na sezanski občini«.

Ne marajo ne kamnoloma, ne tovarne suhe malte (o kateri smo v Republiki nedavno pisali), ne asfaltne baze, saj v svojem kraju nočejo več dosedanjih onesnaževalcev. Na območju sedanje kamnoloma bi radi uredili niz zasebnih pobud in dejavnosti, o čemer so se že zdavnaj dogovorili.

Tudi obljubam avstrij-

skega podjetja Baunit, ki naj bi s pomočjo ajdovskega Splošnega gradbenega podjetja Primorje v Lazah postavil obrat za pripravo suhe malte, češ da ta proizvodnja ne bi z ničemer onesnaževala ozračja, krajani Laž ne verjamejo. Prevečkrat so jih potegnili za nos, pravijo. Tudi s sedanjo selitvijo kamnoloma niso zadovoljni, ker poteka preposlavljanje. Znano je, da avtorji projekta niso zadovoljni. Znano je, da avtorji projekta niso zadovoljni. Znano je, da avtorji projekta niso zadovoljni.

S svojo odločitvijo so krajani vasi Laže postavili v neroden položaj

sezansko občino, ki je menda Primorju in Avstriji obljubila primerno lokacijo za postavitev tovarne suhe malte. Močno si prizadevajo, da bi svojo obljubo držali, zato so skupaj s Kraskim zidarjem predlagali drugo lokacijo, med drugim tudi kamnolom Medveja. Avstriji menda niso rekli nicesar, kar lahko pomeni tudi, da z njo niso zadovoljni. Znano je, da avtorji projekta niso zadovoljni. Znano je, da avtorji projekta niso zadovoljni.

(V. C.)

ŠEMPETER PRI GORICI / OBVOZNICA

Dela naj bi dokončali do konca letošnjega leta

Sredstva za dela bodo iz istih virov kot za avtoceste

Med najpomembnejšimi sempetrskimi »znamenitostmi« je na prvem mestu obvoznica, ki nedokončana čaka na nadaljevanje del že več kot tri leta. Vse pritožbe občanov, zlasti tistih iz Podmarka, ki jih je omenjena »obvoznica« dobesedno odrezala od Sempetra, naletijo na občini na obljube, ki jim ne verjamejo več.

Gradnjo omenjene obvoznice so »ustavili« občani, ki živijo v Podmarku, ko so ugotovili, da ne poteke po načrtih. Obljubili so jim namreč, da ob njihovem naselju ne bo nobene krizišča s staro cesto Nova Gorica-Sempeter, ker naj bi obvoznica, ki poteka ob železniški progi, prečkala obstoječo cesto v podvozu. Ker je bil pritisk občanov dovolj velik, denarja

za gradnjo krizišča pa premalo, so gradnjo ustavili oziroma so cesto dogradili (asfaltirali in uredili vso talno in drugo signalizacijo) do tam, kjer je bila pac narejena.

Da je obvoznica mimo Sempetra res nujna, pove podatek, da se sempetrske ceste dobesedno dušijo v gostem prometu, ki ga vsak dan povečuje se tisoč in več težkih tovornjakov, ki morajo skozi središče Sempetra na svoji poti od državne meje v Vrtojbi proti Razdrtemu.

S prometnimi razmerami v Sempetru so med zadnjim obiskom v Novi Gorici seznanili tudi slovenskega ministra za promet in zveze Igorja Umka. Povedal je, da obvoznica sodi v slovenski načrt za gradnjo avtocest in je zanjo

pristojna Družba za avtoceste Republike Slovenije (DARS). To pomeni, da se bo ta prometnica gradila iz istega denarja kot slovenske avtoceste (bencinski tolar in druga sredstva). Tako je tudi prav, saj je obvoznica tudi njen del. Za njeno dokončanje (gre za slab kilometer dolgo cesto od Podmarka do Rožne Doline) je družba načrtovala 165 milijonov tolarjev. To vsoto in program mora potrditi se državni zbor. Objekt naj bi stal približno 300 milijonov tolarjev. Del denarja naj bi prispevala tudi tista podjetja, ki bodo od obvoznice imela največ koristi, na primer Hit, Kompas, Petrol in druga. Po ministrovih besedah nameravajo sempetrsko obvoznico zgraditi se letos.

Vojko Cuder

Novi prostori

PORTOROŽ - Strelska družina Portorož je naposled uredila svoje nove prostore na OS Ciril Kosmač v Piranu. Kot je povedal predsednik Zoro Oražem, je naložba veljala 20.000 nemškimi mark, mošnje zanj pa je razvezal portoroški Casino. V prostorih je vrsta novosti, saj bo poslej možno streljanje z zračnimi pistolami, hitrostrelnimi zračnimi pistolami, ter streljanje na padajoče tarče z zračnim orožjem. V bližnji prihodnosti bodo skušali nabaviti elektronske merilne naprave, za kar bi bilo treba odšteti 13.000 mark. Omenimo, da ima SD Portorož v svoji sredi nekaj vrhunskih strelcev, med katerimi prednjači Renata Oražem, ki nekaj pomeni tudi v mednarodnem merilu. (A. Zn.)

LIPICA / OB MEDNARODNEM LETU DRUŽINE

Romanje družin k Lurški Materi božji

V senci hrastov in kostanjev vodi pot do kapelice

Sloves Lipice so v svet ponesli s svojo eleganco predvsem lepi beli konji, ki jih tu po zgodovinskih virih gojijo že od 13. in 14. stoletja dalje. Leta 1580 pa je nadvojvoda Karel, sin cesarja Ferdinanda, kupil od trzaskih grofov posestvo v Lipici in ustanovil kobilarno, ki je bila vse do prve svetovne vojne last dunajskega dvora, med obema vojnima pa so tu gospodarili Italijani.

Mnogi pa ne vedo, da je v senci hrastov in kostanjev v skalo vsekana kapelica Lurske Materije božje, pod katero se razprostira majhna dolinica. Do nje vodi pot mimo Klub hotela; da se pride v eno najlepših vrtac na Krasu pa je potrebno prehoditi približno 300 metrov kolovozne poti. Zgodovina govo-

ri o raznih ozdravljenjih, ki so se zgodila na tem kraju. Tako je Karel Grunn, vodja kobilarne v letih 1848-1875 v znak zahvale za ozdravljenje po hudi bolezni dal postaviti kapelico, vklesano v naravno steno, s kipom Matere božje.

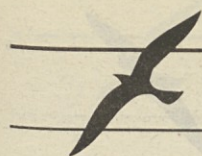
Vso dolino je uredil s potmi in dal posaditi cvetje. Tako je dolina postala pravo malo svetišče. V prejšnjem stoletju in pred drugo svetovno vojno so ljudje, predvsem iz Trzaskega, množično romali v lipiško dolino, ker se je siri glas o čudežnih ozdravitvah. Da so mnogi tudi resnično ozdraveli, pričajo napisi, starejši ljudje pa vedo povedati, da so mnogi puscali tudi darove - predmete, ki so se kasneje izgubili. Obcasno so

bili pri Materi božji tudi cerkveni obredi, posebno slovesne so bile vsako leto mase ob velikem in majnem smarnu ter smar-nice v mesecu maju.

V zelji, da bi kapela znova zazivelala kot romarska pot do Matere božje, so pred dvema letoma začeli z obnovitvenimi deli, ki sta jih vodila domačin dr. Ivan Tutta iz Sezane in znana čipkarica Julka Fortuna z Vrhnike. Kapelica je bila dostojno obnovljena in blagoslovljena 14. avgusta lani.

V mednarodnem letu družine pa bo v nedeljo, 8. maja, veliko romanje družin k Lurški Materi božji v Lipico, na katerega se posebej vabijo krščanske družine iz vse Slovenije pa tudi iz zamejstva.

Olga Knez Stojković

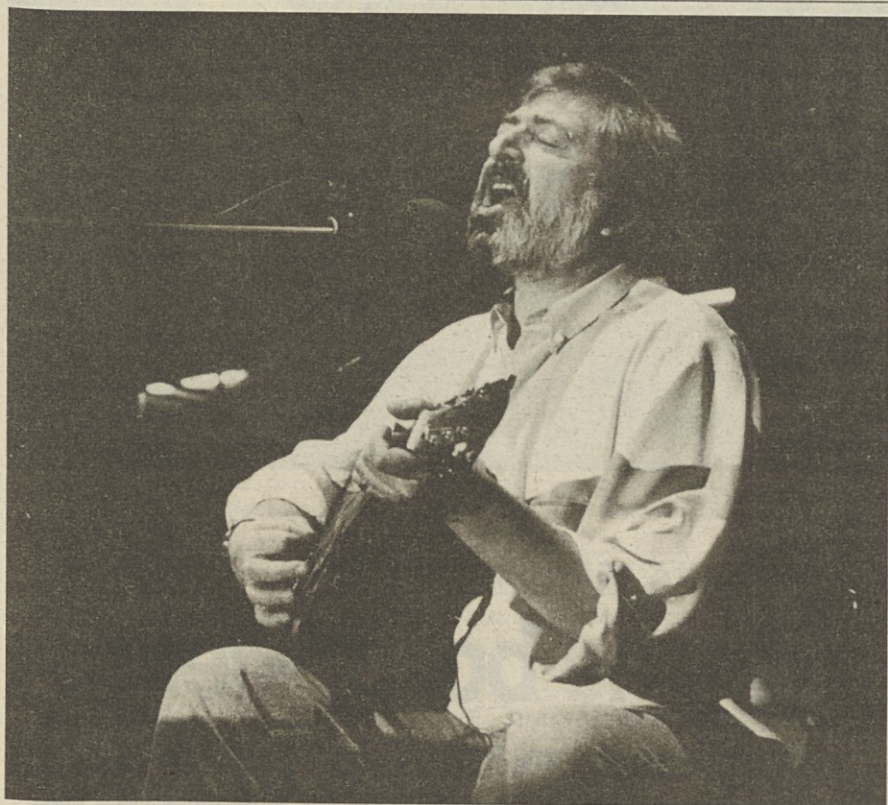

DREVI V VIDEMSKI ŠPORTNI PALAČI

Angažirana pesem Francesca Guccinija

V Spilimbergu bo jutri Linton Kwesi Johnson

ALES WALTRITSCH

Drevi bo v Videmski sportni palaci Carnera koncertiral eden od najbolj priljubljenih izvajalcev italijanske avtorske popevke. Francesco Guccini je ljubiteljem glasbe dobro znan, saj je v skoraj trideset let dolgi karieri napisal kar lepo stevilo skladb, večkrat je tudi nastopil v raznih krajih nase dezele. V vseh teh letih je izdal šestnajst albumov, pesmi katerih sodijo v zakladnico več generacij. Canzone per un'amica, Dio è morto, Aushwitz, La locomotiva, Un vecchio e un bambino in številni drugi hiti so v kratkem postali med najbolj petimi na pohodih, taborih in družabnostih. V vseh teh letih je Guccini ohranil svojevrsten način opisovanja raznih dogodkov. Občutljivost in iskrenost v angažiranem obravnavanju socialnih in političnih tem se je z leti še bolj rafinirala. Guccini je s časom prerasel lik čistega kantavtorja in se lotil tudi pisanja. V zadnjih letih je izdal nekaj knjig, lani je celo zmagal knjižno nagrado. Kantavtor iz Pavane je pred leti prednjacil z zelo dobrimi besedili, glasbena spremljava pa je bila večkrat pod povprečjem. V zadnjih casih je precej pozornosti in truda vložil tudi v glasbeno strukturo plosc in nastopov, tako da je sedaj Guccinijev koncert prava glasbena celota. Pri tem so mu seveda pomagali stari prijatelji, ki ga bodo spremljali tudi danes zvečer na odru videmske sportne palače. Flaco Biondini (kitare), El-lade Bandini (bobni), Ares Tavolazzi (bas) in Vince Tempera (klavijature) so v spremni skupini Guccinija že vrsto let, njim se je na tej letošnji turneji pridružil

še trzaski violinist Alesandro Simonetto.

Francesco Guccini bo drevisnji koncert, kot je v njegovi navadi, začel s pesmijo Canzone per un'amica. Poleg številnih starih skladb bomo poslušali skladbe iz zadnjega albuma Parnassius Guccini. Album je izšel januarja, na platnici plosce pa dobimo metulja, ki so ga pred dve letoma odkrili na Apeninih v blizini Pavane, Guccinijevega rojstnega kraja. Zuzkoslovec, ki je odkril to vrsto metuljev, je tudi Guccinijev fan in od tod zanimivo ime metulja. Album je zelo lep in potrjuje sloves, ki ga ima Guccini v okviru italijanske avtorske pesmi. Začne se s country balado Canzone per Silvia, ki jo je posvetil Silvii Baraldini, Italijanki ki je že vrsto let v nekem ameriskem zaporu in se vedno čaka na proces. Politično angažiranost dobimo tudi v skladbi Nostra Signora dell'ipocrisia, v kateri se Guccini zgraza nad trenutnim socialnim in političnim stanjem. Mnogi so v njej videli novo Avvenato, zelo znano Guccinijevo skladbo iz leta 1975, Francesco pa to izrečno zanika. Acqua in Samantha sta skladbi, ki nas precej spominjata na starejše Emilia in Eskimo, zanimivi sta Luna Fortuna in Volevo fare del cinema.

Drevisnji nastop Guccinija se bo pričel ob 21. uri, trajal pa bo približno dve uri. Povsem drugacno vzdušje bo jutri zvečer v klubu Rototom v Spilimbergu. Ob 22. uri bo na oder stopil Linton Kwesi Johnson, eden izmed najboljših izvajalcev jamajske glasbe. Linton sodi med najboljše izvajalce duba, oz. recitiranja poezij ob spremljavi reggae glasbe. Seveda ni to čisto

branje, lahko bi celo rekli, da je dub predhodnik rapa. Johnson je svoje politično-glasbeno delo začel v gibanju crnih panterjev, leta 1977 pa se je odločil, da uglaši svoje poezije. Takrat je reggae prerasel meje Jamajke in prav potom glasbe je posredovanje problemov revnih mestnih četrti postalo dosegljivo širši publiki. Ponosen na svoje korenine nadaljuje borbo za odpravo kolonializma, ki še vedno vlada na Jamajki.

Jutrisnji večer bo priloznost, da se poleg zabave ob ritmičnih jamajskih zvokih seznanimo tudi s temi problemi.

REVIJE / POSKUSNA ŠTEVILKA TRŽAŠKIH PISEM

Intelektualni Trst se vendarle premika

Tudi razmišljanje Pavleta Merkuja o Slovencih

SANDOR TENCE

Trst je majhno mesto, ki vsaj od leta 1915 živi izven zgodovine in pravzaprav brez zgodovinskega spomina. Tudi zaradi tega je drugačno, postmoderno in odcarano mesto, ki je za nekatere stvari provincialno, za druge pa napredno in odprto. Nekateri ga zato imajo za laboratorij, ki pa danes išče izgubljeno identiteto med Illyjem in Berlusconiem... Franco Panizon je takole predstavil revijo Lettere triestine (Trzaska pisma), ki jo je skupno z nekaterimi uglednimi trzaskimi razumniki postavil na noge z namenom, da spodbudi dialog v mestu, ki morda počasi le začneja verjeti v svoje sposobnosti. Illy in Magris sta edini svetli točki, ki jih je Trst v zadnjem času ponudil svoji bodočnosti, pise Panizon, ki s tem zelo jasno nakazuje politično usmeritev nove revije.

Ce sodimo po sodelavcih in po vsebini poskusne številke se Pisma predstavljajo kot kontinuiteta dokumenta, s katerim je skupina intelektualcev svojčas predlagala župansko kandidaturu Riccarda Illyja. Modreci, kot so jih tudi zaničevalno prekrstili nekateri, so se potem, razen redkih izjem, "umaknili" na univerzo, v znanstvene laboratorije, v svoj poklicni vsakdan. Iz vsega tega se je sedaj rodila ta zanimiva revija (izhajala bo vsaka dva meseca), ki jo izdaja uredniški odbor "pod taktirko" novinarja Paola Bertija.

Zgodovinar Diego de Castro, ki je neke vrste duhovni vodja te skupine intelektualcev, je prispeval svoja gledanja o perspektivah Trsta v spremenjenih mednarodnih razmerah. Nekdanji diplomat vidi bodočnost mesta v slogi vseh narodnih komponent ter v premoščanju vseh nacionalizmov. Slovenci morajo po njegovem sprejeti dejstvo, da je Trst izgubil svojo raznarodovalno vlogo, ki jo je npr. imel pod fašizmom, Italijani pa se morajo sprijazniti, da slovenska manjšina nima nobenega namena posloveniti mesta, kot se mislijo nekateri desničarski prenapeteži. De Castrova vizija od daleč spominja na teorijo dveh nasprotujočih si ekstremizmov (nacionalisti so tako med Slovenci kot med Italijani), njegova analiza, ne glede, ce se clovek z njo strinja ali ne, pa je nedvomno lucidna in vredna poglobljenega razmisleka.

Slovenci imajo ne samo dolžnost, ampak tudi pravico, da scitijo svoje kulturne in jezikovne značilnosti, pise de Castro. »Svojo narodno identiteto naj raje scitijo in uveljavljajo s Kosovelom, z

LETTERE triestine

Quaderni di dibattito politico culturale

Aprile 1994

umetniki in s kulturnimi pobudami, kot pa s smesnimi poulicnimi shodi in podobnimi, nič manj smesnimi iniciativami«. Ugledni zgodovinar je tudi mnenja, da ima Trst izjemen gospodarski in tudi politični interes za cimpnejšnji vstop Slovenije in Hrvaške v Evropsko unijo.

Kratko, a zelo lepo razmišljanje o Slovencih je prispeval Pavle Merku, ki, kot znano, odklanja stereotipne in klisejske opise ter ocene. Slovenci so individualisti in torej realisti. Slovencu lahko ukrades listnico in ti bo odpustil, ne moreš pa mu ukrasti vere v določeno ljudsko književnost, ki diši po svetosti (...) Livio Sirocich pise o tragediji trzaskih Židov (danes jih živi v Trstu le približno sedemsto), Ricardo Devescovi o industrijski krizi, dosje poskusne številke pa je namenjen zgodovini in napovedani koreniti preureditvi glavne bolnišnice.

Trzaska pisma so zanimivo in privlačno branje za premostitev pregrad, ki kljub Illyju in Magrisu se negativno pogojujejo trzasko kulturno soocanje. Mesto, ki se otepa in boji kaksnihkoli sprememb, se torej vendarle premika. Tokrat tudi v pravo smer.

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA / V RONKAH

Nives Millin v Art Gallery 90

Do 13. maja bo v galeriji Art Gallery 90 v Ronkah odprta razstava fotografij trzasko-avtorice Nives Millin.

Nives Millin, ki se je rodila na Reki in je po materi Istranka, po očetu pa furlanskega porekla, je prav s tega vidika značilna predstavnica ljudi nasih krajev, kjer so se - tudi v brk nacionalizmom - srečevali narodi in kulture.

In prav temu poreklu »mesanca« je Nives Millin posvetila ronsko fotografsko razstavo. Millinova, ki se je pred nekaj leti začela ukvarjati s fotografijo po nekajletnem premoru, je dala na ogled nekaj fotografij iz neposrednega okolja, pejsaze, ki geografsko gredo od Juzne Tirolske do Istre.

Igra barv in tonov poudarja tematski osnovni imenovalec - prehajanje. Kraji, kjer se kopno spuša v morje,

kjer hib prehaja v dolino, kjer se srečujeta staro in novo. Ti prehodi so vsaj kot podmena metafora prehajanja narodov in kultur, srečevanja in razhajanja, ki je tako značilno za te naše kraje.

Ob fotografski kakovosti predstavljenih posnetkov je razstava Nives Millin tudi k prispekvavabilo k razmišljanju o teh prehodih, o zgodovini teh krajev, o potencialu, ki bi ga lahko razvili, ce bodo znali najti skupen jezik, in o obrobnoosti, na katero bodo obsojeni, ce bodo nasledli sirenam nacionalizma in mrznje, ki vztrajno pojejo in mamijo.

Ogled nudi nedvomni estetski užitek, obenem pa je priloznost tudi za razmislek in za poglobljanje, seveda za tiste, ki hočejo dojeti globlji smisel in metafoto, ki veze vse posnetke in jih združuje v razstavno celoto. (vt)

Nives Millin - Sečoveljske soline

»Dvoboj« Gabrieleja Lavie prihodnji teden v Rossetiju

Prihodnji torek, 3. maja bo v našem mestu Gabriele Lavia s svojo skupino in s svojo novo predstavo »Dvoboj«, to je z delom, ki ga je prosto priredil po istoimenski povesti Heinricha Von Kleista. Lavia, kot obicajno, nastopa v glavni vlogi in je hkrati poskrbel za režijo, sceno in kostume predstave. Poleg njega nastopajo ne-locljiva Monica Guerri-tore, Massimo Foschi, Luciano Virgilio, Roberta Greganti in Mauro Paladini.

Von Kleistovega dela se je Lavia lotil ze pred leti za film, a je nacr propadel, svoje zamisli pa ni opustil in tako je scenarij prilagodil za potrebe gledalisc. »Dvoboj« obravnava temo, ki je danes silno aktualna, to je temo pravice, cloveske pravice kot ogle-dalo bozje pravicnosti, ali raje kot njena kontra-pozicija.

POGREB RICHARDA NIXONA

Ameriki je priboril vlogo voditeljice

Velik vzornik je bil tudi Billu Clintonu

NEW YORK - Med zvoki klasične glasbe, ki je tolikokrat tolazila Richarda Nixona v težkih trenutkih, so se ob poslopju njegove spominske knjižnice v kalifornijski Yorba Lindi zbrali vsi se ziveci ameriški predsedniki, številni ugledni republikanski in demokratiški politiki ter člani Nixonove vlade, da bi se poslovili od 37. predsednika Združenih držav.

»Starec se mora veseliti tega izjemnega maščevanja, ko nas gleda od zgoraj,« je uslo generalu Vernonu Waltersu, ki je bil vojaški svetovalec v Nixonovi vladi. Pred krsto nekdanjega ameriškega predsednika so namreč skupaj sedeli ljudje, ki jih nobena druga priložnost ne bi zbrala na istem kraju. Iz politične anonimnosti je stopil Nixonov podpredsednik Spiro Agnew, ki je moral leta 1973 odstopiti zaradi finančnega skandala, ob njem so sedeli ljudje, ki so morali zaradi afere Watergate v zapor. Politična garnitura iz 70. let, ki so jo odnesli bojni kriki

afere, se je spet poklonila svojemu kontroverznemu voditelju.

Nič manj pisana in presenetljiva ni bila sodobna politična družina, ki se je zbrala na Nixonovem pogrebu. Sedanji ameriški predsednik Bill Clinton, voditelj posvetnega in političnega življenja Združenih držav, je sedel skupaj s precastitim Billyjem Grahamom, ki je najbližje tistemu, kar bi morda lahko imenovali ameriški duhovni voditelj. Se bolj presenetljivo je, da liberalnega predsednika Clintona, ki je svojo politično kariero začel z demonstracijami proti vietnamski vojni in Richardu Nixonu, v Yorbo Lindo ni privedel le občutek dolžnosti do svojega predhodnika. Nixon je bil sedanjemu ameriskemu predsedniku več kot učitelj diplomacije, čeprav je pokojni predsednik z veseljem opravljal to nalogo in je Clintonu poročal tudi med svojim zadnjim potovanjem v Rusijo. Predsednika so družile tudi »vodne« tezoave. Bill Clinton se pod

vplivom afere Whitewater očitno počuti vse bližje glavnemu igralcu iz afere Watergate, čeprav ta s svojimi konservativnimi prepričanji ni mogel biti dlje na politični lestvici od sedanjega demokratskega predsednika.

Na Nixonovem pogrebu seveda nihče ni omenjal afere Watergate. Toda govorikom ni bilo treba iskati besed, da bi zapolnili praznino - drugi dosežki pokojnega ameriškega predsednika so dovolj pomembni, da so lahko nagovori prezivali brez omenjanja najpomembnejšega političnega obracuna v sodobni ameriški zgodovini.

»Ameriko je vodil v času, ko se je iz prevladujoče države spreminjala v voditeljico sveta. Prevlada razkriva moč, voditeljstvo pa je treba zaslužiti. Richard Nixon je svoji državi s pogumom, predanostjo in razumom prisluzil vlogo voditeljice,« je o svojem predsedniku povedal nekdanji državni sekretar Henry Kissinger. Za njim je spregovoril voditelj republikanske

Ameriški predsedniki zbrani ob Nixonovi krsti (Telefoto: AP)

manjšine v kongresu Bob Dole, ki se mu je na koncu med posvajanjem od konservativnega prijatelja zlo-mil glas.

Sedanji ameriški predsednik je med svojim nagovorom poudaril zlasti največjo vrtilno pokojnega predsednika - vztrajnost, s katero se je bojeval proti svojim sovražnikom. Nič čudnega, saj se mora Bill Clinton bojevati proti podobno ogorčenim napadom z leve in desne. Toda njegov boj je lažji tudi zato, ker ga je pred njim že zaključil Richard Nixon. Clovek, ki so ga zaradi neutrudnega iskanja nasprotnikovih sikhkih tock imenovali »umazani Dick«, je »lepljivemu Willyju« - predsednika Clintona obtožujejo, da nima hrbenice - zapustil veliko bolj prizanesljivo amerisko javnost, kot jo je imel sam. Američani so z Richardom Nixonom spoznali, da so tudi njihovi predniki samo ljudje. Clintonu so zato odpustili ljubico Genifer Flower in izmikanje vojaškim dolžnostim, morda pa mu bodo tudi finančne nepravilnosti iz arkansaskega obdobja. Tudi Richardu Nixonu so odpustili vse napake, ki jih je naredil, kadar je njegova nezaupljiva osebnost preglasila briljantni politični razum.

Barbara Kramzar

Predsednik Clinton govori ob Nixonovem grobu (Telefoto: AP)

SEVERNA IRSKA / NASILJE SE STOPNJUJE

Miru ne bo, dokler se zanj ne odloči tudi Ira

Število maščevalnih umorov se je povečalo

LONDON - Na Severnem Irskem se nasilje nadaljuje s pospešenim zaletom. V zadnjih osmih dneh je bilo v šestaskih umorih, s katerimi po pravilu »milo za drago« napadajo paramilitaristične oziroma teroristične skupine z obeh strani razdeljene severnoirske skupnosti, ubitih osem ljudi. To pa kaže, da se je provinca spet znasla v vrtilno sekaskega nasilja, ki se stopnjuje. Zato je irski premier Reynolds v govoru skupini irskih in britanskih poslancev v Dublinu svaril, da je »najboljša priložnost za mir zdaj v nevarnosti«.

S tem je mislil na mirovno deklaracijo za Severno Irsko, ki jo je pred štirimi meseci na Downing Streetu v Londonu podpisal z britanskim premierom Majorjem. Deklaracija med drugim določa, da se pogajanja o prihodnosti Severne Irske lahko udeleži tudi politično krilo Ire Sinn Fein, toda sele tri mesece po tem, ko se bo Ira odpovedala nasilju. Toda Sinn Fein na deklaracijo se ni odgovoril z izgovorom, da mora britanska vlada dele de-

klaracije pojasniti, vendar ni natančneje povedal, za katere dele zeli pojasniti.

Zahtevo po pojasnjevanju sta britanska in irska vlada prvotno odločno zavračali, ces, da je deklaracija sama po sebi dovolj jasna. Toda med obiskom v ZDA v začetku aprila je britanski minister za Severno Irsko Sir Patrick Mayhew izjavil, da je britanska vlada pripravljena pojasniti odloocene dele deklaracije, ce jih Sinn Fein in specifificira, ni pa se pripravljena pogajati ali direktno pogovarjati s to organizacijo, dokler se Ira ne odpove nasilju.

Zato je tudi premier Reynolds v svojem govoru v Dublinu pozval Sinn Fein, naj vendar ze pove, kaksna pojasnila zeli, in poudaril, da bi obe vladi radi prekinili zastoj v procesu iskanja rešitve za mir v provinci.

Povedal je tudi, da zaenkrat ne kaže, da bi razdeljeni skuposti - protestantska in katoliška - sami dosegli sporazum, in zato je dolžnost obeh vlad, da spodbujata in isceta rešitev. Dejal je tudi: »Voditelji Sinn Feina trdijo, da njihova organizacija daje prednost miru. Le kako si predstavljajo, da jim bodo ljudje verjeli, ce republikansko nasilje spet narasča? Ali ti dogodki kažejo, da enotnost in disciplina v organizaciji nista tako močni, kot smo domnevali? Ali so dejansko sposobni pristati na mir?«

Predstavniki republikanske gibanja sicer vztrajajo, da je krizo mirovnega procesa lahko mogoče prepreciti le, ce bo britanska vlada pojasnila deklaracijo in zace-la direktne pogovore s Sinn Feinom. Predstavniki političnih strank

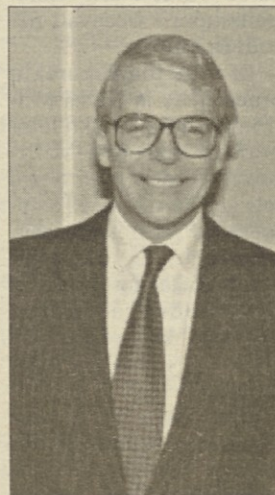
protestantske skupnosti v provinci pa trdijo, da je britansko-irska mirovna deklaracija obsojena na smrt. Nekateri dodajajo, da bi se britanska vlada morala s povečanimi varnostnimi ukrepi boriti proti terorizmu in opustiti »vsako misel, da s podkupovanjem lahko doseže, da se bodo teroristične bande odpovedale svoji kampanji«.

Premier Reynolds je v Dublinu se vedno izrazil upanje, da bo mirovna deklaracija za Severno Irsko rodila sadove, obenem pa je pozival Sinn Fein, naj pove, za katere tocke deklaracije zeli pojasniti.

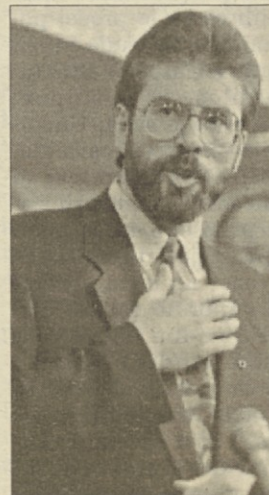
Skoraj istocasno pa je britanski minister za Severno Irsko Mayhew poudarjal, da je deklaracija nepristranska, in zato se nikomur ni treba bati, da bi njegov položaj ignorirali, ter dejal, da je konec nasilja v Severni Irski »nagrada«, ki nikogar ne ogroza.

Toda nov val povečanega nasilja na obeh straneh kljub željam za mir ne vzbuja optimizma, da bo problem Severne Irske mogoče rešiti v bližnji prihodnosti.

Alja Kosak

J. Major (Telefoto: AP)

G. Adams (Telefoto: AP)

Romuni so iz leta v leto manj zdravi

BUKARESTA - Zdravstveno stanje Romunov se slabša; stiri leta po revoluciji leta 1989 ima država najvisjo stopnjo smrtnosti novorojenčkov in porodnic v Evropi, pa tudi število splavov in okuženih otrok z aidsom je najvisje v Evropi. Zaradi skrb vzbujajočega položaja pogosto omenjajo ime ministra za zdravstvo Luliana Mincuja, osebnega zdravnika diktatorja Nicolaeja Ceausescuja. Leta 1980 je sestavil osnutek »racionalne prehrane«, ki je z »znanstveno metodo« opravičil nasilno komunistično odvzetje zasebne lastnine.

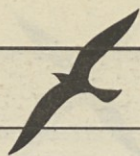
»Kljub preteklosti smo podprli Mincujevo imenovanje, vendar pa vse od leta 1992, ko je začel opravljati svojo funkcijo, sprejema slabe odločitve,« meni dr. Dragos Nicolescu, predsednik sindikata romunskih zdravnikov. »Njegove ponavljanje se zmote dokazujejo, da ni pričakovati, da bi se pod njegovim vodenjem položaj izboljšal,« je dodal Nicolescu, ki je v pismu, pretekli teden naslovljenem na predsednika vlade Iona Iliescuja, zahteval odstop

ministra Mincuja. Ministrstvo za zdravstvo ima na voljo 1,022 milijarde lejev (600 milijonov dolarjev), kar je le 1,9 odstotka proračuna, namenjenega za javno porabo. S tolikšno vsoto odgovorni ne morejo izboljšati romunskega zdravstvenega sistema, ki je bil že pod komunizmom v izredno slabem stanju. Svetovna banka je romunskemu zdravstvu leta 1992 dodelila posojilo v višini 157 milijonov dolarjev, ki pa je ostalo v veliki meri neizkoriščeno. Svetovna banka je denar namenila odprtju 200 centrov za nacrtovanje družine, obnovi 420 zdravstvenih domov na deželi in uvozu najnujnejših zdravil, ki jih v Romuniji primanjkuje.

Arntraud Hartmann, predstavnik Svetovne banke v Bukaresti, je na nedavni novinarski konferenci med drugim izjavila: »Ministrstvo za zdravstvo je dokazalo, da ni sposobno uresničiti zacrtanega programa.« Povedala je se, da bo banka po vsej verjetnosti črtala del posojila. »Svetovna banka pozablja, da

smo poleg porabljenih 40 milijonov dolarjev v letu 1993 naredili nacr, po katerem naj bi letos uresnicili projekte v vrednosti 75 milijonov dolarjev,« se je branil Mincu. Z njegovim delom so nezadovoljni tudi farmaceuti, organizacije za preprečevanje sirjenja aidsa in centri za nacrtovanje družine. Njihovi predstavniki nočejo sodelovati z ministrstvom za zdravstvo.

»Ministrstvo se ne zanima za podrocje kontracepcije, zato menimo, da zanj ta problem ni vreden pozornosti,« je izjavil dr. Sorin Puia, direktor instituta za spolno vzgojo in nacrtovanje družine. Poudaril je, da ima Romunija izredno veliko število splavov - leta 1993 kar 585.761 ali 2,6 odstotka vec, kot je bilo rojstev. Stevilo splavov je za milijon visje kot leta 1990, ko je bil splav legaliziran. Po statističnih podatkih ima Romunija se en neslaven evropski rekord: najvisje stevilo smrtnih primerov med porodnicami - 84 na sto tisoč - od tisoč novorojenčev pa jih je umrlo 22,7. Michaela Rodina / AFP

JAPONSKA / PO LETALSKI NESREČI V NAGOJI

Število žrtev že 263

TOKIO - V nagojski bolnišnici je včeraj podlegla smrtnim ranam neka ženska, ki je preživela torkovo letalsko nesrečo tajvanskega airbusa. Njenega imena niso ugotovili, domnevajo le, da je bila Japonka. Do sedaj so identificirali le 152 trupel od 263, tako da je še vedno brez imena 111 žrtev. Kot je sporočila policija, so bili potniki v glavnem japonski

državljeni.

Medtem pa se vedno niso znani točni vzroki nesreče. Preiskovalna komisija čaka na rezultate dekodificiranja obeh skatel, črne in rdece, v katerih so zapisi o poletu in posnetki glasov v pilotski kabini.

Na sliki (telefoto AP): kljub dežju preiskovalci se vedno skrbno pregledujejo razbitine tajvanskega airbusa.

VELIKA BRITANIJA / RAZISKAVA

Angleščina je postala znak Oskupne identitete

LONDON - Ob koncu stoletja je angleški jezik v svetu vse pomembnejši in vse bolj razširjen. Profesor Randolph Quirk z University Collegea v Londonu je prisel do zaključka, ki mogoče ni ravno presenetljiv, gotovo pa je silno pomemben. Po dolgih letih raziskovanja in preštevanja je odkril, da je število ljudi, katerih materni jezik ni angleščina, a ta jezik vsak dan uporabljajo pri delu, naposled preseglo število tistih, katerih materni jezik je angleščina (in teh je kar 450 milijonov).

Nekoc sta bila univerzalna jezika latinščina oziroma francoščina, danes pa je edini res univerzalni jezik angleščina.

na. V eseju, ki ga je objavil Times, Quirk trdi, da so tisti, ki se vsak dan sporazumevajo v angleščini, že danes pripravljani na prihodnost. »Angleščina je znak skupne identitete milijonov Rusov, Japoncev, Nemcev, Afričanov, Južnoameričanov, ki se vsak dan srečujejo sirom sveta,« je zapisal Quirk. Angleščina je nedvomno edini jezik pop glasbe, vrhunske filmske industrije, Amnesty Internationala, visoke diplomacije in univerzalne literature.

Pomembno je torej poznati angleščino, jezik prihodnosti in vere v boljše čase, ko bo človek spoštoval potrebe in mnenja socloveka.

INDIJA / PRED ARAVANOM

Evnuhi slavijo

V indijskem Kovaganu se je 10 tisoč evnuhov udeležilo praznika svojega zavetnika polboga Aravana. (AP)

BRAZILIJA / NI UMRL NA FRONTI

Oče je bil še živ

Po 50 letih Ukrajinec objel svojega očeta

SAO PAULO - Po 50 letih neuspešnega iskanja očetovega groba po vseh vojaških pokopališčih zahodno od Moskve je neki ukrajinski naftni inženir v brazilskem Sao Paulu končno objel svojega očeta. Da so se 55-letnemu Igorju Bilokonu uresnicile skrite sanje in je torej ponovno zagledal svojega očeta, ki ga je zadnjič videl pred odhodom na fronto, se mora zavaliti trmi svojih brazilskih polsester in kijevskemu dopisništvu italijanske tiskovne agencije ANSA.

Ivan Ivanovič Bilokon je sele v 83. letu starosti po možganski kapi svojima hčerama Alini in Olgi povedal, da je moral proti koncu druge svetovne vojne pred napredovanjem sovjetske armade zbežati iz svoje vasi Casnovci pri Cernobilu, kjer je pustil zeno in 5-letnega sina Igorja. Vrniti bi se moral čez kak mesec, a vojna vihra ga je pehala vedno bolj proti zahodu in končno na jug.

Po tej izpovedi sta sestri sklenili poiskati svojega polbrata. Alina, ki je v Rimu poročena z nekim italijanskim novinarjem, je takoj stopila v stik z vsemi, ki bi ji lahko dali kako informacijo. Ze je obupala, ko je lansko jesen ANSA odprla svoje dopisništvo v Kijevu, novinar Sandro Parone pa je našel prvo sled. Med ljudmi, ki so jih izselili po černobilski tragediji, je novinar končno našel nekoga, ki je poznal Igorja Bilokona. Tako je lanskega 15. novembra naftni inženir Igor Bilokon v Harkovu prejel neobčajno telefonsko vprašanje: »Ste vi morda sin Ivana Ivanoviča Bilokona in Marije Ivanove Dovgal?« Na njegov pritrdilni odgovor je ženska povedala, da mu bo telefonirala neka Brazilka, ki ima vesti o njegovem očetu. Teden dni kasneje je Igor objel svojo polsestro, pred nekaj dnevi pa svojega očeta, o katerem mu je pokojna mati pravela, da je padel na fronti.

Ženin je kar 71 let mlajši od neveste

BARDINETO (ITALIJA) - Pred občinsko palaco v Bardinetu (Savona) se je 93-letna Margherita Bazzani pripeljala v belem volvu, v rokah pa je imela sopek belih in roza vrtnic. Na nevesto je cakal 24-letni ženin Andrea Pezzoni. Ženin in nevesta sta se nato le s težavo prebila do občinske seje dvorane, saj so ju dobesedno obdali fotoreporterji in televizijski snemalci. »Tiho,« je med poroko z odločnim glasom utisila klepetajoče reporterje in snemalce 93-letna nevesta. S svojim nastopom je v celoti potrdila ime »generalka«, ki so ga tej nekdani partizanski kurirki dali njeni vasčani. Po nekajdnevni odložitvi zaradi anonimnih groženj je torej prislo do te neobčajne poroke, saj je ženin kar 71 let mlajši od neveste. Vasčani se tej poroki ne čudijo. Andrea je sin nevestine nekdane družice in je bil dve leti njen osebni sofer.

NOVICE

Nova usmrtilitev v Virginiji

JARRATT - Predsinocnjim so na električnem stolu v virginijemskem Jarrattu usmrtili 32-letnega Timothyja Spencerja, ki so ga obsodili na smrt zaradi posilstva in umora starih žensk v Richmondu. Spencer je vedno trdil, da je nedolžen, zanj je bila usodna primerjava njegove DNK z DNK sperme na žrtvah. To je prvi primer, da so kakega človeka obsodili na smrt in usmrtili na osnovi preiskave z dezoksiribonukleinsko kislino.

V Bangladešu je zaradi malarije umrlo 500 oseb

SUNAMGANJ (BANGLADES) - Ogromni oblaki nadpovprečno velikih malarijskih komarjev so se v teh dneh pojavili v severovzhodnem in južnem Bangladešu in povzročili smrt več kot 500 oseb. Oblasti so sporočile, da je za malarijo v 15 dneh zbolelo 8.000 ljudi. Izvedenci so že ugotovili, da tokrat ne gre za običajnega malarijskega komarja anofeleasa, temveč za neko nekoliko večjo in do sedaj neznano vrsto komarja. Simptomi so enaki kot pri običajni malariji, saj ljudje umirajo zaradi visoke vročine in možganskih krvavitev. Tokrat pa je smrtnost višja kot pri navadni malariji, ker so v teh komarjih precej višje koncentracije plazmodijev, prazivali iz skupine trosorcev, ki povzročajo malaricne napade. Po trditvah oblasti je položaj najbolj dramatičen v odmaknjenih vaseh, kjer ni zdravniške oskrbe.

Letalska nesreča v ZDA: sedem mrtvih in dva ranjena

STRATFORD (CONNECTICUT) - Mali dvomotornik, ki je imel na krovu devet oseb, je med pristankom na letališču Sikorsky v Stratfordu trčil v letalsko ograjo in se vnel, tako da je sedem oseb izgubilo življenje, dve pa sta ranjeni. Ker je bilo letališče zaprto in ni bilo v kontrolnem stolpu nikogar, je pilot poskusil pristati na lastno pest.

Primer nekrofilije v Braziliji

SAO PAULO - Na pokopališču v Londrini (brazilska zvezna država Paraná) so našli pet oskrunjenih grobov žensk, ki so umrle v zadnjih dneh. Ker jih je nekdo slekel, so preiskovalci prepričani, da gre za bolezenski primer nekrofilije.

Mladina se je srdito spopadla s policijo

TOULON - Predsinocnjim je prislo v toulonskem satelitskem mestu Baume do srditih spopadov med policijo in mladino, ki je protestirala, ker je neki njihov vrstnik umrl, medtem ko ga je zasledovala policija. Toulonski policiji je morala priskočila na pomoč marsejska policija.

Bolnika so z vitlom dvignili v helikopter

Britanski častnik pomaga bolnemu nizozemskemu podmorniškemu mornarju pri dvigu v helikopter (AP)

IZRAEL / PRESENETLJIVO ODKRITJE

Mnogo nacistk je po vojni skušalo oditi v Izrael

Več nemških državljanek se je po vojni poročilo z Židi, da bi se izognilo sojenju, ki bi jih doletelo v Nemčiji

TEL AVIV - V letih po drugi svetovni vojni se je mnogo bivših nacistk omožilo z Židi, ki so preživeli holokavst, in se z množico beguncev skušalo odseliti v Izrael. To je odkrila Dvorah Hacohen, raziskovalka na univerzi Bar Ilan v Tel Avivu, ki je te dni objavila obsežno raziskavo na podlagi zapisnikov razprav izraelske parlamentarne komisije za imigracijo.

Verski tednik Jom Ha-sisi je v recenziji pravkar izdane knjige zapisal, da se je na ducate nacistk, ki so med vojno bile celo SS, poročilo z Židi, da bi se odselile v Izrael in se izognile sojenju, ki bi jih utegnilo doleteti v Nemčiji. Hacohenova je dopisniku Anse razložila, da niso bile vse nemske državljanke nacistke in so včasih imele le očeta ali brata v SS. »Kot kaže, so nekatere

prišle v Izrael s ponarejenimi dokumenti. Vzivele so se v družbo in niso nikoli razkrile svoje identitete, tako da ni nihče zaslutil njihove prisotnosti,« je izjavila Hacohenova. V večini primerov so Izraelci odkrili take mešane zakone že v Nemčiji in židovskega partnerja takoj postavili pred težko izbiro: pustiti zeno in oditi sam v Izrael ali ostati v Nemčiji. Iz preučevanja listin komisije za imigracijo izhaja, da je izraelska država nujno potrebovala priseljence, ki bi lahko takoj prišli za orožje v boju proti Arabcem. Po drugi strani pa so se oblasti bale, da bi se v državo prikradli vohuni, komunistični agenti, provokatorji in drugi »nezazeleni elementi«. Po mnenju ministra za imigracijo Moseja Sapire (med drugim vodje nacionalističnega in verskega gibanja Mizrah) so bile

takrat oblasti predvsem zaskrbljene zaradi visokega odstotka mešanih zakonov med priseljenci. Bale so se namreč, da bi se v Izraelu naselila močna krščanska skupnost. S tem vprašanjem se je parlamentarna komisija spopadla večkrat med avgustom in novembrom leta 1948. Ravno med eno izmed teh razprav je Sapira izjavil, da je izvedel, da se v Izrael namerava vseliti tudi več bivših nacistk. Pripadnik Mizraha Zerah Warhaftig je takrat dodal, da so ZDA preprečile vstop Nemkam, ki so se omožile z ameriški vojniki. Poslanci so bili naposled mnenja, da bi bilo takoj po holokavstu neprimerno dovoliti vstop v Izrael nemskim državljanom, zato so skušali mešane pare že v Nemčiji prepričati, naj se ne preselijo, o tem pa Izraelci niso vedeli nicesar.

AVSTRIJA - ITALIJA

Dunaj zagotovil vso podporo Južnim Tirolcem

Delegacija SVP pri Mocku

DUNAJ - Skrb vodilnih južnotirolskih politikov, da merijo zahteve italijanskih neofasistov po reviziji osimskih sporazumov tudi na manjšinsko zakonodajo na Južnem Tirolskem, je bila včeraj glavna tema razgovora avstrijskega zunanjega ministra Aloisa Mocka z južnotirolskim deželnim glavarjem Luisom Durnwaldnerjem in predsednikom Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Siegfriedom Bruggerje na Dunaju.

Durnwalder kot tudi Brugger sta Mocka obvestila, da so izjave neofasistov sprožile veliko zaskrbljenost med nemško govorečim prebivalstvom na Juž-

nem Tirolskem. Durnwalder je poudaril, da bi vsaka udeležba neofasistov v novi italijanski vladi (»SVP tako vlado ne bo podprla«) pomenila resno nevarnost »lazečega spodpokažajna južnotirolske avtonomije«.

Oba politika sta tudi dejala, da si nemško govoreča narodna skupnost navzlic aktualnega političnega razvoja v Italiji pričakuje pomoč in podporo »zaščitnice« Avstrije.

Zunanje politični govornik ÖVP Khol je tako podporo zagotovil in dejal, da bo Avstrija »pozorno spremljala nadaljnji politični razvoj v Italiji, se posebej vladno izjavo«.

KOROŠKA / DANES DRUGI POSKUS IZVOLITVE DEŽELNEGA GLAVARJA

Bojkot Zernatta?

Haiderjevi svobodnjaki napovedali preprečitev volitev deželnega glavarja in nove koroške deželne vlade, dokler bo Zernatto kandidat

IVAN LUKAN

CELOVEC - Tudi na današnji drugi seji novega deželnega zbora po vseh napovedih Koroška ne bo dobila novega deželnega glavarja. 13-clanski poslanski klub Haiderjevih svobodnjakov (FPÖ) je namrec sklenil, da bo preprecil uresničitev sporazuma med socialdemokrati in ljudsko stranko, ki predvideva izvolitev Christofa Zernatta (ÖVP) za deželnega glavarja za nadaljnjih pet let.

Vodja poslanskega kluba FPÖ Martin Strutz je dejal, da bodo izvolitev Zernatta preprecili s tem, da bo vseh 13 poslancev FPÖ zapustilo sejno dvorano, to pa pomeni, da ne

bo več dan za izvolitev deželnega glavarja potreben dvotretjinski kvorum (24 poslancev). Nadalje je Strutz napovedal, da bo FPÖ z bojkotom nadaljevala tako dolgo, dokler ljudska stranka oz. nova koalicija med ÖVP in SPÖ ne bo imenovala drugega kandidata za deželnega glavarja, kajti Zernatto da »za funkcijo deželnega glavarja ni več sprejemljiv«.

Kot smo že poročali, Haiderjevi svobodnjaki izvolitev novega deželnega glavarja in tudi nove deželne vlade lahko blokirajo na osnovi novih večinskih razmer v deželnem zboru (SPÖ 14 sedežev, FPÖ 13, ÖVP 9 - op.

Ponovno kandidat za deželnega glavarja: Zernatto.

ured.). S svojimi 13 glasovi lahko preprecijo vsak ukrep deželnega zbora, ki je podvržen dvotretjinskemu kvorumu. Vrh tega v koroški ustavi tudi ni določen rok za izvolitev novega glavarja, tako da FPÖ lahko onemogoca

izvolitev deželnega glavarja v nedogled, čeprav s tem ne dosežejo svoj cilj, ker ostane do izvolitve novega glavarja v funkciji stari - Christof Zernatto.

Ljudska stranka je na napoved bojkota s strani FPÖ se včeraj reagirala in

poudarila, da ne bo dopustila, da bodo drugi oddali o njihovem kandidatu za deželnega glavarja. Hkrati sta klubski predsednik ÖVP Hofer in poslovodja stranke Wutte opozorila, da je Koroška soočena z zaskrbljujocimi pojavi in svobodnjakom očital, da hočejo strmo glavi deželo v politični koas. Kot dan prej socialdemokrati, sta predstavnik ÖVP pozvala »razumne politike v FPÖ«, naj omogočajo ustvariti vsaj minimalno pogovorno bazo med strankami.

Eden izmed teh »razumnih politikov« da bi bil lahko beljaski velepodjetnik Robert Rogner, ki je kot neodvisni kandidat kandidiral na listi FPÖ in ki naj bi - po sporazumu med ÖVP in SPÖ - v novi vladi postal deželni svetnik za gospodarstvo. Le-ta je dejal, da je proti stalni blokadi volitev deželnega glavarja in vlade s strani FPÖ in Haiderju zagrosil, da bi v takem primeru oddal svoj poslanski sedež. Dodatna sibka točka pri izvedbi bojkota je se drugi »neodvisni« član v frakciji FPÖ, Arthur Trauhnsnig, okrajni glavar v Wolfsbergu. Wutte: poslanci da so vezani na zaobljubo na ustavo, ki temu pa spada tudi, da omogočajo sestavo nove vlade. To da velja predvsem za okrajnega glavarja.

Jutrišnja seja deželnega zbora bo zagotovo tudi veliki medijski spektakel, saj bo avstrijska televizija na 2. sporedu neposredno prenasala nadaljevanje tragico-kabaretične predstave vseh deželnih politikov.

NOVICE

Škandal s ponarejenimi zrelostnimi spričevali se širi

DUNAJ - Škandal s ponarejenimi zrelostnimi izpiti v avstrijski prestolnici dobiva vse večje razsežnosti. Potem ko so prvi dan odkrili okoli deset ponarjenih spričeval, se je število le-teh medtem zvisalo na 22, preiskovalni organi pa so prepricani, da gre se vedno samo za »vrh ledene gore«. V škandal vpeljeni sta neka privatna sola za eksternistično maturo ter tajnica pri komisiji za zrelostne izpite pri dunajskem Dezelnem solskem svetu. Slednja je za »uslugo«, da je v spričevalu spremenila nezadostno oceno v zadnostno, prejela med 5000 in 10.000 silingov, sola pa je za »korekturo« zrelostnega spričevala dodatno zaračunala »honorar« od 80.000 silingov višje. Tako predsednik Deželnega solskega sveta na Dunaju, Scholten, kot tudi minister za pouk, Scholten, sta napovedala temeljito preiskavo, ki se ne bo omejevala samo na doslej znano privatno solo in komisijo za zrelostne izpite na Dunaju, temveč na vso Avstrijo. Scholten je vrhu tega napovedal razpustitev omenjene komisije. Samo na Dunaju bodo v naslednjih tednih pregledali nekaj tisoč zrelostnih izpitov, je napovedala solska oblast.

AVSTRIJA / »SOLIDARNOSTNA EVROPSKA POGODBA«

Milijardno »darilo« kmetom

DUNAJ - Solidarnostni sporazum zvezne vlade z avstrijskimi kmeti bo povečal državni proračunski primanjkljaj na 130 milijard silingov in bo državo bremenil se po letu 2000; vlada da je preveč popustljivo in nepremišljeno ravnila pri »darilu« domacim kmetom, logičen ukrep proti tako ustvarjeni vrzeli v državnem proračunu bi bilo povisanje davkov.

To so bile osrednje izpovedi profesorja Fritza Breussa, strokovnega izvedenca dunajskega Instituta za gospodarske raziskave (Wifo) pri parla-

mentarnem hearingu o posledicah avstrijskega pristopa k EU, ki so povečale za burne razprave v notranji politiki. Kritika strokovnjaka je močno odjeknila predvsem pri vladni koaliciji, saj sta SPÖ in ÖVP - po vrsti neuspelih zaletov - sele konec preteklega tedna vendarle spletli kompromisno formulo za tako imenovano »solidarnostno evropsko pogodbo« z avstrijskim kmeti. Brez te, tako bi lahko opisali osnovno izhodišče trdovratno pogajajočega se ministra za kmetijstvo Franz Fischlerja (ÖVP), kmetov

zaradi pričakovanih negativnih posledic za agrarno področje ne bi bilo mogoče prepricati o smiselosti pristopa k Evropski uniji.

Jedro sporazuma: kmetje bodo po avstrijskem vstopu v EU poleg dosežanih subvencij (34,5 milijard silingov) prejeli dodatno podporo v višini 21 milijard silingov (med zvezi in deželami razdeljeno po ključu 60:40). Sporazum med drugim predvideva povisanje podpore za gorske kmete, nove subvencije za okolje, razbremenitev stroškov (npr. pri obdavljenju

gnojil ali pri subvencioniranju zavarovanj), kompenzacijska placila za nizke agrarne cene Evropske skupnosti, ipd.

V nasprotju do strokovnjaka profesorja Fritza Breussa je finančni minister Ferdinand Lacina po sklepu pogodbe optimistično izključil vsako povisanje davkov, zvezni kancler Franz Vranitzky pa je to po redni tedenski seji zvezne vlade se izrecno potrdil.

Opozicija je izrazila mnenje, da izjave strokovnjaka le drzijo in da bo to bodočnost se pokazala. Igor Schellander

KONČAN DRUGI KULTURNI TEDEN KOROŠKIH SLOVENCEV V MESTU TRG

»Uspelo nam je prebiti led«

Spodbuden rezime organizatorjev - Tržki župan Sepp Stotter ima konkretne predstave o nadaljevanju navezanih stikov z manjšino - Naslednji kulturni teden naj bi bil v Wolfsbergu

CELOVEC/TRG - Po dokaj uspešnem prvem poskusu organiziranega prikaza življenja in kulture koroških Slovencev izven njihovega avtohtonega naselitvenega preteklo leto v Spittalu ob Dravi, se je Urad koroške deželne vlade, konkretno Biro za slovensko narodnostno skupnost pod vodstvom Pavleta Apovnika in s močno osebno podporo namestnika direktorja Deželnega urada Karla Anderwalda letos drugič organiziral to promocijsko prireditve. Organizatorji so si tokrat izbrali področje, kjer je nemstvo (ali bolje receno nemški nacionalizem) zasidran že od nekdaj in kjer je tudi danes največ pristašev (Haiderjeve)

svobodnjaske stranke - v mesto Trg (Feldkirchen). Izkušnje, ki so jih naredili pobudniki 2. tedna koroških Slovencev in tudi župan mesta, Sepp Stotter (ÖVP), so bili zelo pozitivni, uspelo je prebiti led v s predsodki napram slovenski manjšini najbolj poplavljenemu okraju Koroške. »Nisem vedel, kako bodo ljudje reagirali, zdaj lahko trdim, da je večina ideja pozitivno sprejela in si želi se več stikov s sodeželani, s pripadniki slovenske manjšine«, je rezimiral župan Stotter.

K temu je brez dvoma prispeval tudi spored tedna, v katerem je bilo moč opaziti določeno previdnost; prireditelji sodelovali sta tudi obe

osrednji kulturni organizaciji koroških Slovencev - so se izogibali vsemu, kar bi utegnilo zbuditi kakršnokoli nevsečnost ali izzivati nemskonacionalne kroge.

Anderwald: »Pazili smo, da se ne bi dotak-

nili preveč vročih vprašanj, aktualnih nerešenih manjšinskih problemov ali sploh politične tematike. Kajti, en sam spodrsrljaj bi lahko porušil nastajajočo, toda se sibo zgradbo sporazumevanja v deželi. Prepri-

cani smo, da smo na pravi poti pri ustvarjanju razpoloženja mirnega sožitja in strpnosti med obema narodnima skupnostima na Koroškem. Ustvarjanje takega razpoloženja pa je pomembno tudi iz vidika, da bo Koroška leta 1995 praznovala 75. obletnico plebiscita in to praznovanje naj bi bilo skupno«, je dejal namestnik direktorja Urada koroške deželne vlade. Naslednji, 3. slovenski kulturni teden pa bo verjetno v okraju Wolfsberg.

Se kratko k sporedu letošnjih kulturnih dni v Trgu: Nastopili so Gabriel Lipus (bariton) in Christian Filipic (prečna flavta), družina Zwitter, pevski zbor »Rož«, Jazz

Trio »Les Trois Arts«, pevska zbor »Danica« in »Kralj Matjaž«. Spored so dopolnili razstavi Valentina Omana in »Ziljska noša« etnologinje Marije Makarovic, predavanje profesorja Pohla o »Slovenskih koreninah v imenih okraja Trg«, dobro obiskan je bil tudi literarni večer Janija Oswald. Zal skoraj brez odmeva pa je bila predstavitev slovenskega kratkega filma in tudi razstava knjig. V okvirnem sporedu je navdušila lutkovna skupina iz Smihela. Rezime župana Stotterja: »Vesel sem, da smo bili tako pogumni invsaj začeli. Zdaj, ko je led pribit, je treba z delom pogumno nadaljevati. A. Angerer/I. Lukan

Namestnik direktorja deželnega urada Anderwald in vodja Biroja za koroške Slovence Apovnik (desno).

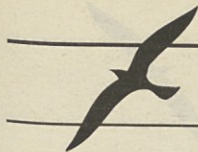
DUNAJ

Študenti vabijo na mani-festo koroških Slovencev

DUNAJ - Klub slovenskih studentk in studentov na Dunaju prireja v soboto, 30. aprila, v Komunikacijskem in kulturnem centru v Windmühlgasse 26 v 6. dunajskem okraju »Mlado mani-festo koroških Slovencev«.

Od 13. ure dalje so na sporedu nastopi otroške lutkovne skupine iz Celovca, petje, glasba in branja, ob 18. uri kabaret (»Martin Krpan«, skupina iz Borovelj), ob 20. uri pa koncert »Tschuschenkapelle«. Prikazani bodo tudi slovenski kratki filmi ter razstava del slovenskih umetnikov (V. Oman, I. Klaric, itd.).

Za bife bodo poskrbeli slovenski kmetje, castno pokroviteljstvo pa je prevzel Lukas Resetarits.

ZUNANJA POLITIKA: ODNOSI Z ITALIJO

Lojze Peterle je mnenja, da zaskrbljenost ni brez podlage

Ekonomsko-socialni svet EU je Slovenijo ocenil pozitivno

LJUBLJANA - »Zaskrbljenost ni brez podlage,« je v uvodu včerajšnje tiskovne konference dejal Lojze Peterle, slovenski zunanji minister. Na zunanjem ministrstvu so se namreč odločili tudi uradno pojasniti slovenska stališča do trenutno najbolj vroče zunanje-politične teme, odnosov s sosednjo Italijo, od koder zmogovita koalicija Sloveniji javno pošilja neprijazna sporočila o spostovanju osimskih sporazumov.

Minister Peterle je dejal, da so zaskrbljeni tudi v Italiji, saj da ne gre za enotno voljo nove vladne večine, odzvala se je tudi za manjšina na Južnem Tirolskem, pa tudi ministri sogovorniki v evropskih državah niso navdušeni nad morebitnim zaostrovanjem odnosov med Italijo in Slovenijo.

»Italija je za Slovenijo strateški partner, zato skusamo odnose že ves čas urejati zgledno, z dialogom in na pravno dogovorjenih in veljavnih osnovah,« je dejal Peterle in ocenil, da sta se doslej obe strani držali dobrososedske politike. Zunanji minister je na temelju nekaterih glasov iz Rima, ki jih je po neuradnih diplomatskih poteh slisati tudi v Ljubljani, izrazil pričakovanje, da italijanska zunanja politika Berlusconijeve vlade ne bo šla v smeri zaostrovanja odnosov s Slovenijo. Vprašanja dvostranskih odnosov v Rimu doslej niso izkoriščali pri slovenskem vključevanju v evropske integracije, je dejal Peterle in poudaril, da bo Slovenija vztrajala pri taksnih načelih tudi v prihodnosti. Pozornim poslušalcem ministrovega besedovanja tudi niso usli nekateri poudarki med vrsticami, ko je v odgovoru na vprašanje, »do kod bo vztrajala Slovenija«, dejal, da ima Ljubljana po Evropi še nekaj zaveznikov. Novinarjem je takoj prišlo na mi-

sel več stvari, predvsem nedavno srečanje predsednikov srednjeevropskih držav v Litomyšlu na Češkem, kjer Oscarja Luigi Scalfara ni bilo...

Peterle je v pogovoru omenil tudi nedavno srečanje s predstavniki Slovencev v Italiji in ocenil, da se v Furlaniji Julijski krajini in tudi v Trstu že kaže napredek pri rabi slovenskega jezika v javnosti, pa tudi sicer je cedalje več pripravljenosti za dialog med deželnimi ter mestnimi oblastmi in manjšino.

Popoldne se je minister Peterle se enkrat pojavil pred novinarji, tokrat na redni mesečni tiskovni konferenci, ki jo pripravlja zunanje ministrstvo. Kot najpomembnejše dogodke iz aprilske zunanje-politične dejavnosti je ocenil obiska v Grčiji in na Portugalskem ter pogovore s švedsko zunanjo ministrico Ugglasovo in iranskim ministrom Velajatiem v Ljubljani. Glede slovenskega približevanja mednarodnim ustanovam velja omeniti ocene, ki jih je minister slisal v Bonnu, ces, da naj Slovenija čim hitreje napreduje v zvezo Nato, pri tem pa so omejnili formulo 4+1 oziroma višegradske države in Slovenija. Se pomembnejše pa je poročilo, ki ga je ekonomsko-socialni svet pri

Evropski uniji napisal o Sloveniji. Dali so ji namreč zelo pozitivne ocene in za nameček se ocenili, da bo do konca tega desetletja zrela za polnopravno članstvo v EU. Ekonomsko-socialni svet je posvetovalno telo EU, njegovi predstavniki pa so bili pred časom na obisku v Ljubljani. Kot je neuradno slišati na zunanjem ministrstvu, je ugodno poročilo, ki so ga napisali, za Slovenijo precej večjega pomena, kot kaže videz.

Minister je govoril tudi o obisku v Argentini, kjer se je mudil državni sekretar Peter Vencelj in posebej omenil, da so tokrat prvič uspeli vzpostaviti stik z vsemi pomembnimi organizacijami argentinskih Slovencev. Peterle je povedal, da bo Slovenija v Buenos

Aires kmalu odposlala odpravnika poslov, glede imenovanja slovenskega veleposlanika v Argentini pa je še nekaj nejasnosti. Po ministrovih besedah imajo v Ljubljani že pripravljenega kandidata, ki pa je argentinski državljan, zato je potrebno prej preveriti ustreznost formalna določila.

Delo mešane diplomatske komisije Slovenije in Hrvaske je spet zastalo, saj se že lep čas ni sestala. Minister je v odgovoru na novinarsko vprašanje ocenil, da razlogi za to niso na slovenski strani. O beguncih, ki so naseljeni v slovenskih počinških domovih v istrski Pineti, pa je dejal, da zunanje ministrstvo trenutno nima v rokah »ustreznega instrumenta«, ki bi zadevo pospešil.

Bostjan Lajovic

Peterle pričakuje, da Berlusconijeva vlada ne bo šla po poti politike zaostrovanja (Foto: Boban Plavecski/B+D)

V Uniji Italijanov se je oblikovala frakcija

PIRAN - Na seji skupščine Unije Italijanov, ki je bila letošnjega februarja v Bujah, je nastal zaplet, o katerem smo tedaj že poročali. Skupina 16 poslancev je protestno zapustila skupščino, ker se niso strinjali s predlogi za sestavo izvršnega odbora unije in s postopki skupščine.

Sestnajsterica, ki jo sestavlja del poslancev reske, pulske in piranske Skupnosti Italijanov, je po tem dogodku tudi formalno oblikovala svojo frakcijo, ki jo so poimenovali Alternativna skupina. Pritožba glede postopkov na omenjeni skupščini, ki jo je skupina naslovila na nadzorni odbor unije, je bila zavrnjena. Odbor je ugotovil, da so bile volitve izvršnega odbora unije opravljene po pravilih in da nekatere manjše nerodnosti pri tem, na katere je opozarjala Alternativna skupina, ne morejo biti vzrok za razveljavitev volitev.

S to odločitvijo se Alternativna skupina seveda ne strinja, vendar pa je medtem vse skupaj dobilo nove razsežnosti in zdaj ne gre več samo za spor glede volitev, pač pa za vsebinska vprašanja delovanja unije. Alternativna skupina je že pripravila in predstavila svoj program, ki naj bi bil osnova za prenovu unije - osrednje organizacije italijanske manjšine v Sloveniji in Hrvaški. Skupina meni, da je njihova organizacija okostenela, za kar naj bi bilo krivo sedanje vodstvo.

Nekateri predstavniki tukajske manjšine menijo, da gre pri vsem zgolj za osebna nasprotja in prestiz posameznikov v manjšinskih ustanovah. Dejstvo pa je, da je Alternativna skupina zelo aktivna. Na organe unije so naslovili zahtevo, da se v vsakega od njih vključi tudi njihov predstavnik, poleg tega pa zahtevajo tudi del denarja unije za delovanje svoje skupine. Obiskali so že tudi italijanska konzula na Reki in v Kopru in ju seznanili s svojimi pogledi na stanje v italijanski manjšini. Nastop in delovanje te manjšinske frakcije kaže na to, da bodo organizacije italijanske manjšine pri nas sčasoma bolj odločno in radikalno zastopale svoje interese.

Boris Vuk

Končna številka: 337 referendumskih območij

LJUBLJANA - Danes bo v uradnem listu objavljen odlok o določitvi območij, v katerih bodo 29. maja potekali referendumski za ustanovitve novih občin. Kot nam je povedal namestnik vladne službe za reformo lokalne samouprave (ta pripravlja čistopis odloka) Stane Vlaj, je po torkovem odločanju o ugovorih na odlok v slovenskem parlamentu, zdaj 337 referendumskih območij, kar je za 17 območij manj, kot jih je bilo prej.

V odloku bo označenih 23 občin, kjer bo poleg temeljnega referendumskega vprašanja (ali ste za to, da se na vašem referendumskem območju ustanovi nova občina), postavljeno tudi alternativno vprašanje. Gre za primere, ki so se vedno sporni in pri katerih naj bi negativni odgovor na temeljno referendumsko vprašanje pomenil, da bo določeno naselje priključeno k tej ali tej občini (seveda bo na glasovnici napisano h kateri).

Državni zbor je v skladu z odločitvami zborov občanov sprejel tudi možnost, da se lahko delijo tudi posamezna naselja, čeprav je to v nasprotju z zakonom o lokalni samoupravi, ki določa, da občina obsega območje enega ali več naselij. Toda ker je očitno volja ljudi nekje drugačna, naj bi bile dovoljene tudi izjeme. V vseh teh izjemah pa bodo morali biti tudi referendumski tako izvedeni, da bo mogoče ugotoviti izide glasovanja za posamezne dele naselja.

Poslanci so tudi pogledali skozi prste nekaterim naseljem, za katere je jasno, da ne izpolnjujejo niti polovice od enajstih pogojev za to, da bi bili lastna občina, kar je spet v nasprotju z zakonom. To sicer se ne pomeni, da nimajo možnosti za lastno preživetje, toda v nobenem primeru jim ne bo lahko.

Glede na to, da je casa do izvedbe referendumov izjemno malo in ker so nekateri začeli sele zdaj razmišljati, kaj se sploh gremo, je pričakovati, da bodo v nekaterih primerih izidi referendumov nejasni ali nelogični. Takšne »napake« naj bi popravil državni zbor, ki bo julija sprejemal zakon o ustanovitvi občin.

Potem pa pridejo na vrsto lokalne volitve. Te naj bi bile predvidoma razpisane konec septembra, tako da bi konec novembra že imeli volitve za člane občinskih svetov in za občinske župane.

Majda Vukelič

Picko in Packo

LEV KREFT

»To je prava svinjarija, kaj počenja mularija!« Tako se začne imenitni prevod, s katerim je Svetlana Makarovič Maksa in Morisa prepesnila v Picka in Packa. Zgodba o njunih vragolijah se konča gromozansko grozno, pa tudi poučno. Za približno tak konec zgodbe o obvescevalnih službah se že skoraj tri leta trudi vsa sila slovenske politike, da kar zaudarja od oznojenih izvoljenih in imenovanih teles. Dela je toliko, da ga je treba vsakic se preložiti in zamotano je tudi tako, da ne pridejo do dna niti taki vrhunski potapljači, ki jim plima se do rime ne seže.

Pa je že dolgo jasno vse in vsaj toliko, da politiki ne bi bilo več treba stikati po kotih in ometati pod posteljami, ampak je zadeva dozorela za bolj profesionalne snazilke. Ze od znamenite vojne sem je jasno, da sta si dve varnostnoobvescevalni službi v laseh. Tako rivalstvo ni neobčajno, in bilo je samo vprašanje časa, komu bodo prej popustili živci. In ker imajo take službe temperament svojih voditeljev, je najprej sla cez rob obramba, njen vodja pa je zato moral oditi.

Vse bi bilo lepo in prav, ko bi bilo to vse. Toda prav tako je že skoraj tri leta jasno, da je strankarska politika vstopila v varnostno-obvescevalno sfero z vsemi stirimi (kdor je pijan oblasti, drugače tudi hoditi ne more). Najprej je eno komando iz starih časov zamenjal pluralizem komand, ne da bi se metode bistveno spremenile. Na pluralni sceni je informacija o sodelavcu in nasprotniku, da o sovražnikih ne govorimo, toliko več vredna in tudi plasiranje polresnic in laži, s katerimi nekoga izključis iz igre, je priročna spretnost.

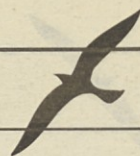
To, da je moral zaradi prekoračitve pooblastil in krsitve temeljnih ustavnih pravic svoje mesto zapustiti Janez Jansa, se ne pomeni, da se je v obvescevalnih službah in pri vdoru strankarske politike vanje kaj spremenilo. In kako se tem recem streže v demokratičnih državah?

Ce zelite tovrstne službe spraviti pod nadzor in stran od strankarske politike, tega ni mogoče početi iz parlamenta. Parlamentarni nadzor seže samo do nadzora nad kršenjem pooblastil in clovekovih pravic. Vladni nadzor seže samo do pridobitve informacije o izvršenih dejanjih in zbranih rezultatih, ne more pa vedno ukrepati proti oblastni zlorabi. Depolitizacija obvescevalnih služb bi bila v sistemih delitve oblasti naloga predsednika države kot osebe, ki ji pritiče največja avtoriteta, se posebej, ce je neposredno izvoljen.

In ker je to tako, se pri nas že skoraj tri leta vsi delajo, kot da jim nič ni jasno. Obenem pa se na vse kriptlje trudijo izriniti tekmeča stran od služb in jih dobiti pod lastno komando. Odtod tudi pronicanje vseh skrivnosti in javnost in podivjano spopadanje med pocestnimi plačanci. Politika pa se je namesto koreniti reformi služb in nadzora nad njimi z užitkom posvetila znani igri gnilo jajce in neugnano preiskuje, komu vse bi se ga se dalo zavaliti pod hrbet.

V Sloveniji ni problem, da sta Picko in Packo podivjana paglavca. Problem je v tem, da ju mojster Rok spodbuja k svinjarjam proti učitelju Rituperju, da ju učitelj Rituper plačuje za umazane informacije o stricu Fricu, da ju stric Fric trdo prime, ce ne zatolčeta kmata Martina vsakic posebej, in da ju kmet Martin neprestano nagovarja, naj mojstru Roku uspicita kako dobro packarijo.

Paglavca imata se lepo in zabavno prihodnost.

ODT R G A N O

Nogavice na glavi

Otroci imajo radi pisane in porisane nogavice, moski prisegajo na črne ali bele, zenske so nore na najlon nogavice vseh barv. Modna oblikovalca, bratranca Falke, Paul in Franz-Peter, pa menita, da so nogavice najlepše, če so sesite v klasične suknjice in klobuke.

(T. L. in I. S.)

Vesolje v kotu

S televizijo je veliko ljudi že popolnoma obsedenih. Cele družine brez besed bulijo v ekran tudi po več ur. Morda pa jih bodo spremenile vesoljske lučke, Luna, Komet in Zvezdni prah, ki z oddajanjem svetlobe dajejo gledalcu občutek veselja. Družina lahko več ur, morda celo dni, zre v lučke in se pogovarja o vesolju. (T. L. in I. S.)

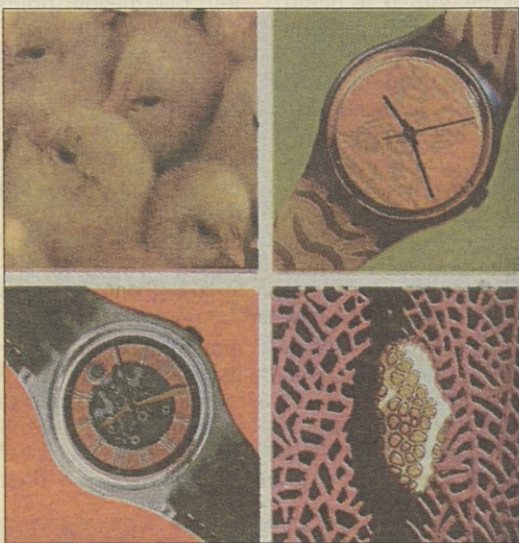
Jejmo krokodile

Krokodili so na pogled prav srčkane zivalce, posebno ce jih nariše spretna ilustratorjeva roka. V živo se le redki radi poigrajo s prisrčnimi krokodilci, zato pa so toliko boljši čokoladni, jagodni in pepermintni bonboni-krokodili Vivil pop. Reklamamo zanje pa dela mali krokodilec, narisana seveda, ki igra na klavir.

(T. L. in I. S.)

Žival na roki

V modi je ekologija. Vsi zvezdniki se borijo proti uničenju svetovnih gozdov, manekenke se slikajo gole, da izrazijo svoj odpor do krznenih plascev, intelektualci volijo »zeleno« stranke in vsi zapiramo vodo, ko si umivamo zobe. Praski nimajo fosfatov in bio zelenjava raste sama od sebe. Tako so se tudi slavni švicarski urarji Swatch odločili, da bo njihova 20. kolekcija ekološka. Na vseh rokah ljubiteljev Pop swatch ur bodo pripete zivali. Ljubitelji Afrike morajo kupiti uro-zirafa ali uro-zebro, farmarji uro-pišcanca, tisti, ki svoj mir najdejo sele nekaj deset metrov pod vodo, se morajo odločiti za »ribjo« uro. Zivalsko-ekološka ura stane od 175 do 200 mark, cena je pač odvisna od eksotičnosti zivali.

(T. L. in I. S.)

POP NOVICE

Alenka Godec v živo

Alenka Godec je izdala novo kaseto z naslovom V Flex klubu. Gre za posnetek njenega koncerta v omenjenem ljubljanskem jazz klubu. Pri nastopu jo spremlja Trio v zasedbi Miran Juvan (klaviature), Jože Hauko (bas) in Miso Gregorin (bobni). Na kaseti je 12 skladb, vse pa so predelave znanih jazz klasik. Med njimi so tudi Cry Me A River (Jokaj, reka), What A Wonderful World (Kaksen cudovit svet), Summertime (Poletje) in New York, New York.

Kompilacija Marvinina Gayea

Pred dnevi je ob deseti obletnici njegove smrti izšla zbirka največjih uspešnic Marvinina Gayea. Na plošči z naslovom The Very Best Of (Zares najboljša od) je 21 skladb, od I Heard It Through The Grapevine prek What's Going On do Sexual Healing. Manjkajo pa uspešnice kot I Want You ali balade z albuma Let's Get It On.

Nova singla Meat Loafa in Urban Cookie Collective

Meat Loaf je izdal nov single, na katerem je skladba Objects In The Rear Mirror May Appear Closer Than They Are (Stvari v zadnjem ogledalu lahko izgledajo bližje, kot so). Tehno duo Urban Cookie Collective pa je izdal single High On Happy Vibe (Visoko na srečnem napevu). Gre za njihov tretji hit single, po uspešnicah The Key - The Secret (Ključ - skrivnost) in Feels Like Heaven (Kot nebesa).

Pat Metheny kot producent

Jazz kitarist Pat Metheny se je poskusil kot producent nove plošče izraelske zvezde Noe. Gre za njen prvi album za zahodno trzišče, na plošči pa sodelujeta tudi Methenyjeva sodelavca Lyle Mays (klavir) in Steve Rodby (koproducent in basist) ter znani glasbeniki, kot sta Steve Ferrone (bobni; Duran Duran, Eric Clapton) in Luis Conte (tolkala). Na albumu s preprostim naslovom Noa je 11 skladb, plošča pa je izšla pri založbi Geffen.

Nova irska zvezda

Eleanor McEvoy je ime irske pevke, ki je pred kratkim pršla na prva mesta domačih lestvic. Manj znana kantavtorica je prispevala skladbo Only A Woman's Heart (Samo žensko srce) za kompilacijo irskih ženskih izvajalk. Album je postal najbolje prodajana domača plošča na Irskem vseh časov (prodali so 200 tisoč primerkov in tako prehiteli celo U2). Velika single uspešnica z albuma pa je postala prav skladba Eleanor McEvoy. Eleanor je zdaj izdala istoimenski debitantski album, na katerem je 13 skladb, glasba pa je najbližje tradiciji Tanite Tikaram in Sinead O'Connor.

Nova mala plošča Marcele Detroit

Marcela Detroit, nekdanja polovica dueta Shakespears Sister, je pred kratkim izdala novo malo ploščo. Na njej je njen duet z Eltonom Johnom, pesem Ain't Nothing Like The Real Thing (Nič ni podobno pravi stvari). To je drugi single z njenega prvega samostojnega albuma Jewel (Biser).

(M. M.)

IZŠLO JE / PLOŠČE IN KASETA

D. O. A.

Loggerheads (Alternative Tangles, 1994) CD, rock, 50 min. Distribucija NIKA, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., 2.550 SIT.

So skupine, ki presenečajo z vstajanjem od mrtvih (menda je treba počakati samo se na skupni koncert Sex pistols in The Beatles) in so skupine, ki delujejo brez prekinitve desetletje, dve ali več. Med slednje, čeprav ne z najdaljšim stažem, sodijo tudi D. O. A., ki ravno danes nastopijo na Metelkovi. Desetletje in pol je že minilo od eksplozivnih glasbenih začetkov punka in verjetno je ni skupine, ki bolj odražala svojo punkersko glasbeno podobo, kot kanadski trio D. O. A. iz Vancouvra. Letos mineva petnajst let od izida njihove prve plošče in dve leti manj od izida legendarnega albuma Hardcore 81, ki se je zapisal med najboljše izdaje novega rocka. Po prehodnem obdobju z izleti v nekoliko težji rock se D. O. A. spet vračajo proti začetkom (kar sicer ni osamljen pojav). Udarina hitra glasba, ki jo je produciral bobnar No Means No John Wright, se je nekoliko izpolnila z ritmi, ki včasih spominjajo na omenjeno skupino, sicer pa zvok D. O. A. ni doživel bistvenih sprememb. Njihova zadnja plošča bi prav lahko izšla pred deseti leti in ne bi bila prav nič pred časom. Toda to se ne pomeni, da je danes za časom. Energicna glasba D. O. A. je prav tako aktualna kot pred desetletjem, v vsem ponavljanju in oguljenosti današnje popularne glasbe pa daje vedeti, da »stari« punk se zdaleč ni za vsmeti. (D. C.)

Sister Double Happiness

Uncut (Sub Pop, 1993) CD, rock, 59 min. Distribucija NIKA, prodaja RecRec, Resljeva 2, Lj., 2.550 SIT.

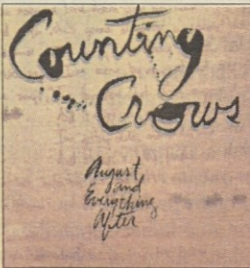
Kreativnost je ena ključnih besed, ki skuša opisati glasbo ameriške skupine Sister Double Happiness. Njeni začetki segajo v leto 1986, ko sta se v San Francisco preselila pevec in bobnarica teksaske punk skupine The Dicks, ter združila moči z novim kitaristom in basistom. Po prvencu, ki je izšel za SST, ključno neodvisno založbo osemdesetih let, je skupina podpisala pogodbo z Warner Brothers. Sodelovanje se je končalo že po prvi izdani plošči za to veliko založbo in tretji album je tako spet izšel pri neodvisni, v Evropi pri sedaj samostojni nekdanji podružnici ključne neodvisne ameriške založbe začetka devetdesetih: Sub Pop je dala Nirvano, Soundgarden (z obema so Sister Double Happiness nastopali na koncertih) in večino pomembnih Seattle skupin. Uncut je dosedaj najbolj razdelana plošča skupine, ki z instrumenti tako dobro zapolni zvok, da v njem ni nič preveč ali premalo. V glasbi izstopata glas pevca Garyja Floyda in odlična kitara, ki ne niha med glasnostjo in melodijsko, ampak oba elementa poveže v celovito glasbeno podobo. Čeprav je skupina sprva hotela igrati blues, je za Sister Double Happiness poleg tega značilna se dobra doza rocka z obcasnimi baladnimi umirjavami. To je glasba, ki ne pritegne ob prvem poslušanju, zato pa se težko locimo od nje, ko enkrat pride v ušesa. (D. C.)

Counting Crows

August And Everything After (Geffen, 1993); CD; 54 min; rock; naprodaj v vseh bolj založenih trgovinah; 2.500 SIT.

Counting Crows so najnovejše zvezde novega ameriškega rocka. Deset let po preboju skupine R.E.M. se je pojavila precej podobno naravnana, sveže zvoneča zasedba s številnimi vplivi iz preteklosti rock glasbe, pa tudi folk godbe. Poleg že omenjenih R.E.M. (pevec Counting Crows premore tudi zelo podobno barvo glasu) je najbolj očitna paralela veliki mojster Van Morrison. Ameriška revija Rolling Stone je sel celo tako daleč, da si je zastavil retorično vprašanje: Komu so Counting Crows tako podobni, da bi mu morali placevati avtorske pravice? Odgovor je bil: Van Morrison. Iz teh dveh primerjav je jasno, kakšno glasbo izvajajo Counting Crows. Njihova godba je mešanica melanholičnega rocka, vplivov folk glasbe ter celotne ameriške tradicije (rhythm in blues, gospel, soul). Takšna je tudi glasbena zasedba: peterica fantov igra plega klasičnih rock instrumentov se orglice, harmoniko, Hammond orgle in klavir. Tu so se gostujoci glasbeniki, ki poskrbijo za vrsto dodatnih instrumentov. Poznavalcem pa veliko pove tudi ime producenta: T-Bone Burnett, znameniti ameriški kantavtor. Vse to prinaša glasbi svežino ter omogoča presegaanje standardnih rockovskih klisejev. Tu di zato so samo v Ameriki prodali že 1.700.000 primerkov tega albuma. Največji hit: Mr. Jones. (M. M.)

Avia Band

A hočeš me al' ne? (RTVS; 1994); kaset; 34 min; pop rock; naprodaj v vseh bolj založenih trgovinah; 700 SIT.

Sest fantov iz Avia Banda je pred dnevi izdala svojo drugo kaseto in nanjo uvrstilo devet skladb. Podobne godbe smo v Sloveniji slišali že na pretek. Večina skladb je klasičen, precej neizrazit pop rock, s kakršnim se ukvarjajo Pop Design, California, Spin, Avtomobili, Maribela in še kakšnih sto drugih slovenskih glasbenikov, da o anglo-ameriških niti ne govorimo. Večina skladb je narejenih, da bi postale hit, toda pri teh poskusih ostanejo nekeje na polovici. Dolocen komercialno-hitovski naboj premorejo, vendar pa večini na koncu vendarle zmanjka sarma, prijetne melodičnosti in očarljivosti, zaradi katere bi se nam ta skladba se cel dan vrtela v glavi. Sicer pa je ta polovičnost, ki je dostikrat tudi posledica pomanjkanja idej in sibihih idej, v domačih glasbenih krogih kar pogosta. Od zgoraj nastetih se je nekako uspevajo izogniti le Pop Design kot primer uspešne komercialne masine brez prevelikih umetniških pretenzij. Najboljša skladba na plošči je tako pesem, kjer Avia Band ne poskuša kopirati tipičnega sredinskega pop rocka, ampak kjer zaidejo v vode prijetne plesne glasbe. Največji hit s te plošče bi zato morala biti skladba Jutri, zelo soliden tehno pop, kjer so fantje svoje ideje uspeli do konca izraziti, in to na očarljivo-preprosto melodičen način. (M. M.)

IZŠLO JE / KNJIGI

Thomas Bernhard:
Izbris

Zalozba Obzorja
Maribor, 1994, trda ve-
zava, 405 strani, 3.995
tolarjev.

Bernhard med svoji-
mi rojaki ni ravno pri-
ljubljen. Razlogov je
verjetno več, eden bi-
stvenih pa je gotovo ta,
da je do Avstrijcev ne-
prizanesljiv. Tak je tudi
v Izbrisu, katerega
osnovni namen je ra-
zgaltati nacionalno-kato-
lisko zaplankanost in
podalpsko licemernost.
Zgodba o Avstrijcu
Franzu-Jozefu Murau,
ki skuša odkriti razloge
za propad in razpad
družine, je pisana v pr-
vi osebi, polna dolgih
monologov. Sestevak je
jasen: Ko umrejo stari,
si prost. Murau je sam
presibak, da bi se uprl
tiraniji svoje družine,
ki mu v obliki moral-
nih katoliških dogem
omejuje življenje, zato
je smrt njegovih »tira-
nov«
zanj edina možna
rešitev. (V. S.)

John Updike:
Caravnice iz
Eastwicks

Zalozba Obzorja
Maribor, 1994, trda ve-
zava, 288 strani, 3.695
tolarjev.

John Updika, ki ga
poznamo predvsem po
njegovih delih o Rabbi-
tu gotovo sodi med po-
membnejše ameriške
pisce sodobnega časa,
po romanu Caravnice
iz Eastwicks pa so po-
sneli tudi film. V gla-
vnih vlogah so nastopi-
le znane filmske zve-
zde Michelle Pfeifer,
Cher, Susan Sarandon
in Jack Nicholson. Zgo-
dba o treh mladih, pri-
vlačnih, a osamljenih
vdovah, ki se predv-
sem za zabavo ukvarja-
jo s črno magijo, se
kmalu spremeni v pre-
cej grozljivo pripoved,
katere glavni akter po-
stane Darryl Van Hor-
ne. Vdove niso več ti-
ste, ki vodijo igro, am-
pak se z njimi igra in
poigrava Horne. Zgo-
dba se nekako vpleta v
60. leta tega stoletja,
ko je v Ameriki magija
in vsakršno ukvarjanje
z njo doseglo vrh in za-
to je, poleg tega, da gre
za dokaj simpatično
ctivo, na nek način tudi
pokazatelj ameriške
družbe in njenih izkri-
vljanj. (V. S.)

MUZEALSTVO / NARODNA GALERIJA PO 75 LETIH

Prenovitev v treh fazah

V zbirkah blizu deset tisoč umetnin

LJUBLJANA - Z razstavo Stiski rokopi-
si iz XII. stoletja, ki je predstavljena v pri-
zidanem novem krilu Narodne galerije, se
po 75 letih obstoja NG začne tudi novo
obdobje te ustanove, ki je hkrati nova in
visja stopnja posredovanja slovenske
umetnostne dediščine in dejavnosti slo-
venskega muzealstva.

V Narodni galeriji ob tem poudarjajo,
da »naj bodo novi prostori odprti združe-
vanju strokovnih moči, znanja in sredstev,
kar naj služi posredovanju slovenske ume-
tnostne dediščine in zagotavlja nove dose-
zke muzealske dejavnosti«.

Novozgrajeni objekt bo zaradi delnega
zamika financiranja v celoti predan name-
nu sicer šele na jesen, z omenjeno razstavo
pa se je galerijska dejavnost že začela v no-
vem krilu NG. To, projektirano po medna-
rodnih standardih (arhitekt prof. Edo Ra-
vnikar), med drugim omogoča, da stalne
zbirke slovenske umetnosti v matični hiši
ne bodo podirali za vsako razstavo. Čas do
dokončanja novega krila bodo v NG upo-
rabili za preizkušanje naprav in dopolnje-
vanje organizacije dela v celotnem obje-
ktu, začeli bodo tudi s selitvijo umetnin,

ki so bile doslej »skrite«
v deponijah. Po-
stavitev stalne zbirke evropske umetnosti
načrtujejo v zadnji tretjini leta.

Gradnja novega krila Narodne galerije je
eden od pomembnejših dogodkov v njeni
skoraj stoletni zgodovini. V tem času so se
njene zbirke likovne umetnosti zelo pove-
čale, tako da ima zdaj blizu 10.000 ume-
tnin iz časa od 13. stoletja do prvih dese-
letij tega stoletja.

Leta 1991 so začeli graditi novo poslo-
pje NG na prostoru prejšnjega Kljuba de-
legatov. Tu bo - poleg razstavišča za ob-
časne razstave v pritličju - še galerija
evropske umetnosti (gornje nadstropje),
v mednadstropju pa center za pedagoško
delo, knjižnica, depoji, grafični kabineti,
fotolaboratorij, fotodokumentacija in
uprava galerije.

Novo krilo NG, ki bo končano na jesen,
bo kasneje nad zemljo povezano s starim
objektom. V tretji fazi prenove Narodne
galerije pa naj bi posodobili in prenovili
za prihodnje domovanje stalne razstave
slovenske umetnosti se nekdanji Narodni
dom, prvo domovanje osrednje nacional-
ne likovne galerije v Sloveniji. (STA)

GLEDALIŠČE / VZHODNOEVROPEJCI V LONDONU

Vanessa Redgrave, Schall, Šerbedžija in Stefanovski

LJUBLJANA - Enega
izmed opuscenih lon-
donskih gledaliških
odrov, The Bridge La-
ne Theatre v Battersea,
je v začetku aprila ozi-
vila Vanessa Redgrave.
K sodelovanju je pova-
bila vzhodnoevropske
gledališke umetnike:
makedonskega pisate-
lja Gorana Stefanov-
skega, srbskega igralca
Radeta Serbedžijo in
vzhodnonemškega
igralca Ekkeharda
Schalla. Uprizorili so
predstavo Brecht in
Exile (Brecht v pre-
gnanstvu).

Na pobudo Vanesse
Redgrave je Goran Ste-
fanovski v dramsko ce-
loto povezal odlomke
iz treh iger Bertolda
Brechta: Arturo Ui,
Strah in beda Tretjega
Reicha ter Galileo. Ste-
fanovskega, večkratne-
ga nagrajenca Sterijine-
ga pozorja kot dramati-
ka pozna tudi sloven-
sko občinstvo. Mestno
gledališče Ljubljana je
uprizorilo njegovo dra-
mo HI-FI.

Ce povzamemo mne-
nje kritika angleskega
dnevnika The Guardian
Michaela Billingtona,
Redgraveova s svojim
nastopom v tej drami ni
navdusila, Serbedžija
pa je melanholično odi-
gral predvsem vlogo
emigranta v drugem
kulturnem prostoru.

Prav nasproten uci-
nek je dosegel Schall.
Kritik ga opisuje kot
»voznika kamiona, ki
je dovolj jezen, nevaren
in nepredvidljiv, da je
velik igralec.... Predsta-
vo si je vredno ogledati
zgolj zato, ker v njej vi-
dite Schalla kot jezne-
ga bika v areni.«

Predstavo si je b i l o
vredno ogledati, saj jo s
koncem aprila umakne-
jo z odra. (L. M. in I. L.)

VABILO NA RAZSTAVE

Toshiki Ozawa: Otroci pri igri z blatom, 1991

Toshiki Ozawa
Fotografija + računal-
nik: Popotne skice. Mu-
zej novejših zgodovine,
Ljubljana, Celovška 23.
Na ogled je 100 fotogra-
fij, nastalih med letoma
1989 in 1994. Postavitev:
dr. Iztok Durjava. Odpr-
to do 20. junija (od torka
do nedelje med 10.-18.
uro). Prost vstop.

Toshiki Ozawa je leta
1955 diplomiral na Aka-
demiji za upodabljanje
umetnosti (glavni pre-
dmet fotografija), Univer-
za Nihon. Istega leta je
pričel skupinsko razsta-
vljati, samostojno pa šele
leta 1988. Prejel je števil-
ne nagrade: »Najprej
med razvitimi fotografi-
jami locim tiste, ki so
primerne za nadaljno
obdelavo. S scannerjem
nato podatke o fotografiji
prevedem v digitalni za-
pis. Na voljo imam okoli
300 barv. Delo mi je v
velik užitek. Ko je foto-
grafija končno taka, kot
sem si jo zamislil, jo z
barvnim tiskalnikom na-
tisnem in nato spet foto-
grafiram.«

(V. U.)

Željko Kipke

Devet užitkov. Carnio-
la antiqua, Ljubljana,
Trubarjeva 9. Na ogled je
instalacija. Postavitev:
avtor, tekst (brezplačne)
zloženke: avtor. Odprto
do 4. maja (od ponedel-
jka do petka med 9.-19.
uro, sobota med 9.-13.
uro). Prost vstop.

Hrvatski slikar Željko
Kipke je studij slikarstva
na zagrebski akademiji
končal leta 1976. Istega
leta je pričel tudi samo-
stojno razstavljati. Bil je
sodelavec Slikarske maj-
storske radionice v Zagre-
bu, uveljavlja pa se tudi
kot publicist: »Sem kon-
kvistador nove dobe, mo-
ji užitki so moja potreba
in skušnjava. Tu tudi se-
daj lomim svoje telo, raz-
polavljam svoj ego in se
vselijem v tuje prostore.
Obesam se na neznana te-
lesa, hranim se s tujimi
predmeti in tajim lastne
dileme. Praznina me nei-
zmerno boli. Njena hla-
dnost je skoraj neznosna.
Toda jaz se upiram, vstop-
pam v neznano trgovino
in si prilascam.«

(V. U.) Željko Kipke: Instalacija v antikvariatu C. A., 1994

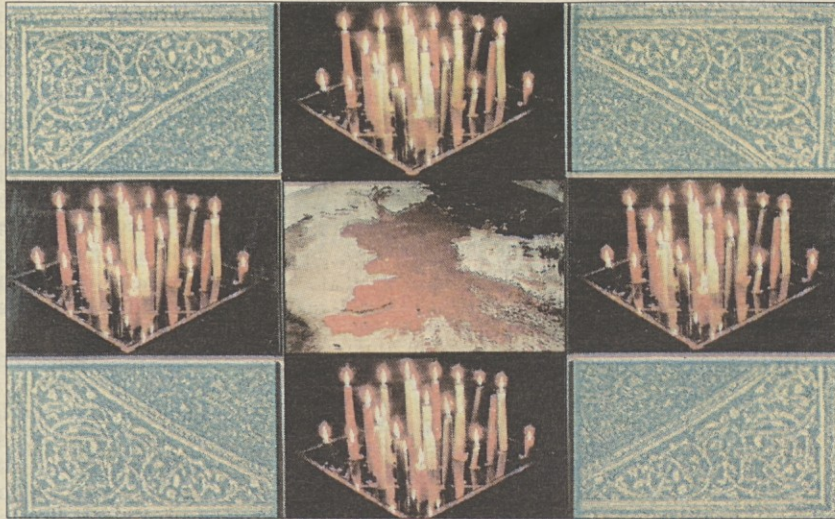
Rasheed Araeen

Galerija SKUC, Ljubljana, Stari trg
21. Na ogled je 14 slik, nastalih med le-
toma 1978 in 1994. Postavitev: avtor,
Alenka Pirman, tekst brezplačne zlo-
ženke: avtor. Odprto do 13. maja (vsak
dan med 12. in 20. uro). Prost vstop.

Pakistanski kipar, arhitekt in slikar
Rasheed Araeen je leta 1962 zaključil
studij gradbeništva v Karaciju, nakar se
je leta 1964 preselil v London, kjer se
danes živi in ustvarja. Samostojno raz-
stavlja od leta 1961, leta 1974 je postal
aktiven član politične organizacije Black

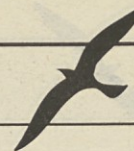
Workers Movement (nekdanje Black
Panther Movement): »Moj vstop v zgo-
dovino modernizma in kasnejši izpostav-
ljeni položaj v njej je posledica dejstva,
da sem se doživljal kot svoboden su-
bjekt. To je povzročalo težave gospodu-
jočemu diskurzu, ki je vztrajal na imperi-
alnih percepciji zgodovine moderne
umetnosti, po kateri nihče, ki ni Evrope-
jec, ne more ohranjati njenega evropo-
centričnega hegeljanskega modela - to
trditev vam bo potrdila vsaka knjiga o
zgodovini umetnosti 20. stoletja. To
spoznanje me je pretreslo.«

(V. U.)

Rasheed Araeen: Bismullah, 1988

Redgraveova ceni vzhodnoevropske umetnike (Foto: S. Ž./B+D)

RUSIJA

Skoraj vsi za politični mir

Kljub nesoglasjem podpisali sporazum o državljanskem miru

MOSKVA - Slovesnost v kremeljski palaci je včeraj zaznamovala podpis sporazuma o državljanskem miru med vodstvom predsednika Jelcina in več kot dvesto vodilnimi osebnostmi.

Poleg komunistične stranke in kmečke stranke je tudi reformistični blok Javlinski-Boldirev-Lukin zavrnil podpis sporazuma. Skrajnonesničarska liberalnodemokratska stranka ultranacionalista Zirinovskega je s sporazumom soglasala.

Na začetku slovesnosti je Jelcin opomnil, naj strogo spoštujejo ustavo. »Imamo različne poglede, vendar nas drži skupni cilj - državljanski mir,« je dejal Jelcin. Včerajšnji sporazum naj bi zagotovil stabilnost države, ki je potrebna za izvedbo parlamentarnih in predsedniških volitev čez dve leti.

»Rusija bolj kot kdajkoli potrebuje državljanski mir,« je zapisano v sporazumu. »Podpisniki se obvezujejo, da bodo sledili nacelom civilne družbe, federalizma, pravne države, delitve oblasti in spoštovanja človekovih pravic.« Sindikate in podjetja obvezuje, da gospodarskega stanja ne poslabšajo s pretiranimi zahtevami v tarifnem sporu. Arbitražna komisija bo nadzorovala, ali vsi podpisniki spoštujejo sporazum.

Sporazum so med drugimi podpisali predsednik Jelcin, predsednika obeh domov parlamenta Ribkin in Sumejko, premier Černomir-din, vse frakcije v državnih dumi, regionalni politični voditelji, patriarh Aleksej II., predstavniki cerkev in verskih skupnosti ter voditelji sindikatov in podjetniških združenj. (dpa)

NOVICE

Nova japonska vlada

je manjšinska

TOKIO - Japonski premier Cutomu Hata je v četrtek sestavil vlado brez socialistov, saj so se ti umaknili iz vladne koalicije, tako da je vlada manjšinska. Manjšinske vlade na Japonskem ni bilo že skoraj 40 let. Sestdesetletnega Kožija Kakizavo so imenovali za zunanjega ministra, Hirohisa Fuzi pa je postal minister za finance. Na mesto generalnega direktorja (ministra) agencije za gospodarsko načrtovanje so imenovali Josija Terasavo, je sporočila televizijska mreža NHK, Hiroši Kumagai, minister, ki je izšel iz zbornice za zunanjo trgovino in industrijo (Miti), pa je postal generalni sekretar in tiskovni predstavnik vlade. Na prejšnjem mestu, na čelu Mitija, ga je nadomestil Eižiro Hata. Generalni direktor (minister) agencije za obrambo je postal Acusi Kanda. Socialistična stranka se je v torek umaknila iz vladne koalicije, v kateri je bila od prejšnjega poletja, da bi tako protestirala zoper nastanek nove liberalno usmerjene koalicije znotraj sedanje, iz katere so jo izključili. Cutoma Hato, naslednika Morihira Hosokave, ki je zaradi sporne vpletenosti v finančne operacije odstopil 8. aprila, je cesar Akihito slovesno »ustolil« na mesto premiera. Cesar je tako potrdil tudi vlado, ki se je v četrtek zvečer že sestala. (AFP, telefot AP)

Rusija vendarle v Partnerstvu za mir?

MONS - S sedeza Nata so v četrtek sporočili, da naj bi bila Rusija pripravljena podpisati listino Partnerstvo za mir, čeprav Moskva ne skriva jeze zaradi akcije zaveznikov sil v Bosni. Potem ko je Nato načrtoval letalski napad na srbske položaje v Bosni, je Rusija v začetku meseca odpovedala podpis omenjenega sporazuma. Sestnajstčlanska zveza je bila zbegana in zaskrbljena, ker si je Moskva premislila. Namestnik generalnega sekretarja Nata Sergio Balazino je na sedežu evropske vojaške zveze v Monsu na jugu Belgije novinarjem povedal, da iz Moskve zdaj prihajajo bolj spodbudna znamenja, čeprav uradne potrditve se niso prejeli. Meni, da naj bi Rusija, ki skupaj z Združenimi državami Amerike in nekaterimi drugimi državami išče rešitev za končanje dve leti trajajoče bosanske vojne, kmalu pristopila k Partnerstvu za mir. »Ne bi mogel reči, da se bo to zgodilo že jutri, vendar pa zagotovo v bližnji prihodnosti - verjetno do poletja,« je izjavil Balazino na slovesnosti ob odprtju novega vojaškega centra, ki je namenjen skupnim vajam članic Nata, vzhodnoevropskih držav in nekdanjih držav Sovjetske zveze. (Reuters)

Jelcin je poslance prepričal, da imajo klub različnim pogledom isti cilj: mir v državi (AP)

BLIŽNJI VZHOD / POGAJANJA V KAIRU

Sporazum bodo podpisali 4. maja

Peres napoveduje, da se bo dejavneje vključil v pogajanja s Sirijo

KAIRO, JERUZALEM - Egiptovski predsednik Hosni Mubarak je včeraj sporočil, da bodo 4. maja v Kairu podpisali sporazum o palestinski avtonomiji Gaze in Jeriha.

Voditelj PLO Arafat in izraelski premier Jicak Rabin se bosta sestala že dan prej, da bi pred podpisom uskladila se zadnje podrobnosti sporazuma. »Se vedno obstajajo točke, o katerih je treba razpravljati in za katere potrebujemo dan ali dva,« je povedal Mubarak. Egiptovski predsednik je spregovoril na tiskovni konferenci, ki je sledila srečanju z ameriskim državnim sekretarjem Christopherjem, voditeljem PLO Arafatom in izraelskim zunanjim ministrom Peresom.

Vodja izraelske diplomacije Simon Peres je pred odhodom v Kairo izjavil, da bo sklenitev sporazuma s PLO Izraelu omogočila, da se bo dejavneje vključil v pogajanja s Sirijo. »Ce nam bo uspelo skleniti sporazum s Palestinci, bomo lahko vložili več naporov in energije v pogajanja s Sirijo,« je izjavil Peres. (AFP)

Warren Christopher in Jaser Arafat v Kairu (Foto: AP)

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA / ČAS PO VOLITVAH

Po Johannesburgu že straši duh nacionalizacije

V črnskih predmestjih se že pojavljajo slogani

JOHANNESBURG - Belci v Južni Afriki se najbolj bojijo, da bo nova oblast nacionalizirala njihovo lastnino. Polemike o nacionalizmu se kar vrstijo. Ko je bil po 27 letih iz zapore izpuščen vodja Afriskega narodnega kongresa (ANC) Nelson Mandela, je tuje in domače investitorje razburjal z izjavami o znanih stališčih ANC o nacionaliziranju rudnikov, bank in drugih pomembnih industrijskih panog.

Prejšnji teden, ko je obiskal kapitalistični tempelj - borzo v Johannesburgu - je vznemirjenim borznim posrednikom rekel, da nacionalizem in komunizem nimata prostora v strankinem obnovenem in razvojnem programu. Izjavil je, da je strankino vodstvo k sprejemanju pomembnih odločitev pritegnilo velika podjetja in da je o svojem stališču že prepričalo ustanove, kot sta na primer Mednarodni denarni sklad (IMF) in Svetovna banka (WB).

»To smo storili zaradi varnosti, da bi se lahko v kritičnem položaju znasla podjetja, ki so nosilec razvoja gospodarstva. To mora temeljiti v nacelih tržnega gospodarstva,« je izjavil Mandela. Njegova zagotovila so bila odmev načrta, ki ga je

dva tedna prej pod naslovom Obnovitveni in razvojni nacrt (RDP) predstavilo gospodarsko krilo ANC.

Trevor Manuel, vodja oddelka, je dodal: »Ne, nimamo nobenega programa, po katerem bi izvajali nacionalizacijo.« Kritiki programa pa bi radi dobili odgovor na vprašanje, čemu so predstavniki ANC pri predstavitvi načrta poudarili, da ga je sestavilo socialistično naravnano vodstvo ANC, ki naj bi bilo večinsko v novi vladi narodne enotnosti. ANC v svojem načrtu ambiciozno načrtuje odpiranje novih delovnih mest, gradnjo prebivališč, izboljšanje zdravstvenega in solskega sistema ter vzpostavitev transportnega in telekomunikacijskega omrežja - vse, za kar so bili temnopolti prebivalci, žrtve aparheida, dolga leta prikrajšani. ANC je poudaril, da bo investitorjem naklonjen. Strankin obnoveni in razvojni nacrt predvideva sodelovanje med državnim in zasebnim sektorjem.

»Prepričani smo, da niti centralistični nacrt niti prosti oblikovan tržni sistem ne moreta nuditi pravih rešitev za težave, s katerimi se srečujemo,« je zapisano v dokumentu, ki ne zagovarja več nacionalizacije rudnikov v državi, ki poleg

bank predstavljajo najpomembnejši člen gospodarstva. Čeprav nekateri analitiki opozarjajo na uspešnost nacionalizacije, ni omenjeno vračanje rudnikov, ki so v zasebnih rokah, pod državno okrilje. V dokumentu je se zapisano, da naj prihodnja vlada, če bo potrebno, znanjša državno lastništvo in prouci »povečanje javnega sektorja na najpomembnejših področjih«. Omenja tudi nacionalizacijo, nakup delniških družb in ustanovitev novih družbenih korporacij ali združenih podjetij skupaj z zasebnim sektorjem.

Tokyo Sexwale, ki ga je ANC pooblastil za vodenje gradnje industrijskega središča v bližini Johannesburga, izjavil, da »niso poročeni z nacionalizacijo«. Ko je bil po televiziji deležen ostrih kritik, je svojo izjavo popravil: »Nismo proti vsakršni nacionalizaciji.« Dodal je, da je ta v nekaterih državah prinesla sadove: »Za nacionalizacijo se bomo odločili na osnovi mnenj strokovnjakov.«

Slogan, ki ga je mogoče slišati med pogovori v Johannesburgu, se glasi: »Nacionalizacija v Afriki je na pohodu.«

Rory Channing/Reuters

O čem pišejo drugje po svetu

O volitvah v Južni Afriki

»Prvič po kolonizaciji bodo belci predali oblast brez revolucije; celo prostovoljno so se odločili, da bodo svojo odgovornost delili s tistimi, ki so bili doslej zatirani. Razlika med življenjskimi razmerami belcev in crncev pa je še vedno velika. Če bi hotela vlada Mandele to naenkrat spremeniti, bi doživela hud udarec. (...) Tudi De Klerk ve, da beli manjšini ne preostane drugega, kot da gradi miroljubno skupno življenje s crnci. Belci bodo morali pozabiti na del svojih stoletja veljavnih privilegijev.« (Il Messaggero, Rim)

O prihodnosti Evropske unije

»Prihodnji vrhovni uradnik bo funkcijo nastopil v kritičnem času: vera v Evropo je temeljito omajana, po eni strani zaradi nepričljive pogodbe, po drugi pa zaradi gospodarske skode, ki nastaja iz preprostega razloga: trmatega stremljenja k edinemu cilju - denarni uniji. Od njegove spretnosti, kako bo vodil obe polovici Evrope, bo odvisno, ali bo Evropa lahko mirno preživela pretrse postkomunističnega obdobja. Njegove politične in gospodarske ocene prihodnosti bodo pomembne za okrevanje Evrope po najhujši gospodarski recesiji od 30. let.« (The Times, London)

»Evropa politično in gospodarsko ne uspeva, ker Nemčija ne prevzame vodilne vloge. Ko bo julija Nemčija prevzela predsedstvo Evropske unije, se ji bo s tem odprla priložnost, da začne... Samo Nemčija lahko Evropo vodi po poti prenove. Prihajajoče volitve bodo to otežile, toda sedanja sibkost Evrope to zahteva. Nemčija mora pokazati pogum in domiselnost. Velika Britanija lahko obstaja na robu po nemškem kopitu oblikovane Evrope, vendar si ne more privoščiti, da bi ji obrnila hrbet.« (Financial Times, London)

O rusko-ameriških odnosih

»V Rusiji se krepi val antiamerikanizma. Siro se streznetev od sladkih besed ameriške politike. Zdaj poleg privrženec skrajno desničarskega Zirinovskega tudi se nedavno zmerni intelektualci Ameriki ocitajo, da načrtuje uničenje 'z Rusi spoprijateljenega srbskega naroda'. Rusijo pozivajo, naj se drži stran od Nata. (...) Niti proamerikanizem, ki mu grozi neobzirno nasprotovanje, niti antiamerikanizem, ki državo odvrca od tega, kar si je z muko priborila, nista sprejemljiva za Rusijo.« (Moskovskije Novosti, Moskva)

O srbskem umiku iz Gorazda

»Nato ni izpeljal skrbno pripravljenih napadov na Srbe pri Gorazdu. Ali to pomeni, da so izpolnili vse zahteve ultimata? Prav gotovo ne. Celotni vojski modrih celad so dodali, da imajo na voljo premalo sredstev, da bi preverili, ali v obroču res ni več težkega orožja. V vsakem primeru so prenehali barbarski napadi, ki jih je moralo Gorazde prenašati več tednov. (...) Vendar delna rešitev Gorazda ne sme zmešati svetovne javnosti. Vse preveč stvari dokazuje, da Zahod se naprej išče rešitve, kako ustaviti srbsko osvajanje in etnično čiščenje, čeprav se je tako energično zavzel, da bi končal trpljenje v Sarajevu in Gorazdu.« (El País, Madrid)

DANES PO SVETU

MACKLENBURG - Konferenca socialdemokratske stranke SPD

PALERMO - Papež Janez Pavel II obišče Sicilijo

MOSKVA - Obisk južnokorejskega obrambnega ministra

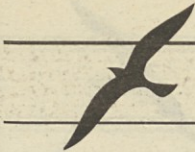
MADŽARSKA

Skrajni desničarji se združujejo v fašistično gibanje

BUDIMPESTA - Madžarski casopisi so objavili, da so tri skrajno desne skupine ustanovile Madžarsko gibanje, osnovno vodilo zanj pa so si sposobile od fašističnega gibanja, ki je nastalo med nacistično okupacijo Madžarske ob koncu druge svetovne vojne.

Voditelji Gyorgy Ekrem Kemal, Istvan Gyorkos in Albert Szabo so povedali, da se vsaj »delno« identificirajo s stranko Prekrižana puščica Ferenc Szalasija, vzornika Madžarskega gibanja. Nacistična oblast je leta 1944 priznala Szalasijevo marionetno vlado in enote Prekrižane puščice so začele ubijati Zide, medtem ko se je Rdeča armada pripravljala na zavzetje Budimpeste. Voditelji novoustanovljenega gibanja so izjavili, da mora sodišče priznati obstoj Madžarskega gibanja, če je registriralo Zidovsko zvezo, gibanje Martin Luther in vrsto različnih organizacij za varovanje človekovih pravic.

»Madžarsko gibanje, ustanovljeno 12. aprila, si ne glede na odločitev sodišča jemlje pravico do delovanja,« je uradna tiskovna agencija MTI navedla izjavo voditeljev gibanja, ki so ga ustanovile tri skupine: Zveza zrtev komunističnega nasilja, Madžarska nacionalna fronta in Svetovno-nacionalna ljudska vrhovna stranka. Agencija MTI povzema Szabovo izjavo, čes da »morajo vsi, ki po narodnosti niso Madžari, pa tudi Zidje, z dejanji dokazati, da želijo deliti usodo z Madžari«. Rekel je še, da želi večina Zidov očrtniti Madžarsko doma in na tujem, ter dodal, da dvomi, da je bilo med holokavstom umorjenih 600 tisoč Zidov, kot sicer trdi zidovska skupnost. Vsi trije voditelji v četrtek niso bili pripravljeni dati podrobnejših odgovorov. Madžarsko sodišče je Gyorkosa že pred tem obsodilo na enoletno pogojno kazen, ker je spodbujal etnično sovraštvo. Po stiri desetletjih komunistične vladavine je bila med prehodom v tržno gospodarstvo madžarska skrajna desnica sicer dovolj glasna, vendar pa politično nepomembna. (Reuters)

BOSNA IN HERCEGOVINA / SRBI TUDI PO UMIKU NADZORUJEJO GORAŽDE

Pomoč za Goražde sme na pot le iz Beograda

Predstavniki kontaktne skupine za BiH prišli v Sarajevo

SARAJEVO - Po besedah predsednika bosanske vlade Harisa Silajdzica so bosanski Muslimani pripravljeno sesti za pogajalsko mizo, takoj ko se bodo Srbi umaknili s položajev okrog Goražda.

Po njegovih besedah je ugled Svetovne organizacije ogrožen, saj so pripadniki bosanske vojske v dvajsetkilometrskem pasu okrog Goražda, iz katerega bi morali Srbi umakniti vse težko orožje že do srede ob enih jutraj, nasteli najmanj enajst srbskih položajev s težko oborožitvijo. Nekaj srbskih vojakov pa naj bi bilo celo v trikilometrskem mestnem pasu.

O tem je Silajdzic novinarjem spregovoril po pogovorih s poveljnikom ZN v BiH, generalom Michaelom Roseom. Izrazil je upanje, da bodo lahko skupaj pregledali letalske posnetke omenjenega območja in ugotovili dejansko stanje. Sestanek je bil potreben tudi zaradi Roseovega očitka Muslimanom, da Nato nije njihove bitke. V bosansko prestolnico so danes prispeli člani tako imenovane kontaktne skupine za Bosno (predstavniki ZDA, Rusije, ZN in EU). Charles Redman, Clintonov odposlanec v omenjeni skupini, se je sestal z Michaelom Roseom.

Iz Splita so sporočili, da so predstavniki bosanskih Hrvatov in Muslimanov sklenili sporazum o sestavi skupne vlade, po katerem naj bi bilo v novi vladi 12 ministrov, od tega sedem Muslimanov in pet Hrvatov. Nacrt zakona bo morala potrditi se skupna skupščina, ki jo pre-

dvideva washingtonski sporazum.

Po besedah predstavnikov francoske humanitarne organizacije Mednarodna akcija zoper lakoto Srbi zahtevajo, da morajo vsi konvoji s pomočjo v Goražde oditi iz Beograda. Iz Sarajeva gredo lahko le oboroženi konvoji Unproforja, trdi isti vir. Tik pred pristankom na letalonosilki Saratoga se je v morje zrusilo ameriško vojaško letalo F-18, ki je pred tem opravljalo redni nadzorni polet nad Goraždom. Pilot se je pri tem najverjetneje ubil

(AFP, Reuter)

Začasno premirje za trajnejšo rešitev

SARAJEVO - Strinjam se z začasnim premirjem, je po pogovorih s kontaktno skupino za BiH (sestavljajo jo predstavniki ZDA, Rusije, Velike Britanije, Francije in Nemčije) dejal bosanski predsednik Alija Izetbegović. V dveh do treh mesecih, kolikor naj bi trajala prekinitve spopadov med bosanskimi Srbi in Muslimani, pa naj bi za Bosno našli trajnejšo rešitev. Vprašanje je, kako se bo na predlog odzvala srbska stran, saj viri iz BiH vse glasneje napovedujejo, da bo začela spopade v okolici Brčkega, najsibkejšje točke srbskih ozemelj v BiH, kjer je koridor širok le nekaj kilometrov. Vodja bosanskih Srbov Karadžić je izrazil le zadovoljstvo ob novici, da ruske strani v pogajanjih o BiH ne bo več vodil Vitalij Curkin. (Agencije)

Goražde utegne postati le še en muslimanski geto

SARAJEVO - Skoraj dve tretjini območja okrog muslimanske enklave Goražde naseljujejo bosanski Srbi, Muslimani živijo le na kosčku ozemlja, ki ga obkrožajo srbska naselja. Zato mnogi opozarjajo, da utegne Goražde doleteti enaka usoda kot Srebrenico - postane lahko hirajoc geto. Predstavniki humanitarnih organizacij so povedali, da so sodelovali pri evakuaciji približno 20 tisoč ljudi, ki so živeli na tem območju.

»Ne smemo dopustiti, da bi Goražde postalo muslimanski geto,« je izjavil Peter Kessler, tiskovni predstavnik Visokega komisariata za begunce ZN. Meni, da mesto za »umetno« preživetje nujno potrebuje redno humanitarno pomoč. Kljub temu je dovoz pomoči precej negotov, saj so Srbi v terek znova ustavili konvoj s pomočjo za Goražde, že tretjič v zadnjem času. Konvoj je prevažal gradbeni material, je povedal poveljnik in tiskovni predstavnik Unproforja Eric Chaperon.

Kessler meni, da hočejo Srbi narediti življenje v mestu povsem »neznosno, saj so unicili vodovodno omrežje«. Za

mesto pa je življenjskega pomena tudi zemlja. »Gre namreč za veliko rodovito območje, Muslimanom pa je ostal le gorati del na severozahodu, ki je neprimeren za obdelovanje,« je se izjavil Kessler. Da bi bilo življenje v mestu vzdržno, bi moral v Goražde vsak dan pripeljati vsaj en konvoj s humanitarno pomočjo, ki bi ga morali Srbi pustiti nedotaknjene, je dodal tiskovni predstavnik Visokega komisariata za begunce ZN. Analiza o stanju poslopij v mestu, ki so jo naredili predstavniki humanitarnih organizacij, je skrb vzbujajoča. Problem ni v številu uničenih poslopij - gre pravzaprav za vprašanje, kako naj muslimanska enklava sploh preživi. »Čeprav je mesto prestalo hude case, ga ni mogoče primerjati s Srebrenico ali Vukovarjem,« je v nekem telegramu, naslovljenem na sedež Unicefa v Sarajevu, zapisal predstavnik te organizacije v Goraždu. Kljub temu mestna infrastruktura ne bo mogla zadovoljiti potrebe 50 tisoč prebivalcev, saj v mestu pred vojno živelo le 25 tisoč ljudi, opozarjajo predstavniki človekoljubnih organizacij. (Pascal Barollier / AFP)

Srbi načrtujejo novo ofenzivo?

Območje okrog Brčkega in jugozahodno do Doboja za Srbe ni le vojaško pomembno. Njegova zasedba bi uresničila srbske sanje o združitvi zasedenih območij v Bosni in na Hrvaškem z ZRJ in pripeljala do ustanovitve Velike Srbije, ki bi imela odločilno vlogo na Balkanu.

AP/Wm. J. Castello

PISMO IZ PEKLA

Svet mora zatreti sanje o Veliki Srbiji

KEMAL KURSPAHIĆ

Le en dan po izteku Natovega ultimata, ki je Srbe prisilil k umiku težkega topništva 20 kilometrov od Goražda, kjer so v zadnjih treh tednih zagrešili nekaj najhujših vojnih zločinov - obstreljevali so namreč tudi bolnišnico in begunska zavetišča ter ubili 700 in ranili 2000 ljudi - so se člani kontaktne skupine za Bosno podali v Sarajevo in na Pale, da bi za pogajalsko mizo znova poskusili končati dveletno bosansko morijo. Ameriški, ruski, nemški, francoski in britanski diplomati bodo poskusili obnoviti mirovni proces, ki je zastal zaradi srbskega obleganja Goražda. Prvi večji uspeh v mirovnem procesu so dosegli Američani, ki so »spravili« Muslimane in bosanske Hrvate ter jih pripravili k ustanovitvi federacije, bosanski parlament pa je potem sprejel novo ustavo. S tem sporazumom so ustavili boje med Hrvati in Muslimani ter ustvarili možnosti za dokončno spravo med Muslimani in hrvaško manjšino v Bosni. Ustava nove federacije obema stranema zagotavlja visoko stopnjo avtonomije pri lokalnih vprašanjih in enakomerno zastopnost obeh nacionalnih skupin v federalnem parlamentu. Več pristojnosti kot v Vance-Ownovem nacrtu je dobila tudi osrednja oblast.

Srbom bi lahko ponudili članstvo v novi federaciji, vendar pod pogojem, da takoj pozabijo na glavni cilj agresije v Bosni - na ustanovitev Velike Srbije. Ker ni verjetno, da bodo srbski vo-

ditelji v Beogradu in na Palah sprejeli »povabilo«, se je na pot podala kontaktna skupina, ki bo preučila možnosti za uresničitev druge rešitve: Srbom naj bi v zameno za večji del zasedenega bosanskega ozemlja dovolila, da ustanovijo svojo državo, ki bi bila v ohlapni konfederaciji z obstoječo bosansko-hrvaško federacijo. S tem bi Muslimani in Hrvati dobili pol bosanskega ozemlja, Srbi pa bi namesto sedanjih 70 odstotkov dobili drugo polovico nekdanje jugoslovanske republike.

Mogoče se zdi taka rešitev mednarodnim pogajalcem najrealnejša ali najpreprostejša, kaj hitro pa se lahko pokaže, da je zelo težko izvedljiva ali celo nemogoča in hkrati najslabša za prihodnost nekdanje Bosne in Hercegovine. Težko izvedljiva ali celo nemogoča je namreč zato, ker je le malo verjetno, da bodo Srbi predali zavzeta bosanska mesta, ki so jih etnično očistili s posiljevanjem, ubijanjem in izganjanjem tisocev Nesrbov, neustrezna pa zato, ker bi z njo legalizirali okupacijo in vojne zločine na polovici bosanskega ozemlja ter položili trhlje temelje nove države, saj bi se hoteli izgnani zagotovo vrniti na svoje domove, ki jih danes zasedajo preganjalci, verjetno pa bi prislo tudi do osebnega masčevanja obeh strani.

Kakšna rešitev torej ostane? Obstaja se ena, mogoče manj realna rešitev, toda bolj legalna in precej bolj obstojna, za njeno izvedbo pa bi potrebovali nekaj ubranosti v

mednarodni skupnosti. Vztrajali bi namreč lahko pri mednarodno priznanih mejah Bosne in Hercegovine ter pritisnili na Srbe, da bi vstopili v federacijo, kjer bi jim priznali vse etnične pravice, ki jih zagotavlja nova bosanska ustava. Obstajajo tudi učinkovita sredstva in načini, ki bi Srbe primorali k sprejemu te možnosti. Povedati bi jim morali, da svet nikakor ne bo priznal zasedenih ozemelj ali z nasiljem spremenjenih meja. Opozoriti bi jih bilo treba, da bodo ukrepi ostali v veljavi, dokler ne bodo sprejeli mirovnega nacrtu. Mednarodna skupnost se je z ultimatom v Sarajevu in Goraždu naučila, kako mora zaščititi preostala bosanska mesta pred srbskim težkim topništvom, se vedno pa v zraku visi tudi možnost odprave embarga na uvoz orožja v Bosno, s čimer bi omogočili enakovreden in pošten boj za obrambo in osvoboditev bosanskega ozemlja, ce bi prej nasteti diplomatski in ekonomski prijemli odpovedali.

Prva rešitev zagotovo ne bo uspešna, drugo pa je težko doseči, toda vredno se je boriti zanjo. Kaj se bo sicer zgodilo z novorojeno evropsko demokracijo, ce bosta v Bosni zmagala ultranacionalizem in celo fašizem? Ce svet ne bo sposoben zatreti Miloševićevih in Karadžićevih sanj o Veliki Srbiji, kako bo potem ustavil Zirinovskega, ki sanja o sovjetskem imperiju? Bosna je torej le poskusni zajček, ki bo pokazal, kakšno moč bi takšne temne sanje in ideje lahko imele drugod po svetu.

HRVAŠKA / VLADA IN SINDIKATI

Dogovor namesto delovne obveznosti

Profesorji so se vrnili v šole, vlada pa je preklcala sklep o delovni obveznosti

ZAGREB - V noči s srede na četrtek se je s sporazumom o socialnem miru, ki so ga podpisali vlada in sindikati hrvatskih srednjih sol, koncala stavka srednjesolskih profesorjev.

Vlada je umaknila svoj odlok o delovni obveznosti, profesorji pa so se v četrtek vrnili v učilnice. Pogajanja med hrvatsko vlado in solskimi sindikati se bodo nadaljevala, ker je veliko vprašanj ostalo nerešenih. Čez deset dni naj bi vlada in neodvisni sindikati zaposlenih v srednjih solah podpisali posebno kolektivno pogodbo. Obe strani sta trenutno zadovoljni s »premirjem«, razlika med njima je le v tem, da sindikalci upajo, da bodo iz proračuna izvlekli cimvi-

Nikica Valentić (Foto: R. I.)

sje koeficiente za izračun profesorjskih plač, vlada pa se nadeja, da ji ne bo treba preveč »odvezati mošnje«.

V isti noči se je vlada sporazumela tudi o podpisu sporazuma z neodvisnim sindikatom znanosti in visokega solstva ter tako koncala enodnevno stavko na hrvatskih univerzah. (Darko Pavičić)

BOLGARIJA / OBISK IZ ALBANIJE

Berisha obsodil srbsko politiko

Bolgarski predsednik Želev pa je opozoril na jezikovni spor s Skopjem

SOFIJA - V bolgarski prestolnici se od srede na tridnevnem uradnem obisku mudi albanski predsednik Sali Berisha. To je prvi obisk kakega albanskega politika v Bolgariji po 40 letih.

Bolgarija in Albanija nacrtujeta večje sodelovanje na gospodarskem področju, rezultat prizadevanj pa je podpis dveh sporazumov - gospodarskega in trgovinskega. »Sporazuma bosta neposredno spodbudila sodelovanje med državama,« je v govoru pred bolgarskim parlamentom izjavil Berisha. V pogovorih sta se predsednika obeh držav dotaknila tudi političnih razmer na Balkanu; Berisha je omenil »nevarnost nacionalizma« v nekdanjih komunističnih državah, »bosanski sindrom« in »fenomen Zirinovski«.

Nacionalističnim balkanskim in drugim silam je očital, da »spodbujajo srbsko agresijo« in vse tiste, ki želijo spremeniti državne meje. Dejal je se, da želi »komunistični beograjski režim osnovati Veliko Srbijo«, in prav ta želja je bila povod za začetek bosanske vojne, »največje tragedije po koncu druge svetovne vojne«, ki se lahko razširi v »še večji konflikt«. Bolgarski predsednik Želev pa je v svojem govoru izjavil: »Ko se politika ne vmesava v jezikovno področje, so sporazumi hitro podpisani.« S to izjavo je imel v mislih nesoglasje o makedonskem jeziku - ali je samostojen jezik ali le bolgarski dialekt -, zaradi katerega med Gligorovim obiskom v začetku tedna niso podpisali podobnega sporazuma z Makedonijo. (AFP, Reuter)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

08.30	Video strani
09.00	J. Rode: Vili, povej..., kratki igrani film
09.15	Moji konji, po motivih iz knjige Florijana Majnika
09.30	Rarg, risanka
09.55	Pokal, EBU drama
10.20	Ocim, francoski film
12.20	Ze veste
12.50	Poslovna borza
13.00	Poročila
13.05	Povecava, ponovitev: Avantgarda
14.15	Splav meduze, slovenski film
15.50	Kam vodijo nase stezice, oddaja TV Koper-Capodistria
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Abc-itd, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Forum
20.30	Francoska zveza I , ameriski film, 1971 Po romanu Robina Moora
22.20	Dnevnik 3, VPS 2220 Sova
22.45	Ko se srca vnamejo, 20. del ameriske nanizanke Dobra mati
23.15	Glavni osumljenec III., 4., zadnji del angleske nadaljevanke Podobe usode
00.10	McQuade, volk samotar , ameriski film
01.55	Video strani

SLOVENIJA 2

11.30	Video strani
11.55	Maribor: Tenis, Davisov pokal: Slovenija - Grčija, prenos
16.30	Cetrkove posebnosti: Ustinov se pogovarja s Pavarottijem Sova, ponovitev
17.25	To je ljubezen, 8/19 del angleske nanizanke Ljubosumnost
17.55	Glavni osumljenec III., 3/4 del angleske nadaljevanke Sence preteklosti
18.45	Znanje za znanje: Ucite se z nami: Ulkus
19.30	Dnevnik 2
19.55	Sport
20.10	Vecerni gost: Borut Lesjak Z gostom se bo pogovarjal Sandi Colnik
21.10	Oci kritike
22.10	Slovenski glasbeni dnevi: Vinko Globokar
23.00	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luc svetlobe, ponovitev 154. dela ameriske nadaljevanke
13.05	Magnetoskop, ponovitev
13.35	Prva dela: Oliver Stone, oddaja o režiserjih
14.05	Mercedesova zvezda, pon. dokumentarca DW
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.20	Spot tedna
16.25	Na velikem platnu
16.40	Ameriskih 10, glasbena oddaja
17.10	Drakula, ponovitev 9. dela am. nanizanke
17.40	Zarota, ponovitev ameriskega filma
19.10	Luc svetlobe, 155. del ameriske nadaljevanke
20.00	Pozitiv +, glasbena oddaja
20.30	Prva dela: Roger Corman, oddaja o režiserjih
21.00	Poročila
21.20	Teden na borzi
21.30	Srce, duša in telo , ameriska grozljivka Igrajo: Ginger Lynn Allen, Wings Hauser, Jay Richardson, Tami Bakke, Michael McMillen, Jesse Kaye, Ken Hill in drugi; režija Rick Sloane.
23.05	Poročila
23.25	Spot tedna
23.30	Zametne sanje , ameriski romantični film
00.50	Sladko mascevanje, erotični film
02.20	Video strani

MMTV (62. kanal)

12.30	Video strani - panorama
15.20	Bravo Maestro, kulinarčna oddaja
17.00	Program Discovery
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.10	Risanka
19.20	Bravo Maestro; 19.30 TV Akvarij
20.05	Avtodrom, avtomobilistična oddaja
20.20	Pobeg iz New Yorka (Escape from New York), am. zf film
22.00	Video strani
23.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
9.30	Dnevnik, 9.35 nan. Cuori senza età, 10.00 dnevnik
10.05	Film: La parola ai giurati (dram., ZDA '57, i. H. Fonda), 11.00 dnevnik
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in aktual. tednik TG 1 Week end
14.20	Dok.: Kvarov svet
15.00	Nan.: Saranno famosi
15.45	Mladinska oddaja Uno per tutti, vmes variete Solletico, risanke in nanizanke
17.20	Nan.: Zorro
18.00	Dnevnik, informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.00	Variete: Grazie mille!!!
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: Una gita domenicale (kom., ZDA '86, i. Tony Randall, Carrie Fischer)
22.25	Dok.: Velike razstave
23.00	Aktualno: TG 1 Ore 23
23.30	Aktualno: Sredozemlje
24.00	Nan.: Hitchcock
0.25	Dnevnik in vreme
0.35	Dok. DSE Sapere
1.05	Film: Un giorno forse

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.50	Oddaja za najmlajše
8.50	Dnevnik Euronews
9.05	Nan.: Lassie, 9.30 Il medico di campagna
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Santa Barbara, 14.45 Beautiful
14.30	Aktualno: I suoi primi 40 anni (vodi E. Sampò)
15.30	Dnevnik
15.35	Kronike v živo
17.00	Dnevnik, 17.05 Odprti prostor
17.20	Pogum zivljenja
18.20	Sportne vesti in vreme
18.30	Aktualno: In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Nan.: Ventieventi
20.40	Aktualno: I fatti vostri (vodi Giancarlo Magalli)
23.00	Aktualno: Potebujem te
23.15	Dnevnik dosje in vreme
0.05	Pregled tiska
0.20	SP v hokeju na ledu: Italija-Velika Britanija
1.05	Filmske novosti

RAI 3

6.45	Jutranja odd.: L'altrarete
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 7.45 Euronews
10.15	DSE Parlato semplice
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.55	Avtomobilizem F1. Vn San Marino
14.00	Deželne vesti, dnevnik
14.50	TGR Italija
15.15	Sport: Derby, 15.25 kosarka, 15.40 tenis, 16.10 kolesarstvo
16.30	Dok.: Novecittà, 17.00 Faraonovo oko
17.45	Znanstveni dnevnik
18.00	Dok.: Geo
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	BlobCartoon, Blob, Una cartolina
20.30	Film: Affittasi killer (krim., ZDA '91, i. R. Wagner, N. Everhard)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Milano, Italija, 23.45 Diritto di replica
0.30	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

7.00	Nan.: Druzina Bradford, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata, vmes 9.10 nad. Pantanal, 10.25 Guadalupe, 11.00 Febbre d'amore, 11.50 Maddalena, 12.30 Antonella, 14.00 Sentieri, 15.05 Primo amore, 15.40 Principessa, 16.15 Topazio, vmes (11.30, 13.30) dnevnik
17.10	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
17.45	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Nad.: Beautiful
22.30	Film: Legami di famiglia (dram., ZDA '90, i. G. Close, J. Woods), vmes (23.45) dnevnik
0.45	Pregled tiska
1.00	Film (kom.)

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Variete: Maurizio Costanzo Show (pon.)
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero?
15.25	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroska oddaja
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Variete: Scherzi a parte (vodijo Teo Teocoli, M. Boldi, P. Prati)
23.00	Variete: Gommapiuma
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.30	Nanizanke
12.20	Aktualno: Tu Italia
12.30	Odprti studio
12.35	Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Licia, dolce Licia
13.20	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Varieteja: Non è la RAI, 16.05 Smile
16.10	Nan.: I ragazzi della prateria
17.25	Variete: Benny Hill
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: Power Rangers, 18.30 I miei due papà, Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Priorità assoluta (fant., ZDA '91)
22.30	Film: Il lupo di mare (kom., lt. '86)
0.30	Aktualno: Tu, Italia

TELE 4

13.30	19.30, 23.00 Dogodki in odmevi
20.35	Quando vien la sera
22.35	Nad.: Rituals

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30 Dnevnik, 13.30 Sport
14.05	Film: La regina del Polvere di stelle ('75)
20.30	Aktualna odd.: Domino
23.00	Glas. kom.: ... e quella sera al Sistina (3. del)

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Meridiani, aktualna tema
17.10	Achtung Baby!, oddaja o kulturi
17.45	No Comment
18.00	Slovenski program: Studio 2 - mozaična oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program: Azzurro Quotidiano; Prvenci: Spike Lee, am. dokumentarna serija
20.30	»Muzej glasbe«, pogovor v studiu o novi seriji oddaj o glasbi
21.30	Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna T. Giuricin
22.00	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
22.15	TV dnevnik
22.30	Juke Box, glasbena oddaja v živo, vodi Alex Bini

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Beli golobi za Sarajevo, posn. koncerta v Celovcu
10.15	Cezar ljubi Kleopatru, angl. komedija
12.15	Domace reportaze
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Druzinske vezi
14.00	Dediscina očetov, 5. del
15.00	Otroski program
15.45	Smrkci
16.00	Vroca sled, serija
16.30	Kremenckovi
17.10	Pesmi za Eurosong '94, 2. del
18.00	Cas v sliki
18.05	Mi
18.30	Gozdarska hisa Falkenau, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Faust, serija
21.20	Pogledi od strani
21.30	Noč z Alice , italijanska komedija
23.25	Cas v sliki
23.50	Prepovedano se je utapljati, franc. kriminalka
01.25	FBI, serija
02.10	Poročila

Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov: Richard Lidner: Srečanje
15.00	Lipova ulica, serija: Slepca jeza
15.30	Dobrodošli v Avstriji: Tirolska
16.00	SP v hokeju: Avstrija - Rusija, prenos
18.30	Milijonsko kolo
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Nova, serija: Krasni novi clovek-kemikalije manipulirajo dušo
21.00	Trailer, oddaja za ljubitelje filma
22.00	Vecerni studio
22.35	Cisto nora TV, humor z znanimi komiki
23.15	Stevie Wonder, portret glasbene legende
00.10	Cetrta dimenzija
00.25	Manhattan Cable
00.45	Cetrta dimenzija
01.00	Poročila
	Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
10.05	Otroski program
	Ob 10 in 10 minut
10.45	Religija
10.55	Nemščina
11.10	Izbor iz tujega programa: Moja knjiga o dzungli
11.35	Sandokan, 23/26 del risane serije
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 79/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Samci, 7., zadnji del angleske humor. serije
13.10	Ciklus filmov Alaina Delona: Policaj, franc. film, 1972
	Igrajo: Alain Delon, Catherine Deneuve, Richard Crenna, Riccardo Cucciol, Andre Pousse, Paul Crauchet in drugi; režija Jean-Pierre Melville.
14.45	Monoplus
15.30	Angleščina
16.00	Porocila
16.05	Mali veliki svet
16.30	Antena, izbor iz satelitskega programa
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 700. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	Sport
20.15	V dobri družbi: Vice Vukov, glasbena oddaja
21.05	Latinica
22.05	Porocila
22.10	Preteklost v sedanosti, dokumentarna oddaja
22.45	Slika na sliko
23.45	Porocila v angleščini

Hrvaška 2

13.00	Sandokan, pon. 23/26 dela risane serije
13.25	Sisak: Kvalifikacije za evropsko prvenstvo v rugbyju: Hrvaska - Ukrajina, 1. polcas
14.10	Rugby, 2. polcas
14.50	Risanka
15.00	Tenis: Turnir istrske riviere, prenos iz Rovinja
17.40	Smrt sodnega izvedenca, pon. 4/6 del angl. serije
18.35	Vojne v miru, 2/12 del dokumentarne serije
19.00	Risanka
19.30	Dnevnik
20.15	Beverly Hills, 90210, 7. del amer. nadaljevanke
21.00	Madonna, 1. del koncerta
22.00	Peta hitrost
22.35	Delo na crno, 23/27 del ameriske nanizanke
23.20	Hit Depo

Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Dallas, 175. del serije
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Gospodarski poročevalac
12.32	Usode
13.12	Nemscina
13.47	Mozartov koncert, angleski film
15.00	Vaska TV, pon.
15.20	Novi reflektor, magazin
16.00	Dnevnik
16.10	Domace naloge
16.31	Druzinske zgodbe
17.00	Letni kolobarji
17.30	Teka, koristni napotki
17.40	Okno
18.49	Pravljica
19.14	Volitve
19.30	Dnevnik
20.15	Dallas, serija
21.10	Panorama
22.10	Halo petek!, program
22.37	Evropska filмотeka: Mortelle Randonnee, francoski film

TV SLOVENIJA 2
18.45
ZNANJE ZA ZNANJE,
Ulkus

Zadnja leta je nemogoče obravnavati ulkusno bolezen brez kroničnega ali akutnega vnetja želodčne sluznice. Vsaj štiri odstotke evropskega prebivalstva trpi na ulkusni bolezni, najmanj petkrat več pa zaradi gastritisa.

TV SLOVENIJA 1
10.20
OČIM,
francoski film, 1981

Scenarij: Bertrand Blier po lastnem romanu; **režija:** Bertrand Blier; **fotografija:** Sacha Veirny; **glasba:** Philippe Sarde; **igrajo:** Patrick Dewaere, Ariel Besse, Maurice Ronet, Nicole Garcia, Nathalie Baye.

Bertrand Blier, sin igralca Bernarda Bliera, je najprej napisal nad vse uspešen roman Les Valseuses, po katerem je 1973. leta posnel tudi svoj filmski prvenec. Rojen v Parizu 1939. leta, je prav iz tiste generacije, ki je prenehala razmišljati o vojni in je osvobodjena iskala nove življenjske cilje. V svojih filmih zato Bertrand Blier največkrat prikazuje mlade, odrasčajoče ljudi in jim zastavlja vprašanja, kaj pravzaprav mislijo in kaj si v resnici želi mladi svet.

Tudi film Očim je Blier posnel po lastnem, pretresljivem romanu, o deklici, ki postaja ženska. Svojim štirim najstnim letom primerno izkusi vso sladkost in grenkobo prve ljubezni, ki je v resnici prej navezanost kot tista prava ljubezen dveh partnerjev. Marion živi z materjo in njenim mladim ljubimcem. Nekega dne se mati smrtno ponesreči. Marion mora k očetu, a nezadržno jo privlači materin ljubimec Remy... Njun odnos je pravzaprav neverjeten: kljub razliki v letih je Marion tista, ki vodi igro in tista, ki razmišlja o življenju, je junakinja, ki potiska zgodbo v nezbežen konec, ko se dokoplje do spoznanja, kaj v resnici ljubezen je. Junak, ki ga v filmu na začetku vidimo v enakem položaju kot na koncu, je slabič, ki v svojih letih, potem ko s seboj že ni storil ničesar pametnega, nima več izbire, živi, kot ga premikajo drugi. V ljubezni venomer izgubi, tudi tedaj ko ga ženska pristoja ljubi.

Film Očim je eden zadnjih uspešnih in pretresljivih filmov Bertranda Bliera, ki pa je s filmom Pripravi robčke leta 1977 dobil Oscarja za najboljši neameriški film.

TV SLOVENIJA 1
09.00
VILI, POVEJ...,
otroški film

Skupino tabornikov, mulčkov in deklet, presenetimo med tekmovalcem. Dva od njih, najboljša prijatelja, Vili in Robi, gozdovniške veščine najbolj poznata. Svoje znanje in izkušnje velikodušno delita z ostalimi. Še prav posebno rada pa pomagata Hediki, deklici, ki se je šele pred kratkim priključila njihovi skupini.

Že pri opravljanju prve skupne naloge spoznamo, da je njuna pomoč tudi prizadevanje za njeno naklonjenost, ki pa se nagiba zdaj na Villjevo, zdaj na Robijevo stran. Odločilne prednosti pa si ne pridobi nobeden. V boju za njeno naklonjenost je bolj prizadeven Vili, saj zaradi tega prične celo zanemarjati tekmovalstvo. To se prvič pokaže pri streljanju z lokom. V trenutku, ko vsi pričakujejo, da Vili z uspešnim strelom potrdi svojo prednost, zagleda Vili Robija, ki Hediko uči delati vozle. Mojsira med lokostrelci to tako zmede, da zgreši. Prijatelji se začudijo Villjevemu neuspehu, ki ga izrazijo z enim samim stavkom: »Vili, povej, zakaj si zgrešil...«. V nadaljevanju opravljanja skavtskih nalog misli Vili bolj na to, kako bi si pridobil Hediko in osmešil Robija, kot pa na samo tekmovalstvo. Pri orientacijski nalogi Vili hote spremeni znamenja, da bi Robi našel, zgodi pa se, da se izgubi sam. Iz težav ga rešita Robi in Hedika. Zadnja preizkušnja je streljanje na večjo razdaljo. Villjevo upanje, da bo tokrat poselkal prijatelja, že s prvim strelom pokoplje Robi, ki zadane v samo sredo. Ob vzpodbujanju Robija in Hedike, Vili prekosi samega sebe. Zadane Robijevo puščico in svoji skupini pribori zmago. Oddaja ni mišljena kot igra ljubosumnosti, marveč vodijo dogajanje komične situacije, v katerih se intrige tekmecev obmejejo priti tistemu, ki jih je pripravil.

TV SLOVENIJA 2
20.10
VEČERNI GOST,
Borut Lesjak

Svobodni umetnik glasbene smeri Borut Lesjak je živa enciklopedija in ves čas prisotni soustvarjalec dogajanj v slovenski zabavni glasbi zadnjih 40 let. Igral je v nočnih lokalih, diplomiral na glasbeni akademiji, nastopal v gledaliških predstavah in igral na prireditvah vseh vrst, napisal vrsto hitov in glasbo k filmu Ne čakaj na maj. Nostalgичni val, ki preplavlja Slovence, nas je spomnil na nekaj njegovih najbolj priljubljenih skladb.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 22.55

Problemi na mehiški meji

MCQUADE VOLK SAMOTAR, ameriški film

Scenarij: B.J.Nelsen; **režija:** Steve Carver; **fotografija:** Roger Shearman; **glasba:** Francesco De Masi; **igrajo:** Chuck Norris, David Carradine, Barbara Carrera, Leon Isaac Kenney, Robert Beltran.

Ameriški filmski igralec Chuck Norris je med izrazitimi ljubitelji akcijskih filmov izjemno priljubljen, poleg igralskega obvlada kar nekaj borilnih veščin, nevarnih prizorov se praviloma loteva brez dvojnikov, zgradil pa je tudi dokaj stereotipni lik akcijskega junaka, ki enako funkcioniра tako v Vietnamu, kot v ameriskem mestnem okolju, ali pa ob ameriško mehiški

meji, kamor je postavljeno dogajanje filma McQuade, Volk samotar. Film je podpisal dokaj znan režiser filmov B produkcije Steve Carver in v njem zaupal vloge B ligi ameriških igralcev, med njimi sta poleg že omenjenega Norrisa se najbolj znana David Carradine in Barbara Carrera.

Tokrat je Chuck Norris osamljeni teksaški ranger, obmejni policist, ki z vsem srcem in vsemi psihofizičnimi lastnostmi in tudi za ceno izgube družine skrbi za varnost ob izredno dinamični meji. Nalog se loteva na samosvoj in brezkompromisen način, ki njegovim nadrejenim velikokrat ni pov-

seči, čeprav je učinkovit. Da bi McQuada nekoliko umiril, mu da nadrejeni v uk začetnika Kaya in prva naloga, ki ju čaka, je zasledovanje ukradenega konvoja polnega orožja, ki ga verjetno nameravajo pretihotapiti v sosednjo Mehiko in tem prodati. Naloga za McQuada tokrat ni povsem enostavna, za krajo stoji mafija, ki je pripravljena napraviti prav vse, da izpelje posel. V njihovih načrtih, katerih del je tudi ugrabitev McQuadove hčerke, pa je tudi vrsta pomanjkljivosti in ena od teh je privlačna vdova Lola, katere srce se v resnici vname za osamljenega rangerja.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Rockumentary; Metallica; 21.30 Gun's And Metallica: The Hits; 22.30 Beavis & Butt-head; 23.00 Ponovitve

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 A Man Called Intrepid, 6. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Paradise Beach; 19.30 E Street; 20.00 Reklame, serija; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Code 3; 21.30 Vidnja; 22.00 Nedotakljivi; 23.00 Ponovitve

PRO 7

06.10 Ponovitve; 11.45 Pri Huxtablovih; 12.15 Agentka s srcem; 13.10 Hotel; 14.05 Dinastija; 16.00 Popolna tujca; 16.35 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Naš hrupen dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Morski volkovi prihajajo, angl. vojni film; 22.25 Renegade; 23.20 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.55 Zvitlji Isjak, ital. film; 10.45 Ocvrti zeleni paradizniki, am. melodrama; 14.00 Romeo; 15.00 Sovražnik v lastni hiši, am. film; 16.50 Young Distance, ital. film; 18.20 Uran, franc. drama; 20.00 Poročila; 20.15 Sol na najini koži, nem.-franc.-kanadska drama; 22.00 Cvek; 22.30 The Tower, am. striljivka

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Jahanje; 10.00 ATP magazin; 10.30 Kolesarstvo; 11.00 Olimpijski magazin; 12.00 Motorji; 13.00 Formula 1, prenos treninga za VN San Marina; 14.00 Tenis, ATP turnir iz Madrida, prenos; 16.00 SP v hokeju: Nemčija-Rusija ali Norveška-Finska; 18.30 Formula 1, posn. iz Imole; 19.30 Športna poročila; 20.00 SP v hokeju; Italija-Velika Britanija, prenos; 23.00 International Motorsport

SAT 1

09.00 Ponovitve; 13.30 Ladja zaljubljenec; 15.25 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00

Petkrat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.19 Nogomet; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Bogovi so padli na glavo II., južnoafr. komedija; 22.15 Osemindeset ur, am. akcijski film

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, serija; 17.00 Kdo je sef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Družinske vezi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Domača melodija; 21.15 Pri Stanglu, nemška serija; 21.45 Pod isto streho, serija; 22.15 Kako, prosim?; 23.15 Gottschalk; 00.00 Poročila

RTL 2

05.30-16.55 Ponovitve serij; 16.55 Mož za šest milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Pušcavska vročica, 3/9 del nemške serije; 20.00 Poročila; 20.15 Poker Alice, am. vestern; 22.00 Poročila; 22.15 Aleluja za Camposanta, ital. vestern

SKY MOVIES

19.00 Swing Shift; 21.00 Timescape: The Grand Tour; 23.00 Out For Justice

MOVIE CHANNEL

17.55 Return To Treasure Island; 19.15 Wild Card; 21.00 Edward Scissorhands; 23.00 The Linguini Incident

FILMNET +

14.00 The Addams Family; 16.00 K-TV; 18.00 Far And Away; 20.30 Fatal Blonde; 22.00 Gladiator

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnje novice; 19.00 Poročila; 19.30 Kultura; 20.00 Frontalno; 21.00 Moto šport; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 17.30 CNN & Co; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 World Business Today Update; 23.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio Ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovenecem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Lit. nokturmo.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.15 Minute za naš jezik; 11.35 Obvestila; 11.50 Vreme; 13.00 Val 202; 14.00 Drobntince; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.15 Nedeljski izlet; 17.50 Šport; 19.30 Stop pops; 21.45 Igra; 22.20-23.00 Koncert: S. Goodman.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.40 Galsb. tradicija; 14.05 Gimnazijum; 15.00 Šanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Lohengrin; 20.00 Koncert Mariborske filharmonije; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrineki.

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko rešeto; 11.00 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Amerika, velika odkritja malih ljudi; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Amerika, 2. del; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala RK; 23.15 Nočni program RS.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Zeliščarstvo; 11.00 Kulturna oddaja; 12.00 Romagna mila; 13.00 Glasba po

željah; 14.05 Zgodovina in turizem; 16.00 Modri val; 18.00 Igra; 18.45 Folk.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.25 Vreme; 8.15 Napoved; 9.25 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Šport; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 17.00 Anketa; 17.55 Špekakla; 18.30 Oddaja BBC; 20.00 Mariboro; 22.00 Rockoteka.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; Lutke; 10.40 Informacije - Zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Ko sem se majhen bil; 19.20 Večerni program do 24.00: F. Pestotnik.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 14.05 Kadar boš na rajžo sel; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 19.30 Glasba; 20.00 Petkovi akvareli; 22.00 Zrcalo dneva - Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Rec Rec News; 12.00 Borzni parket (pon.); 14.00 OF (24 ur info); 15.30 Kinoburger; 17.00 Jocular tedna; 19.00 Tolpa bumov; Pantera; 20.00 Radio ropot; 22.00 Idealna godba; 0.30 Satelit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližjega vzhoda; 8.40 Potpuri; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga: Most na drini (I. Andrič, r. Marko Sosič, 43. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Orkestri; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 13.45 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Od Milij do Devina; 15.00 Nekaj minut z...; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; Glasbena kronika s Hrvaškega; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Odd. o živilih Venus (vsakih 14 dni); 19.00 Operetni svet.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzorja.

HOLOGRAFIJA (3) / EINSTEIN-PODOLSKY-ROSEN PARADOKS

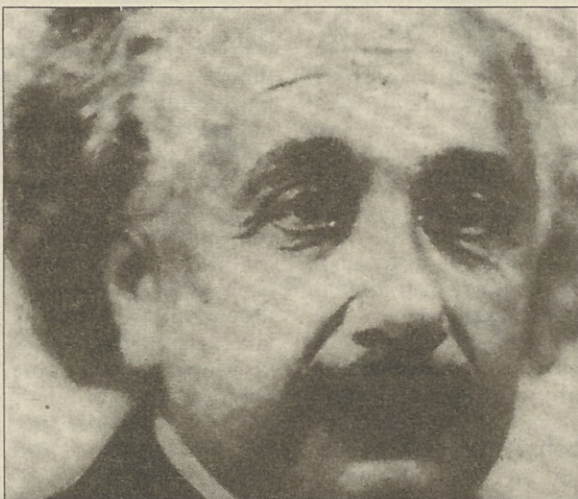
Na poti do »živega morja elektronov«

Eksperimentalno dokazovanje in pozaba

Einsteinova ugotovitev je bila odkritje, da nekateri osnovni delci povzročajo nastanek para, t.j. dveh delcev z istovetnimi ali vsaj tesno povezanimi značilnostmi. Primer tega fenomena je skrajno nestabilen »atom«, imenovan pozitronij. Pozitronij je sestavljen iz elektrona in pozitrona. Pozitron je elektronov antidelec - istoveten, le naboj je nasproten, saj ima pozitron pozitivni naboj -, zato se ta dva delca med seboj unicita in razpadeta na dva kvanta svetlobe oziroma fotona, ki nato potujeta v nasprotnih smereh, kajti sposobnost spremembe ene vrste delca v drugo je samo se ena izmed značilnosti kvantov. V kvantni mehaniki velja, da ne glede na to, koliko sta fotona lahko med seboj oddaljena, merilne naprave vedno pokažejo, da imata isti kot polarizacije - polarizacija je smer polja v transversalnem elektromagnetnem valovanju fotona, ki potuje iz točke svojega izvora.

Ze leta 1935 so Einstein in njegova sodelavca Boris Podolsky in Nathan Rosen izdali se danes slovito razpravo pod naslovom »Ali lahko kvantno-mehanski opis fizične realnosti smatramo za popoln?«. V tej razpravi so razložili, zakaj obstoj delcev-dvojckov dokazuje Bohrovo zmoti: z razpadom pozitronija lahko dobimo dva delca in jima dopustimo, da potujeta v nasprotnih smereh daleč drug od drugega (Razpad pozitronija ni tisti proces v svetu osnovnih delcev, ki so ga Einstein in njegova sodelavca uporabili v svojem miselnem poskusu, vendar ga Talbot navaja zaradi boljše predstaviteljivosti - Op. ured.), nato ju lahko prestrežemo in izmerimo njuna kota polarizacije. Če sta polarizaciji izmerjeni natanko ob istem času in morata biti istovetni, kakor predvideva kvantna mehanika, in če je imel Bohr prav, da se lastnost, recimo polarizacija ne pojavi, dokler ni izmerjena ali opazovana, potem to napeljuje na domnevo, da se morata fotona hkrati »odlociti« ali »dogovoriti« o skupnem kotu polarizacije. Problem je torej v tem, da upošteva- joč Einsteinovo teorijo relativnosti, nič ne more potovati hitreje kot svetloba, trenutna izmenjava informacij pa bi terjala prav to, kajti v nasprotnem primeru pride do korsjenja zakonitosti časa in s tem tudi do vsemogo- cih, popolnoma nespreje-

mljivih paradoksov. Einstein in njegovi sodelavci so bili prepričani, da nobeno »zdravorazumsko tolmačenje« realnosti ne dopušta takšne »nadsvetlobne« notranje povezave, zaradi česar se je Bohr moral neke zmotiti. Njegov dokaz je danes znan kot »Einstein-

Od Alberta Einsteina do ...

ponudil drugačno razlago. Če osnovni delci ne obstojajo, dokler niso opazovani, potem je o njih nemogoče razmišljati kot o samostojnih »stvarih«. Tako je Ein-

sljati o njih kako drugače, denimo z neodvisnimi entitetami.

Cez čas je večina fizikov »stopila« na Bohrovo stran, saj jih je njegova razlaga ne-

organiziranost. Podobno kot ameba se tudi plazma neprestano obnavlja in tako kot lahko nekateri organizmi zadržijo odvečne substance v cisti, tako plazma hrani vso »necistočo« v ovoju, ki jo obdaja. Presunjenemu z navedenimi organskimi modalitetami, se je Bohmu pogostoma dozdevalo, da je morje elektronov »živo«, kakor je kasneje večkrat pripomnil.

Nato je leta 1947 sprejel mesto profesorja-asistenta na univerzi v Princetonu - znamenje, kako so ga cenili - in svoje raziskovanje z Berkeleyja razširil se na preiskovanje elektronov v kovinah. In spet je odkril, da navidezno naključno gibanje posameznih elektronov v celem daje videz visoke organiziranosti. Podobno kot pri plazmi, ki jo je raziskoval v Berkeleyju, tudi kasneje ni slo več za pogoje, v katerih bi se le dva delca obnašala, kot da sta »dogovorjena«, ampak je bilo celo morje delcev, kjer se je sleherni izmed njih ponasal, kakor da »ve«, kaj počne preostala milijarda delcev. Z odkritjem takšnih kolektivnih gibanj - poimenoval jih je »plazmoni« - je Bohm potrdil svoj strokovni ugled med fiziki in drugimi znanstveniki.

V zgodnjem obdobju svojega delovanja je Bohm prav tako kot ostali fiziki sprejel Bohrovo tolmačenje, vendar je bil vseeno začuden nad nezanimanjem, ki so ga Bohr in njegovi privrženci izražali do problema notranje povezanosti. Po diplomski na Pennsylvanijski državni univerzi je obiskoval kalifornijsko univerzo v Berkeleyju, kjer je deloval v Lawrence Berkeley Radiation Laboratory in tam leta 1943 tudi doktoriral. V tem laboratoriju je ponovno nalezl na presenetljiv primer kvantne notranje povezave - in tukaj se pravzaprav začena naša zgodba.

V Berkeleyevem laboratoriju je namreč začel z delom, ki je kasneje postalo osnova njegovega raziskovanja plazme. Plazma je plin, ki vsebuje velik delež elektronov in pozitivnih ionov - atomov s pozitivnim nabojem. Na svoje presenečenje je ugotovil, da se elektroni, ko so bili enkrat v plazmi, prenehali obnašati kot »posamezniki« ter se začeli vesti, kakor da bi bili del večje in notranje povezane celote. Čeprav se je njihovo gibanje naključno pojavilo kot individualno, je bila v delovanju večine elektronov navzoča presenetljivo visoka

Podolsky-Rosen paradoks«, ali krajše EPR paradoks.

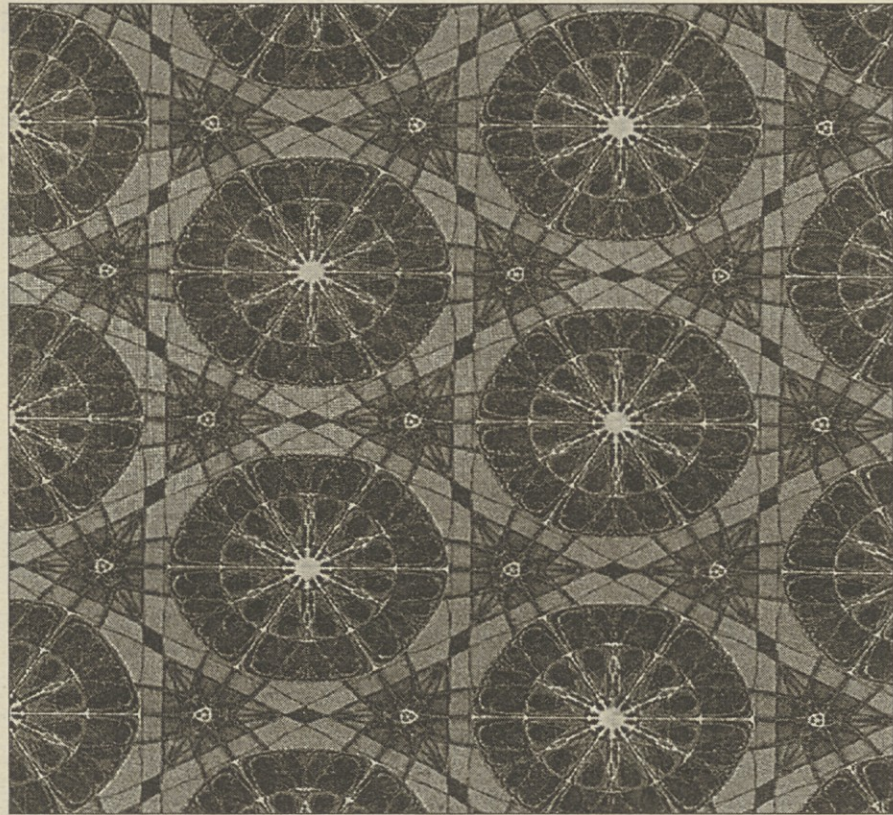
Bohr je kljub Einsteino- vemu dokazovanju ostal miren. Namesto zaupanja v nadsvetlobni fenomen je

stein zgradil svoj dokaz na napačni podmeni, da so delci-dvojčki med seboj ločeni. Bili so namreč del ne- ločljivega sistema, tako da je bilo nesmiselno razmi-

kako zadovoljila. K takšnemu »zmagoslavju« je vse- kakor prispevala svoje tudi presenetljiva uspešnost kvantne mehanike pri napovedovanju pojavov, čeprav so bili tudi redki fiziki, ki so bili celo pripravljeni sprejeti možnost, da je Bohrovo tolmačenje napačno. Vrh vsega pa je bilo v času, ko so Einstein in njegova sodelavca dali pobudo o delcih-dvojčkih, zaradi tehničnih in drugih razlogov, pravzaprav nemogoče izvesti eksperimentalni dokaz, kar jesamo se dodatno pospešilo pozabo celotnega problema.

To je ustvarilo zanimivo razmerje: čeprav je Bohr izoblikoval svoj dokaz kot obrambo pred Einsteino- vim »napadom« na kvantno mehaniko, je njegovo stalno, da so sistemi osnovnih delcev nedeljivi, tudi izjemnega pomena za samo naravo realnosti - kot bomo videli kasneje. Pri vsem tem je ironično, da so bile te posledice prav tako pr- zrtve, zaradi česar je bila potencialna pomembnost notranje povezave znova »pom- metena pod preprogo«.

Michael Talbot (K. M.)
Nadaljevanje prihodnjice

... virtualne podobe osnovnih delcev (M. Field & M. Golubit)

ZANIMIVA ZNANOST (24)

Dvorjenje in preživetje z mimikrijo

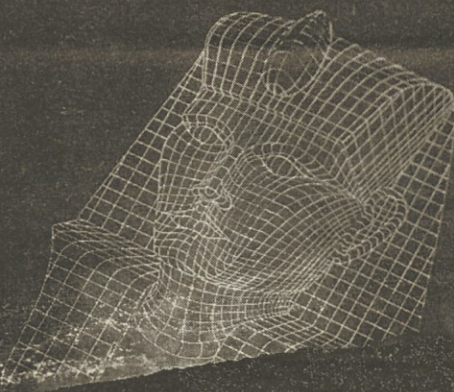
BORIS SERGEJEV

Bilo bi prav čudno, če se sprico to- liksne raznolikosti in stroge specifi- cnosti glasov, ki jih proizvajajo in za- znajajo živali, v procesu evolucije ne bi pojavila sposobnost posnemanja. Včasih je podobost glasov raznovr- stnih živali povsem slučajna. Nepou- čen mesecan, ki ponoči zaide v gozd, kjer svatujejo nenevarne, graciozne sr- ne, lahko doživi nemalo strahu. Nena- vadno močan glas zaljubljenega sam- ca namreč zelo spominja na krič mo- čne zveri. Znanstveniki se niso prepri- čani, ali je ta podobnost zgolj slučajna; ni namreč izključeno, da je narava sr- njakom namenoma podarila glas, ki je za srno privlačen, za ostale živali pa grozljiv. Kako bi narava sicer obvaro- vala ta nemocna, tiha in neopazna bi- tja, ki se sama ne znajo zascititi?

»Namerno« posnemanje je nepri- merno pogostejše od slučajnega. Ose so nevarna bitja, ki se jih le malokdo drzne napasti, zato jih brezpomolna bitja rada posnemajo. Na področjih, kjer je veliko os, lahko najdemo tudi velike muhe. Med letom osa brenci s frekvenco 150 krilnih zamahov v se- kundi. Tudi muhe med letom brenci-

jo, in njihov zvok zelo spominja na osjeja: na sekundo namreč zamahnejo 147-krat. Tolikšna podobnost povsem zadošča, da jih roparice zamenjujejo z osami. Same muhe pa slisijo povsem dovolj ostro, da se ne zmotijo: nikdar se namreč ne podajajo v ljubezenske avanture z osami.

Cebelji panj je nedostopna trdnjava. Samo medved je tolikanj predrzen, da se s čebelami spusti v odkrit boj, če- prav složna čebelja družina tudi ko- smatinka pogostokrat nažene v beg. Ob koncu leta v čebeljem panju dezu- ra straza, ki se je pripravljena upreti vsakemu nasilnezu; mimo budne stra- ze se ni mogoče neopazeno prebiti v panj. Ni čudno torej, da so bili znan- stveniki nemalo začudeni, ko so ugo- točili, da preboj v čebelji panj neko- mur vendarle uspe - namreč velikemu metulju imenovanemu »lobanja«. Nje- gova krila in trebušček sta obarvana črna in rumeno, na hrbtu pa nosi množstvo rumenkastobelih pegic, kate- rih oblika spominja na lobanjo in pre- krizane kosti - po čemer je metulj tudi dobil ime. Ko prodre v panj, posrka toliko medu, da se njegova teza teme-

ljito poveča - kar seveda pomeni, da ne more vzleteti ter se nekaznovano vrniti domov. A vendarle ga ne doleti nobena kazen! Zviti metulj namreč zna proizvajati zvoke, s katerimi strazo malodane začara. Njegova pesem ima na čebele neupirljivo moč, približno takšno, kot so jo imele milozvočne pe- smi lepih siren na Odisejeve mornarje. Skrivnost metuljevega uspeha: sposo- bnost imitiranja »glasu« mlade čebelje matice.

Cebele so brez matice nebolgljene kot sirote. Ko v začetku leta del čebelje družine skupaj s staro matico zapusti rojstni dom, se v panj poseli mrtvilo. A ko se čez nekaj dni izleže mlada ma- tica, čebelnjak znova zazivi. Matica nemudoma začne spoznavati panj; zi- vahno leti po satju ter z veseljem »pe- tjem« obvesca roj, da je rojena.

Metulj »lobanja« se je naučil imiti- rati glasove mlade matice. Čebele nje- govo oglašanje doživljajo kot nekakšno magično vrnitev. Metulj izkoristi zme- do, se povzpne na satje, se posladka z medom ter poskrbi, da pravčasno za- pusti panj.

Primere svojevrstne zvočne mimi- krije srečamo se pri številnih drugih živalih, čeprav ta pojav se ni dovolj raz- ziskan. Pogostejše ga srečamo pri vo- dnih živalih, v življenju katerih igrajo zvoki veliko večji pomen kot v življe- nju kopenskih. Posnemanja zvokov se roparske zveri poslužujejo zato, da bi se lahko neopazeno prikradle do žrtve; žrtve pa posnemajo močnejša bitja za- to, da bi ukanile napadalce. Živali zelo pogosto uporabljajo ultrazvočne glos- ove, ki pa jih človeško uho ne zaznava - kar seveda bistveno oteži preučevanje tega zanimivega pojava.

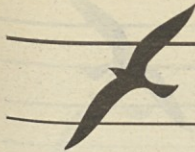
Veliko živali se pri prostorski ori- entaciji poslužuje odmeva. Odmev je pomemben predvsem za nočne živali,

kajti v njihovem življenju igra vsaj to- liksno vlogo, kot jo za dnevne živali igrajo njihove običajne oblike zvočne signalizacije. Princip orientacije po odmevu je enostaven: zvočni val, ki ga proizvaja žival, se odbije od pre- dmeta, ob katerega zadene, nato pa se vrne. Po tem, koliko časa preteče med trenutkom oddajanja in trenutkom sprejetja, žival presodi o oddaljenosti predmeta, po značilostih odmeva pa lahko »sklepa« tudi o njegovih lastno- stih.

Sposobnost ehelokacije ima velika večina visjerazvitih živali. Pes, ki osle- pi, lahko že po enem ali dveh dneh v dobrih meri nadomesti vid, saj se nič več se ne zaletava v zidove in v večje predmete. Njegov izostren sluh zlahka registrira zvoke, ki jih ustvarja sum njegovih korakov in ki se se odbijajo od kompaktnih površin. Po daljši vaji se pes nauči izogibati tudi manjših predmetov.

Tudi človek uporablja odmev. Lju- dje, ki so slepi od rojstva, imajo zelo razvit sluh in se orientirajo po zvoku lastnih korakov ali palice. V primerja- vi z delfini ali netopirji je to seveda ze- lo grob način orientacije, kajti značil- nosti zvokov, ki so domena človeškega sluha, človeku ne omogočajo natan- cnejših reakcij.

Na podoben način se orientirajo tu- di ribe. Premikanje njihovih teles pov- zroča podvodnem carstvu lokalne kompresije, ki se v obliki svojevrstnih valov razširjajo na vse strani. Odboje od predmetov, na katere valovi zade- vajo, zaznava poseben organ, name- ščen na boku ribjega telesa. Tak organ imajo tudi repate dvoživke. S pomočjo tovrstne vibrolokacije (valovi, ki jih proizvajajo ribe, ne spadajo v zvočni razpon), se lahko ribe ponoci izognejo vsakršne prepreke. (B. K.)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V torek, 3. maja, ob 20.30: B. Slade - OB LE-TU OSOREJ (SD).

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

V torek, 3. maja, ob 19.30: W. Shakespeare - KRALJ HENRIK IV., za abonma dijaski 4 večerni in izven. Predstava bo se v sredo, 4. maja, ob isti uri, za abonma dijaski 5 večerni in izven.

V četrtek, 5. maja, ob 19.30: W. Bauer - CHANGE, za abonma dijaski 3 večerni in izven.

MALA DRAMA

Danes, 29. aprila, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven. Predstava bo se v soboto, 7. maja, ob isti uri, za izven.

V četrtek, 5. maja, ob 20. uri: A. Nicolaj - BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE, za izven in konto.

V petek, 6. maja, ob 20. uri: W. Allen - ZAJ-GRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven in konto.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

V četrtek, 5. maja, ob 19. uri: J. Golob - MATICEK SE ZENI, J. Gregorc - PERPETUUM, za red četrtek I, izven in konto. Predstava bo se v petek, 6. maja, ob 16.30, za red petek in izven.

V soboto, 7. maja, ob 19. uri: G. Bizet - CARMEN, za izven.

MESTNO GLEDALIŠČE**LJUBLJANSKO, tel.: 061/ 210-852**

Danes, 29. aprila, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za izven in konto.

V soboto, 30. aprila, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VECERJO, za izven in konto. Razprodano!

V torek, 3. maja, ob 19.30: R. Harwood - GARDEROBER, za abonma studentski C.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE**LJUBLJANSKO, tel.: 061/ 314-962**

KULTURNICA, Zidovska steza 1
V soboto, 30. aprila, ob 11. in 18. uri: M. Vo-

gelnik - O BIBI, KI JE PREHITRO RASLA, za izven. Gostuje LG Kinetikon.

KUD FRANCETA PRESERENA,**tel.: 061/ 332-288**

V petek, 6. maja, ob 21. uri: gledališče Ane Monro - VARIETE.

CELJE**SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE,****tel.: 063/ 25-332**

V sredo, 4. maja, ob 10. uri: A. T. Linhart - TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ZENI, za abonma 2. solski in izven in ob 15.30, za abonma 4. solski in izven. Predstava bo se v četrtek, 5. maja, ob 10.45, za abonma Gimnazija center Celje.

KRANJ**PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ,****tel.: 064/ 222-681**

V soboto, 7. maja, ob 20. uri: Ray Cooney - ZBEZI OD ZENE.

MARIBOR**LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR,****tel.: 062/ 26-748**

V nedeljo, 8. maja, ob 11. uri: Jan Malik - ZOGICA MAROGICA, za izven.

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V soboto, 30. aprila, ob 17. uri: v Minoritski cerkvi A. Dumas - TRIJE MUSKETIRJI, za red upokojeenci.

V torek, 3. maja, ob 21. uri: na Malem odru kabaret XX. stoletja MALA NOCNA KRONIKA, za izven.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 29. aprila, ob 19.30: Rimski-Korsakov - CARJEVA NEVESTA, za abonente in izven.

V soboto, 30. aprila, ob 19.30: Stein-Bock-Harnick - GOSLAC NA STREHI, za abonente in izven.

V torek, 3. maja, ob 19.30: J. Strauss - PLES KADETOV, za red oranžni, abonente in izven.

V ljubljanski Mestni galeriji je na ogled razstava mlajšega avstrijskega umetnika JOHANNESA DEUTSCHARAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

NARODNA GALERIJA

Razstava STISKI ROKOPISI iz 12. stoletja avtorice prof. dr. NATASE GOLOB je na ogled do 29. maja v novem krilu Narodne galerije na Puharjevi 9. Razstava CEBEJEV Krizev pot je na ogled v Narodni galeriji na Cankarjevi 20.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slik JOHANNESA DEUTSCHA je na ogled do 15. maja.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD

Razstava fotografij TOSHIKI OZAWÉ je na ogled do 20. junija.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57

Razstava slik ALBINA POLAJNARJA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA KLUBA B-51, Gerbičeva 51 a

Razstava fotografij, kolažev in skic Igralec avtorjev ROKA ZRNCA in VASJE AMBROZIČA je na ogled do 8. maja.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava RASHEEDA ARAEENA je na ogled do 13. maja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafik DRAGA HRVACKIJA in DANILA JEJCICA je na ogled do 29. maja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V sredo, 4. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik VIDE SLIVNIKER - BELANTIC. Razstava bo na ogled do 24. maja.

KNJIZNICA BEZIGRAD, Glinskova ploscad
Razstava otroških ilustracij slikarke ROZE PISCANEC je na ogled do 17. maja.

RAZSTAVISCE CICERO DELO, Dunajska 5

Razstava karikatur ALJANE PRIMOZIC je na ogled do 5. maja.

CELJE**GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI,****Trg celjskih knezov 9**

Razstava risb in slik METKE KRASOVEC je na ogled do 12. maja.

KAMNIK**HRAM LUZAR, Kidričeva 6**

Razstava slik LOJZETA KALINSKA je na ogled do 15. maja.

KAVARNA VERONIKA

Razstava fotografij MARKA TROBEVSKA je na ogled do 7. maja.

KANAL OB SOČI**GALERIJA RIKA DEBENJAKA**

Razstava del na papirju Crtomirja Freliha je na ogled do 14. maja.

KOPER**GALERIJA MEDUZA, Cevljarska 34**

Razstava slik ALIJE HAFIZOVICA je na ogled do 18. maja.

MARIBOR**GALERIJA MEDIA NOX, Orožnova 2**

Razstava slik in fotografij JASNE SAMARIN je na ogled do 7. maja.

MURSKA SOBOTA**GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7**

Cetrta medregionalna likovna razstava je na ogled do 15. maja.

NOVO MESTO**DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska 7**

Razstava MARIJE MOJCE PUNGERCAR je na ogled do 2. maja.

PIRAN**MEDUZA 2, Cankarjevo nabrežje 7**

Razstava risb HERMANA PECARICA je na ogled do 6. maja.

TRŽIČ**KURNIKOVA HISA, Kurnikova pot 2**

Razstava likovnih del SANDRA PECENKA je na ogled do 26. maja.

PAVLJON NOB

Razstava PIERA CONESTABA Barvni signali je na ogled do 9. maja.

SEŽANA**KOSOVELOVA KNJIZNICA, Mirka Pirca 1**

Razstava ilustracij DANIELA DEMSARJA in del BORISA ZULJANA je na ogled do konca aprila.

ŠKOFJA LOKA**GALERIJA FARA**

Razstava grafik studentov 4. letnika likovne pedagogike z naslovom IGRA STRUKTUR je na ogled do 12. maja.

ZAGORJE

Razstava KRAJINSKI POUĐARKI - cerkev kot slikarski motiv je na ogled do 13. maja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: za ogled je razstava avstralskih akvarelov Dimitrija Kodriča. Muzej Revoltella: na ogled je razstava Vidiki - Punti di vista.

Galerija Cartesius: Do 5. maja bo na ogled razstava slikarja Carmela Nina Trovata.

Galerija Al Bastione: se danes, 29. t. m., bo na ogled razstava ruskih slikarjev Natalie Tsarkove in Alexandra Serghheeva.

Galerija Bernini: do 30. t. m. razstavljajo svoje slike G. Tonetta, L. Rocchetto Carli in M.G. Zoppas Zito.

Galerija Minerva: od 30. t.m. do 9. maja bo na ogled razstava Gianne Lampe. Studio Tommaseo: do 1. maja razstavlja slikarka Anna Moro Lin.

OPCINE

V dvorani HPO je na ogled razstava ob 340-letnici rokopisov župnije sv. Jerneja.

KOROŠKA

CELOVEC

V Deželni galeriji (Burggasse 8) razstavljajo Julius Deutschbauer (do 1. maja); Heimo Zobernig (do 29. maja); Haim Steinbach (do 29. maja).

Univerza - Avla: do 11. maja razstavlja Andrej Trobentar »Atraktor«. Gostilna »Pri Joklnu« - do 11. maja razstavlja ta Behzad Hadiyahmetivić in Franc Scheck.

TINJE

V galeriji Tinje je na ogled razstava slik Milana Volovska iz Argentine.

BOROVLJE

Galerija v gradu: do 8. maja razstavlja Josef Tichy. Galerija Rieser-Celovska cesta: razstavljajo koroški umetniki.

BELJAK

Galerija Widmanneum, Ringmauerstrasse 3- do 2. maja je na ogled spominska razstava slikarja Wernerja Berga.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,**tel.: 061/ 222-815**

V torek, 3. maja, ob 19.30: ORGELSKI KONCERT STUDENTOV AKADEMIJE ZA GLASBO.

V petek, 6. maja, ob 20. uri: koncert SIMFONIKOV RTV SLOVENIJA, za zeleni abonma. Program: Ramovs, Martinu, Debussy, Rouseel (GD). Ob 20.30: koncert BALANESCU KVARTETA (LD).

K4, Kersnikova 4

V ponedeljek, 2. maja, ob 21.30: koncert HEAVY LES WANTED.

MREŽA ZA METELKOVO

V četrtek, 4. maja, ob 22. uri: v klubu Channel Zero koncert belgijske skupine JUNKFISH.

GRAD TIVOLI

V sredo, 4. maja, ob 18. uri: koncert NEZE GRUDEN - rog.

CEKINOV GRAD

V petek, 5. maja, ob 20. uri, v Muzeju novejše zgodovine: AVDIOVIZUALNO PREDVANJE o popotovanju po Skandinaviji. Predava Janez Rozman.

VODNIKOVA DOMACIJA,**Vodnikova 65**

V sredo, 4. maja, ob 18. uri: mini koncert. Nastopajo: DUSAN SODJA - klarinet in TATJANA KAUCIC - klavir.

GORNJA RADGONA

Danes, 29. aprila, ob 22. uri: v prostorih TVD Partizan koncert skupine LET 3 iz Reke. Predskupina bo YELLOW MINUTE iz Radencev.

ILIRSKA BISTRICA

V petek, 6. maja, ob 23. uri: v klubu MKNZ koncert skupine DIRT iz Anglije s predskupino HELLRKUSHER iz Anglije.

OTOČEC**HOTEL OTOČEC,****tel.: 068/ 321-830**

V soboto, 30. aprila, ob 17. uri: promenadni koncert Pihalne godbe Papirnice Vevče. Ob 21. uri: v paviljonu Jurček plesni večer z ansamblom ROMPOM-POM.

FJK

TRST**Kulturni dom**

Zadnji abonmajski koncert GM bo v petek, 13. maja ob 20.30. Nastopil bo MePZ Obala pod vodstvom W. Lo Nigra. Pivovarna Forst

V torek, 3. maja, ob 20.30 polfinalno srečanje trzaskih avtorjev. Nastopa Roberto Felluga.

V četrtek, 5. maja, ob 20.30 »La canzonetta triestina d'epoca« z Liliano Bambo-schek in Umberto Lupijem.

Vila Revoltella - Cerkev S.**Pasquale**

V nedeljo, 1. maja, ob 17.30 koncert z zborom Gruppo musicale strumentale Gruppo incontro.

V nedeljo, 8. maja, ob 17.30 bo nastopil otroški pevski zbor »Vesela pomlad« z Opčin.

MILJE**Gledališče Verdi**

Jazzovska koncertna sezona
V petek, 13. maja, ob 20.30 bo na sporedu koncert Hutcherson-Montoliu Duo.

VIDEM**Palasport Carnera**

Danes, 29. t. m., ob 21. uri koncert kantavtorja Francesca Guccinija. Za informacije: UTAT (tel. 630063).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST**Kulturni dom**

SSG ponovi danes, 29. t. m., ob 20.30 Molierovo komedijo »Dravnik po sili«.

Verdi - Dvorana Tripcevich

Jutri, 30. t.m., ob 20. uri (red L) peta predstava Rossinijeve opere »Pepelka« (La Cenerentola). Režija Lü Jia. Predprodaja vstopnic za predstavo pri blagajni Dvorane Tripcevich (9-12 in 16-19).

Ponovitev v torek, 3. maja, ob 20. uri (red H). Naslednja predstava bo G. Verdijeva »Traviata«. Dirigent Tiziano Severini. Trajala bo do 3. junija.

Gledališče Rossetti

Danes, 29. t.m., ob 20.30 (red prost) zadnja predstava: Pier Paolo Pasolini - »Il porcile«, režija Federico Tiezzi. Predstava v abonmaju: odrezek 5V (v izbiri med petimi zelenimi).

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče - Jutri, 30. t.m., ob 19.30 - Benjamin Britten »Smrt v Benetkah« (Tod in Venedig). Ponovitev 4. maja ob 19.30.

Danes, 29. t.m., ob 19.30: Johann Nestroy »Lumpazivagabundus«.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KUD FRANCETA PRESERENA,**tel.: 061/ 332-288**

V sredo, 4. maja, ob 20. uri: predavanje ZDENKA LAPAJNETA - Sest drzav proti eni soli in dedicem Mladika 1886-1994. V četrtek, 5. maja, ob 21. uri: pesniski kabaret SVETLANE MAKAROVIC.

KLUB PENATI, Ciril Metodov trg 18

V sredo, 4. maja, ob 21. uri: glasbeni večer z ARSEKOM DEDICEM.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD,**tel.: 061/ 323-968**

V četrtek, 5., in v četrtek, 12. maja, ob 20. uri: avdiovizualno predavanje o popotovanju po Skandinaviji JANEŽA ROŽMANA.

NA. VODNIKOVA DOMACIJA,**Vodnikova 65**

V četrtek, 5. maja, ob 20. uri: večer poezije VANJE STRLE.

BLED

V soboto, 7. maja, ob 20. uri: v Sportni

dvorani Alpski večer '94 Bled.

OTOČEC

Danes, 29. aprila, ob 16. uri: v paviljonu Jurček otroška zabava z ansamblom Cuki. Ob 21. uri: ansambel Cuki.

PORTOROŽ**AVDITORIJ**

V nedeljo, 1. maja, ob 18. in 20.30: ameriški film PELIKANOVO POROČILO.

V petek, 6. maja, ob 20.30: področno srečanje odraslih folklornih skupin.

V soboto, 7. maja, ob 18. uri: premierni nastop baletne skupine KUD Karol Pahor Piran.

V nedeljo, 8. maja, ob 18. in 20.30: ameriški film PLEZALEC.

SEŽANA**KC SRECKO KOSOVEL,****tel.: 067/ 73-355**

Danes, 29. aprila, ob 16. uri: ameriški film DENIS POKORA.

V torek, 3. maja, ob 20. uri: ameriški film PRI ADAMSOVIH II.

ratura v Italiji«.

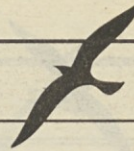
Visoka sola za moderne jezike (Ul. Alviano 15)

V četrtek, 5. maja, ob 17. uri predavanje prof. Janka Kosa na temo »Cankarjev roman«.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST**Gregorčičeva dvorana**

V torek, 3. maja, ob 18. uri predavanje iz ciklusa o sodobni slovenski književnosti. Miran Kosuta bo spregovoril na temo »Sodobna slovenska lite-

ODBOJKA / V 1. MOŠKI DIVIZIJI NA GORIŠKEM

Valprapor Soča ima zdaj večje možnosti

*Turriaco drugič poražen, odločilna zadnja kola
Dober odpor Olympie - 1.ŽD: Olympia po 5 setih*

Po senzacionalnem porazu Libertasa Turriaco proti Caldiniju (15:13 v tie breaku) so se možnosti Valprapora Soče Espejo v boju za D ligo spet zelo povečale. Zdaj je njihov najresnejši tekmeč Quarin Viaggi, s katerim se bodo morali spoprijeti v zaostalem srečanju (datum še ni določen), do konca prvenstva pa čakajo združeno ekipo se tekme s Torriano, Caldiniem in Nasim praporom. Če bo do konca ostala nepremagana, ji napredovanje ne more uiti.

Olympia - Valprapor Soča Espejo 1:3 (15:13, 6:15, 13:15, 5:15)

OLYMPIA: Lutman, Sfiligoj, Breganti, M. in N. Pintar, Komjanc, Seni, Spacapan, J. in S. Hlede.

VALPRAPOR SOČA: S. Cernic, M. Cernic, Devetak, Mužič, Plesnicar, Soban, Feri, Brisco, Uršič, Makuc.

Olympia je začela odlično in povedla kar s 7:0 in 11:1. Gostje so reagirali in se ji približali na sami dve točki razlike (11:13), v razburljivem finišu pa je Olympia ohranila minimalno prednost. V drugem setu je Olympia povsem popustila, Valprapor Soča pa je igral vse bolj zanesljivo. Odločilen je bil tretji set, ki je bil izjemno izenačen in živahen. Valprapor Soča je povedel s 14:10, toda petnajsto točko je zbral šele po petih set-zogah, vmes pa je Olympia zbrala še tri točke. Gostitelji so po velikem naporu, da bi izničili prednost gostov, v četrtem setu popustili, gostje pa so z lahka osvojili dragoceni točki.

OSTALI IZIDI 18. KO-

LA: Valprapor Soča Espejo - Corridoni 3:1, Mossa - Fossaloni 3:0, Acli Ronchi - Olympia 3:2 (17:16, 12:15, 6:15, 15:5, 15:13), Intrepida - Quarin Viaggi 0:3, Lib. Turriaco - Caldini 2:3, Nas prapor - Torriana 3:1 (15:11, 9:15, 15:13, 15:13)

VRSTNI RED: Quarin Viaggi (17 tekem), Valprapor Soča Espejo (17) in Libertas Turriaco (18) 30, Mossa 24, Nas prapor 22, Caldini (17) 16, Olympia 14, Corridoni 12, Torriana, Intrepida in Acli Ronchi 10, Fossaloni 6.

1. ŽENSKA DIVIZIJA
San Luigi - Olympia 2:3 (15:11, 15:11, 9:15, 6:15, 8:15)

OLYMPIA: Bulfoni, Princi, H. Corsi, M. in V. Cernic, Cerne, Capocchiani, Sosol.

Olympia je bila prvič letos na robu poraza. Začela je sicer dobro (11:7), a je zaradi slabega sprejema (poznala se je odsotnost Kristine Corsi) in servisa prepustila pobudo gostiteljicam, ki jih je vodstvo spodbudilo k se bolj angažirani igri, nase igralke pa je zajela živčnost. Olympia si je opomogla šele v tretjem setu, ko pa ji je začeli iti od rok, se jim San Luigi ni mogel več resneje upirati.

OSTALI IZIDI 16. KO-
LA: Acli Ronchi - Villesse 3:0, Lib. Cormons - Corridino 0:3 0:3, Farra - Azzurra neodigrana, Morarese - Staranzano 1:3.

VRSTNI RED: Olympia 32, Staranzano 24, Acli Ronchi 18, Farra in Corridoni 16, San Luigi in Villesse 12, Morarese 10, Lib. Cormons in Azzurra

8. **2. ŽENSKA DIVIZIJA**
Intrepida Mariano - Dom Imsa 3:0 (15:6, 15:5, 15:5)

DOM IMSA: Tomsic, Lando-Musina, Kovic, Humar, Kocina, Mozetic.

Domovke so nastopile samo v šestih, vendar pa to ne more v celoti opravičiti slabega nastopa v Marianu. Očitno je, da so dekleta v tem delu sezone že popustila. Skoda, ker se jim je s tem že izmuznila možnost, da bi se potegovala za 2. mesto in torej za napredovanje.

OSTALI IZIDI 10. KO-

LA: Torriana - Lancia 3:1.

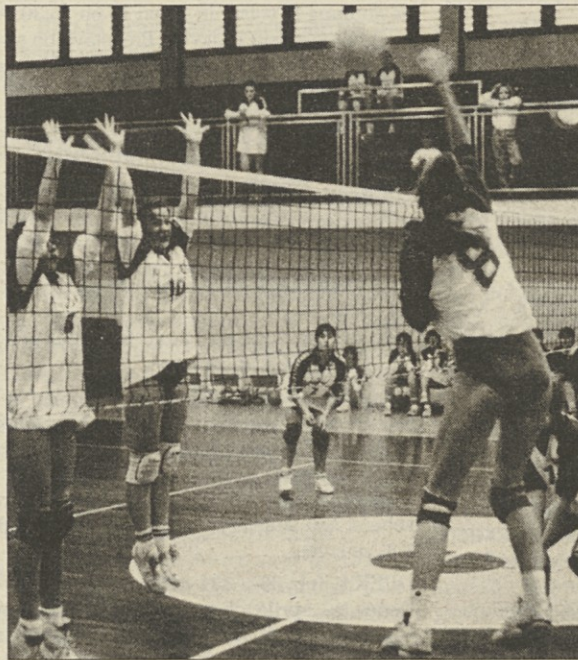
VRSTNI RED: Pieris 16, Intrepida 14, Capriva, Grado in Torriana 10, Pro Romans in Dom Imsa 8, Lancia 0.

Spodnji servis usoden za dijake »Trinka«

Odbojkarji goriske nizje srednje sole »Trinko« so v včerajšnji drugi tekmi meddezelne faze Mladinskih iger z 2:0 (15:11, 15:5) izgubili proti dijakom sole Pallazzolo dello Stella (prvak videmske pokrajine) in so bili tako izločeni iz nadaljnega poteka tega tekmovanja, ker je Videm prej z 2:0 premagal tudi trzasko solo Bergamas. Videmci so bili v polju in pri mreži slabši od Goricanov, ki pa jim sodnik ni dovolil, da bi uporabili zgornji servis. Ker spodnjega ne obvladajo, so naredili nesetno napak, kar je bilo odločilno za poraz.

ODBOJKA / NARAŠČAJNICE NA TRŽAŠKEM

»Slovenski finale« se je končal z lahko zmago borovk

Akcija na včerajšnji tekmi v šoli Suvich (foto KROMA)

Bor - Kontovel 2:0 (15:8, 15:6)

BOR: Boccia, Flego, Furlani, Macho, Rogelja, Sadlowski, Samez, Francolice, Krasevic, Milicevic, Smtolak, Oecenic.

KONTOVEL: Sossa, Starec, Kobau, Skrk, Stoka, Obad, K. in S. Kante, Milic, Ferluga, Businelli, Brezovec.

Trajanje setov: 30 in 30 minut. Servisi (točke/napake): Bor: 1/4, Kontovel: 0/5. Napake: Bor 4, Kontovel 13.

Prickovanega hudega boja na »slovenskem finalu« pokrajinske faze odbojarskega prvenstva za naraščajnice ni bilo. Borovke so zaigrale odlično, Kontovelke slabše kot ponavadi in ceprav je dvoboj trajal celo uro, ni bilo ime novega prvaka nikoli pod vprašajem.

Plave so na tem

srečanju igrale kot prave veteranke, saj so naredile zanemarljivo malo napak. Slo je v bistvu za dvoboj med dvema napačdoma (v obrambi sta bili obe ekipi manj dinamični), pri čemer so Kontovelke pri zaključevanju precej več grešile. Tudi v polju je bila igra borovk bolj natančna, tako da so tudi pri podajah imele igralke precej lažje delo od Kontovelk na drugi strani mreže. Obe ekipi sta predvajali precej enostavno, vendar solidno odbojko, pri čemer pa je treba omeniti, da je zmagala ekipa, pri kateri vse igralke podajajo in napadajo hkrati, Kontovelke pa so v svojih vlogah že specializirane, kar pa tokrat ni dalo velikih sadov.

V obeh setih so plave visoko povedle. Ker zaradi spodnjega servisa igralke pri sprejemanju niso imele velikih težav in se je velika večina akcij na obeh straneh končala z bolj ali manj močnimi udarci (nekaj je bilo že pravih »bomb«), je bilo zelo veliko stvilo menjav, Kontovelke pa v bistvu niso imele pravega orožja, da bi zaustavile dobro utečen Borov stroj, ki je deloval skoraj brezhibno.

Plave caka zdaj še nastop na medpokrajinskem finalu, ki bo v trzaski telovadnici na Alaturi. S to zmago je Bor že drugo leto zapored (tretjič v zadnjih starih letih) zmagal v vseh treh ženskih mladinskih kategorijah na Trzaskem, kar prica o absolutni premoči našega mestnega društva v pokrajini. (ak)

JADRANJE / SELEKCIJE ZA LASER

Zidarič in Toscano solidna

Radial: smola Aleksa Omarija, Kristjan Kovačič peti

V nedeljo je bila v Trstu (JC Adriaco) druga selekcijska regata v razredu Laser, veljavna za kvalifikacije državnega prvenstva 1994. V sončnem vremenu so organizatorji izvedli tri od starih predvidenih preizkušenj. Zmeren maestral (severozahodnik) je nihal z jakostjo od dveh do šestih metrov na sekundo. Regatno polje je tipa »čopic« je ponovno nagradilo prvega nosilca conskega prvenstva Andrea Nieviro (SVOC). Sesijski tekmovalci je namreč brezhibno izpeljal vse tri preizkušnje ter regato prepričljivo zmagal. Ivan Zidarič (Sirena) ter Dani Toscano (JK Cupa) sta v zahtevni konkurenci z zadovoljivim jadranjem pristala na 6. in 7. mestu, medtem ko je Mitja Bužan (JK Cupa) nekoliko zaostal na 11. mestu. Pri razredu radial (mlajši) je vredno odpreti posebno poglavje. Aleks Omari (Sirena) je namreč v prvih dveh preizkušnjah potrdil solidno formo letošnje sezone, z drugo ter tretjo posamično uvrstitvijo. Razočaranje pa je žal prinesla

tretja preizkušnja. Aleks je namreč preizkušnjo izvrstno zmagal, vendar je slavje trajalo le malo časa (trenutno je bil skupno drugi), saj so mu sodniki nakazali predčasen start, kar je pomenilo za Sireninega jadrca globok padec na 8. mesto. Vsekakor Aleks izkazuje dober jadrlni potencial in upamo, da ga bo ta nevedčnost ukrojila v vse bolj zrelega jadrca. Zmaga je ponovno pripadla Larissi Nieviro (SVOC), medtem ko je Kristjan Kovačič (JK Cupa) pristal na peti stopnički lestvici.

Končni rezultat, standard: 1. Andrea Nieviro (SVOC 111), 2. Demarc Maurizio (STDV 231), 3. Gianessi Edoardo (STDV), 6. Zidarič Ivan (Sirena), 7. Toscano Dani, 11. Bužan Mitja (oba JK Cupa).

Radial: 1. Larissa Nieviro (122), 2. Zerial Anna (SVBG 321), 3. Vendramin Flavio (CNC 455), 5. Kovačič Kristjan (JK Cupa), 8. Omari Aleks (Sirena).

(Domenis Aleks)

SK BRDINA / DRUŽABNI VEČER NA OPČINAH PO KONČANI SMUČARSKI SEZONI

Nastopili so na 33 tekmah

Prvo mesto na zimskih športnih igrah

Kot je že vsako leto običaj mladega smučarskega kluba Brdina, so se tudi letos, v soboto, 17. aprila člani, tekmovalci, trenerji in simpatizerji zbrali na Opčinah v domu Brdina na zaključnem srečanju uspešne in bogate sezone 93-94. Ob veliki množici je tehnični vodja Rado Suber orisal potek delovanja kluba skozi celo leto, saj tudi spomladi in poleti so organizatorji vedno na delu.

Tako so med drugim maja in septembra organizirali 2. in 3. Kraski bike slalom, vmes pa so se pripravljali že na zimsko sezono. Pozimi se je društvo se je s vsemi kategorijami udeležilo triinšestdesetih tekem, ekipno, pa se je na Trofeo delle Regioni povzpelo na tretje mesto, na zimskih športnih igrah je zasedlo prvo stopničko, na trzaskem prvenstvu četrto

mesto, na zamejskem prvenstvu pa drugo. Po tako obširnem orisu delovanja, je sledilo nagajevanje najboljših članov. Za društveno prvenstvo 93/94 so bile upoštevane vse tekme, na katerih so bili člani prisotni.

Baby sprint ženske: 1. R. Puric 574, 2. M. Piccini 190, 3. K. Malalan 115, 4. F. D'Ercole 39, 5. M. Santicin 13, 6. N. Polissa 10.

Baby sprint moški: 1. D. Petrovčič 568, 2. D. Polissa 277, 4. M. Pipan 111, 3. A. Murusić 42, 5. M. Breclj 20, 6. M. Pipan 19, 7. S. Ferluga 15, 8. M. Ferluga 10.

Deklice: 1. F. Mezgec 437, 2. K. Mezgec 381, 3. I. Bianchi 340, 4. A. Strekelj 134, 5. B. Della Valle 27.

Dečki: 1. E. Piccini 550, 2. G. Pitacco 383, 3. P. Ferluga 189, 4. K. Ferfoglia 163, 5. M. Breclj 67, 6. E. Tavcer 45, 7. T. Zagar 34.

Z društvenega večera na Opčinah (foto Krizmančič/KROMA)

Mladinke: 1. V. Suber 870, 2. J. Strekelj 283, 3. M. Kufersin 218, 4. M. Jambrovič 145, 5. H. Božič 54, 6. N. Zagri 51, 7. S. Perini 19, 8. E. Stigliani 10.

Mladinci: 1. C. Volpi 761, 2. P. Ferluga 373, 3. G. Tolotti 201, 4. J. Dolenc 91, 5. I. Andolsek 19, 6. A. Bratos 14, 7. I. Rolich 9.

Clanice: 1. V. Mezgec 311, 2. A. De Visentini 33, 3. P. Puric 31, 4. A. Piccini 68.

Clani: 1. G. Taucer 470, 2. M. Suber 302, 3. D. Taucer 140, 4. M. Piccini 98, 5. F. Taucer 40.

Amaterji: 1. N. Petrovčič 352, 2. D. Puric 120, 3. E. Ferluga 84, 4. W. Polissa 32.

Dame: 1. M. Pavšič 352, 2. A. Suber 187, 3. M. Ferluga 138, 4. N. Volpi 120, 5. Z. Mezgec 103, 7. L. Privilegi 60, 6. M. Popovic 26.

Veterani: 1. R. Suber

354, 2. Sergio Ferluga 269, 3. L. Popovic 110, 4. E. Bratos 90, 5. M. Skabar 86, 6. Sasko Ferluga 64, 7. N. Skabar 26, 8. E. Mezgec 26, 9. C. Clari 12, 10. S. Ferluga 10.

Po podeljevanju pokalov in medalj ter zahval trenerjem Videmski, Gaspersiču in Omejcu se je večer nadaljeval v prijetnem vzdušju do poznih ur.

V izbrani vrsti tudi igralke Doma in Sovodenj

Na selekcijah za sestavo goriske odbojarske reprezentance naraščajnic, ki bo 24. maja sodelovala na turnirju pokrajini in se na drugih manifestacijah, so po vrsti treningov, ki se jih je udeležilo nad 40 mladih odbojkaric, sestavili ozi spisek 20 kandidat.

Na tem spisku so tudi štiri igralke slovenskih društev in sicer Barbara Uršič in Jasmin Kocjancin (obe Dom) ter Ilaria Zuccarino in Lucia Danielis (obe Sovodnje), kar potrjuje kakovost dela pri naših društvih.

Obvestila

SPORTNI KROZEK KRAS
sklicuje danes, 29. aprila 1994 30. REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v spornokulturnem centru v Zgoniku ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Vabljeni!

SK BRDINA
organizira v nedeljo, 8. maja avtobusni izlet v Bohinj in Bled. Vpisovanje na sedežu kluba, Proskeška ul. 131 na Opčinah 2., 4. in 5. maja od 19. do 21. ure. Informacije na tel. s. 226271 ali 299573.

KD LIPA, SD ZARJA IN SZ SLOGA
priredijo jutri, 30. t. m. v Bazovici tradicionalni prvomajski nočni pohod na hrib Kokos. Zbirališče ob 21.30 pri Kalu ob kresu. Vabljeni!

PLANINSKA ODSEKA SZ SLOGA in SK DEVIN
vabita člane na izlet, ki bo v nedeljo, 1. maja, v Ilirsko Bistrico ob priliki otvoritve koč na Kozleku. Odhod iz Bazovice ob 8.30 izpoved spomenika padlih. Za informacije Viktor - tel. st. 226283 ali Bruno - tel. st. 200236.

KOŠARKA / TRETJA TEKMA ČETRTFINALA KONČNICE ZA NASLOV PRVAKA

Stefanel si je skozi šivankino uho utrl pot v polfinale

Proti Filodoru si je zmago zagotovil 4 sekunde pred koncem, čeprav je večji del tekme vodil

MARKO OBLAK

Stefanel-Filodoro 73:72 (38:33)

STEFANEL: Bodiropa 21 (1:3 p.m., 7:9 za 2 točki, 2:4 za 3 točke), Gentile 7 (2:4, 1:4, 1:5), Pilutti 9 (-, 3:4, 1:2), Fucca 15 (5:6, 5:8, 0:1), De Pol 7 (4:4, -, 1:2), Budin, Lampley 6 (-, 3:10, -), Pol Bodetto, Cantarello 8 (4:6, 2:4, -), Calavita.

FILODORO: Esposito 14 (4:5, 2:10, 2:8), Blasi 3 (-, 0:1, 1:3), Sciarabba, Fumagalli, Zecca, Comegys 16 (4:7, 6:13, -), Dalla Mora, Aldi 3 (-, 0:1, -), Casoli 4 (-, 2:3, -), Gay 32 (6:8, 13:17, -).

Sodnika: Cazzaro iz Benetk in Tullio iz Ascoli Picena

Delni izidi: 11:9 (5), 18:18 (10), 28:22 (15), 45:41 (25), 53:45 (30), 65:56 (35)

50N: Gay (39), Comegys (39); izključena Fucca in Dalla Mora v 34.min.

Idealna peterka: Bodiropa, Fucca, Cantarello, De Pol, Gay

Stefanel je s tesno, a zasluzeno zmago proti Filodoru dosegel svoj minimalni cilj v končnici prvenstva, to je uvrstitev v polfinale, kjer bo prvo tekmo odigral že jutri ob 19. uri v Pesaru (neposredni prenos TMC).

Sinocnja tekma je bila izredno napeta in razburljiva vse do poslednjih trenutkov. Vzdusje v prepolini sportni palaci je bilo izredno razgareto tudi zaradi precejšnjega števila navijačev iz Bologne, ki so bučno navijali za svoje ljubljence. Kot je bilo pričakovati, sta ekipi že od samega začetka ubrali popolnoma različno taktiko: Bolonjanci so stal-

no podajali centroma Gayu in Comegysu pod koš, da bi izkoristili njuno telesno premoč. Dan Gay je odlično opravil svojo nalogo in bil prav gotovo najboljši mož na igrišču, medtem ko je bil Comegys bolj netocen. Esposito je gresil met za metom vse do poslednje minute, vsi ostali pa so odigrali le vlogo stativov.

Stefanelova igra pa je slonela predvsem na metu iz razdalje in prodorih zunanjih igralcev, ki so tako lahko izkoristili svojo visinsko premoč. V tem so se odlikovali predvsem Fucca, Bodiropa, Pilutti in De Pol, medtem ko je od ostalih zadovoljil le Cantarello, ki je dal odločilen

doprinos v obrambi, saj je dejansko edini kljuboval premoci nasprotnikov pod košem. Slabo je igral Gentile, ki pa ima veliko zaslugo, da je dosegel odločilni koš stiri sekunde pred koncem.

Zaključni del tekme je bil izredno napet: potem ko je Stefanel pet minut pred koncem vodil že z enajstimi točkami prednosti, so nasprotniki (tudi zaradi nekaterih dvomljivih odločitev sodnikov) v zadnji minuti z metom za tri točke Esposito izenačili. V zadnji akciji pa so gostje na Gentileju in prodoru napravili osebno napako, ta pa je zadel prvi prosti met ter privedel svojo ekipo do zmage.

Boj pod košema je bil precej hud (Foto Debernardi)

NOGOMET / FINALE TRETJELIGAŠKEGA POKALA

Remi Triestine s Perugia

Tržačani zastreljali dve, gostje pa eno enajstmetrovko

Triestina - Perugia 1:1 (1:0)

TRIESTINA: Facciolo, Sandrin, Zattarin, Conca (v 63' Rizzoli), Cerone, Sottili, Terracciano, Casonato, Labardi, Pasqualini (v 46' Soncin), Caruso (v 89' Ballanti).

PERUGIA: Braglia, Savi, Beghetto, Castellini, Dondoni, Fiorentini, Pagano, Brescia, Cornacchini, Ranieri (v 28' Campione), Piovaneli (v 73' Aiello).

Sodnik: Gronda iz Genove; Strelca v 23. minuti Conca, v 83. minuti Cornacchini.

V prvi finalni tekmi italijanskega pokala je Triestina igrala samo neodločeno s Perugia potem, ko je dolgo casa vodila. Tekma nam bo ostala v spominu predvsem zaradi zgrešenih enajstmetrovki. Obe movsti sta jih namreč zgrešili kar tri, kar redkokdaj

vidimo na nogometnih igriščih. Pri tem je imela več »uspeha« Triestina, za katero sta z bele točke zgrešila Caruso in Labardi, medtem ko je bil za Perugia neuspešen Brescia.

Vsekakor je Triestina zaigrala precej dopadljivo in borbeno ter se povsem enakovredno kosala s Perugia, ki premočno vodi v južni skupini C lige in ima po mnenju mnogih ekipa za vrh višje kategorije. Dejstvo, da je Perugi uspelo izenačiti sele nekaj minut pred koncem srečanja, ko je ze z gledalo, da bodo Tržačani dosegli nepriznakovano zmago, pusa kancek grenkobe navijačem. Jasno je, da ima s tem izidom Triestina na povratni tekmi v Perugi res težko nalogo in se bo morala posteno potruditi, ce bo hotela doseči se zadnji možni cilj te sezone. (Igor Pavletić)

NOVICE

Uspeh cicibanov Mladosti

San Marco Sistiana - Mladost 1:2 (0:1)

MLADOST: Francescotto, M. Peric, Bruschina, Galiussi, Semolic, Ponzetta, Ferlez, M. Nikolic.

Po začetni premoči gostiteljev (vratar Francescotto je dvakrat odlično posredoval) so okrnjeni Doberdobci povedli v 15. min. Semolic je silovito izvedel prosti strel, vratarju se je zoga izmuznila, pritekel je Matej Peric in usnje potisnil v mrežo. V d. p. je spretni Ferlez podvojil v protinapadu. Po dolgi odsotnosti zaradi poskodbe je spet zaigral Danijel Semolic, kar se je se kako poznalo. (A. F.)

Danes igra za vas Totocalcio

Daša Grgič

Atalanta - Inter	1 X
Cremonese - Genoa	1 X
Foggia - Napoli	1 2
Juventus - Udinese	2
Lecce - Cagliari	1 X
Milan - Reggiana	X
Roma - Torino	2
Sampdoria - Lazio	1 X 2
Acireale - Palermo	2
Ancona - Fiorentina	X
Modena - Vicenza	1 X 2
Nola - Salernitana	1
Forli - Fano	X

Daša Grgič (letnik 73) že precej let igra tenis pri Gaji, pred časom pa je pet sezon tudi branila barve odbojarske ekipe Sloge v mladinskih kategorijah. Kasneje se je odločila le za tenis, v zadnjih treh letih pa je ubrala tekmovalno pot in v lansk sezoni ji je za las ušla uvrstitev v C kategorijo, letos pa bo nastopala v ekipnem tekmovalstvu z ekipo Gaje. Daša tudi sledi tečajem modernega plesa v Kulturnem domu pod vodstvom Mojce Horvat. Prejšnji teden je Ivo Emili pravilno napovedal 8 izidov.

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

V Neaplju zelo širok krog favoritov Galop v Milanu zna biti precej zanimiv

1. dirka (Padova): Rapid Effe (X), nedavni zmagovalec zadnjih dirk, je obvezen favorit. Pot do zmage mu bosta grenila Rima del Ronco (2) in Ricettatore (1);

2. dirka (Neapelj): kandidatov za zmago je veliko. Po našem mnenju pa so v prednosti Nick di Jesolo (1), Magic Gar (X) in Nigiambo (2);

3. dirka (Neapelj): Omarin Sama (2) je imela smolo na zadnji dirki in bo zato dala vse od sebe, da zmaga. V skupini 1 zasluži pozornost Never to late, nikakor pa ne smemo pozabiti na Omara N.P. (X);

4. dirka (Albenga): Ivan Lendl (X) je najverjetnejši zmagovalec, ce bo takoj po-

vedel. Paziti pa bo moral na Occaso Aga (1) in na Ordine Nuovo (2), ki lahko presenetita oba;

5. dirka (Rim): Raissa Rinanova (X) bo skušala ponoviti nedavno zmago, ce ji bosta to dopustila Luci fic (1) in Mi seduci (2);

6. dirka (Milan): Captain Le Saux (2) se bo na težkem terenu gotovo boril za zmago, v zelo dobri formi pa je Gray Mood (X). Med favoriti lahko omenimo se Runny God (1);

Dirka tris

NASI FAVORITI: 10. Iller Or, 19. Oliver Gar, 18. Luchino Om;

DODATEK ZA SISTEMISTE: 4. Maineto, 15. Inventor Swe, 6. Iridio Bell.

Totip

1. — prvi	X
drugi	12
2. — prvi	1
drugi	X2
3. — prvi	X2
drugi	1
4. — prvi	X
drugi	12
5. — prvi	X
drugi	12
6. — prvi	21
drugi	X

KOŠARKA / V GORIŠKI SKUPINI PROMOCIJSKE LIGE

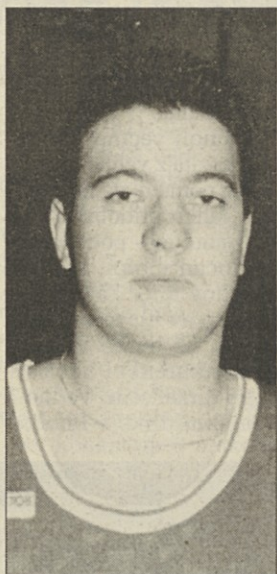
Tokrat težko za Breg in Dom

Po slabi predstavi v prejšnjem kolu imata naša predstavnik v goriški skupini košarkarskega promocijskega prvenstva v predzadnjem kolu se težjo nalogo. To se posebej velja za Brezane, ki bodo gostili prvega na lestvici, mostvo Staranzana, ki si je prav v prejšnjem kolu že zagotovilo končno prvo mesto.

DOM - Po spodleteljem poskusu, da bi si Mianijevi fantje z zmago proti zadnjemu na lestvici predcasno zagotovili končno drugo mesto, bodo domovci imeli novo »match« zogo proti Petroliferi. Toda ce bodo Kocjancic, Battello in vsi ostali ponovili slabo igro iz prejšnje tekme, ne moremo pričakovati nove zmage naših. Belordeci bodo tudi tokrat igrali v gosteh, na domačem igrišču pa zna biti Petrolifera trd oreh za vsakogar, kar po-

trjuje tudi zanesljiva zmaga Goricanov proti trziškemu Pomu pred 14 dnevi. V Domovem taboru je David Orzan saniral poskodbo ocesao, Dušan Kosuta pa ima nogo v mavcu in najbrž ne bo igral niti naslednji teden. V prvem delu prvenstva je Dom odpravil Petrolifero z 98:85.

BREG - Po debaklu v Trzicu se bo Cancianijeva ekipa skušala odkupiti proti prvouvrščenemu Staranzanu, ki bo najbrž prisel v dolinsko telovadnico nemotiviran in z dobro mero podcenjevanja (v prvi tekmi je Staranzano zmagal s 105:79). Trener Canciani trdno upa, da Kneipp, Corbatti in ostali ne bodo ponovili igre iz Trzica, kjer so povsem odpovedali tako v napadu kot v obrambi. Tudi tokrat bodo priložnost za igranje dobili nekateri mladinci. (VJ)

Igor Malalan (Breg)

KOŠARKARSKO PROMOCIJSKO PRVENSTVO / 25. KOLO NA TRŽAŠKEM

Sokol s prvim, Cicibona s tretjim Kontovel pa s četrtnim na lestvici

Ferroviano, Scoglietto in Inter 1904 težki nasprotniki za naše ekipe

Do konca Promocijskega prvenstva manjkata le še dve koli, v 25. kolu pa bodo vsi trije naši predstavniki pred izredno zahtevno preizkušnjo, saj bodo Sokol, Cicibona in Kontovel merili moči s prvo, oz. tretjo in četrto ekipo na lestvici, v ponedeljek (tel. Ervatti ob 20.30) pa je na sporedu se zaostali derbi med Cicibono in Sokolom.

CICIBONA - Trije porazi

v zadnjih starih tekmah je slab obračun Kovaciceve ekipe, ki igra že več mesecev v močno okrnjeni postavi, vse pa kaže, da bodo belozeleni že konec tega tedna končno igrali v nekoliko popolnejši zasedbi. Po treh tednih odsotnosti se bo vrnil Stefan Semen in najbrž tudi Borut Pertot (odsoten na zadnjih sedmih tekmah), medtem, ko bo Viktor Tomsic se poci-

val. Cicibonasi se bodo na domačih tleh skušali odolžiti Scogliettu za poraz iz prvega dela prvenstva (74:65), obenem pa imajo nasi se vedno teoretično možnost, da s polnim izkupickom v zadnjih treh tekmah celo dohitijo Scoglietto na lestvici.

SOKOL - Pri Ferrovianu prav gotovo ne spijo mimo, saj jih do končnega prvega mesta loci le še ena zmaga, pred sabo pa imajo težak razpored, saj bodo jutri igrali s Sokolom, v zadnjem kolu pa jih čaka Scoglietto. »Železnice« se bojijo predvsem nabrežinske peterke, ki jim je v prvem delu prvenstva dala pravo košarkarsko lek-cijo (65:79) in se bodo zato predstavili v bojni opremi, s ciljem, da zbrisejo madež in si istocasno zagotovijo prestop v C2 ligo. Trener Ivo Starc, ki tudi tokrat

lahko racuna na vse igralce, bo seveda skušal ponoviti uspeh iz prvega dela, tokrat pa bo naloga težja, saj bo Ferroviano precej bolj motiviran.

KONTOVEL - Playobeli bodo v nedeljo zjutraj v gosteh igrali proti četrtouvrščenemu Interju 1904, ki je v prvem delu prvenstva premagal Kontovelce z 89:80, potem, ko so nasi kosarkarji večji del tekme zanesljivo vodili, v zadnjih desetih minutah pa so povsem popustili. Turk, Daneu in ostali bodo seveda skušali izenačiti stanje v zmagah, z novim uspehom pa bi Furlanovi fantje tudi na lestvici opravili velik korak navzgor. Kontovelci bodo spet brez poskodovanih Skerlavaja in Gulica, obeta pa se izenačena in tudi za oko prijetna tekma, na kateri ni favorita.

Vanja Jogan

Prvi koši: neodločen izid Poleta, poraz Kontovela

Polet - Dino Conti 16:16 (2:10)

POLET: Rebecchi, Malalan, Gibi 4, Daneu, Pulissa, Iskra 2, Piccini, Susic 2, Simonettig, Dolenc, Milic 8, vaditelj Vremec.

Po dokaj zanimivi tekmi sta se openska in miljska ekipa razšli pri neodločenem izidu. Po izenačen prvi četrtini 2:2 so gostje dali kar 8 točk, poletovci pa nobene. V tretji četrtini pa so se poletovci gostom oddolžili (6:0). Igralce obeh ekip je treba pohvaliti za zelo poztvovno igro. Suvich - Kontovel 38:31 (19:20)

KONTOVEL: Nabergoj 4, Pernarcic, Bukavec, O. Turco 2 (0:2), Gustin, Jazbec 1 (1:2), Piculin 2, M. Turco 2, Cecchi 2, Bufon, Budin, Razem 18 (2:2), vaditelj Mahnic. Kontovelci so zaceli zelo dobro (14:6), v naslednjih dveh pa so bili boljši gostitelji (13:6, 14:7) in si priigrali zmago. Od posameznikov naj omenimo dobro igro Nabergoja in Cecchija in da sta opravila krstni nastop Gustin in Bufon.

NOVICE

Washington izločil Pittsburgh

WASHINGTON - Pittsburski Pingvini, zmagovalci tekmovanja za Stanleyjev pokal v letih 1991 in 1992, so v šestem srečanju četrtfinala Vzhodne konference izgubili z Washingtonom in tako izpadli iz nadaljnjega tekmovanja. Po skoraj »sedmih« tretjinah boja pa so v šestem srečanju Buffalo Sabres po podaljških z 1:0 premagali New Jersey Devils, rezultat v tekmah izenacili na 3:3 in izsilili odločilno sedmo tekmo. Po rednem delu srečanja je bil izid 0:0, Sabresom pa je sodnik v 60 minutah tekme razveljavil kar tri zadetke. Mostvi sta nato igrali podaljške in šele v četrtem 20-minutnem podaljšku je Dave Hannan spravil ploščico za hrbet odličnega vratarja Martina Brodeurja, ki je obranil 49 od 50 strellov. Se več kot Hannan pa je k zmagi Buffala prispeval vratar Dominik Hasek, ki je obranil kar 70 strellov na svoja vrata. Rezultati: Buffalo Sabres - New Jersey Devils 1:0 (rezultati tekem: 2:0, 1:2, 1:2, 5:3, 3:5, 1:0; skupaj 3:3), Montreal Canadiens - Boston Bruins 2:3 (rezultati tekem: 2:3, 3:2, 3:6, 5:2, 2:1, 2:3; skupaj 3:3), Washington Capitals - Pittsburgh Penguins 6:3 (rezultati tekem: 5:3, 1:2, 2:0, 4:1, 2:3, 4:2, skupaj 4:2 za Washington) M. J.

Kolesarstvo: četrta etapa vuelle Italijanu Leoniju

CORDOBA - Italijan Endrio Leoni je dobil četrto etapo kolesarske dirke po Spaniji od Almendraleja do Cordobe v skupni dolžini 236,6 kilometra. V zaključnem sprintu je bil Leoni močnejši od Danca Jesperja Skibbyja in Francoza Laurenta Jalaberta. Rumeno majico za vodstvo v skupni uvrstitvi je obdržal Svcicar Tony Rominger. Današnja peta etapa bo dolga 167 kilometrov pot pa bo kolesarje vodila od Cordobe do Granade. Cesta je valovita, med etapo pa bosta tudi dva gorska cilja tretje kategorije. Vsi pa že pričakujejo nedeljsko etapo, ko bodo kolesarji prestali prvi pravi gorski test s ciljem v Sierri Nevadi na nadmorski višini 2.500 metrov, kar je najvišja točka na progi 3.568 kilometrov dolge vuelle.

Vrhunska udeležba na teniskem turnirju v Queen's Clubu

LONDON - Tradicionalni teniški turnir v Queen's Clubu, ki predstavlja tradicionalni uvod za turnir v Wimbledonu, bo letos izredno dobro zaseden. Med udeleženci tega turnirja so tudi prvi trije igralci sveta Pete Sampras, Michael Stich in Stefan Edberg, ob njih pa velja omeniti še Gorana Ivanisevića (št. 5 na svetovnih lestvicah), Todda Martina (št. 9) in Borisa Beckerja (št. 12). Turnir v londonskem Queen's Clubu bo od 6. do 12. junija, turnir v Wimbledonu pa se bo začel 20. junija.

V Hamburgu osmina finala

HAMBURG - Na ženskem teniskem turnirju v Hamburgu so včeraj odigrali nekaj srečanj osmine finala, večjih presenečenj pa ni bilo. Rezultati: Anke Huber (Nem/4) - Katarina Nowak (Pol) 3:6, 6:4, 6:1, Leila Meskhi (Gru) - Katerina Maleeva (Blg/8) 6:0, 4:6, 6:1, Arantxa Sanchez-Vicario (Spa/2) - Bettina Fulco-Villella (Arg) 6:3, 6:0, Magdalena Maleeva (Blg/5) - Pavlina Rajzlova (Ces) 6:1, 6:4.

HOKEJ NA LEDU / SP SKUPINE A

Tekma Švedska - Finska »finale pred finalom«

Včeraj ZDA v zadnji tretjini odločile boj s Češko

BOCEN - Gledalci v Canazeiju so v sredo lahko videli »finale pred finalom«, ko sta se v predtekmovalni skupini B srečali Švedska in Finska. V izjemno hitri in borbeni tekmi so Finci premagali Švede s 5:3, dve minuti pred koncem pa je bil izid celo 5:1 za Finsko. Švedi so si ob neodločenem izidu z Norvežani in porazom s Finci zelo otežkočili naskok na prvo mesto v skupini, ki v četrtfinalu zagotavlja »lajzega« nasprotnika. V drugi sredini tekmi so Rusi visoko s 7:0 premagali domačine Italijane in na lestvici skupine A, zahvaljujoč boljši razliki v zadetkih, s 4 točkami prevzeli vodstvo pred Kanadci.

Švedska - Finska 3:5 (1:1, 0:1, 2:3)

STRELCI: 1:0 (12) - Sundin, 1:1 (14) - Kapanen, 1:2 (28) - Nieminen, 1:3 (44) - Keskinen, 1:4 (49) - Stromberg, 1:5 (50) - Palo, 2:5 (59) - Sundin, 3:5 (60) - Svensson.

Rusija - Italija 7:0 (3:0, 2:0, 2:0)

STRELCI: 1:0 (9) - Kovalenko, 2:0 (10) - Cipriakov, 3:0 (16) - Berezin, 4:0 (29) - Kamensky, 5:0 (39) - Kamenski, 6:0 (48) - Jemeljin, 7:0 (54) - Fedulov. KAZNI: Rusija 20 minut, Italija 24 minut.

Češka - ZDA 3:5 (1:3, 1:0, 1:2)

STRELCI: 0:1 (4) - Sweeney, 1:1 (9) - Kadlec, 1:2 (11) - Wolanin, 1:3 (17) - Ciavaglia, 2:3 (31) - Kastak, 3:3 (46) - Kučera, 3:4 (50) - Sweeney, 3:5 (58) - Lindsay

Današnji spored - skupina A: Avstrija - Rusija (16.00), Italija - Velika Britanija (20.00); skupina B: Norveška - Finska (16.00); jutrisnji spored - skupina A: Nemčija - Rusija (16.00), Kanada - Velika Britanija (20.00); skupina B: Francija - Finska (13.00), Češka - Norveška (16.00), ZDA - Švedska (20.00). (M. J.)

LESTVICA

Skupina A

Rusija	2	2	0	0	19:3	4
Kanada	2	2	0	0	10:2	4
Nemčija	2	1	1	0	6:2	3
Avstrija	2	0	1	1	3:8	1
Italija	2	0	0	2	1:11	0
V. Britanija	2	0	0	2	3:16	0

Skupina B

ZDA	3	3	0	0	17:6	6
Finska	2	1	1	0	9:7	3
Češka	3	1	1	1	12:12	3
Švedska	2	0	1	1	6:8	1
Norveška	2	0	1	1	5:10	1
Avstrija	2	0	0	2	3:10	0

NOGOMET / EVROPSKI NOGOMETNI POKALI

Italijanske ekipe v vseh treh finalih

Ob polnem uspehu bi ponovile slavlje iz leta 1990

RIM - Intenzivni nogometni teden v evropskih nogometnih pokalih je italijanskemu nogometu prinesel možnost, da letos odnesejo vse tri evropske pokale. Milan se je v sredo uvrstil v finale pokala prvakov. Inter je v prvi finalni tekmi v gosteh premagal Salzburg in ze napravil velik korak k osvojitvi pokala UEFA, v finalu pokala pokalnih zmagovalcev pa se branilec naslova Parma pripravlja na finalni obračun z Arsenalom.

Z morebitnim polnim uspehom v finalnih obračunih pa bi ponovili slavlje iz leta 1990, ko je Milan osvojil pokal prvakov, Sampdoria pokal pokalnih zmagovalcev, Juventus pa pokal Evropske nogometne zveze. Istocasno pa bi to tudi pomenilo, da bi prihodnje leto kar osem italijanskih ekip igralo v treh evropskih pokalih: Milan v pokalu prvakov, Parma in Sampdoria v pokalu pokalnih zmagovalcev, medtem ko bi v pokalu UEFA poleg Interja (če bo zmagal) nastopala še štiri mostva. Juventus in Lazio sta si ta nastop že zagotovila, preostali dve ekipi, ki naj bi zasedli izpraznjeni mesti Sampdorie in Parme pa bosta znani po nedeljskem zadnjem kolu v italijanski A ligi, kandidati pa so Foggia, Napoli, Roma in Torino.

Toda v finalnih obračunih bo predvsem naloga Milana izredno težka. Capellovo mostvo bo namreč v Atenah nastopilo brez kapetana Franca Baresija in srednjega krila Costacurte. Baresi je dobil drugi opomin, Costacurta pa je bil na tekmi proti Monacu izključen. Trener Milana se razburja zaradi strogih di-

sciplinskih predpisov Evropske nogometne zveze, istocasno pa že pripravlja Marcela Desaillyja in Paola Maldinija, da se pomakneta v sredino obrambe in poskrbita za primerno »varstvo« najnevarnejših napadalcev Barcelone, Bolgara Stojčkova in Brazilca Romera. Za Desaillyja ta vloga v sredini obrambe ni nič novega, saj je pri Olympiqueu igral libera, Maldini, sicer levi branilec, pa je tudi vsestranski igralec.

Toda vprašanje je, če bo to dovolj, da se zaustavi Barcelono, ki v pokalu prvakov igra izredno. In trener Kataloncev Crujff, ki zdaj napoveduje tudi boj za spanski naslov, je prepričan, da bo v Atenah padel tudi Milan, če bodo njegovi igralci igrali vsaj tako kot proti Portu...

Nevarnost za Milan se imenuje Hristo Stojkov (AP)

AVTOMOBILIZEM / PRED NEDELJSKO DIRKO FORMULE 1 V IMOLI

Na evropskih dirkališčih vsi v lov za Schumacherjem

IMOLA - Pred letošnjo tretjo dirko voznikov formule 1, ki bo v nedeljo v Imoli, Nemec Michael Schumacher zanesljivo vodi v točkovanju za svetovno prvenstvo. Po dveh dolgih potovanjih v Brazilijo in na Japonsko mostva začnajo boj na evropskih tleh v razburljivem pričakovanju v Imoli. Za to sploh ne bi moglo biti boljsega kraja, kot je dirkališče Dino in Enzo Ferrari, kjer navijaci ustvarijo prav posebno vzdušje.

Prva dirka za veliko nagrado je bila v Imoli leta 1969, ko je zmagal Jim Clark. Ayrton Senna je v zadnjem desetletju zmagal trikrat (1988, 1989, 1991), mostvo Williams pa je slavilo štirikrat: Nigel Mansell je bil prvi leta 1987 in 1992, Riccardo Patrese leta 1990, Alain Prost pa lani.

Po Veliki nagradi Tihega ocena sta minila samo dva tedna, kar je premalo, da bi mostva opravila drastične spremembe na svojih avtomobilih. Ayrton Senna in Damon Hill bosta končno skušala dokazati, da sta favorita, kajti doslej se ne moreta pohvaliti z velikimi uspehi, dosedanji

dve dirki pa sta navrgli novega zvezdnika Michaela Schumacherja. Vsi so menili, da bo Williams prehitel Benettona, ki naj bi dosegel ze vse izboljšave, mostvo iz Didcota pa z novim dirkalnikom lahko se precej napreduje. Kaze, da Williams ni tako dober kot v preteklosti, vendar oba voznika upata, da se jima bo v Imoli vendarle odprlo.

»Lahko je samo boljše. Dirkališče v Imoli je hitro, zato bi morali z Renaultovimi motorji imeti prednost. Naredili smo nekaj sprememb na dirkalniku in upamo, da bo to pomagalo. Upam, da se bo moj pohod na prvo mesto začel prav na tem dirkališču, na katerem sem v prejšnjih letih trikrat zmagal,« je dejal Ayrton Senna.

»V Imoli vecino proge lahko vozite z veliko hitrostjo. To pomeni, da na ravninah lahko pridobimo in prav zaradi tega potrebujemo močan motor, kot je Renaultov RS6. Zavoji so hitri, ceprav jih ni veliko. Mislim, da bomo tokrat bolj konkurenčni kot na drugih dirkališčih. Vedno se veselim dirke v Imoli,

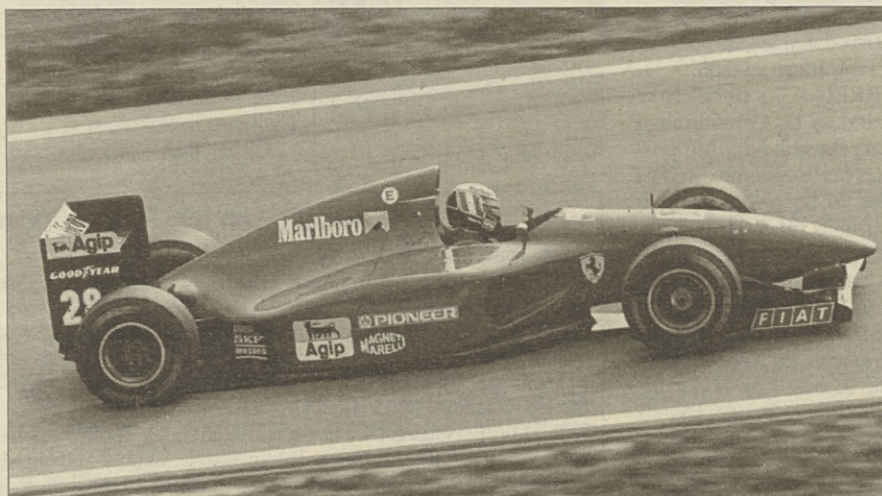

kajti Italijani imajo radi formulo 1. Imola bi utegnila biti dobra za nas,« je menil Damon Hill.

Za izboljšavami se ozira tudi Ferrari, ki je na obeh dirkah končal na zmagovalnih stopnicah, vendar sta tako Jean Alesi kot Gerhard Berger za Schumacherjem zaostala za krog. Morda postanki za dolivanje goriva niso resi-

tev za Ferrarijeve težave. Bilo je pričakovati, da bo mostvo iz Maranella zaradi novih pravil največ pridobilo, ker ima »najbolj zejen« 12-valjni motor. Toda kljub dodatnemu gorivu, ki ga lahko imajo med dirko, se vedno zaostajajo enako kot lani. Največja smola za mostvo je nedvomno poškodba Jeana Alesija. Zdravnik, glavni šef Luca di Montezemolo in šef mostva Jean Todt so Francozu priporočili, naj počiva še nadaljnji dve dirki, zato bo namesto njega vozil Nicola Larini. V mostvu Jordan-Hart bo Ed dieja Irvina v Imoli nadomestil Andrea de Cesaris, v drugem Benettonovem dirkalniku pa bo sedel Fin nec J. J. Lehto.

Pri McLarenu upajo, da bodo končno prisli do cilja. Martin Brundle je bil zelo blizu na Japonskem, vendar ga je izdal motor. V vsakem primeru je naveza McLaren-Peugeot ze pokazala velik potencial tako na treningih kot na dirkah. (J. M.)

Pri Ferrariju precej pričakujemo od Gerharda Bergerja

gospodarstvo in finance

ISCO: zagon tudi za Evropo

Leta 95 naj bi prehitela ZDA

RIM - Tako kot v ZDA, je kriza sedaj dokončno premagana tudi v Evropi. Trditev je včeraj potrdil ekonomski raziskovalni zavod Isco z rezultati svoje raziskave o mednarodni konjunkturi. Po teh naj bi bruto domaći proizvod ob koncu leta v ZDA in Kanadi dosegel 3,5-odstotni porast, v državah Evropske unije v povprečju 1,6-odstotnega (med njimi izstopa Velika Britanija s predvidenim 2,7-odstotnim porastom), medtem ko naj bi japonsko gospodarstvo se stagniralo (+0,7%).

Na monetarnem področju napoveduje Isco 2,5-odstotno ovrdenotenje zelenega bankovca do vseh 15 najpomembnejših deviz in nadaljnje kratkoročno nizanje nemških obrestnih stopenj. Ekonomska rast naj bi se v Evropi se okrepila prihodnje leto, ko Isco predvideva 2,7-odstotno zvišanje BDP, medtem ko naj bi se v istocasno ZDA nekoliko upocasnila. Lokomotivi evropskega gospodarstva zagona bosta se naprej Nemčija in Francija, ki bosta - kot ponavadi - potegnili za seboj se vse ostale države Evropske unije.

PRIVATIZACIJE / NEGATIVNE NAPOVEDI SE ŽAL URESNIČUJEJO

»Public company« ostaja samo pravljica

Comit in Credit je de facto v rokah Mediobance

ELIO FORNAZARIC

Ko smo pred časom na tem mestu komentirali tako imenovano privatizacijo dveh velikih bank Zavoda za industrijsko obnovo (IRI), Credita (Credito Italiano) in Comita (Banca Commerciale Italiana), smo opozorili na nevarnost, da bo kljub vladnim napovedim o tem, kako se bosta denarna zavoda, kot se dogaja drugod po svetu, preobrazila v »public company«, ostalo vse pri starem. Vlada je namreč poudarjala, da je tudi v Italiji napočil skrajni čas za privatizacijo nekaterih vodilnih gospodarskih struktur, in to na način, da bodo imeli vsi varčevalci možnost, da se angažirajo za nov gospodarski zagon in da se hkrati približajo borzi, ki je bila vse do danes (in bo menda še naprej) za povprečnega državljana pravi tabu.

Potek dogodkov je zdaj pokazal, da so bili naši dvomi več kot upravičeni. Comit in Credit sta zdaj res privatni, v obeh primerih pa v resnici komandirajo Mediobanca in nekateri njeni malostevilni, a močni sopotniki. Mali varčevalci so v obeh primerih potisnjeni čisto ob stran. Pravljica o »public company« je torej ostala zgolj... pravljica.

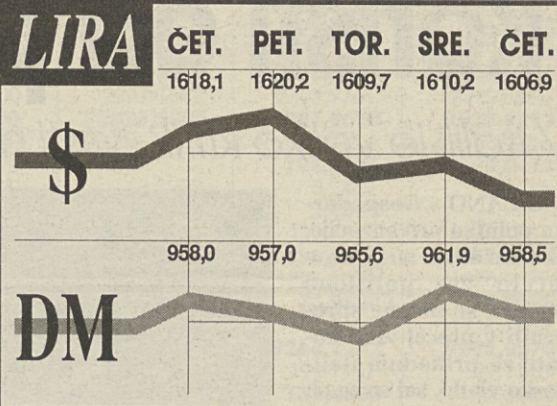
Poglejmo, kdo bo vodil privatizirani družbi Credit in Comit. Novi predsednik Credita je L. Rondelli, podpredsednik in pooblaščen upravitelj E.G. Bruno (Mediobanca), v izvršnem odboru pa so poleg njiju se Pesenti (Gemina, se pravi

Fiat), Gräbner (predstavniki nemske BHF) in Gavazzi (predstavniki italijanske zavarovalnice Assicurazioni Generali in nemske Allianz). Novi predsednik Comita je Lionello Adler, lastnik znane papirnice Burgo. Pravi, da ni imel z bančništvom nikoli opravka, vendar se mu najbrž niti zdaj ne bo treba preveč naprezati v tem smislu. Banko bodo namreč vodili trije pooblaščen upravitelji, od katerih je eden (G. Gutty) emancipacija ze omenjene zavarovalnice Generali, drugi (Beneduce) pa emancipacija zavoda Mediobanca in celo tesen sorodnik njegovega častnega predsednika, sive eminence italijanske finance, Enrica Cuccie. V vodstvu banke sta se zastopnika francoske Paribas in nemske Commerzbank, drugi delničarji pa so bili tudi v tem primeru potisnjeni ob stran. Ta usoda je na primer doletela celo magnate, kot so Pam, Caltagirone, Benetton in se nekatere druge, o zastopstvu malih delničarjev pa seveda niti tukaj ni ne duha ne sluha.

In vendar se je na občni zbor Comita prijavilo nič manj kot 5.800 delničarjev. Sami uslužbenci banke so svojčas podpisali 3,5 odstotka razpoložljive glavnice, večina pa se zdaj sploh ni mogla udeležiti občnega zbora, saj med drugim niso bila dovoljena pooblastila. Tako so skupščini vsilili svoje hotenje lastniki samo 28 odstotkov glavnice, Mediobanca pa s petino kapitala zdaj de facto vodi obe »privatizirani«

banki. Od tako izigranega občinstva prihajajo seveda krepke pritožbe. Magnati so se namreč med drugim elegantno izognili zakonskemu predpisu, ki določa, da so v primeru sindikalnega »dogovora« med delničarji le-ti ob prekoracitvi določene kvote kapitala dolžni odkupiti - po tržnih cenah - tudi preostale delnice. Dogovor pa so sklenili podtalno in tako ni bilo treba seči ponovno v zep. Glasne pritožbe se razumljivo slišijo tudi na račun neuresničenih public company.

Zvoniti po toči pa kot znano dosti ne zaleže. Dejstvo je, da je Mediobanca s tema dvema mojstrskima potezama postala prava velesila, država v državi. Ta zavod, ki se ga je v preteklosti prijel vzdevek »salon italijanske ekonomske elite« je svoje poslanstvo sedaj se potrdil, morda z edino razliko, da imajo zdaj dostop v salon tudi nekateri tuji finančniki. Pri Creditu in Comitu so igre končane. Rien ne va plus. Edino, kar se lahko naredi, da bi se podobne neprijetne izkušnje ne ponavljale, je pač ponovna preučitev ustrezne zakonodaje, vsaj kar zadeva bolj ali manj podtalne sindikalne dogovore in zastopanost malih delničarjev v vodstvenih organih pri novih privatizacijah v programu. Gre seveda za problem, s katerim bi se morala spoprijeti nova vlada. Kaj malo verjetno pa je, da bo Berlusconijeva garnitura za kaj takega imela čas in se zlasti pravi smisel.

NOVICE

Robert C. Merton prejel nagrado zavarovalnice INA

RIM - Mednarodno nagrado, ki jo je razpisala državna zavarovalnica INA (Istituto Nazionale delle Assicurazioni), bo 2. maja prejel Robert C. Merton za raziskovalno delo na področju matematike in zavarovalne tehnike. Merton je profesor za poslovno administracijo na univerzi v Harvardu, v preteklosti pa je bil sodelavec in učenec slovitega ameriškega ekonomista Paula Samuelsona.

Simpozijo vinogradništvu treh severovzhodnih dežel

PORDENON - Mesec pred reformo evropskega vinskega trga, ki jo bo Bruselj sprožil 27. maja, je konzulta za kmetijstvo in gozdarstvo treh severovzhodnih dežel (Veneta, FJK in Tridentinske-Južne Tirolske) pripravila simpozij, ki bo jutri v zadržni kleti v Casarsi della Delizia (pokrajina Pordenon). Namen srečanja je poiskati nove poti, ki naj bi jih vinogradništvo in vinarstvo treh dežel ubralo v perspektivi radikalne reforme tega sektorja v Evropski uniji. Predvideno je namreč, da se proizvodnja prilagodi mejam, ki so predvidene za nacionalno proizvodnjo vina in ki pod grozno kazenskih ukrepov silijo h krcenju vinogradniških površin.

Alessandro Riello novi predsednik mladih podjetnikov Confindustrie

RIM - Alessandro Riello, 38-letni član ugledne podjetniške družine iz Verone, je novi predsednik mladih industrijcev Confindustrie. Izvoljen je bil v sredo na skupščini organizacije in bo zamenjal dosedanjega predsednika Alda Fumagallija, ki je zadnja štiri leta vodil mlade industrijce z velikim uspehom: članstvo se je povečalo od 7.300 na 8.500 vpisanih, kar je se pomembneje, pa je dejstvo, da je zveza mladih industrijcev v casu Fumagallijevega mandata močno pridobila na svoji teži v italijanski družbi in politični kulturi.

VINO / PO PODATKIH Z VINSKEGA SEJMA V VERONI

Predlanska vinska letina je bila rekordna

Izjemno pomemben delež proizvodnje kakovostnega vina v treh severovzhodnih deželah

GORICA - Po uradnih podatki so italijanski vinogradniki leta 1992 pridelali 9.312.352 hektolitrov vina s kontroliranim poreklom, kar je za 9,6 odstotka več kot leto prej. Gre za izreden uspeh, saj tolikšne količine niso dosegli nikdar prej. Rezultat gre pripisati izredni letini kot tudi dejstvu, da se je že obstoječim območjem z zaščitenim poreklom leta 1992 pridružilo se nekaj novih v raznih krajih države. Kje so bila pridelana ta zlahtna vina? Kar 64,2 odstotka v severni Italiji, 25,9 v srednji, 9,9 odstotka pa na jugu, kjer so zabeležili rahlo nazadovanje. Če podrobneje pogledamo podatke iz zadnjih petih let, bomo ugotovili precejšnjo nihanja, najboljši rezultat doslej pa je bil uresničen predlanskim.

Tudi o tem je tekla beseda na vinskem sejmu Vinitaly v Veroni, kjer je bilo precej specializiranih posvetov. Na prvem mestu med italijanskimi deželami je Veneto s kar 1.897.922 hektolitri, na drugem Toskana s 1.307.477, na tretjem pa Piemont z 1.176.793 hektolitri. Če bi proizvodnji v deželi Veneto pristeli se proizvodnjo dobrih vin v sosednjih Furlaniji-Julijski krajini (603.118 hl) in Tridentinski

južni Tirolski (735.022 hl), bi lahko mirno ugotovili, da se na italijanskem severovzhodu pridelava dobra tretjina italijanskih vin s kontroliranim poreklom.

V Italiji je sedaj 242 vin z zaščitenim poreklom. V nekaterih primerih se imena teh vin pojavljajo na več zaokroženih območjih, v več deželah. Na prvem mestu je vino chianti, ki so ga pridelali kar 1.030.840 hektolitrov, upoštevajoč pridelavo v okviru več konzorcijev. Če pogledamo lestvico prvih dvajset vin, bomo za nase deželo ugotovili, da so vina, pridelana v nizinskem območju, znanem kot Grave del Friuli, na prvem mestu z 288.698 hektolitrov, kar ta konzorcij postavlja na 7. mesto v državi.

V Furlaniji-Julijski krajini so leta 1992 pridelali 603.118 hektolitrov vin z zaščitenim poreklom. Pri tem ne pridejo v poštev namizna vina, ki imajo na etiketah oznabo »Vino da tavola«. Količina teh vin je v zadnjem petletju stalno narasla, saj so leta 1968 tukajšnji vinogradniki pridelali komaj 415.727 hektolitrov vina DOC.

V Furlaniji-Julijski krajini imamo danes sedem območij z zaščitenega porekla, ki se istovetijo z

istoimenskimi konzorciji. Na nizinskem območju »Aquileia« (pokrajina Videm) so pridelali 38.583 hl, na kraskem gričevnatem območju »Carso« (Trst - Gorica) 393 hl, na gričevnatem območju »Colli orientali del Friuli« (Videm) 87.958 hl, na briskem gričevnatem območju »Collio« (Gorica) 88.309 hl, na furlanskem nizinskem območju »Grave del Friuli« (Videm - Pordenon) 288.698 hl, na obmorskem območju »Latisana« (Videm) 12.450 hl, na nizinskem območju »Isonzo« (Gorica) pa 77.377 hektolitrov.

Stevilke se nanasajo izključno na vina z zaščitenim poreklom, medtem ko je bila proizvodnja vseh vin v Italiji seveda veliko večja in je leta 1992 znašala 68.686.100 hektolitrov. V FJK so proizvedli 1.389.600 hektolitrov vina, podatki za posamezne pokrajine pa so naslednji: Pordenon 718.400, Videm 394.100, Gorica 263.100 in Trst 14.000 hektolitrov. V primerjavi z letom prej je bila proizvodnja precej večja, saj so leta 1991 v nasi deželi pridelali samo 1.183.200 hektolitrov, v vsej državi pa 59.787.600 hektolitrov vina.

M.W.

ITALIJA / PRIVATIZACIJA PRINAŠA DOBIČEK LE MOČNIM ZASEBNIKOM

Gospodarstvo nima koristi od privatizacije

V Italiji je veliko kritik zlasti na račun prodaje dveh bank

MILANO - Gospodarska politika privatizacije, s katero so se strinjale v načelu vse politične stranke, se utegne spremeniti v precej vroč kostanj za prihodnjo italijansko vlado, saj so se ob njej razvneli zelo polemčni spori.

Kritiki pri nekaterih primerih privatizacije že ugotavljajo, da je prislo zgolj do zamenjave lastništva, pri katerem so državo nadomestili močni zasebni interesi. Tarca kritike je postala nedavna prodaja dveh državnih bancnih draguljev: Bance Commerciale Italianae (BCI) in Credito Italiano. Državni industrijski holding, Institut za prestrukturiranje industrije (IRI), v okviru katerega sta delovali obe omenjeni banki, si je pri njuni prodaji hotel zagotoviti široko udeležbo drobnih vlagateljev, saj naj bi razen treh odstotkov vse delnice prodal njim. Toda ko so delničarji ta mesec izvolili nov upravni odbor, se je hitro razkrilo, da sta obe banki prisli pod močan nadzor znane milanske banke in njenih tujih zavznikov Mediobance SpA. Mediobanca je bila s svojim 86-letnim častnim predsednikom Enricom

Nova italijanska vlada utegne imeti s privatizacijo še veliko težav (Foto: S. Ž./ B+D)

Cuccio, izjemnim pogajalcem pri uveljavljanju italijanskih tradicionalnih industrijskih interesov, ki se lahko primerja samo se s Fiatovim Agnellijem, dolgo časa obsojena, da zeli dve banki znova spraviti pod okrilje BCI. Tej skrivnostni banki so zato z zakonom prepovedali, da bi odkupila delež, saj sta tako BCI kot Credito že njena delničarja. Zato je spodbudila peščico tistih, ki že

delo časa čakajo na priloznost, med katerimi je tudi zavarovalniški gigant, Assicurazioni Generali, da so odkupili dvo- oziroma tri-odstotni delež, s katerim so skupaj zbrali holdinških 20 odstotkov. To pa povsem zadošča za dejanski nadzor, saj so vse preostale delnice široko razpršene med drobne vlagatelje. »Privatizacija Credito Italiano in Bance Commerciale se ni spremenila v sredstvo gospodarske prenovne, kot smo upali na začetku,« je izjavil Romano Prodi, predsednik IRI. »Mediobanca je tako lahko brez kakršnihkoli ovir odigrala poglavito vlogo kupca delnic pri obeh bankah,« je pred kratkim zapisal v svojem članku, ki ga je objavila La Stampa. Prodi je napad pa je odprl staro razpravo, ali naj bi Italija pri privatizaciji sprejela britanski mo-

del javnih družb s široko razpršenim številom delničarjev ali pa naj bi raje sledila francoskemu zgledu tako imenovanih ključnih vlagateljev, ki izoblikujejo tako imenovano »trgojedro«.

»BCI in Credito sta se očitno odločila za prvo, vse skupaj pa se je sprevrglo v drugo,« je izjavil eden od tujih tržnih analitikov. Vprašanje o tem bo se posebej vroče 30. maja, saj takrat poteče vladni zakon o privatizaciji, nova vlada pa se bo morala odločiti, ali ga bo podaljšala ali pa sprejela povsem novo zakonodajo. Izkušnja z BCI in Credito bo zagotovo okrepila zahteve po večjih jamstvih za drobne vlagatelje, saj naj bi ti dobili več glasovalnih pravic v upravnih odborih privatiziranih družb, so zapisali analitiki.

(Reuter)

FRANCIJA / ZAHTEVE EVROPSKE UNIJE

Na nebu ne sme biti privilegijev

Francija mora tudi konkurenci dovoliti polete v London z Orlyja

BRUSELJ - Včeraj je Evropska komisija Franciji sporočila, da mora na nekaterih najbolj donosnih letalskih progah dopustiti konkurenco drugih letalskih prevoznikov EU.

Za to ima Francija na voljo šest mesecev, v katerih mora sprostiti svoji donosni progi Pariz-Toulouse in Pariz-Marseille, nemudoma pa mora drugim prevoznikom EU, ki delu-

jejo na relaciji London-Pariz, dovoliti uporabo letališča Pariz-Orly.

»Komisija se je odločila, da francoske oblasti drugim letalskim prevoznikom EU ne smejo več odrekati pravice, da letijo na progi Pariz-London ter da uporabljajo orlyjsko letališče,« je zapisala komisija v svoji izjavi. Francija je že sporočila, da se bo na ta odlok pritožila. »Vlada ne namerava dopustiti uveljavitve tega enostranskega in zakonsko vprašljivega odloka, zaradi česar bo nemudoma zaprosila Evropsko sodišče, naj razsodi o tem vprašanju,« je ministrstvo za promet zapisalo v svoji izjavi. Odlok Evropske komisije je odgovor na pritožbo francoske letalske družbe TAT, ki je v 49, 9-odstotni lasti British Airways Plc. Ker družbi TAT niso dovolili omenjenih letov in uporabe letališča Orly, najustrenejšega pariškega letališča za poslovne lete, je ob-

INDUSTRIJA IGRAČ / LEGO POROČA O VEČJEM DOBIČKU

Kocke prinašajo vse več denarja

Povečali so tudi svoj delež na trgu igrač

KOPENHAGEN - Danska družina, lastnica skupine Lego, ki je zaradi svojih kock postala eden največjih svetovnih proizvajalcev igrač, je sporočila, da ji je v letu 1993 uspelo povečati dobiček in svoj delež na svetovnem tržišču igrač.

V svojem letnem poročilu je danska krovna družba Lego AS sporočila, da se je pri devetnajstih (od 42 družb), prodaja povečala za dvanajst odstotkov na 803, 9 milijona dolarjev, medtem ko se je dobiček brez odšteti davkov povečal za 25 odstotkov na 120, 3 milijona dolarjev. Pri Lego AS, kjer zaposlujejo 5257 delavcev od skupnega števila 8560, pripisujejo pozitivno rast nižjim cenam surovin, ki jih je omogočila močna danska krona, ob le neznatnem povečanju proizvodnih stroškov. V letnem poročilu so tudi zapisali, da je ta skupina eden redkih izdelovalcev igrač, ki jim je v letu 1993 uspelo povečati svoj delež na svetovnem tržišču. Pri Legu poudarjajo,

da jim je še posebej uspelo okrepiti svoj položaj v srednji, severni in vzhodni Evropi. »Ostajamo eden desetih največjih svetovnih izdelovalcev igrač ter edini predstavnik Evrope,« ugotavlja poročilo. Se leta 1990 so pri Legu ugotavljali, da so po obsegu prodaje igrač peti na svetu, takoj za japonsko družbo računalniških iger Nintendo Co Ltd, ameriško skupino Hasbro Inc & Mattel Inc in japonsko Bandai Co. Ltd. Lego za leto 1993 ni sporočil podrobnih podatkov o poslovnih rezultatih, pač pa, da se je prodaja njihovih izdelkov, ki jih prodajajo na 127 tržiščih, povečala za 13 odstotkov v primerjavi z osmimi odstotki, za kolikor je bila večja leta 1992.

Celotna skupina je v letu 1993 izdelala več kot 125 milijonov kompletov lego kock. Prodaja končnim porabnikom se sicer ni povečala in je ostala na približno isti ravni, saj božično-novoletna prodaja ni stekla povsem tako, kot so pričakovali. Največja tržišča le-

go kock so bila v letu 1993 Nemčija, ZDA, Francija, Velika Britanija, Italija, Nizozemska, Japonska, Kanada, Svica in Južna Koreja. Lego, ki ima svoj sedež v Billundu na zahodu Danske, je pred 60 leti ustanovila družina Kirka Kristiansena in ima se zmeraj nadzorni delež v švicarski krovni družbi. Park Legoland v Billundu, katerega si je lani ogledalo rekordnih 1, 3 milijona obiskovalcev, pa je pravi laboratorij, v katerem kažejo številne možnosti uporabe teh priljubljenih kock. Pri Lego AS so sporočili tudi svoje načrte za prvi Legoland, ki ga bodo odprli izven Danske. V Windsorju v Veliki Britaniji naj bi že leta 1996 odprli Lego World, katerega naj bi obiskalo 1, 4 milijone obiskovalcev letno, vanj pa bodo vložili 16, 68 milijona dolarjev. Leta 1999 pa naj bi v Carlsbadu severno od San Diega v južni Kaliforniji odprli tretji Legoland, ce se bodo zanj na referendumu 7. junija izrekli tamkajšnji prebivalci.

(Reuter)

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA / SLABE NAPOVEDI

Avtomobili so očitno predragi

Zasebni nemški inštitut napoveduje, da bo povpraševanje upadlo

FRANKFURT - Kljub znamenjem gospodarskega okrevanja v nekaterih državah na evropskem avtomobilskem tržišču letos se ne bo prave živahnosti, je napovedal neodvisni prognostični inštitut (DRI).

Tak položaj bo zlasti na največjem evropskem tržišču - v Nemčiji, kjer se bo

upadanje nadaljevalo. V svojem najnovšem poročilu DRI napoveduje, da se bo letos povpraševanje po avtomobilih v Evropi povečalo za dva do tri odstotke, za 11, 8 do 12 milijonov vozil, ob zelo različnih stopnjah gospodarske rasti v posameznih državah. »Gospodarska rast se ne pomeni, da bo letos tako po vsej Evropi. Pri povpraševanju o rasti sploh ne moremo govoriti,« je izjavil na tiskovni konferenci John Lawson, direktor analitskega oddelka DRI za avtomobilsko tržišče. Precej evropskih proizvajalcev avtomobilov se je v letu 1993 znaslo v rdečih številkah. Kar zadeva povpraševanje po novih avtomobilih, je lani Evropa zabeležila enega najslabših rezultatov zadnjih nekaj desetletij. Povpraševanje in proizvodnja sta se zmanjšala za več kot 15 odstotkov in znasata manj kot 11, 5 milijona vozil, kar je najhuji padec v zadnjih desetletjih. Nekoliko bolj optimistične so napovedi DRI za prihodnost, saj napovedujejo, da se bo povpraševanje po avtomobilih že leta 1995 povečalo za šest odstotkov, leta 1996 pa naj bi naraslo celo za 7, 5 odstotka. »Nobenega dvoma ni več o tem, da se bo svetovno tržišče avtomobilov po letu 1995 spet usmerilo v obdobje rekordov,« meni Lawson. Vodilni analitik za Evropo pri DRI Nigel Gault pa je ob tem pripomnil, da je Evropa gospodarsko sicer začela okrevati, vendar je to okrevanje se zelo neena-

komerno. Na celu so Velika Britanija ter skandinavske države, toda za njimi se močno zaostajata Nemčija in Italija.

Po predvidevanjih DRI se bo povpraševanje po avtomobilih v Nemčiji, ki je nedvomno lokomotiva na evropskem avtomobilskem tržišču s četrtnskim deležem vseh prodanih avtomobilov, letos zmanjšalo za nadaljnje tri odstotke, na le 3, 1 milijona prodanih avtomobilov, potem ko so jih leta 1993 prodali skoraj petino manj. Prav zato naj bi Nemčija leta 1995 zabeležila le 2, 5-odstotno rast pri prodaji jeklenih konjčkov. Gault je tudi omenil, da te napovedi slonijo na razmeroma neznanih pričakovanjih o gospodarski rasti, saj se Nemčija se zmeraj bori s posledicami najhujše povojne recesije. DRI napoveduje tudi za šest odstotkov manjšo prodajo novih avtomobilov v Italiji, saj bodo Italijani trosili manj zaradi stroge vladne davčne politike. Na britanskem tržišču naj bi se obseg prodaje povečal za devet odstotkov. Prodali naj bi 1, 93 milijona novih avtomobilov ob zanesljivem gospodarskem okrevanju, ki pa ga utegnejo precej prizadeti vsi davki, je še opozoril DRI. Prodaja avtomobilov na francoskem tržišču se bo povečala do dvanajst odstotkov zaradi ukrepov, ki jih je vlada objavila v začetku leta ter zaradi zelo agresivnega marketinskega nastopa proizvajalcev, meni DRI.

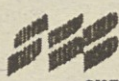
(Reuter)

Evropejci imajo radi mobilne telefone

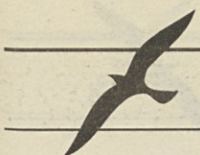
BRUSELJ - V Evropi se je število uporabnikov prenosnih telefonov več kot podvojilo. V preteklih treh letih je preseglo osem milijonov uporabnikov, ob koncu stoletja pa naj bi jih bilo že 40 milijonov, je sporočila Evropska komisija. Podobno število ljudi pa uporablja tudi druge oblike gibljive komunikacije: pagerje in zasebne mobilne radijske sisteme, je se sporočila Evropska komisija. Hkrati je tudi opozorila, da se tržišče Evropske zveze mobilne telefonije, ki pomeni hud izziv za evropsko recesijo, ukvarja tudi z mislijo o petih večjih spremembah, s pomočjo katerih naj bi do konca stoletja tržišče poenotili in zaokrožili. »Nov pristop k Evropi je nujno potreben, saj so dosedanje studije pokazale, da obstajajo številne ovire, ki preprečujejo poln razmah tega področja,« so zapisali. Med zamislimi, ki jih omenja izvršna komisija EU v svojem osnutku, je odprava ekskluzivnih in posebnih pravic na tem področju, odstranitev vseh ovir pri zagotavljanju storitev mobilne telefonije ter zagotovitev svobode operaterjem mobilne telefonije pri delovanju ter pri razvoju njihovih lastnih omrežij. (Reuter)

Švicarji bodo naredili še več

LAUSANNE - Švicarski bruto domači proizvod (BDP) naj bi odslej do konca leta 1996 narasel po stopnji od dva do tri odstotke letno, je včeraj objavil Institut za primerjalne makroekonomske studije (CREA) pri lausanski univerzi. »To pomeni, da bi s koncem leta 1996 obseg splošne proizvodnje dosegel stopnjo dolgoročne rasti pod pogojem, da bo položaj uravnotežen, brez recesije oziroma pregrevanja,« so zapisali. CREA meni, da bo zasebna poraba »razmeroma stabilna«, ko se bodo porabniki znova začeli odločati za tiste nakupe, ki so jih preložili v letih od 1991 do 1993. Po mnenju instituta je inflacija v Švici praktično ukročena, saj se bo začela ze prihodnje leto spuščati proti ničelni stopnji, ki jo utegne nekoliko dvigniti le nacrtovalna uvedba davka na dodano vrednost januarja prihodnje leto. Kot posledica bo inflacija v letu 1995 se naprej vztrajala pri največ enoodstotni rasti, po 1, 1-odstotni rasti v letošnjem letu. Če pa bo švicarski frank izgubil nekaj svoje sedanje moči, kar bi pocenilo uvožene izdelke, pa se utegne inflacija v letu 1996 povzpeti na 2, 3 odstotka, so se zapisali. Po njihovih napovedih naj bi se švicarski frank v razmerju do košarice 15 tujih valut letos pocenil za 3, 6 odstotka, v letu 1995 le za 0, 8 odstotka in v letu 1996 za 1, 3 odstotka. (Reuter)

SKB BANKA D.D.

MENJALNIŠKI TEČAJI

28. april 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,60	79,25	11,11	11,23	8,11	8,30
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,58	79,10	11,15	11,25	8,07	8,26
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	78,69	78,97	11,12	11,22	8,15	8,23
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,70	79,00	11,00	11,25	7,90	8,30
Come 2 us*	-	-	-	-	-	-
Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12						
Creditanstalt Nova banka LJ	78,60	79,20	11,12	11,25	8,15	8,35
Dom caffè Domžale*t: 715-199	78,70	79,00	11,20	11,25	8,10	8,35
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,70	79,00	11,14	11,20	8,20	8,30
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,75	78,80	11,15	11,17	8,25	8,30
Idila Sečovlje* t: 066/ 79-048	78,40	78,75	11,10	11,20	8,13	8,23
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,73	78,77	11,16	11,17	8,23	8,25
Kompas Hertz Celje*	78,65	79,10	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Velenje*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,03	8,24
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,70	79,00	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,55	78,85	11,13	11,19	8,08	8,24
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,95	79,10	11,08	11,25	8,08	8,30
LB splošna banka Celje	78,25	79,35	11,05	11,26	8,00	8,26
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,60	79,35	11,14	11,28	8,18	8,28
Libertas Koper* t: 066/ 37-110	78,40	78,90	11,08	11,20	8,16	8,26
Madai NG*, t: 065/ 23-083	-	-	-	-	-	-
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	77,45	78,95	10,84	11,19	7,95	8,25
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,74	78,79	11,15	11,17	8,22	8,25
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,65	79,10	11,14	11,20	8,20	8,29
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,55	78,95	11,10	11,19	8,00	8,28
Publikum Robic, t: 065/ 85-983	78,60	78,95	11,12	11,22	8,00	8,26
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,60	79,09	11,11	11,21	8,10	8,30
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,55	79,14	11,10	11,25	8,14	8,28
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,61	78,98	11,14	11,20	8,20	8,29
Publikum Tolmin, t: 061/82-180	78,71	79,15	11,11	11,22	8,16	8,25
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,65	78,90	11,12	11,21	8,18	8,28
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	77,50	79,10	10,85	11,23	8,00	8,28
Publikum Sentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,60	79,10	11,13	11,20	8,15	8,29
Publikum Trebnje, t: 068/ 85-670	78,60	79,00	11,14	11,21	8,15	8,28
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	78,60	79,60	11,11	11,20	8,15	8,29
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,55	78,80	11,10	11,18	8,16	8,23
SKB d.d.*	78,50	79,15	11,05	11,25	8,05	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,65	78,90	11,12	11,20	8,20	8,27
SZKB d.d. Ljubljana	78,55	79,03	11,10	11,24	8,09	8,29
Tentours Domžale	78,70	79,00	11,12	11,21	8,18	8,35
UBK Ljubljana, t:061/444-358	78,40	79,15	11,08	11,25	8,20	8,30
Upimo Ljubljana, t: 212-073	78,75	78,84	11,14	11,18	8,25	8,29
Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *						

NASLOVI MENJALNIC

A banka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640

Banka Noricum d.d. Trdinova 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00 in 14.00-16.30, sobota 9.00-12.00

Banka Vipra d.d., Kidriceva 7, 65000 Nova Gorica, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00

Bund d.o.o., Smartinska 152, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-13.00

Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Kotnikova 5 (Center Ledina), 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295

Come 2 us d.d., Hertz Ljubljana, Celovska 206, 61117 Ljubljana

Kompas Hertz Bled, Ljubljanska 7, 64260 Bled

Kompas Hertz Celje, Mariborska 1a, 63000 Maribor

Kompas Hertz Idrija, Lapajnetova c., 65280 Idrija

Kompa Hertz Maribor, V. Kraigherja 3 (Hotel Slavija), 62000 Maribor,

Kompas Hertz Tolmin, Trg Marsala Tita 3, 65220 Tolmin

Kompas Hertz Velenje, Stari trg 36, 63320 Velenje

Komas Hertz Nova Gorica, Delpinova 12, 65000 Nova Gorica

Dom-caffè d.o.o., Ljubljanska 112, 61230 Domžale, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Eros d.o.o., Trg OF 6, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00

Grahek d.o.o., menjalnica Idila Sečovlje, Podpadno 1, 66333 Sečovlje, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-14.00, tel: 066/79-048

Kreditna banka Maribor d.d., V. Kraigherja 4, 62000 Maribor, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-11.00, tel.: 062/223-311, faks: 062/224-333, 224-371

LB splosna banka Celje, Vodnikova 2 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 063/431-000 faks: 063/28-200

Ljudska banka d.d., podružnica Ljubljana, Miklošičeva 30, 61101 Ljubljana, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Libertas d.o.o. Koper, Ljubljanska5a, 66000 Koper, del. cas: 8.00-19.30, sobota 8.00-13.00, nedelja in prazniki 9.00-11.00

Menjalnica Ilirika Ljubljana, Dunajska 156 (WTC), 61000 Ljubljana, tel.: 061/1688-204, 1688-205, del. cas: 7.30-18.00, sobota 8.30-13.00,

Menjalnica Hida, Pogačarjev trg 1 (pokrita tržnica Ljubljana)

Menjalnica Madai Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, del. cas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00

Niprom Ljubljana, Cankarjeva 11, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-12.00

Postna banka Slovenije d.d., Copova 11a, 61000 Ljubljana, del. cas: (na vseh poštah okolišč po Sloveniji) 7.00-19.00, sobota 7.00-13.00, tel.: 061/125-3050, faks: 061/12-53-202

Publikum d.d. Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-13.30 in 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050

Publikum Zalec, Titov trg 2, 63310 Zalec, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto

Publikum Sentjur, Ljubljanska 30, 63230 Sentjur pri Celju, del. cas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Novo mesto, Prešernov trg 4, 68000 Novo mesto, del. cas: 8.00-13.00 in 14.00-17.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Robic, mejni prehod, del. cas: 9.00-21.00, sobota 9.00-21.00

Publikum Kamnik, Glani trg 14, 61240 Kamnik, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.30

Publikum Mozirje, Trg OF 3, 63330 Mozirje, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto

Publikum Celje, Miklošičeva 5, 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje, del. cas: 7.30-15.30, sobota zaprto

Publikum Sevnica, Kvedrova37, 68290 Sevnica, del. cas: 8.00-16.00, sobota zaprto

Publikum Maribor, Partizanska47, 62000 Maribor, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Sentilj, Strihovec 17, 62212 Sentilj, del. cas: 8.30-16.30, sobota 8.30-12.00

Publikum Tolmin, Trg 1. maja 8, 65220 Tolmin, del. cas: 8.00-13.00 in 16.00-19.00, sobota 8.00-12.00

Shalaby d.o.o. Koper, Zupanciceva 41, 66000 Koper, del. cas: 7.30-19.30, sobota 7.30-13.00,

SKB banka d.d. Ljubljana, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549

Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj p.o., Likozarjeva 1, 64000 Kranj, del. cas: 8.00-16.00

Slovenska zadrzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklošičeva 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886

Tentours, Domžale, Ljubljanska 80, 61230 Domžale, del. cas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705

UBK banka d.d. Ljubljana, Trzaska 116, 61111 Ljubljana, p.p. 87, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto

Upimo Ljubljana, Subiceva 1 (ploščad), 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 082 z dne 28. 4. 1994 - Tečaji veljajo od 29. 4. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	94,2870	94,5707	94,8544
Avstrija	040	šiling	100	1120,0521	1123,4224	1126,7927
Belgija	056	frank	100	382,7810	383,9328	385,0846
Kanada	124	dolar	1	95,8626	96,1511	96,4396
Danska	208	krona	100	2007,2229	2013,2627	2019,3025
Finska	246	marka	100	2432,8065	2440,1269	2447,4473
Francija	250	frank	100	2297,0642	2303,9761	2310,8880
Nemčija	280	marka	100	7878,2595	7901,9654	7925,6713
Grčija	300	grd	100	—	53,7618	53,9231
Irska	372	funf	1	—	193,3611	193,9412
Italija	380	lira	100	8,2202	8,2449	8,2696
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	129,3453	129,7345	130,1237
Nizozemska	528	gulden	100	7015,0387	7036,1471	7057,2555
Norveška	578	krona	100	1815,9388	1821,4030	1826,9672
Portugalska	620	escudo	100	76,7578	76,98889	77,2198
Švedska	752	krona	100	1701,5465	1706,6665	1711,7865
Švica	756	frank	100	9236,4714	9264,2642	9292,0570
Velika Britanija	826	funf sterling	1	198,5164	199,1137	199,7110
ZDA	840	dolar	1	132,0081	132,4053	132,8025
Evropska unija	955	ECU	1	152,2828	152,7410	153,1992
Španija	995	peseta	100	96,6268	96,9176	97,2084

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenje na valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 29. aprila 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	801,871	788,979	1,590,850
11		106,9161%	105,1972%	106,0566%	150,000	80,187	78,898	159,085

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

27. APRIL 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,10
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,80	9,20
Italija	Kmečka banka Gorica	11,90	12,40
Italija	Trzaska kreditna banka	11,95	12,50

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

28. APRIL 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1625,00
nemška marka	950,00	970,00
francoski frank	275,50	284,00
holandski gulden	842,00	867,00
belgijski frank	45,90	47,35
funf sterling	2385,00	2455,00
irski sterling	2310,00	2380,00
danska krona	240,00	247,50
grška dramma	6,25	6,65
kanadski dolar	1150,00	1186,00
japonski jen	15,45	15,90
švicarski frank	1110,00	1140,00
avstrijski šiling	134,50	138,50
norveška krona	217,15	224,50
švedska krona	203,00	209,25
portugalski escudo	9,00	9,50
španska pezeta	11,50	12,00
avstralski dolar	1130,00	1185,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	11,95	12,50
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

28. APRIL 1994

valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1630,00
nemška marka	950,00	972,00
francoski frank	275,00	285,00
holandski gulden	841,00	861,00
belgijski frank	47,00	48,50
funf sterling	2380,00	2450,00
irski sterling	2305,00	2375,00
danska krona	240,00	247,00
grška dramma	6,40	6,90
kanadski dolar	1148,00	1183,00
švicarski frank	1115,00	1137,00
avstrijski šiling	134,30	138,30
slovenski tolar	11,90	12,40

POTOPIS

S kolesom okoli Velike Britanije (12)

Znašel sem se pred najbolj strmim klancem

Fife je bil za mano že prihodnji dan in vstopil sem v osrednje škotsko višavje, od katerega sem si veliko obetal. Vreme je bilo nenavadno toplo, barvito nebo pa je bilo znova najlepši del pokrajine.

Nekdanja škotska prestolnica

V dolini reke Tay je bilo kronanih dvainštirideset škotskih kraljev, med katerimi je najbolj znano ime Macbeth, junak istoimenske Shakespeareove tragedije. Ob izlivu reke v morje leži mestoce Perth, nekdanja škotska prestolnica.

Na meji s sosednjo pokrajino sem moral prečkati prelaz s slikovitim imenom Devil's Elbow (Hudičev komolec). Kljub komaj 700 metrom nadmorske višine je to najvišja točka preko katere teče kaka britanska magistralna cesta.

Tisto nedeljo ni bil

»hudičev« samo komolec, ampak cel dan. Komolec je bil namrec samo prvi, in kot se je izkazalo na koncu, celo najlažji od treh gorskih ciljev, ki sem jih osvojil tisti dan.

Ko sem ob kaki sesti uri »drgnil« po drugem klanecu, so drugi popotniki ob cesti že pripravljali svoja domovanja. Zavidal sem jim, toda odločen sem bil, da ne stopim s kolesa prej, dokler ne prekolesarim petdeset milj.

Alpinist na kolesu

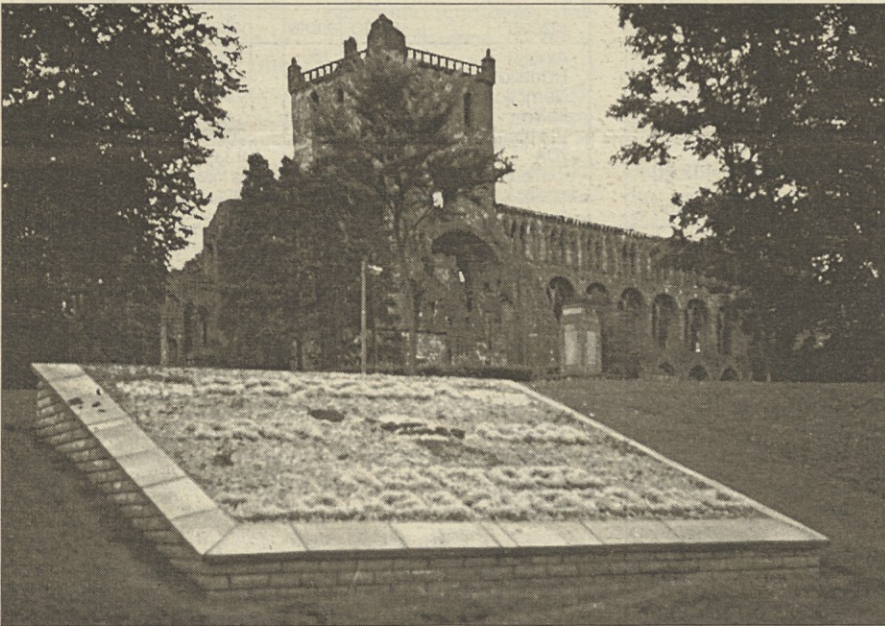
Ko sem pridrvel v dolino, je bilo resda že mracno in res je, da nimam sopolnega vida, a vseeno nisem mogel verjeti svojim očem. Tako strm, kot je bil klanec pred menoj, ni niti vzpon na Korensko sedlo z avstrijske smeri. Uraden podatek je bil, da je naklondvajset odstoten, a sem že zdavnaj ugotovil, da podatki o naklonu po-

navadi ne držijo.

Tudi pes je bilo strmino sila težko premagovati. Klancu ni bilo videti konca. Preko golih pobocij je bril strupen veter in v tistem trenutku se mi ni niti sanjalo, da se vzpenjam proti ostariji, ki se ponasa z napisom, da je to najvišje ležeci gostinski lokal v Veliki Britaniji.

Počutil sem se kot alpinist, ki se je ujel v past in ne more sestopiti. Mrak je postajal vse gostejši, veter vse močnejši, pokrajina vse bolj neprijazna. Niti pomisliti nisem mogel, da bi tu lahko postavil sotor. Vseeno sem dosegel vrh, ki je bil hkrati vznožje smučisca. Poslovna zgrajdba je kazala kaj klavrnogo podobo. Predvidevam, da bi na njej moralo pisati »Ski Centre«, a je v napisu manjkala najmanj polovica crk.

Simon Demšar
(Se nadaljuje)

Vsako britansko mesto, ki da kaj nase, ima katedralo (Foto: Simon Demšar)

IZLET ZA KONEC TEDNA

Izjemen kraški svet Škocjanskih jam (2)

Reflektorji ne razkrivajo vseh skrivnosti - Veličastne globine

Vodeni ogledi Škocjanskih jam so vsak dan; v tem letnem času je prvi ob deseti uri dopoldne in dva popoldne. Dva kilometra dolg obhod je ravno v obratni smeri, kot so jamo raziskovali.

Najprej presenetijo lepo zasigana Tiha jama in njeni ogromni prostori, kmalu pa iz teme zaslišimo hrumenje reke, ki ga podzemski prostori se ojačajo. Prizori med spustom proti podzemskemu kanjonu Reke so izjemni zaradi razsežnosti prostorov, k veličastnemu vzdusju pa pripomore se razsvetlitev. Reflektorji ne razkrivajo vseh skrivnosti, ampak le odstirajo zanimive poglede ter rišejo najbolj fantastične oblike in sence.

Škocjanske jame so znane tudi po mostu, ki se dviguje petdeset metrov visoko nad Hankejevimi kanalom. Toda se preden stopimo nanj, v visinah tik pod stropom zagledamo drug, starejši viseči most. Pogled, ki lebdi nad veličastnimi globinami in po previsnih stenah, najde dostop tudi do njega. Med stropom in Reko je od osemindeset do sto metrov veličastne podzemne praznine...

Ozka nadelana pot v stenah je ob pomoči jeklene vrvi služila raziskovalcem med prodiranjem v jamo. Nadelali so jo na način zavarovanih gorskih poti ob koncu prejšnjega in začetku tega stoletja, v casih, ko so si svetili z baklami in se zaradi hrumenja reke pogovarjali s pomočjo trobelj... Raziskovalna pot je držala tudi skozi Malo in Veliko dolino, značilna pa je po

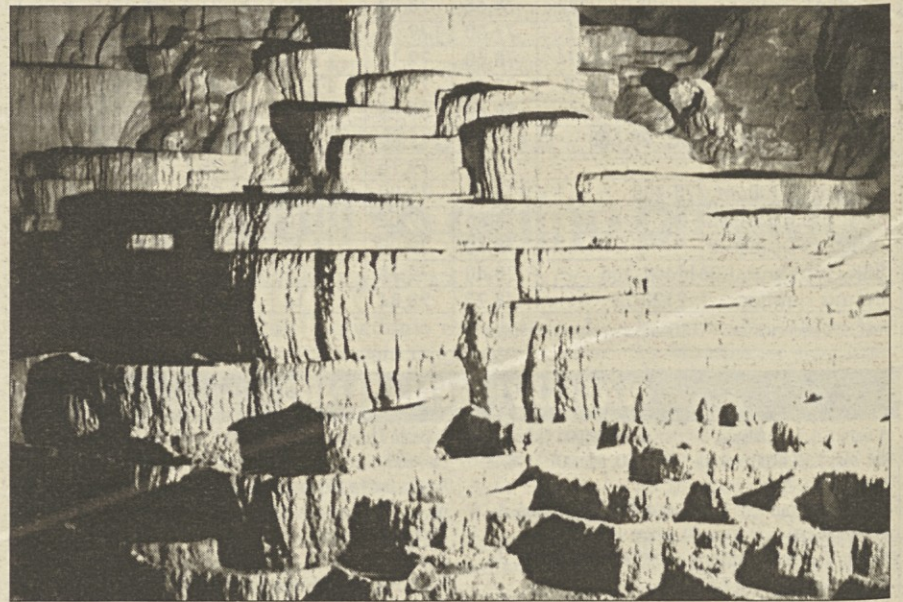
izredni prepadnosti. Med hojo po jami jo bomo se velikokrat videli, včasih na najbolj neverjetnih mestih, kjer ze sam pogled nanjo daje vrtočlav občutek in maje tla pod nogami. Toda pot, po kateri hodimo, je zanesljivo speljana nad prepadi in kar prekmalu se pred nami zasveti dnevna svetloba.

Skoda, da ni mogoče nadaljevati poti skozi Veliko dolino pod naravnim mostom ter skozi Malo dolino v Mariničevo in Mahorčičevo jamo. Na izhodu iz jame nas caka dvigalo, ki nas prikrajsa za obhod Velike doline, skozi katero je včasih držala pot iz jame. Vseeno pa si lahko privoščimo izjemen pogled: nedaleč stran je razgledišče, s katerega si lahko ogledamo Veliko dolino, ki se razprostira več kot 160 metrov globoko.

Dario Cortese
(Konec)

Orgle v Tihi jami (Obe fotografiji: Dario Cortese)

Ponvice

PODLISTEK / STRMOL

Protokolarni objekti na Slovenskem (12)

Grad Strmol je ohranil nekdanjo podobo

Grad Strmol prav gotovo sodi med naše najbolj romantične gradove. Stoji na majhni vzpetini pod strmim Dvorjanskim hribom, zahodno od vasi Dvorje pri Cerkljah. Obiskovalca prevzame že njegova sanjava zunanjost, ki obljublja enkratno doživetje znotraj trdnih grajskih zidov.

Po drugi svetovni vojni je bil grad nacionaliziran in je postal protokolarni objekt za državne potrebe. To ga je prav gotovo resilo pred vandaliskim obračunom s kapitalistično preteklostjo v povojnem socialističnem obdobju.

Grad je imel srečo tudi zato, ker so ga na račun Brda vedno potiskali v ozadje, nikoli ni bil vključen v tekmo med dr-

zavnimi protokolarnimi objekti in tako mu niso pripisovali kaksnega večjega pomena. Bil je namrec premajhen za predsednika in njegovo številno spremstvo. To ga je tudi resilo pred »sodobnimi in namenskimi« posegi. Tako se je le z majhnimi spremembami, a dobro vzdrževan, ohranil v podobi iz 16. in 17. stoletja.

Grad Strmol je prvič omenjen že leta 1287, skupaj s strmolskimi vitezi. Ti so ostali lastniki gradu vse do srede 15. stoletja, ko je grad prešel v roke plemenitih Rainov. Ne ve se natančno, kdaj je bila izvedena predaja, obstaja pa listina, s katero je cesar Friderik III. 20. septembra 1479 podelil Strmol v fevd Ju-

riju Rainerju, ki ga je podedoval po ocetu Andreju.

V plemiski družini Rainin je bil najbolj znan Franc, graščak na Strmolu, od leta 1543 odbornik deželnih stanov in kot večina tedanjega plemstva vnet protestant in zvest Trubarjev prijatelj.

To so bili nemirni casi turskih vpadov, kmečkih uporov in drugih nevarnosti, zato je grad za Raina predstavljal trdnjavo, obdano z obrambnim obzidjem in utrjeno s stiri kvadratnimi stolpi.

Kot zadnji lastnik Strmola iz družine Rain je omenjen Jakob Jurij, ki je grad leta 1634 prodal Francu Kristofu plemenitemu Schwabu. V rokah njihove družine je ostalo gospostvo le kratek čas,

Grad Strmol sodi med naše najbolj romantične gradove (Foto: Bogdan Kladnik)

saj ga je varuh Schwabovih dedičev Leopold plemeniti Raumschussel že leta 1643 prodal Konradu baronu Hussensteinu.

Takrat se je turska ne-

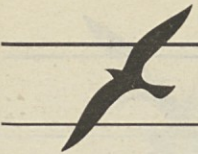
varnost že plegla in baron Hussenstein je grad začel preurejati iz napol utrjene vojaške postojanke v stanovanjsko zgradbo, ki jo je postavil na

sredino v obliki stanovanjskega stolpa, okrog katerega so bili razporejeni ostali objekti. Uredil je tudi grajsko okolico, kjer je bil park s stiri ribni-

ki in velikim drevoredom. Zaradi večjega občutka varnosti pa je pustil utrjeno obzidje in stolpe.

Vera Senica

(Se nadaljuje)

IZ STARIH ČASNIKOV

»Vedno zalezujejo sosede, da bi jim vzeli glave«

Divjaki iz tajvanske džungle so leta 1930 izvedli strašen pokol nad Japonci

Tajvan, otok ob jugovzhodni obali Kitajske, se je nekoč imenoval Formoza. V ta otok so se leta 1930 uprle oči svetovne javnosti. Dogodek, ki je pritegnil pozornost in o katerem so pisali vsi svetovni mediji, se je dogodil v naselbini Musi. Slovence je o njem obvestila revija Zivljenje in svet. Domacini so namrec surovo pobili množico japonskih uradnikov in članov varnostne straže.

Prav v trenutku, ko je v naselbini potekala telovadna prireditev japonskih priseljencev, je slavnostno razpoloženje divje kričanje domacinov, ki so napadli udeležence prireditve. Napadalci so ubili petindvajset moskih, trinindvajset zensk in osemtrideset otrok. Moskim so po-

rezali glave, navaja novinar revije, in jih odnesli s seboj kot znamenje svoje strahotne zmage. Avtor piše, da je bilo poznavalcem razmer takoj jasno, da je slo za pohod divjih domačih plemen, ki so od nekdaj veljali za grozljive lovce na človeške lobanje. Kruti pokol so pripisovali pradednemu običaju gorskih plemen, ki so jih poznejši priseljenci pregnali v nedostopne gorske globeli, kjer so nemoteno živeli s svojimi divjaskimi nagoni in običaji. K nenadnemu krutemu izbruhu domacinov naj bi veliko pripomoglo tudi »strogo nastopanje« japonske policije, ki je v imenu omike in človečanstva odločno zatirala grozovite običaje medsebojnega klanja, piše v prispevku. Nič manj po-

membna naj bi ne bila okoliscina, da je otoska vlada sklenila zgraditi veličansko elektrarno. V ta namen je napravila ogromen jez v eni izmed globokih gorskih dolin, odkoder bi se morali domacini umakniti se globlje v pragozd.

»Formozo so,« nadaljuje avtor svojo pripoved, »že v prvem tisočletju našega stetja zasedli malajski priseljenci z različnih južnejših otokov. Ti priseljenci so predniki današnjih plemen Pajvan, Bunung, Tsalisen, Ami in Atajal, med katerimi je do današnjega dne ostal običaj prirejanja love v sosesčinu z edinim namenom, da se osvoje glave sovražnikov.« Za temi starimi priseljenci so v 14. stoletju prisli Kitajci, v 17. stoletju pa se Nizozemci. Pred nji-

mi so otok odkrili portugalski mornarji, ki so mu tudi dalj ime Formoza - Lepi otok. Konec 17. stoletja je kitajski admiral Kuosingtse ustanovil samostojno državo, ki je kmalu pršla pod nadoblast Kitajske. Po kitajsko-japonski vojni je prisel otok pod popolno japonsko oblast.

Ko so zlomili odpor Kitajcev, so se Japonci lotili dela na področju vzgoje. Prizadevali so si, da bi zatrli divjaske navade domačih plemen, med katerimi je divjala večna vojna. »Vedno zalezujejo drug drugega, da bi svojim sosedom vzeli glavo in bi jo prinesli v rodno vas, kjer se hranijo te grozne trofeje na posvečenih krajih,« je zapisal avtor v svojem prispevku.

Kljub tem navadam pa

so plemena imela po besedah pisca zelo stroge moralne zakone; pri njih je bilo uveljavljeno enoženstvo, vsako zakonolomstvo pa so strogo kaznovali. Takoj, ko so kaznovali tudi umore, požige in tatvine, med zločinom pa je sodila tudi neizpolnjena obljuba.

»Kljub vsemu temu pa so ti divjaki zelo veseli in gostoljubni ljudje ter dobri in pridni delavci. Njih verstvo je zelo primitivna vera v dobre in zle duhove, ki jim je treba prinášati žrtve, da ostajajo naklonjeni vernikom oziroma da jim prizaneso s svojim srdom. V tem ima tudi najbrž svoj izvor njihova krvoločna navada in lovska strast na človeške glave,« zaključuje novinar svojo zgodbo o dogodku z Daljnega vzhoda.

Marjeta Smolnikar

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Čeprav se vam bo na trenutke simpatično zatikalo, boste vendarle vse skozi ohranjali zavidljivo mero vedrine in dobrega razpoloženja - vsaj navzven.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Občudovali boste nekoga, ki mu je v kratkem času uspelo zaslužiti goro denarja. Zvijljali se boste vanj in uživali v položaju popolnega brezskrbneza.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Razvajali se boste kot neboljčenci. Cutili boste naveličanost, zato si boste zaleli razširiti krog poznanstev, povečati imetje in popestriti male radosti.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekoliko lahkomišelnosti boste, zato boste naredili nekaj manjših napak. Največja med njimi bo ta, da se boste zaradi ene od njih pretirano razburjali.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Neka novica vas bo malone vrgla s tira; po ovinkih boste izvedeli, da se v okolju, v katerem služite za vsakdanji kruhek, pripravljajo velike spremembe.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Uredili in utrdili boste svoja razmerja s sodelavci. Zdaj je napočil čas, da jih uredite se tam, kjer pravzaprav vlada največji nered - v domačem logu.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Priloznost dela tatu. Čeprav ste pošteni in je vaš moralni kodeks trden in neomajen, boste potihem vendarle preskočili njegovo ograjo. Vrnite se.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ker ne poznate mere, vas bo doletela kazen. Zaradi izčrpanosti bo vaš organizem bistveno bolj občutljiv za napade malih grdih nevidnih letetih sovražnikov.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Po dolgem času omahovanja se boste naposled lotili dela, ki naj bi vam odprlo vrata v lažnejše življenje. Zdržite morebitne težave; rezultat bo obetaven.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Ko boste že skoraj prepričani, da vas nihče, res nihče ne mara, se bo za vas začel zanimati nekdo, ki ga že lep čas občudujete in kujete v nebo.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ob polni denarnici se boste prevzeli, zato boste nepremišljeno zapravljali. Ne cudite se torej, če vas bo v bližnji prihodnosti doletela huda finančna kriza.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Trenutek velike odločitve je vse bliže. Čeprav ste ga sprejeli z razumom in srcem obenem, vas bodo vse pogosteje prevečevala nenavadna občutja...

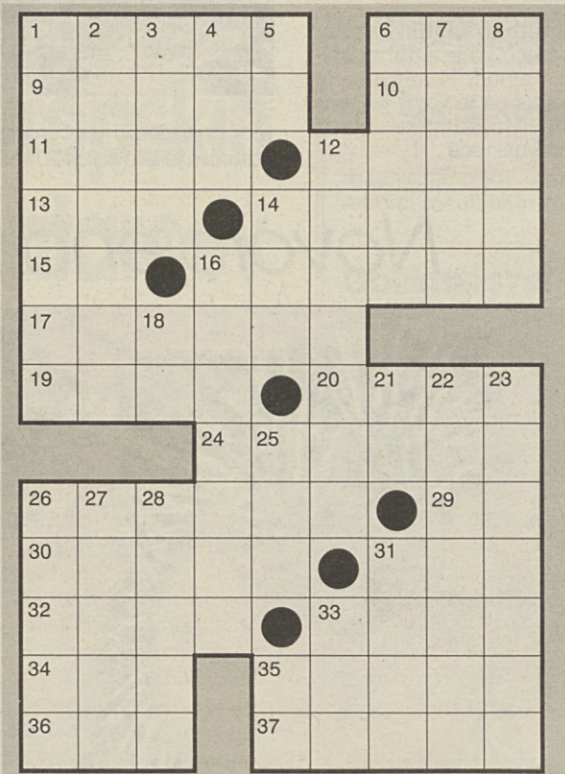
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. drugo največje Mazursko jezero, 6. slovenski književnik s pravim imenom Vladimir Pavšic (Matej), 9. pripadnik grške filozofske šole v Elei, 10. narodni park na Japonskem, 11. točka, ki jo je treba zadeti, 12. osnovna utežna enota, 13. grški mitološki sodnik v podzemlju, 14. prijeten vonj, 15. kratica za neznanca, 16. plansar, 17. ime švedske pisateljice Lindgren, 19. ameriški mikrobiolog, ki je odkril cepivo proti otroški ohromelosti, 20. slovenska alternativna glasbena skupina, 24. pritok Tibere pri Rimu, 26. dvignjen rob površine za pešce ob cesti, 29. avtomobilska oznaka Kranja, 30. lošč, posteklina, 31. pod, 32. istrsko mesto vzhodno od Umaga, 33. Ober, 34. figura pri četvorki, 35. značaj, 36. rimski hisni bog, 37. nekdanji turski dvor s haremom.

Navpično:

1. znameniti rimski velikaš, pokrovitelj pesnikov Vergila in Horaca, 2. zveza držav, 3. avstrijsko mesto ob Donavi s samostanom, 4. paradiz, 5. tuja in nasa crka, 6. stopnja nizjega plemstva, 7. izolacija, 8. božjepotnik, 12. slovenski pesnik iz Goriskih Brd (Alojz), 14. ime glasbenika Sossa, 16. pitje po kratkih pozirkih, 18. kemijski simbol za talij, 21. začetnici nekdanjega italijanskega smučarja Edalinija, 22. del tuje države, ki je v celoti znotraj kake države, 23. posoda za gojenje plazilcev, 25. najdaljša reka na svetu, 26. upornik, 27. mesto na japonskem otoku Honsu, 28. večja kotanja z vodo, ribnik, 31. snov, 33. švedsko smučarsko središče, 35. avtomobilska oznaka Novega Sada.

KR, emalj, tla, Buje, Avar, ete, mravi, Lar, sera).
Vodoravno: Marmay, Bor, elaat, Aso, cilj, gram, Eak, Resitev

Danes goduje

Katarina Sienska

Katarina Sienska se je rodila leta 1347 v Sieni. Že v zgodnjem otrostvu je doživela vizijo Kristusa, ki jo blagoslavlja. Pod vtisom te vizije je sklenila živeti spokornisko življenje. Z odpovedovanjem hrani in spanju ter trpinčenjem lastnega telesa je dosegla, da so ji starsi dovolili pridružiti se spokorniskim sestram sv. Dominika. Črno-belo redovniško obleko je oblekla leta 1364.

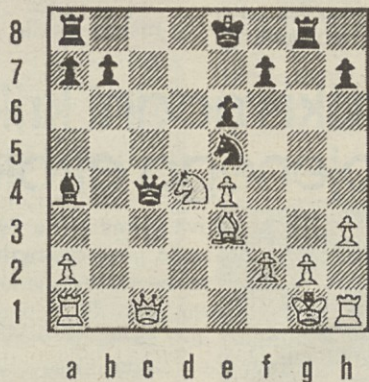
Leta 1367 je doživela novo vizijo. Kristus se ji je prikazal v spremstvu matere, apostola Pavla, evangelista Janeza in sv. Dominika ter se slovesno zaročil z njo. Ta mistična zaročja je povsem spremenila njeno življenje. V skladu z navodili, ki jih je dobivala v stanjih zamaknjenosti, je začela živeti z ljudmi. Veliko je pomagala služkinjam v domaći hiši, delila milosčino revežem, stregla zapuščenim bolnikom in spreobračala najbolj zakrknjene grešnike. Okrog nje so se začeli zbirati številni somišljeniki in duhovniki. Imeli so jo za mater svoje nove družine.

Leta 1373 se je začela tudi politično udejstvovati. Podprla je prizadevanje papeža Gregorja XI. za križarsko vojno, leta 1377 pa dosegla, da se je papež iz Avignona vrnil v Rim.

Katarina je umrla 29. aprila leta 1380 v Rimu. Njena zapuščina obsega več sto pisem in knjigo Dialog, ki je napisana kot razgovor med človekom, ki moli, in Bogom.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Subaric - Trifunovic / Zagreb 1947

Aktivnejšim crnim figuram se je beli zoperstavil s ponujeno zamenjavo dam na c liniji in crni, ki je na potezi, že razmišlja o najboljšem polju za svojo damo. Ko boste izkali najboljše polje za črno damo, upoštevajte delovanje črne trdnjave na g liniji, ki črnemu omogoči zmagovito kombinacijo!

Rešitev naloge

Neroden položaj belega kralja na g liniji je črnemu omogočil izpeljavo naslednjega nadaljevanja : 1...Dd4! Zrtev dame, da se aktivirata obe lahki figuri črnega! 2.Ld4: Sf3+ 3.Kf1 Lb5+ in beli kralj se je znašel v matu. Na 4.Dc4 Lc4: mat!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1975

Konec vietnamske vojne

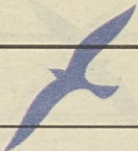
Leta 1963 je komunističnemu voditelju Severnega Vietnama Ho Si Minhu uspelo v Južnem Vietnamu pridobiti precej privržencev Vietkonga.

V ZDA so strategii trdili, da jugovzhodni Aziji grozi nevarnost, če Američani Južnemu Vietnamu ne bodo pomagali pri odporu proti komunizmu. Do leta 1967 se je tam borilo že približno pol milijona ameriških vojakov. Politika ZDA je začela poudarjati »vietnamizacijo« vojne. Južnovietnamska vojska se je čedalje bolj oboroževala in urila, ameriške čete pa so se postopno umaknile. A tudi v sedemdesetih letih so bili spopadi še hudi, večkrat je prišlo do bombardiranj. Ameriška vojska se je dokončno umaknila po pariškem mirovnem sporazumu januarja 1973, vendar se je pokazalo, da trajna pomiritev med Severom in Jugom ni mogoča.

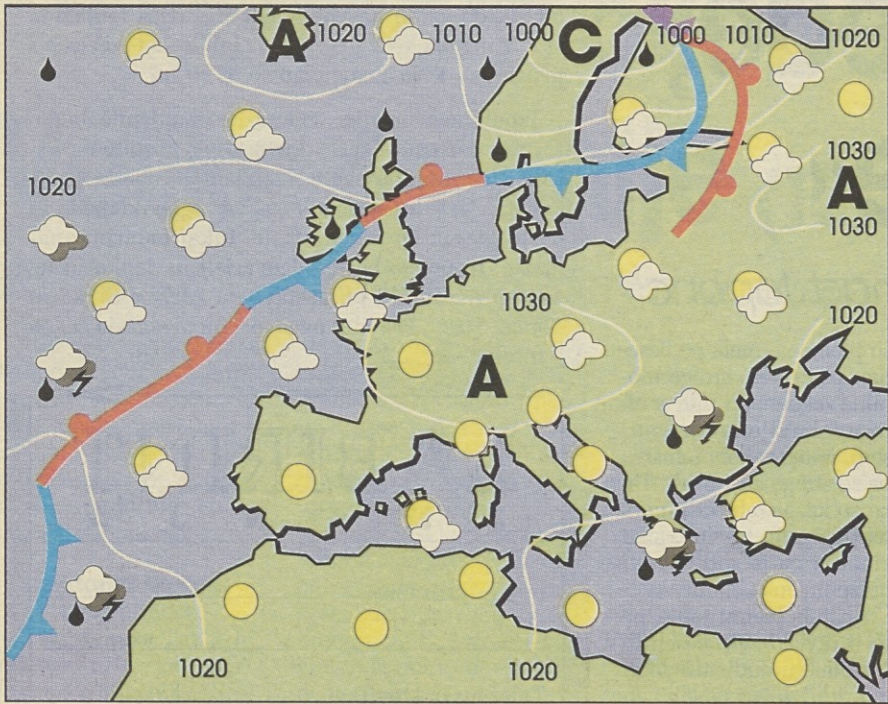
V začetku leta 1975 je vojska Severnega Vietnama končno dosegla zmagovalno, zavzela Sajgon, vojna pa se je končala 30. aprila 1975. Vietnamska vojna - ime je v splošni rabi za državljansko vojno v Vietnamu po začetku obsežnega posredovanja ZDA leta 1964 - je povzročila veličansko škodo družbeno-gospodarskemu sistemu držav v Indokini. Opustošila je Vietnam in omajala položaj v sosednjih Kambodži in Laosu.

PREBLISK

Niso vsi vojaki, ki gredo na vojsko. španski pregovor

EVROPA / VEČINOMA SONČNO IN TOPLO

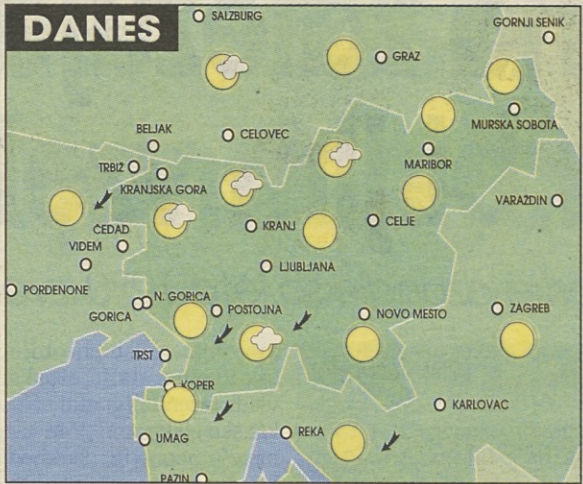

Vremenska slika:
Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska. V visinah priteka k nam s severovzhodnimi vetrovi topel in suh zrak.
Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod RS

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 4.52, zšlo pa ob 19.07. Dan bo dolg 14 ur in 15 minut. Luna bo vzšla ob 23.26, zšla pa ob 7.48.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 6.26 najnižje -55 cm, ob 13.08 najvišje 27 cm, ob 18.22 najnižje -9 cm, ob 00.04 najvišje 35 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo — cm	Golte -	Jutri: ob 7.09 najnižje 47 cm, ob 14.11 najvišje 22 cm, ob 19.16 najnižje -1 cm, ob 00.38 najvišje 34 cm.
Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet po notranjosti države in preko mejnih prehodov poteka tekoče in brez zastojev.	Forni di Sopra — cm	Kanin do 250 cm	
	Zoncolan — cm	Krvavec 50 cm	
	Trbiz — cm	M. Pohorje -	
	Nevejsko sedlo 30/300 cm	Pokljuka -	
	Sauris — cm	Rakitna -	
		Rogla -	
	VENETO	Soriška planina -	
	Sappada 30/70 cm	Velika planina -	
		Vogel od 100 do 120 cm	

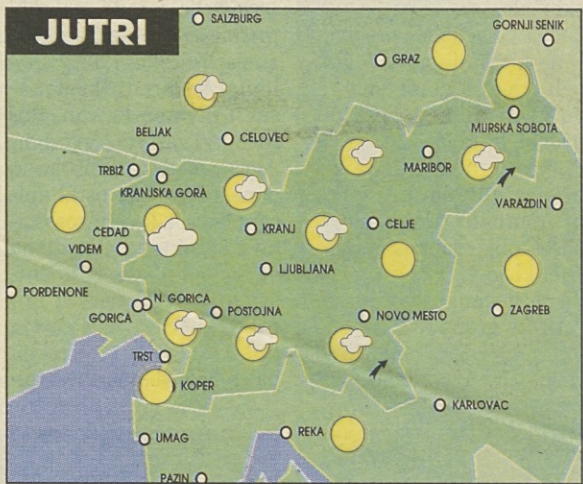
ALPE JADRAN / SONČNO, ŠIBKA BURJA

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Danes bo sončno in toplo. Na Primorskem bo pihala šibka burja. Najvišje dnevne temperature do 23, na Primorskem do 25 °C.

Sosednje pokrajine: Tudi v sosednjih pokrajinah bo prevladovalo sončno in toplo vreme.

V Sloveniji: V soboto bo se sončno in toplo.

Obeti: V nedeljo popoldne se bo v notranjosti prehodno pooblačilo, predvsem v severnih krajih bodo posamezne nevihte.

TEMPERATURE ALPE JADRAN	
včeraj ob 8. in ob 14. uri	
LJUBLJANA.....	11/21
TRST.....	16/21
CELOVEC.....	9/20
BRNIK.....	9/21
MARIBOR.....	13/18
CELJE.....	10/20
NOVO MESTO.....	11/19
NOVA GORICA.....	12/23
MUR. SOBOTA.....	13/20
PORTOROŽ.....	11/21
POSTOJNA.....	12/20
ILIRSKA BISTRICA.....	7/-
KOČEVJE.....	11/18
ČRNOMELJ.....	10/19
SLOV. GRADEC.....	9/19
RATEČE.....	6/17
VOGEL.....	6/10
KREDARICA.....	-2/0
VIDEM.....	13/25
GRADEC.....	10/20
MONOSTER.....	12/19
ZAGREB.....	16/12
REKA.....	15/22

TEMPERATURE PO EVROPI	
včeraj ob 8. in ob 14. uri	
HELSINKI.....	5/18
STOCKHOLM.....	9/20
MOSKVA.....	3/16
BERLIN.....	11/19
VARSAVA.....	9/14
LONDON.....	12/19
AMSTERDAM.....	11/15
BRUSELJ.....	12/17
PARIZ.....	9/18
DUNAJ.....	11/22
ZÜRICH.....	6/16
ŽENEVA.....	7/17
RIM.....	12/21
MILAN.....	12/24
BEOGRAD.....	11/20
BARCELONA.....	11/22
ISTAMBUL.....	10/21
MADRID.....	7/26
LIZBONA.....	16/28
ATENE.....	17/27
BUCAREST.....	12/23
MALTA.....	13/18
PRAGA.....	7/17

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Dragocena biblija

Britanska knjižnica je sporočila, da kupuje prvi izvod prve biblije v angleščini. Zanjo bo odštela milijon funtov

Pogreb je bil predrag

MOSKVA - Pogreb je bil odločno predrag za 28-letnega brezposelnega Moskovčana, ki je na čuden način pokopal babico: njene posmrtno ostanke je preprosto odvrget v smetnjak pred hišo, v kateri je 83-letna ženska živela celih petdeset let. O dogodku poroča Moskovski komsomolec, ki pravi, da je priletna ženska umrla za kapjo, kar je njenemu vnuku povzročilo nemalo preglavic finančnega značaja. Trenutno znašajo stroški za poprečni pogreb približno 300 tisoč rubljev, kar sta dve poprečni mesečni plači. Fant je bil neodločen in je nekaj dni obdržal truplo kar v stanovanju, s čimer je seveda povzročil zločno reakcijo svoje družice, ki je bila med drugim zaskrbljena nad reakcijo, ki bi jo utegnila imeti njena 6-letna hči. Problem je začasno rešil tako, da je truplo zaprl v omaro, ki jo je potem postavil na balkon, kjer je ostala teden dni, nato je truplo začelo zaudarjati. Ni bilo kaj, kazalo je sprejeti drastično odločitev in tako je fant stlačil truplo v vrečo za odpadke in ga odložil v smetnjak.

Huda prometna nesreča na Kitajskem

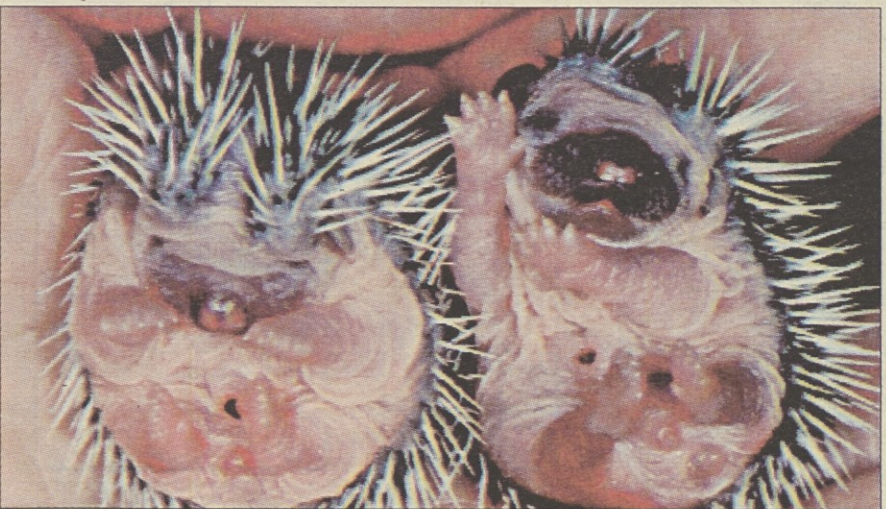
PEKING - Enaintrideset ljudi je bilo ubitih in prav toliko ranjenih v prometni nesreči, ko je avtobus strmoglavil v 60 metrov globok prepad. Nesreča se je pripetila v južni Kitajski, avtobus pa je vozil na redni progi med Guijangom in Bijiejem. Kitajske oblasti niso sporočile, kako je prišlo do nesreče.

Divjal je veter

Močan veter, ki je včeraj pihal na letališču v Indianopolisu, je odnesel velik hangar, v katerem je bilo kakih 20 športnih letal. Kaj je ostalo od njih, vidimo na sliki (Telefoto AP)

Novorojena ježka

V zooškem vrtu v Tampu na Floridi sta se rodila ježka, ki tehtata 9 in 11 gramov. Ko bosta živalci odrasli, bosta dosegli težo 200 gramov (Telefoto AP)

Zadnji ameriški modni krik: posnetki nerojenega otroka

NEW YORK - Posnetki novorojenčka niso več nobena novost, ker ima vse več družin domače televizijske kamere, da pa na televizijski trak posnamejo se nerojenega otroka, kako »plava« v plodovnici, presega vsako fantazijo, a ne ameriške. Posnetki se nerojenih otrok so postali pravi modni hit, tako da po trditvah ameriškega finančnega časopisa Wall Street Journal bodoče mamice dobesedno oblegajo »filmske studije«, kjer s pomočjo naj-sodobnejših ultrazvočnih naprav posnamejo njihove potomce.

Da bi bili kos takemu povprasevanju, rastejo v ZDA kot gobe po dežju specializirana podjetja z najrazličnejšimi imeni, kot je npr. »Baby Images« ali bolj vprasljiv »Pogled v maternico«. Cena takih posnetkov se suče od 75 do 150 dolarjev, slike pa so kar sprejemljive,

ker nova ultrazvočna tehnologija omogoča zelo jasne in razločne posnetke. Vse moteče ozadje kompiutersko zbrisejo, tako da so posnetki razumljivi tudi za laike in ne samo za zdravnike. Zdravniki so seveda zelo zaskrbljeni nad to novostjo, ker obstaja upravičena bojazen, da bi se nosečnice omejile na »film« in prezrle zdravniške preglede. Nosečnice seveda trdijo, da s takimi filmi vzpostavijo se tesnejši stik s svojim otrokom, obenem ugotovijo spol in morebitne nepravilnosti plodu. O teh pa imajo zdravniki dvome, saj je lastnica nekega takega »filmskega studija« v teksaskem Houstonu Erma Rayford izjavila, da je ne zanima, ali ima plod tri nožice, staršev bo prodala posnetke, na katerih se bosta videli le dve nožici.

Miss Rusije zamenjali za prostitutko

MANILA - Miss Rusije, 20-letna Ines Sovoba, ki se bo 21. maja v Manili udeležila tekmovanja za najlepšo na svetu, je na bangkoskem letališču doživela neljubo dobrodoslico. Tajski cariniki so jo zamenjali za rusko prostitutko in jo kar 15 ur zadržali v samici. Uradno seveda trdijo, da ni imela tranzitnega vizuma, neuradno pa so se funkcionarji že opravičili in navedli, da je prišlo do nespornazuma, ker je na Tajskem že 10 tisoč ruskih prostitutk.